

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Tabellenboek Arbo in Bedrijf 2018

Tabellenboek

Arbo in Bedrijf 2018

Juni 2019

Inhoudsopgave

Vooraf.....	8
1 Algemeen arbobeleid.....	10
1.1 Inleiding	10
1.2 Risico-inventarisatie en –Evaluatie (RI&E) en Plan van Aanpak (PvA)	10
1.3 Arbodienstverlening	18
1.4 Ziekteverzuimbeleid.....	21
1.5 Bedrijfshulpverlening	22
1.6 Preventiemedewerkers.....	23
1.7 Betrokkenheid van werknemer bij Arbobeleid.....	25
1.8 Arbocatalogus.....	27
1.9 Voorlichting, onderricht, toezicht en cultuur	28
1.10 Arbeidstijdenwet voor specifieke groepen werknemers.....	31
1.11 Overzicht naleving systeembepalingen	33
2 Specifieke arbeidsrisico’s en risicogroepen	38
2.1 Inleiding	38
2.2 Kracht zetten (duwen, trekken, tillen of dragen).....	38
2.3 Beeldschermwerk	43
2.4 Repeterende bewegingen (excl. beeldschermwerk)	49
2.5 Ongunstige of statische lichaamshouding	54
2.6 Niet-ioniserende straling	60
2.7 Besloten ruimten.....	66
2.8 Werken op hoogte	73
2.9 Geluid.....	78
2.10 Trillingen.....	83
2.11 Overzicht aanwezigheid en beheersing risico’s	88
2.12 Zwangere werkneemsters en werkneemsters die borstvoeding geven	91
2.13 Arbeid door jongeren.....	97
3 Resultaten per vraag uit de vragenlijst uitgesplitst naar grootteklasse en sector.....	104

Tabellen

Tabel 1.1	Bedrijven met een RI&E op peilmoment, naar al dan niet getoetst, 2010-2018.....	11
Tabel 1.2	Bedrijven met een RI&E op peilmoment, naar grootteklasse, 2010-2018.....	11
Tabel 1.3	Werknemers in bedrijven met een RI&E, 2010-2018.....	12
Tabel 1.4	Werknemers in bedrijven met een RI&E naar grootteklasse, 2010-2018.....	12
Tabel 1.5	Bedrijven met een RI&E op peilmoment, naar sector.....	12
Tabel 1.6	Werknemers in bedrijven met een RI&E op peilmoment, 2018, naar sector.....	13
Tabel 1.7	Redenen waarom bedrijven geen RI&E hebben.....	13
Tabel 1.8	Redenen waarom bedrijven geen RI&E hebben, naar grootteklasse.....	14
Tabel 1.9	Bedrijven die aanwezige risico's ook in RI&E hebben opgenomen.....	15
Tabel 1.10	Bedrijven die aanw. risico's in RI&E hebben opgenomen, naar grootteklasse.....	15
Tabel 1.11	Oordeel inspecteur of de risico's in RI&E zijn onderkend, 2010-2018.....	16
Tabel 1.12	Oordeel inspecteur of de risico's in de RI&E zijn onderkend, naar grootteklasse.....	16
Tabel 1.13	Oordeel inspecteur of risico's in RI&E zijn onderkend, naar gr. klasse, 2010-2018....	16
Tabel 1.14	Mate van dynamische toepassing van RI&E/PvA, naar grootteklasse.....	17
Tabel 1.15	Bedrijven met een PvA (in van % bedrijven met RI&E), 2010-2018.....	17
Tabel 1.16	Bedrijven met een plan van aanpak met een vermelding wanneer de maatregelen moeten zijn doorgevoerd, periode 2010-2018.....	17
Tabel 1.17	Oordeel inspecteur over housekeeping op de werkvloer in de periode 2010-2018.....	18
Tabel 1.18	Oordeel van de inspecteur over housekeeping in relatie tot aanwezigheid van de RI&E (% van bedrijven waar inspecteur een oordeel kon geven).....	18
Tabel 1.19	Bedrijven met een contract met arbodienst of andere dienstverlener, periode 2010-2018, als % van alle bedrijven, naar grootteklasse.....	19
Tabel 1.20	Bedrijven met een contract met arbodienst of andere dienstverlener, 2018, naar grootteklasse en sector.....	20
Tabel 1.21	Soort dienst in het contract, 2018.....	20
Tabel 1.22	Opgenomen kerndeskundigheid in contract met arbodienstverleners, 2018.....	21
Tabel 1.23	Afgenomen diensten in jaar voorafgaande aan bedrijfsbezoek, 2018.....	21
Tabel 1.24	Bedrijven naar aard afspraken ziekteverzuimbeleid, periode 2010-2018.....	22
Tabel 1.25	Bedrijven die bedrijfshulpverleners (BHV-ers) hebben aangesteld, periode 2010-2018, naar grootteklasse.....	22
Tabel 1.26	Bedrijven naar type bedrijfshulpverleners (BHV-ers), 2018, naar grootteklasse.....	23
Tabel 1.27	Bedrijven met een preventiemedewerker, periode 2010-2018, naar grootteklasse en sector.....	24
Tabel 1.28	Aangestelde preventiemedewerkers als % van alle bedrijven, naar grootteklasse.....	24
Tabel 1.29	Bedrijven met een OR of PVT, periode 2010-2018, naar grootteklasse.....	26
Tabel 1.30	Bedrijven naar aantal overleggen per jaar, 2018, naar grootteklasse en sector.....	27
Tabel 1.31	Bedrijven naar aanwezigheid en gebruik arbocatalogus, 2018.....	28
Tabel 1.32	Bedrijven naar mate van voorlichting en toezicht, 2018.....	28
Tabel 1.33	Specifieke groepen werknemers in bedrijven, 2018, naar grootteklasse en sector.....	32
Tabel 1.34	Bedrijven met speciale maatregelen of regels in arbeid- en rusttijdenbeleid voor specifieke groepen werknemers, 2018.....	32
Tabel 1.35	Bedrijven die voldoen aan combinaties van systeembepalingen.....	33
Tabel 1.36	Naleving systeembepalingen 2010-2018 van bedrijven.....	34
Tabel 1.37	Naleving systeembepalingen 2010-2018 uitgedrukt in werknemers.....	34
Tabel 1.38	Bedrijven die in 2018 een systeembepaling niet naleven en werknemers die werken bij een bedrijf dat een wettelijke bepaling niet naleeft.....	35
Tabel 1.39	Bedrijven die 4 belangrijke systeembepalingen niet naleven en werknemers die daar werken; 2018.....	35
Tabel 1.40	Naleving systeembepalingen in 2018, naar grootteklasse en sector, in % van alle bedrijven.....	36

Tabel 1.41	Naleving systeembepalingen in 2018, naar grootteklasse en sector, in % van werknemers van bedrijven.....	37
Tabel 2.1	Bedrijven waar werknemers kunnen worden blootgesteld aan kracht zetten	39
Tabel 2.2	Bedrijven en werknemers naar blootstelling aan kracht zetten, grootteklasse en sector.....	39
Tabel 2.3	Bedrijven met risico kracht zetten naar al niet vaststellen van risico m.b.v. een instrument of specifieke methode.....	40
Tabel 2.4	Aandeel bedrijven en werknemers blootgesteld aan onvoldoende beheersing van kracht zetten (geen effectieve maatregelen genomen)	43
Tabel 2.5	Bedrijven waar werknemers kunnen worden blootgesteld aan beeldschermwerk	44
Tabel 2.6	Bedrijven naar blootstelling aan beeldschermwerk, naar grootteklasse en sector.....	44
Tabel 2.7	Werknemers naar blootstelling aan beeldschermwerk, naar grootteklasse en sector	45
Tabel 2.8	Bedrijven met risico beeldschermwerk naar al niet vaststellen van risico m.b.v. een instrument of specifieke methode.....	46
Tabel 2.9	Aandeel bedrijven en werknemers blootgesteld aan onvoldoende beheersing van beeldschermwerk (geen effectieve maatregelen)	49
Tabel 2.10	Bedrijven waar werknemers worden blootgesteld aan repeterende bewegingen	50
Tabel 2.11	Bedrijven en werknemers naar blootstelling aan repeterende bewegingen, naar grootteklasse en sector.....	50
Tabel 2.12	Bedrijven met risico repeterende bewegingen naar al niet vaststellen van risico m.b.v. een instrument of specifieke methode	51
Tabel 2.13	Aandeel bedrijven en werknemers blootgesteld aan onvoldoende beheersing van repeterende bewegingen (geen effectieve maatregelen).....	54
Tabel 2.14	Bedrijven waar werknemers kunnen worden blootgesteld aan ongunstige of statische lichaamshouding.....	55
Tabel 2.15	Bedrijven en werknemers naar blootstelling aan ongunstige of statische lichaamshouding, naar grootteklasse en sector.....	55
Tabel 2.16	Bedrijven met risico ongunstige of statische lichaamshouding naar al niet vaststellen van risico m.b.v. een instrument of specifieke methode	56
Tabel 2.17	Aandeel bedrijven en werknemers blootgesteld aan onvoldoende beheersing van ongunstige of statische lichaamshouding (geen effectieve maatregelen).....	59
Tabel 2.18	Bedrijven waar werknemers kunnen worden blootgesteld aan NIS-bronnen	60
Tabel 2.19	Bedrijven en werknemers naar blootstelling NIS-bronnen, grootteklasse en sector	61
Tabel 2.20	Bedrijven met risico NIS naar al niet vaststellen van risico m.b.v. een instrument of specifieke methode	62
Tabel 2.21	Aandeel bedrijven en werknemers blootgesteld aan onvoldoende beheersing van NIS-bronnen (geen effectieve maatregelen).....	66
Tabel 2.22	Bedrijven waar besloten ruimten een arbeidsrisico vormen.....	67
Tabel 2.23	Bedrijven en werknemers naar aanwezigheid van besloten ruimten, naar grootteklasse en sector.....	68
Tabel 2.24	Bedrijven met risico besloten ruimten naar al niet vaststellen van risico m.b.v. een instrument of specifieke methode.....	69
Tabel 2.25	Aandeel bedrijven en werknemers blootgesteld aan onvoldoende beheersing van besloten ruimten (geen effectieve maatregelen).....	73
Tabel 2.26	Bedrijven waar werken op hoogte een arbeidsrisico is	74
Tabel 2.27	Bedrijven en werknemers naar aanwezigheid van werken op hoogte, naar grootteklasse en sector.....	74
Tabel 2.28	Aandeel bedrijven en werknemers blootgesteld aan onvoldoende beheersing van werken op hoogte (geen effectieve maatregelen)	77
Tabel 2.29	Bedrijven waar hard geluid een arbeidsrisico is.....	78
Tabel 2.30	Bedrijven en werknemers naar aanwezigheid van hard geluid, naar grootteklasse en sector	79

Tabel 2.31	Bedrijven met risico geluid naar al niet vaststellen van risico m.b.v. een instrument of specifieke methode	80
Tabel 2.32	Aandeel bedrijven en werknemers blootgesteld aan onvoldoende beheersing van schadelijk geluid (geen effectieve maatregelen)	83
Tabel 2.33	Bedrijven waar trillingen een arbeidsrisico zijn	84
Tabel 2.34	Bedrijven met risico trillingen naar al niet vaststellen van risico m.b.v. een instrument of specifieke methode.....	85
Tabel 2.35	Aandeel bedrijven en werknemers blootgesteld aan onvoldoende beheersing van trillingen (geen effectieve maatregelen)	88
Tabel 2.36	Arbeidsrisico naar grootteklasse en sector (in % van bedrijven)	89
Tabel 2.37	Aandeel van de risicobedrijven dat het risico niet adequaat beheerst	90
Tabel 2.38	Bekendheid bedrijven met wet- en regelgeving	92
Tabel 2.39	Aanwezigheid risicogroep en bekendheid bedrijven met wet- en regelgeving, naar grootteklasse en sector.....	92
Tabel 2.40	Bedrijven die in het afgelopen jaar een werknemer met borstvoeding in dienst had, naar grootteklasse en sector.....	96
Tabel 2.41	Bedrijven die vrouwen toestaan om naar hun kind te gaan om borstvoeding te geven, naar grootteklasse en sector.....	97
Tabel 2.42	Bedrijven die afgelopen jaar jongeren in dienst hadden, naar grootteklasse en sector .	98
Tabel 2.43	Gemiddeld aantal uren per week dat bedrijven het afgelopen jaar jongeren in dienst hadden, naar grootteklasse en sector	99
Tabel 2.44	Bedrijven die bekend zijn met wet- en regelgeving, naar grootteklasse en sector	100
Tabel 2.45	Bedrijven die jongeren voorgelicht en geïnstrueerd hebben over de mogelijke risico's en gevaren van de werkzaamheden	101
Tabel 3.1	RI&E en PvA.....	105
Tabel 3.2	Arbodienstverlening	112
Tabel 3.3	ATW	117
Tabel 3.4	Ziekteverzuimbeleid	119
Tabel 3.5	BHV.....	120
Tabel 3.6	Preventiemedewerker	121
Tabel 3.7	Betrokkenheid werknemers	123
Tabel 3.8	Arbeidscatalogus	124
Tabel 3.9	Voorlichting en cultuur.....	125
Tabel 3.10	Kracht zetten.....	128
Tabel 3.11	Repeterende bewegingen.....	130
Tabel 3.12	Ongunstige of statische lichaamshouding	132
Tabel 3.13	Beeldschermwerk	134
Tabel 3.14	Niet-ioniserende straling	136
Tabel 3.15	Besloten ruimten	140
Tabel 3.16	Werken op hoogte	143
Tabel 3.17	Geluid	145
Tabel 3.18	Trillingen.....	147
Tabel 3.19	Zwangeren	150
Tabel 3.20	Jongeren.....	154
Tabel 3.21	Oordeel inspecteur.....	159

Figuren

Figuur 1.1	Bedrijven naar aanwezigheid RI&E op peilmoment	11
Figuur 1.2	Bedrijven met een getoetste RI&E naar laatste jaar van toetsing	14
Figuur 1.3	Taken die de preventiemedewerker vervult als % van de bedrijven met een preventiemedewerker op locatie	25
Figuur 1.4	Wijze van verwerving van deskundigheid door preventiemedewerkers als % van bedrijven met preventiemedewerkers op locatie	25
Figuur 1.5	Is er een aanspreekpunt voor gevaarlijke situaties?	29
Figuur 1.6	Aanspreekpunten voor melden van ongezond of onveilig werk, 2018	29
Figuur 1.7	Leveren medewerkers concrete ideeën die opgepakt worden voor gezonder en veiliger werken?	29
Figuur 1.8	Melding van concrete ideeën, 2018	30
Figuur 1.9	Helpen medewerkers elkaar om veilig en gezond te werken?	30
Figuur 1.10	Wijze waarop medewerkers elkaar helpen, 2018	30
Figuur 2.1	Bedrijven met risico kracht zetten naar al dan niet nemen van maatregelen	40
Figuur 2.2	Maatregelen om gevolgen van blootstelling aan kracht zetten te verminderen	41
Figuur 2.3	Aanwezigheid risico kracht zetten, aanwezigheid RI&E, opname van het risico in de RI&E, genomen maatregelen en beoordeling daarvan door inspecteur	42
Figuur 2.4	Bedrijven met blootstelling aan kracht zetten naar aanpak risico	42
Figuur 2.5	Bedrijven met risico beeldschermwerk naar al dan niet nemen van maatregelen	46
Figuur 2.6	Maatregelen om blootstelling aan beeldschermwerk te verminderen	47
Figuur 2.7	Aanwezigheid risico beeldschermwerk, aanwezigheid RI&E, opname van het risico in de RI&E, genomen maatregelen en beoordeling daarvan door inspecteur	48
Figuur 2.8	Bedrijven met blootstelling aan beeldschermwerk naar aanpak risico	48
Figuur 2.9	Bedrijven met repeterende bewegingen naar al dan niet nemen van maatregelen	51
Figuur 2.10	Maatregelen om blootstelling aan repeterende bewegingen te verminderen	52
Figuur 2.11	Aanwezigheid risico repeterende bewegingen, aanwezigheid RI&E, opname van het risico in de RI&E, genomen maatregelen en beoordeling daarvan door inspecteur	52
Figuur 2.12	Bedrijven met blootstelling aan repeterende bewegingen naar aanpak risico	53
Figuur 2.13	Bedrijven met risico ongunstige of statische lichaamshouding naar al dan niet nemen van maatregelen	56
Figuur 2.14	Maatregelen om blootstelling aan ongunstige of statische lichaamshouding te verminderen	57
Figuur 2.15	Aanwezigheid risico ongunstige of statische lichaamshouding, aanwezigheid RI&E, opname van het risico in de RI&E, genomen maatregelen en beoordeling daarvan door inspecteur	58
Figuur 2.16	Bedrijven met blootstelling aan ongunstige of statische lichaamshouding naar aanpak risico	59
Figuur 2.17	NIS-bronnen (in % bedrijven waar werknemers blootgesteld zijn aan NIS-bronnen) ..	63
Figuur 2.18	Bedrijven met risico NIS-bronnen naar al dan niet nemen van maatregelen	63
Figuur 2.19	Maatregelen om blootstelling aan NIS-bronnen te verminderen	64
Figuur 2.20	Aanwezigheid risico NIS-bronnen, aanwezigheid RI&E, opname van het risico in de RI&E, genomen maatregelen en beoordeling daarvan door inspecteur	65
Figuur 2.21	Bedrijven met blootstelling aan NIS-bronnen naar aanpak risico	66
Figuur 2.22	Type gevaar bij werkzaamheden in besloten ruimten (in % bedrijven waar werknemers blootgesteld zijn aan besloten ruimten)	70
Figuur 2.23	Bedrijven met risico besloten ruimten naar al dan niet nemen van maatregelen	70
Figuur 2.24	Maatregelen om risico besloten ruimte te verminderen	71
Figuur 2.25	Aanwezigheid arbeidsrisico besloten ruimten, aanwezigheid RI&E, opname van het risico in de RI&E, genomen maatregelen en beoordeling daarvan door inspecteur	72
Figuur 2.26	Bedrijven met blootstelling aan besloten ruimten naar aanpak risico	72

Figuur 2.27	Bedrijven met risico werken op hoogte naar al dan niet nemen van maatregelen.....	75
Figuur 2.28	Maatregelen om risico werken op hoogte te verminderen	75
Figuur 2.29	Aanwezigheid risico werken op hoogte, aanwezigheid RI&E, opname van het risico in de RI&E, genomen maatregelen en beoordeling daarvan door inspecteur	76
Figuur 2.30	Bedrijven met blootstelling aan werken op hoogte naar aanpak risico	77
Figuur 2.31	Bedrijven met risico hard geluid naar al dan niet nemen van maatregelen	80
Figuur 2.32	Maatregelen om risico hard geluid te verminderen	81
Figuur 2.33	Aanwezigheid risico geluid, aanwezigheid RI&E, opname van het risico in de RI&E, genomen maatregelen en beoordeling daarvan door inspecteur.....	82
Figuur 2.34	Bedrijven met blootstelling aan hard geluid naar aanpak risico.....	82
Figuur 2.35	Bedrijven met trillingen naar al dan niet nemen van maatregelen	86
Figuur 2.36	Maatregelen om risico trillingen te verminderen	86
Figuur 2.37	Aanwezigheid risico trillingen, aanwezigheid RI&E, opname van het risico in de RI&E, genomen maatregelen en beoordeling daarvan door inspecteur.....	87
Figuur 2.38	Bedrijven met blootstelling aan trillingen naar aanpak risico	87
Figuur 2.39	Bekendheid bij bedrijven naar afzonderlijke wetten en regels.....	92
Figuur 2.40	Bedrijven die betreffende werknemers hebben geïnformeerd.....	93
Figuur 2.41	Type informatie dat bedrijven aan betreffende werknemers hebben verstrekt.....	93
Figuur 2.42	Bedrijven die aanpassingen in arbeidsomstandigheden en –tijden hebben aangeboden aan betreffende werknemers.....	94
Figuur 2.43	Type aanpassingen dat bedrijven hebben aan geboden aan betreffende werknemers... ..	94
Figuur 2.44	Soort rustruimte die bedrijven hebben aan geboden aan betreffende werknemers	95
Figuur 2.45	Soort kolfruimte aanwezig bij bedrijven	96
Figuur 2.46	Bekendheid bij bedrijven naar type wet- en regelgeving	100
Figuur 2.47	Wijze van voorlichting bij bedrijven met jongeren in dienst	101
Figuur 2.48	Mate van toezicht op gezond en veilig werken door jongeren	102
Figuur 2.49	Blootstelling van werkende jongeren aan verschillende arbeidsrisico's	102
Figuur 2.50	Gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen door jongeren in bedrijven waarin dit verplicht is	103
Figuur 2.51	Werktijden van werkende jongeren.....	103

Vooraf

Dit tabellenboek geeft de achterliggende tabellen en grafieken bij het rapport Arbo in Bedrijf 2018. Arbo in bedrijf is een monitoronderzoek dat sinds 1998 jaarlijks door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wordt gepubliceerd. Met ingang van de editie 2014 gebeurt dat eens in de twee jaar. In Arbo in bedrijf 2018 staan de nationale kerncijfers over de naleving van de Arbeidsomstandighedenwet (de Arbowet) door bedrijven en een overzicht van de arbeidsomstandigheden die betrekking hebben op gezond en veilig werken. Dit onderzoek geeft een representatief beeld van de stand van zaken van de naleving door bedrijven, instellingen en overheidsinstanties (hierna: bedrijven) op het gebied van arbeidsomstandigheden in Nederland.

Het onderzoek is uitgevoerd door de Inspectie SZW, directie Analyse, Programmering en Strategie, afdeling Programmering, Signalering en Onderzoek. De onderzoekseenheden van het onderzoek zijn vestigingen van in Nederland gevestigde bedrijven, instellingen en overheidsinstanties. De gegevens zijn verzameld door middel van bedrijfsbezoeken door inspecteurs. Tijdens het bedrijfsbezoek is gesproken met de werkgever of een vertegenwoordiger van de werkgever, heeft de inspecteur relevante documenten ingezien en is aan de hand van een rondgang door het bedrijf inzicht gekregen in de arbeidsomstandigheden en de naleving van de Arbowet. Er zijn tussen september 2017 en december 2018 ruim 1.300 aselect getrokken vestigingen van bedrijven bezocht. Het was, net als in voorgaande jaren, de bedoeling om 2.800 vestigingen te bezoeken. Door onverwachte veranderingen in de beschikbare inspecteurscapaciteit als gevolg van benodigde inzet op reactieve Arbo-inspecties, is dit niet gelukt. Op basis van 1.300 bedrijfsbezoeken kunnen betrouwbare uitspraken gedaan worden over landelijke ontwikkelingen op het gebied van naleving van de Arbowet- en regelgeving. Echter is deze steekproefgrootte onvoldoende om over alle sectoren en grootteklassen afzonderlijk uitspraken te doen. Er is besloten om alleen uitspraken te doen over sectoren en grootteklassen, als er in de betreffende categorie meer dan 50 bedrijfsbezoeken zijn afgelegd.

Het bedrijfsbezoek heeft minder diepgang dan een inspectie. Zo beoordeelt de inspecteur bij Arbo in Bedrijf voor elk onderzocht risico of het bedrijf maatregelen heeft genomen om dat risico beheersbaar te maken. Die beoordeling is op hoofdlijnen, want er is simpelweg niet voldoende tijd om dat voor elk risico uitgebreid na te gaan. In dit rapport definiëren we een risico bij een bedrijf als adequaat beheerst als onze inspecteur de genomen maatregelen als goed of voldoende (samengenomen tot adequaat) beoordeelt. Niet of niet adequaat beheerst zijn de risico's waarop geen maatregelen zijn genomen of maatregelen die door de inspecteur als matig tot slecht (samengenomen tot niet adequaat) zijn beoordeeld. Als de inspecteur de maatregelen niet kan beoordelen krijgt de beheersing van het risico de kwalificatie 'onduidelijk'.

Een oordeel matig tot slecht geeft een inspecteur meestal alleen als er duidelijkheid is dat het beter moet bij het bedrijf. Bij het oordeel voldoende tot goed ligt dat genuanceerder: de inspecteur kan nooit zeker weten of alle maatregelen goed worden uitgevoerd. In combinatie met de aanwezigheid van de categorie 'onduidelijk' leidt dit tot de volgende richtlijnen bij het interpreteren van deze gegevens:

- Cijfers over het niet adequaat beheersen van risico's zijn te beschouwen als ondergrenzen daarvan. Als uit het onderzoek blijkt dat 23% van de risicobedrijven kracht zetten niet adequaat beheerst, dan ligt het werkelijk percentage waarschijnlijk hoger. Dit komt deels doordat inspecteurs alleen het oordeel matig tot slecht geven als het duidelijk is dat het beter moet en deels doordat inspecteurs de optie hebben om de beoordeling van de maatregelen te classificeren als 'onduidelijk'.

- Bij cijfers over het wel adequaat beheersen van risico's ligt dat anders. Als uit het onderzoek blijkt dat 62% van de risicobedrijven het risico werken op hoogte adequaat beheerst, dan kan het werkelijke percentage lager of hoger liggen. Enerzijds zou het werkelijke percentage lager kunnen liggen, omdat inspecteurs nooit zeker weten of de maatregelen het risico voldoende tot goed beheersen. Anderzijds zou het werkelijke percentage hoger kunnen liggen, omdat inspecteurs mogelijk bij enige twijfel de beoordeling van de maatregelen classificeren als 'onduidelijk'.

In afwijking van vorige edities en mede ingegeven door de beperkte steekproefomvang is besloten het rapport Arbo in Bedrijf 2018 te beperken tot wat voorheen de samenvatting was. In dit "Tabellenboek Arbo in Bedrijf 2018" zijn achterliggende tabellen en grafieken opgenomen.

Voor verdere informatie en gegevens kunt u contact opnemen met de projectleider op mailadres jnool@inspectieszw.nl.

1 Algemeen arbobeleid

1.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft de resultaten van het onderzoek ten aanzien de algemene wettelijke verplichtingen uit de Arbowet, de Arbeidstijdenwet en de (niet verplichte) arbocatalogus, ook wel genoemd het algemeen arbobeleid. Het gaat om de volgende onderwerpen:

- Risico-inventarisatie en – evaluatie (RI&E) en Plan van aanpak;
- Arbeidsongevallenregistratie;
- Arbodienstverlening;
- Ziekteverzuimbeleid;
- Bedrijfshulpverlening (BHV);
- Preventiemedewerker;
- Betrokkenheid van werknemers bij arbobeleid;
- Arbocatalogus;
- Voorlichting, onderricht en toezicht
- Arbeidstijden.

Waar sprake is van relevante verschillen, worden de resultaten uitgesplitst naar de grootteklasse van het bedrijf. De resultaten worden tevens naar sector weergegeven. Voor meer gedetailleerde informatie per sector en grootteklasse wordt verwezen naar hoofdstuk 3.

Het hoofdstuk eindigt met een paragraaf waarin de bevindingen over het arbobeleid worden samengevat en in samenhang beschreven. Ook kijken we naar de historische ontwikkeling.

1.2 Risico-inventarisatie en –Evaluatie (RI&E) en Plan van Aanpak (PvA)

Werknemers hebben recht op een veilige en gezonde werkplek. Dit recht is verankerd in de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet). De verantwoordelijkheid voor een werkplek die voldoet aan de wettelijke normen, ligt primair bij de werkgever. De werkgever moet ook zorgen dat de wettelijke doelvoorschriften worden nageleefd. Hoe de doelen worden bereikt mag de werkgever zelf bepalen.

Werkgevers zijn op basis van artikel 5 van de Arbowet verplicht om over een Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) te beschikken. Een RI&E is een document waarin de risico's voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemers worden geïnventariseerd en geëvalueerd. Op basis van deze inventarisatie wordt een Plan van Aanpak (PvA) opgesteld. In een PvA is aangegeven welke maatregelen de werkgever gaat nemen in verband met de geconstateerde risico's en binnen welke termijn deze maatregelen worden genomen. Na het opstellen van de RI&E dient het document door een arbodienst of een zelfstandig gevestigd gecertificeerd arbodeskundige te worden getoetst. Voor deze toetsingsverplichting is per 1 april 2011 een uitzondering gemaakt voor:

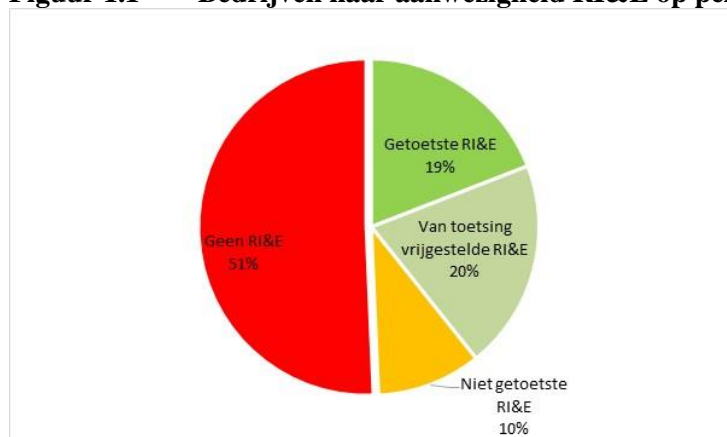
- bedrijven met maximaal 25 werknemers hoeven hun RI&E niet te laten toetsen, mits ze gebruik maken van een erkend branche-specifiek RI&E-instrument.
- bedrijven met werknemers die - allen bij elkaar opgeteld - arbeid verrichten voor een tijdsduur van ten hoogste 40 uur per week hoeven de RI&E niet te laten toetsen.

In het rapport worden de bedrijven met een RI&E, waarbij de RI&E om bovenstaande redenen niet hoeft te worden getoetst, meegeteld als bedrijven met een getoetste RI&E.

Aanwezigheid RI&E

- Het aandeel bedrijven met een RI&E is ten opzichte van 2016 significant toegenomen van 45% tot 49%.
- Bij grote bedrijven met 100 werknemers of meer is het percentage bedrijven met een RI&E over de jaren heen betrekkelijk stabiel op ruim 90%.
- Het percentage werknemers dat werkt bij een bedrijf met een RI&E ligt de laatste jaren vrij stabiel rond de 83%.

Figuur 1.1 Bedrijven naar aanwezigheid RI&E op peilmoment (n=1343)

Tabel 1.1 Bedrijven met een RI&E op peilmoment, naar al dan niet getoetst, 2010-2018

	als % van alle bedrijven					
	2010 (n=2806)	2011 (n=2805)	2012 (n=1854)	2014 (n=2804)	2016 (n=2787)	2018 (n=1343)
RI&E aanwezig	%	%	%	%	%	%
Ja, en getoetst	31	27	39	39	38	39
Ja, maar (nog) niet getoetst	14	14	6	8	8	10
<i>subtotaal: RI&E aanwezig</i>	<i>45</i>	<i>40</i>	<i>45</i>	<i>47</i>	<i>45</i>	<i>49</i>
Nee	55	60	55	53	55	51

Tabel 1.2 Bedrijven met een RI&E op peilmoment, naar grootteklasse, 2010-2018

Grootteklasse	2010 (n=2806) getoetst			2014 (n=2804) getoetst			2018 (n=1343) getoetst		
	ja	nee	totaal	ja	nee	totaal	ja	nee	totaal
<= 25 wrkn.	27	14	41	36	7	44	37	9	46
>=26 wrkn.	71	15	86	78	13	90	70	19	89
< 10 wrkn. w.v.	24	13	38	33	7	40	34	9	43
1 - 4 wrkn.	21	12	33	28	6	34	31	8	39
5 - 9 wrkn.	37	17	54	51	10	62	44	11	55
10 - 99 wrkn. w.v.	53	19	72	67	11	78	57	15	72
10 - 49 wrkn.	49	21	70	65	11	76	57	13	70
50 - 99 wrkn.	79	10	89	79	13	91	63	26	89
100 of meer wrkn.	82	10	92	85	9	94	80	12	92
Totaal	31	14	45	39	8	47	39	10	49

Tabel 1.3 Werknemers in bedrijven met een RI&E, 2010-2018

	als % van alle werknemers					
	2010 (n=2806)	2011 (n=2805)	2012 (n=1854)	2014 (n=2804)	2016 (n=2787)	2018 (n=1343)
RI&E aanwezig	%	%	%	%	%	%
Ja, en getoetst	71	66	75	75	73	69
Ja, maar (nog) niet getoetst	11	13	6	9	9	13
<i>subtotaal: RI&E aanwezig</i>	83	80	81	84	83	82
Nee	17	20	19	16	17	18

Tabel 1.4 Werknemers in bedrijven met een RI&E naar grootteklasse, 2010-2018

Grootteklasse	2010 (n=2806) getoetst			2014 (n=2804) getoetst			2018 (n=1343) getoetst		
	ja	nee	totaal	ja	nee	totaal	ja	nee	totaal
<= 25 wrkn.	38	17	55	48	8	56	46	12	58
>=26 wrkn.	80	10	90	86	9	95	78	13	91
< 10 wrkn. w.v.	32	14	46	38	7	46	40	12	52
1 - 4 wrkn.	27	11	38	30	6	36	38	12	49
5 - 9 wrkn.	38	17	55	50	9	59	45	12	56
10 - 99 wrkn. w.v.	60	17	77	73	12	85	60	18	77
10 - 49 wrkn.	52	20	71	69	12	81	58	15	73
50 - 99 wrkn.	80	9	89	82	13	94	64	24	88
100 of meer wrkn.	83	9	92	88	8	96	81	11	92
Totaal	71	11	83	75	9	84	69	13	82

Tabel 1.5 Bedrijven met een RI&E op peilmoment, naar sector

Sector	bedrijven met een RI&E die:			Steekproef- omvang n
	is getoetst %	niet is getoetst %	totaal %	
Landbouw	54	9	63	51
Industrie	58	8	66	368
Bouwnijverheid	47	9	56	96
Handel	36	13	49	229
Horeca	23	11	34	75
Vervoer en Informatie	30	5	35	111
Financiële dienstverlening	-	-	-	44
Zakelijke dienstverlening	30	10	39	162
Overheid	-	-	-	29
Onderwijs	-	-	-	38
Zorg	58	5	62	76
Overige dienstverlening	40	8	48	64
Totaal	39	10	49	1343

Tabel 1.6 Werknemers in bedrijven met een RI&E op peilmoment, 2018, naar sector

Sector	bedrijven met een RI&E die:		
	is getoetst %	niet is getoetst %	totaal %
Landbouw	78	11	89
Industrie	77	16	93
Bouwnijverheid	72	13	85
Handel	70	12	82
Horeca	49	7	56
Vervoer en Informatie	68	6	74
Financiële dienstverlening	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	52	18	70
Overheid	-	-	-
Onderwijs	-	-	-
Zorg	84	9	93
Overige dienstverlening	41	11	52
Totaal	69	13	82

Redenen voor het niet hebben van een RI&E

- Het percentage bedrijven dat geen RI&E heeft met als reden ‘niet willen’ is ten opzichte van 2016 significant afgenomen van 34% naar 26%.
- Met name de onderliggende reden ‘risico’s te klein volgens de werkgever’ is daar debet aan (van 18% naar 13%).

Tabel 1.7 Redenen waarom bedrijven geen RI&E hebben (n=386)

Reden dat bedrijf geen RI&E heeft	als % van bedrijven	
	%	%
niet willen	26	
risico's te klein naar oordeel werkgever		13
andere prioriteiten		8
er is nooit iets ernstigs gebeurd		5
iedereen in bedrijf kent de risico's		5
de risico's zijn niet de verantwoordelijkheid wg (volgens wg)		3
het is te duur		1
het kost te veel tijd		1
niet weten	76	
werkgever niet bekend met de RI&E		57
werkgever niet bekend met verplichting RI&E		51
werkgever onderkent geen risico's		8
werkgever weet niet waar geschikte informatie is over opstelling RI&E		5
werkgever weet niet welke risico's bestaan		4
werkgever weet niet waar geschikte informatie over risico's is te vinden		2
niet kunnen (werkgever weet niet hoe een RI&E moet worden opgesteld)	5	
overig	13	

* de percentages tellen niet op tot 100% omdat bedrijven meerdere redenen kunnen hebben

Tabel 1.8 Redenen waarom bedrijven geen RI&E hebben, naar grootteklasse (n=386)

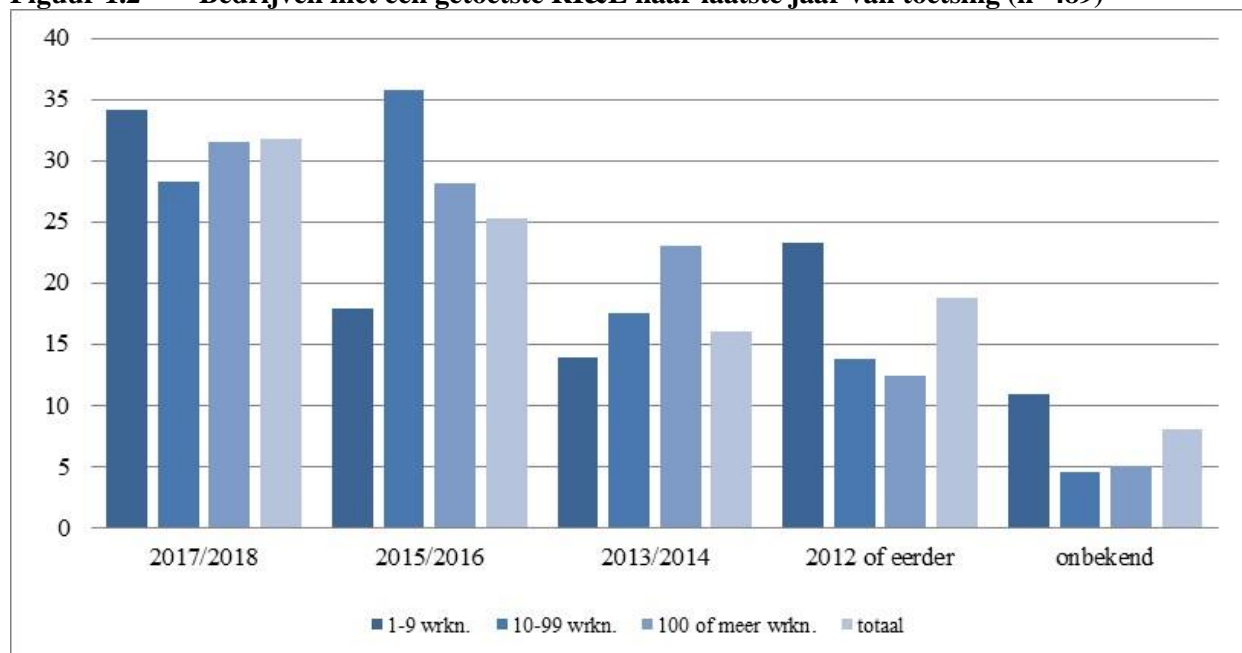
Grootteklasse	niet willen								niet weten							niet kunnen	overig	n
	totaal niet willen	te duur	kost te veel tijd	andere prioriteiten	risico's te klein	nooit iets gebeurd	ieder- een risico's	verant- woordelij- kheid wg	totaal niet weten	bekend met de RI&E	RI&E- verplic h-ting	welke risico's bestaan	onder- kent geen risico's	risico's te vinden	RI&E te vinden			
< 10 wrkn. w.v.	26	2	1	8	13	5	5	2	77	58	51	4	8	2	4	5	13	305
1 - 4 wrkn.	23	2	2	5	13	4	4	3	80	61	54	4	8	2	5	5	12	231
5 - 9 wrkn.	36	1	0	22	13	10	7	0	62	46	39	0	7	3	1	3	19	74
10 - 99 wrkn. w.v.	25	0	3	11	11	5	2	7	71	49	44	9	8	4	12	9	13	74
10 - 49 wrkn.	25	0	3	11	12	5	2	6	70	49	43	9	8	4	13	9	13	62
50 - 99 wrkn.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12
100 of meer wrkn.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
Totaal	25	1	1	8	13	5	5	3	76	57	51	4	8	2	2	5	13	386

* de percentages tellen niet op tot 100% omdat bedrijven meerdere redenen kunnen hebben

Jaar van toetsing van de RI&E

- Bijna 25% van de getoetste RI&E's, is getoetst in 2012 of eerder. Een aanzienlijk deel van de RI&E's is zodoende al meer dan 5 jaar niet getoetst.

Figuur 1.2 Bedrijven met een getoetste RI&E naar laatste jaar van toetsing (n=489)

Risico's opgenomen in de RI&E

- Gemiddeld heeft bijna twee derde van de bedrijven waar een bepaald risico speelt dat risico niet in de RI&E opgenomen.
- Bij 61% van de bedrijven met een RI&E zijn alle belangrijke risico's daarin opgenomen. Dat betekent dat in totaal 30% van de bedrijven een RI&E heeft met alle belangrijke risico's daarin (dat is 61% van de 49% bedrijven die een RI&E hebben).

Tabel 1.9 Bedrijven die aanwezige risico's ook in RI&E hebben opgenomen

Risico	bedrijven met RI&E	waarvan risico ook in RI&E hebben opgenomen	% van alle risico-bedrijven
			bedrijven met risico in de RI&E
	%	%	%
Kracht zetten	62	85	53
Repeterende beweginge	63	68	43
Lichaamshouding	60	69	41
Beeldschermwerk	54	80	43
NIS	68	23	16
Besloten ruimten	69	54	37
Werken op hoogte	62	56	35
Geluid	63	77	48
Trillingen	69	58	40
Zwangeren	56	26	14
Jongeren	63	46	29

Toelichting eerste regel tabel: van de bedrijven waar het risico kracht zetten speelt (100.000) heeft ruim 62% (ruim 61.500) een RI&E. Van die bedrijven heeft 85% (ruim 53.400) het risico kracht zetten in de RI&E opgenomen. Tenslotte heeft weer van alle bedrijven waar het risico speelt (100.000) 53% (53.400) dit risico ook in de RI&E staan. Dat is gelijk aan 85% van 62% uit de eerste twee kolommen.

Tabel 1.10 Bedrijven die aanw. risico's in RI&E hebben opgenomen, naar grootteklasse

grootteklasse	risico's uitgevraagd in AIB 2018															
	Kracht zetten	Repeterende bewegingen	Ongunstige lichaams-houding	Beeldscherm-werk	Niet-ioniserende straling	Besloten ruimten	Werken op hoogte	Geluid	Trillingen	Zwangeren	Borst-voeding	Jongeren	Ploegen-diensten	Nacht-diensten	Aanwezigheids-diensten	Consignatie-diensten
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
< 10 wrkn. w.v.	88	69	67	81	-	-	51	75	55	-	-	46	-	-	-	-
1 - 4 wrkn.	93	-	73	83	-	-	-	80	-	-	-	-	-	-	-	-
5 - 9 wrkn.	78	-	58	77	-	-	-	62	-	-	-	-	-	-	-	-
10 - 99 wrkn. w.v.	80	62	70	76	29	64	63	80	61	35	27	45	42	-	-	21
10 - 49 wrkn.	79	60	68	74	-	-	65	80	59	34	-	43	-	-	-	-
50 - 99 wrkn.	89	-	83	84	-	-	58	80	-	36	-	-	-	-	-	-
100 of meer wrkn.	87	-	85	88	-	-	64	88	77	56	42	-	44	-	-	37
sector																
Landbouw	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Industrie	83	63	76	80	41	-	56	84	73	45	-	40	53	-	-	-
Bouwnijverheid	87	-	-	68	-	-	79	86	-	-	-	-	-	-	-	-
Handel	86	-	55	80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Horeca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vervoer en Informatie	-	-	-	86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Financiële dienstverlening	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	-	-	-	91	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zorg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige dienstverlening	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	85	68	69	80	23	54	56	77	58	37	24	46	42	31	-	29

Tabel 1.11 Oordeel inspecteur of de risico's in RI&E zijn onderkend, 2010-2018

	als % van bedrijven met een RI&E op peilmoment en aanwezig op de vestiging					
	2010 (n=1675)	2011 (n=1301)	2012 (n=1071)	2014 (n=1814)	2016 (n=1594)	2018 (n=831)
Onderkende risico's	%	%	%	%	%	%
Alle belangrijke risico's	72	79	76	75	64	61
Een deel van de belangrijkste risico's	24	20	23	23	35	37
Geen van de belangrijkste risico's	4	2	1	2	2	1
Totaal	100	100	100	100	100	100

Tabel 1.12 Oordeel inspecteur of de risico's in de RI&E zijn onderkend, naar grootteklasse

Grootteklasse	% van bedrijven met RI&E op vestiging (n=831)			% van alle bedrijven (n=1343)	% van alle werknemers
	Ja, alle belangrijke risico's	Nee, alleen een deel van de belangrijkste risico's	Nee, geen van de belangrijkste risico's	In bezit van volledige RI&E	Werkzaam bij bedrijf met volledige RI&E
1 - 9 wrkn. w.v.	62	36	1	24	30
1 - 4 wrkn.	66	33	1	23	29
5 - 9 wrkn.	54	43	2	27	30
10 - 99 wrkn. w.v.	57	41	2	39	46
10 - 49 wrkn.	57	42	2	37	44
50 - 99 wrkn.	60	39	1	53	51
100 of meer wrkn.	73	27	0	64	68
Totaal	61	37	1	28	56

Tabel 1.13 Oordeel inspecteur of risico's in RI&E zijn onderkend, naar gr. klasse, 2010-2018

Grootteklasse	als % van bedrijven met al dan niet getoetste RI&E en aanwezig op de vestiging								
	2010 (n=1675)			2014 (n=1814)			2018 (n=831)		
	Ja, alle risico's	Nee, alleen een deel van de risico's	Nee, geen van de risico's	Ja, alle risico's	Nee, alleen een deel van de risico's	Nee, geen van de risico's	Ja, alle risico's	Nee, alleen een deel van de risico's	Nee, geen van de risico's
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
<= 25 wrkn.	71	24	4	74	23	3	61	37	1
>=26 wrkn.	72	23	5	78	22	1	63	36	<1
< 10 wrkn. w.v.	72	24	5	74	23	3	62	36	1
1 - 4 wrkn.	72	22	5	74	22	4	66	33	1
5 - 9 wrkn.	71	26	3	75	24	1	54	43	2
10 - 99 wrkn. w.v.	69	27	4	76	23	1	57	41	2
10 - 49 wrkn.	77	20	3	75	24	1	57	42	2
50 - 99 wrkn.	70	26	4	82	18	<1	60	39	1
100 of meer wrkn.	80	18	3	84	15	1	73	27	0
Totaal	72	24	4	75	23	2	61	37	1

Dynamische toepassing van de RI&E

- Bij 10% van de bedrijven waar de inspecteurs de RI&E hebben kunnen inzien, komt geen enkel aspect van een dynamische toepassing van de RI&E of plan van aanpak voor.

Tabel 1.14 Mate van dynamische toepassing van RI&E/PvA, naar grootteklasse*

	1 - 9 wrkn. (n=205)	10- 99 wrkn. (n=341)	100 of meer wrkn. (n=135)	Totaal (n=681)
Aspecten van dynamische RI&E/PvA	%	%	%	%
Doorwerking van risico's /maatregelen in werkinstructies	54	60	77	57
Besprekingen van risico's /maatregelen met wns	64	71	87	68
Rapporteren over risico's op verschillende organisatieniveaus	11	29	63	19
Expliciet beleggen van verantwoordelijkheden op management (/lijn)-niveau	13	28	53	20
Expliciet beleggen van verantwoordelijkheden op medewerkersniveau	14	20	40	17
Anders	6	3	4	5
Werkt niet door	10	10	3	10

* in % van bedrijven waar RI&E is kunnen inzien; meerdere antwoorden mogelijk

Aanwezigheid van plan van aanpak

- Van de bedrijven met een RI&E heeft 70% ook een plan van aanpak. Dit percentage was in 2012 nog 77% en is sindsdien gestaag afgenomen.
- Bij 5 op de 6 bedrijven met een plan van aanpak is in het plan aangegeven wanneer de maatregelen doorgevoerd moeten zijn.

Tabel 1.15 Bedrijven met een PvA (in van % bedrijven met RI&E), 2010-2018

grootteklasse	als % van bedrijven met een RI&E op peilmoment					
	2010 (n=1786)	2011 (n=1440)	2012 (n=1169)	2014 (n=1889)	2016 (n=1698)	2018 (n=887)
1 - 9 wrkn. w.v.	67	71	71	71	67	66
1 - 4 wrkn.	62	69	67	69	65	67
5 - 9 wrkn.	79	77	81	74	72	64
10 - 99 wrkn. w.v.	83	85	90	82	81	79
10 - 49 wrkn.	82	83	90	81	80	80
50 - 99 wrkn.	91	94	89	91	82	76
100 of meer wrkn.	94	94	94	93	87	88
Totaal	73	76	77	75	72	70

Tabel 1.16 Bedrijven met een plan van aanpak met een vermelding wanneer de maatregelen moeten zijn doorgevoerd, periode 2010-2018

	als % van bedrijven met een plan van aanpak					
	2010 (n=1587)	2011 (n=1303)	2012 (n=1081)	2014 (n=1602)	2016 (n=1406)	2018 (n=734)
Ja, voor alle relevante risico's	71	75	73,3	71	65	57
Ja, voor een deel van relevante risico's	11	9	7,3	9	17	26
Nee	18	17	19,4	20	17	17
Totaal	100	100	100	100	100	100

Housekeeping

- *Good housekeeping* is het geheel van maatregelen dat wordt genomen om orde, netheid en veiligheid op de werkplek te bevorderen. Bij circa 40% van de bedrijven oordeelt de inspecteur dat de *housekeeping* goed is.

Tabel 1.17 Oordeel van de inspecteur over housekeeping op de werkvloer in de periode 2010-2018

	als % van alle bedrijven*					
	2010 (n=2605)	2011 (n=2555)	2012 (n=1671)	2014 (n=2567)	2016 (n=2632)	2018 (n=1264)
Oordeel inspecteur	%	%	%	%	%	%
Goed	41	37	33	32	42	39
Voldoende	48	49	57	54	49	48
Matig	11	14	9	14	8	12
Slecht	1	1	1	1	2	1
Totaal	100	100	100	100	100	100

* In een aantal bedrijven heeft de inspecteur geen mening kunnen geven omdat de werkvloer niet (geheel) te overzien was. Dat was in 2018 in 9% van de bezoeken het geval. De tabel is gebaseerd op de bedrijven waar de inspecteur wel een oordeel kon geven.

Tabel 1.18 Oordeel van de inspecteur over housekeeping in relatie tot aanwezigheid van de RI&E (% van bedrijven waar inspecteur een oordeel kon geven; n=1264)

	oordeel	
	goed/ voldoende	matig/ slecht
	%	%
Wel een RI&E	92	8
Geen RI&E	82	18
Totaal	87	13

1.3 Arbodienstverlening

Iedere werkgever moet sinds 1-7-2017 beschikken over een eigen overeenkomst met een arbodienst of bedrijfsarts: het basiscontract. De werkgever is altijd zelf verantwoordelijk voor de inhoud van de overeenkomst. In het basiscontract worden werkafspraken gemaakt voor de taken waarvoor de werkgever zich volgens de Arbowet moet laten bijstaan door kerndeskundigen. De werkgever kan een basiscontract (laten) opstellen via een vangnetregeling en in bepaalde situaties via een maatwerkregeling.

Het basiscontract zorgt er ook voor dat bedrijfsartsen en arbodiensten hun werk op een professionele manier kunnen doen. Dit zorgt voor meer aandacht voor het voorkomen van ziekte en ongevallen (preventie) en een betere kwaliteit van de arbodienstverlening.

Werkgevers moeten zich door kerndeskundigen laten bijstaan bij het uitvoeren van taken op het gebied van preventie en bescherming. De kerndeskundigen zijn de bedrijfsarts, de veiligheidskundige, de arbeidshygiënist en de arbeids- en organisatiedeskundige. De werkgever moet zich laten bijstaan bij de uitvoering van de volgende taken:

- Ziekteverzuimbegeleiding: hierbij gaat het om deskundige begeleiding bij re-integratie in geval van verzuim door ziekte of gebrek.
- Toetsen van en adviseren over de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E).
- Periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek (PAGO): gericht op het regelmatig onderzoeken van arbeidsgebonden gezondheidsrisico's. Werkgevers zijn verplicht een PAGO aan te bieden, werknemers bepalen zelf of zij hiervan gebruik willen maken.
- Aanstellingskeuring: wordt uitgevoerd om de medische geschiktheid van de sollicitant te onderzoeken. Een werkgever mag een werknemer alleen in specifieke, uitzonderlijke gevallen laten keuren. De regels hiervoor komen uit de Wet op de Medische Keuringen.

- Toegang tot de bedrijfsarts: de werkgever zorgt ervoor dat werknemers toegang hebben tot de bedrijfsarts (bijvoorbeeld via een open spreekuur).

Om ervoor te zorgen dat de kerndeskundigen op professionele wijze hun werk kunnen doen, worden daarover werkafspraken vastgelegd in het basiscontract. In het basiscontract moeten de volgende punten zijn opgenomen:

- Overleg met OR en preventiemedewerker: de kerndeskundigen moeten kunnen overleggen en samenwerken met de preventiemedewerker en de ondernemingsraad (OR).
- Bezoek aan de werkplek: de bedrijfsarts moet iedere werkplek (vrij) kunnen bezoeken.
- Second opinion: de werknemer moet de mogelijkheid hebben om een second opinion aan te vragen aan een andere bedrijfsarts als hij twijfelt aan een gegeven advies. Dit maakt het handelen van de professional transparant en toetsbaar.
- Klachtenprocedure: iedere bedrijfsarts of arbodienst moet een duidelijke werkwijze of procedure hebben die beschrijft hoe en waar de werknemer eventuele klachten kan indienen over de dienstverlening door de bedrijfsarts.
- Melden beroepsziekten: een bedrijfsarts moet tijd kunnen besteden aan het opsporen, onderkennen, diagnosticeren en melden van beroepsziekten.
- Advisering over preventie: advisering aan de werkgever door de bedrijfsarts over het voorkomen van gezondheidsklachten moet in het contract staan.

Iedere werkgever moet beschikken over een basiscontract met een arbodienst of bedrijfsarts. De werkgever is zelf verantwoordelijk voor de inhoud van het contract. De Inspectie SZW kan bij het ontbreken van een basiscontract of onderdelen daarvan handhavend optreden.

De werkgever kan er altijd voor kiezen in het contract meer taken op te nemen waarbij hij zich laat bijstaan door kerndeskundigen. In dat geval sluiten de werkgever en de arbodienst een basispluscontract.

Contracten met arbodienstverleners

- Het aandeel bedrijven met een contract met een arbodienstverlener is significant toegenomen van 75% in 2016 naar 80% in 2018.
- De toename is met name zichtbaar in de kleinere bedrijven.

Tabel 1.19 Bedrijven met een contract met arbodienst of andere dienstverlener, periode 2010-2018, als % van alle bedrijven, naar grootteklasse

	2010 (n=2806)	2011 (n=2805)	2012 (n=1854)	2014 (n=2804)	2016 (n=2787)	2018 (n=1343)
Grootteklasse	%	%	%	%	%	%
1 - 9 wrkn. w.v.	71	70	69	68	71	76
1 - 4 wrkn.	67	66	66	64	67	72
5 - 9 wrkn.	86	84	78	83	85	88
10 - 99 wrkn. w.v.	95	92	91	93	94	93
10 - 49 wrkn.	94	91	90	92	93	93
50 - 99 wrkn.	100	99	95	98	99	96
100 of meer wrkn.	100	98	99	100	100	98
Totaal	76	74	73	72	75	80

Tabel 1.20 Bedrijven met een contract met arbodienst of andere dienstverlener, 2018, naar grootteklasse en sector

	Uitsluitend een contract met één of meer (externe) arbodiensten (n=771) (a)	Uitsluitend een contract met een andersoortige dienstverlener(s) (n=89) (b)	Contracten met zowel (externe) arbodienst(en) als met andere dienstverlener(s) (n=313) (c)	Totaal contracten (n=1173) (a+b+c=d)	Totaal contracten met andere dienstverlener(s) incl. arbodiensten (n=402) (b+c=e)	Totaal contracten met arbodiensten incl. andere dienstverlener(s) (n=1084) (a+c=f)
Grootteklasse	%	%	%	%	%	%
< 10 wrkn. w.v.	46	28	2	76	30	48
1 - 4 wrkn.	44	27	2	72	28	45
5 - 9 wrkn.	52	33	4	88	36	55
10 - 99 wrkn. w.v.	62	25	7	93	31	68
10 - 49 wrkn.	62	25	6	93	31	68
50 - 99 wrkn.	59	23	14	96	37	73
100 of meer wrkn.	73	13	13	98	26	85
Sector					0	0
Landbouw	53	14	1	69	15	54
Industrie	49	29	5	83	34	54
Bouwnijverheid	46	21	8	75	29	54
Handel	51	28	3	82	31	54
Horeca	33	21	0	54	21	33
Vervoer en Informatie	53	27	3	83	30	56
Financiële dienstverlening	-	-	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	43	29	5	77	34	48
Overheid	-	-	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-	-	-
Zorg	59	30	1	90	31	60
Overige dienstverlening	61	34	0	95	34	61
Totaal	49	27	3	80	30	52

Soort dienst en kerndeskundigheid

- Ziekteverzuimbegeleiding is veruit de meest voorkomende dienst die wordt afgesproken in de contracten: 75% van alle bedrijven spreekt dat af.
- Bij de kerndeskundigheden opgenomen in de contracten is de BIG-geregistreerde bedrijfsarts de meest voorkomende: 72% van de bedrijven heeft dit vastgelegd.

Tabel 1.21 Soort dienst in het contract, 2018

Diensten in contract*	bedrijven met contract met alle typen	
	arbodienstverlener(s) (n=1173) %	als % van alle bedrijven (n=1343) %
Ziekteverzuimbegeleiding	95	75
Vrije toegang tot (spreekuur van) de bedrijfsarts, ook voor niet-zieke werknemers	49	39
Periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek (PAGO/PMO)	33	27
Overleg tussen bedrijfsarts en preventiemedewerker	32	26
Toegang van bedrijfsarts tot de werkplek voor werkplekonderzoek	31	25
Procedure voor second opinion bij andere bedrijfsarts	31	24
Advisering/ondersteuning bij de inventarisatie en aanpak van arbeidsrisico's (RIE)	26	21
Procedure voor klachten over de bedrijfsarts	25	20
Tijd voor bedrijfsarts voor onderzoeken en melden beroepsziekten	24	19
Toetsing RI&E door gecertificeerde deskundige	23	19
Overleg tussen bedrijfsarts en personeels vertegenwoordiging (OR of anderszins)	21	16
Advisering over preventie door de bedrijfsarts	21	16
Advies over aanstellingskeuringen	14	11
Overeenkomst niet kunnen inzien (waardoor antwoorden niet te verifiëren zijn)	23	18

* Meerdere antwoorden mogelijk

Tabel 1.22 Opgenomen kerndeskundigheid in contract met arbodienstverleners, 2018

	als % van bedrijven met contract met alle typen arbodienstverleners (n=1173)	als % van alle bedrijven (n=1343)
Kerndeskundigheid	%	%
BIG-geregistreerde bedrijfsarts	90	72
Gecertificeerd veiligheidskundige	24	19
Gecertificeerd arbeidshygiënist	21	17
Gecertificeerde arbeids- en organisatiedeskundige	19	15
Niet-gecertificeerde deskundige(n)	11	9
Geen van deze deskundigen	10	8

Tabel 1.23 Afgenomen diensten in jaar voorafgaande aan bedrijfsbezoek, 2018

	als % van bedrijven met contract met alle typen arbodienstverle- ners (n=1173)	als % van alle bedrijven (n=1343)
Diensten in contract*	%	%
Ziekteverzuimbegeleiding	44	35
Vrije toegang tot (spreekuur van) de bedrijfsarts, ook voor niet-zieke werknemers	8	7
Overleg tussen bedrijfsarts en preventiemedewerker	6	5
Periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek (PAGO/PMO)	5	4
Toetsing RI&E door gecertificeerde deskundige	4	3
Advisering/ondersteuning bij de inventarisatie en aanpak van arbeidsrisico's (RIE)	3	2
Advisering over preventie door de bedrijfsarts	3	2
Overeenkomst niet kunnen inzien (waardoor antwoorden niet te verifiëren zijn)	3	2
Overleg tussen bedrijfsarts en personeelsvertegenwoordiging (OR of anderszins)	2	2
Toegang van bedrijfsarts tot de werkplek voor werkplekonderzoek	2	2
Advies over aanstellingskeuringen	1	1
Procedure voor second opinion bij andere bedrijfsarts	1	1
Tijd voor bedrijfsarts voor onderzoeken en melden beroepsziekten	1	1
Procedure voor klachten over de bedrijfsarts	1	1

* Meerdere antwoorden mogelijk

1.4 Ziekteverzuimbeleid

De werkgever wordt geacht een ziekteverzuimbeleid te voeren. Een ziekteverzuimbeleid heeft tot doel om het optreden van ziekte van werknemers zoveel mogelijk te voorkomen en te beperken, en de begeleiding van werknemers te regelen die door ziekte niet in staat zijn om hun werk te verrichten. Een ziekteverzuimbeleid bestaat niet alleen uit procedures rondom ziekmelding. Ook maatregelen ter voorkoming van arbeidsuitval door ziekte en maatregelen om re-integratie te bevorderen maken onderdeel uit van een ziekteverzuimbeleid.¹ Volgens art. 14 van de Arbowet mag het ziekteverzuimbeleid naar keuze mondeling worden geregeld of schriftelijk worden vastgelegd.

- Het percentage bedrijven zonder ziekteverzuimbeleid is significant lager dan in 2014. Waar in 2014 29% van de bedrijven dergelijk beleid niet hadden, is dat in 2018 23% van de bedrijven.

¹ De verplichtingen van de werkgever met betrekking tot re-integratie van werknemers zijn opgenomen in de Wet Verbetering Poortwachter.

Tabel 1.24 Bedrijven naar aard afspraken ziekteverzuimbeleid, periode 2010-2018

Grootteklasse	als % van alle bedrijven*											
	ziekteverzuimbeleid, volledig schriftelijk			ziekteverzuimbeleid, deels schriftelijk vastgelegd			ziekteverzuimbeleid, mondeling afgesproken			geen ziekteverzuimbeleid		
	2010	2014	2018	2010	2014	2018	2010	2014	2018	2010	2014	2018
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
< 10 wrkn. w.v.	30	28	31	9	13	15	26	24	27	35	34	28
1 - 4 wrkn.	28	24	28	8	12	13	24	26	28	40	38	31
5 - 9 wrkn.	38	45	38	13	18	22	31	18	24	18	19	16
10 - 99 wrkn. w.v.	61	67	68	20	15	14	14	9	13	5	9	4
10 - 49 wrkn.	60	65	66	20	15	16	15	10	14	5	9	4
50 - 99 wrkn.	75	85	84	18	10	6	7	<1	8	<1	2	2
100 of meer wrkn.	78	94	91	17	4	6	5	1	1	<1	0	3
Totaal	37	36	39	11	13	15	23	21	24	29	29	23

1.5 Bedrijfshulpverlening

Het onderdeel bedrijfshulpverlening (BHV) is geregeld in artikel 15 van de Arbowet. Dit artikel bepaalt dat de werkgever zich op het gebied van de bedrijfshulpverlening moet laten bijstaan door één of meer werknemers die de rol van bedrijfshulpverlener (BHV'er) kunnen vervullen. Het is mogelijk om naast interne BHV'ers ook externen aan te wijzen als bedrijfshulpverlener.

De taken van de aangewezen BHV'er(s) bestaan ten minste uit:

- het verlenen van eerste hulp bij ongevallen;
- het beperken en het bestrijden van brand;
- het voorkomen en beperken van ongevallen;
- het in noodsituaties alarmeren en evacueren van alle werknemers en andere personen die in verband met de arbeid in het bedrijf of de instelling aanwezig zijn.

De werkgever dient te zorgen voor een voldoende aantal BHV'ers, die zodanig zijn opgeleid, uitgerust en georganiseerd dat zij hun taken naar behoren kunnen uitvoeren.

- Het percentage bedrijven dat BHV-ers heeft aangesteld schommelt sinds 2011 rond de 65%.
- Tenminste 9 van de 10 bedrijven met meer dan 10 werknemers heeft BHV-ers.

Tabel 1.25 Bedrijven die bedrijfshulpverleners (BHV-ers) hebben aangesteld, periode 2010-2018, naar grootteklasse

Grootteklasse	2010	2011	2012	2014	2016	2018
	(n=2806)	(n=2805)	(n=1854)	(n=2804)	(n=2787)	(n=1343)
	%	%	%	%	%	%
< 10 wrkn. w.v.	63	56	59	56	62	60
1 - 4 wrkn.	59	53	56	49	57	55
5 - 9 wrkn.	77	71	70	78	79	77
10 - 99 wrkn. w.v.	92	91	92	90	92	90
10 - 49 wrkn.	91	90	91	89	91	90
50 - 99 wrkn.	99	99	97	96	97	93
100 of meer wrkn.	99	100	99	99	97	98
Totaal	69	63	65	62	68	66

Tabel 1.26 Bedrijven naar type bedrijfshulpverleners (BHV-ers), 2018, naar grootteklasse

grootteklasse	Alleen wg	Alleen intern (excl wg)	Intern (incl wg)	Alleen extern	Combi met extern	Geen BHV
	%	%	%	%	%	%
< 10 wrkn. w.v.	18	27	9	3	3	40
1 - 4 wrkn.	19	21	10	2	2	45
5 - 9 wrkn.	16	44	9	4	4	23
10 - 99 wrkn. w.v.	5	64	13	4	3	10
10 - 49 wrkn.	6	62	14	5	4	10
50 - 99 wrkn.	1	85	6	0	2	7
100 of meer wrkn.	0	91	1	0	7	2
sector						
Landbouw	42	29	15	0	0	14
Industrie	14	54	9	4	2	18
Bouwnijverheid	19	27	7	4	2	41
Handel	15	38	9	3	1	34
Horeca	26	17	18	5	4	30
Vervoer en Informatie	6	28	7	1	3	55
Financiële dienstverlening	-	-	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	8	33	6	2	4	47
Overheid	-	-	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-	-	-
Zorg	23	42	12	1	8	13
Overige dienstverlening	13	47	15	3	2	20
Totaal	15	35	10	3	3	34

1.6 Preventiemedewerkers

Bedrijven zijn verplicht om ten minste één werknemer aan te stellen als preventiemedewerker. Een preventiemedewerker draagt zorg voor de dagelijkse veiligheid en gezondheid op de werkvloer. De preventiemedewerker moet kennis hebben van de arbeidsrisico's binnen het bedrijf. De werkgever van een bedrijf met maximaal 25 werknemers mag zelf de rol van preventiemedewerker vervullen, mits hij of zij hiervoor voldoende deskundigheid, ervaring en middelen (tijd, hulpmiddelen, kennis) heeft.

- Het percentage bedrijven met een preventiemedewerker is significant toegenomen van 47% in 2016 tot 54% in 2018.
- De preventiemedewerkers verlenen vooral medewerking aan de uitvoering van maatregelen (77%) en aan het verrichten en opstellen van de RI&E (70%).

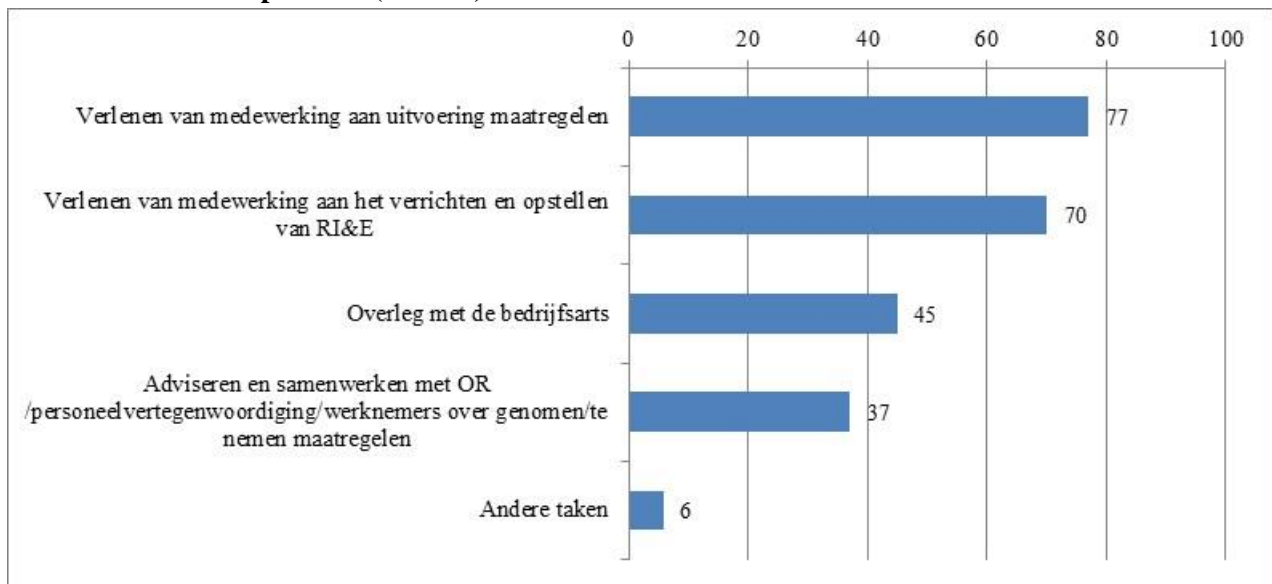
Tabel 1.27 Bedrijven met een preventiemedewerker, periode 2010-2018, naar grootteklasse en sector

	2010 (n=2806)	2011 (n=2805)	2012 (n=1854)	2014 (n=2804)	2016 (n=2787)	2018 (n=1343)
Grootteklasse	%	%	%	%	%	%
< 10 wrkn. w.v.	36	39	40	37	40	49
1 - 4 wrkn.	33	36	38	32	38	45
5 - 9 wrkn.	48	49	47	53	48	61
10 - 99 wrkn. w.v.	66	65	63	67	73	69
10 - 49 wrkn.	64	62	60	65	71	67
50 - 99 wrkn.	82	92	87	83	84	83
100 of meer wrkn.	93	90	89	91	87	86
Sector						
Landbouw				50	51	72
Industrie				61	62	60
Bouwnijverheid				54	58	55
Handel				44	46	59
Horeca				6	6	41
Vervoer en Informatie				42	56	44
Financiële dienstverlening				-	-	-
Zakelijke dienstverlening				40	47	43
Overheid				-	-	-
Onderwijs				-	-	-
Zorg				54	56	64
Overige dienstverlening				44	45	46
Totaal	43	44	44	43	47	54

Tabel 1.28 Aangestelde preventiemedewerkers als % van alle bedrijven, naar grootteklasse (n=1343)

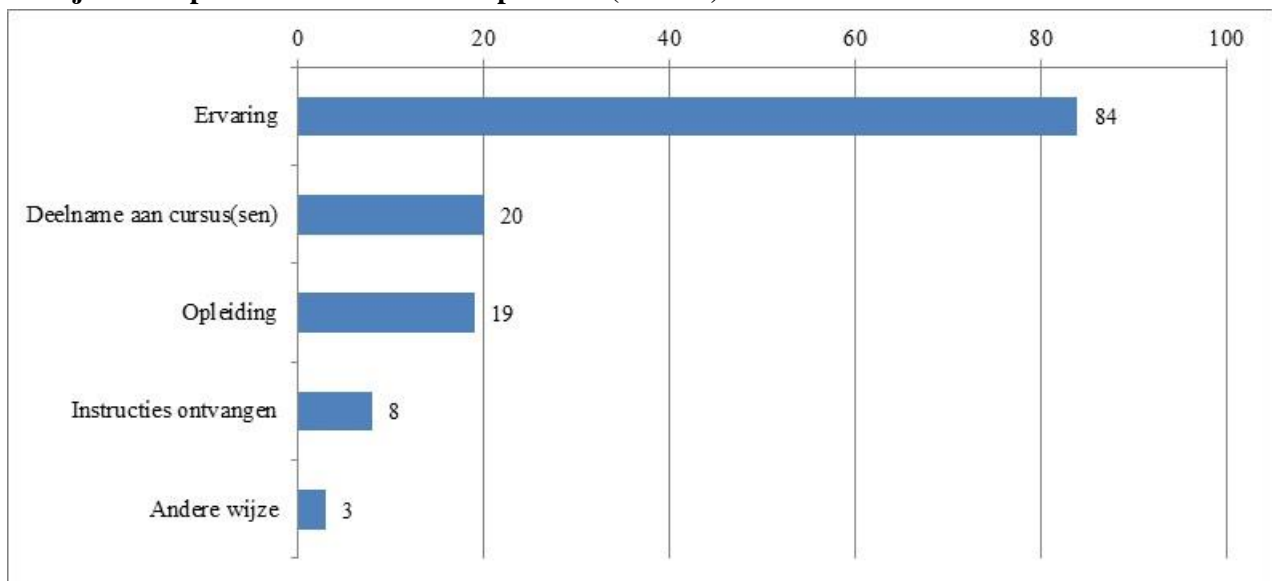
Grootteklasse	preventiemedewerker bij bedrijf				
	op de vestiging zelf			op andere (hoofd-)vestiging	nee
	één werknemer	meerdere werknemers	werkgever zelf		
%	%	%	%	%	
1 t/m 25 wrkn.	12	1	33	4	49
26 of meer wrkn.	54	15	8	7	16
Totaal	15	2	31	5	46

Figuur 1.3 Taken die de preventiemedewerker vervult als % van de bedrijven met een preventiemedewerker op locatie (n = 819)*

* Meerdere antwoorden mogelijk

Figuur 1.4 Wijze van verwerving van deskundigheid door preventiemedewerkers als % van bedrijven met preventiemedewerkers op locatie (n = 819)*

* Meerdere antwoorden mogelijk

1.7 Betrokkenheid van werknemer bij Arbobeleid

De Wet op de Ondernemingsraden (WOR) heeft tot doel de betrokkenheid van de werknemers bij de onderneming te vergroten, door middel van het instellen van een ondernemingsraad (OR) of personeelsvertegenwoordiging (PVT). De wet schrijft voor dat iedere onderneming in Nederland met minstens 50 werknemers dient te beschikken over een ondernemingsraad. Bedrijven met 10 t/m 49 werknemers behoeven geen OR in te stellen, maar zijn wel verplicht tot het instellen van een personeelsvertegenwoordiging indien een meerderheid van de werknemers hierom vraagt.²

² Zie <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ondernemingsraad>.

Een OR of PVT bestaat uit werknemers die namens het personeel overleg voeren met de werkgever over de gang van zaken in het bedrijf. De OR of PVT heeft onder meer medezeggenschap in de totstandkoming van het arbeidsomstandighedenbeleid. Deze paragraaf gaat in op de betrokkenheid van de werknemers bij het tot stand komen van het arbeidsomstandighedenbeleid.³

- Ongeveer 10% van de bedrijven heeft een OR of PVT.
- Ruim de helft van de bedrijven (56%) voert tenminste één keer per jaar overleg met de werknemers over het arbobeleid.

Tabel 1.29 Bedrijven met een OR of PVT, periode 2010-2018, naar grootteklasse (n= 1343)

Grootteklasse	2010	2011	2012	2014	2016	2018
	(n=2806) %	(n=2805) %	(n=1854) %	(n=2804) %	(n=2787) %	(n=1343) %
< 10 wrkn. w.v.	6	4	4	6	3	4
1 - 4 wrkn.	4	3	4	5	2	4
5 - 9 wrkn.	10	8	4	11	7	4
10 - 99 wrkn. w.v.	27	23	24	25	23	23
10 - 49 wrkn.	22	18	20	20	18	19
50 - 99 wrkn.	65	61	57	64	60	53
100 of meer wrkn.	89	80	84	82	80	75
Sector						
Landbouw				1	3	4
Industrie				14	14	14
Bouwnijverheid				4	6	8
Handel				16	10	11
Horeca				2	1	2
Vervoer en Informatie				10	8	7
Financiële dienstverlening				-	-	-
Zakelijke dienstverlening				8	7	9
Overheid				-	-	-
Onderwijs				-	-	-
Zorg				19	11	11
Overige dienstverlening				5	3	4
Totaal	11	8	9	11	8	9

³ Uitgangspunt hierbij is het perspectief van de werkgever. Waar mogelijk is dit perspectief aangevuld met de visie van een lid van de werknemersvertegenwoordiging.

Tabel 1.30 Bedrijven naar aantal overleggen per jaar, 2018, naar grootteklasse en sector

Grootteklasse	Alle bedrijven				Met	Zonder	Alle
	2 of meer		Minder		OR/PVT	OR/PVT	
	keer per	1 keer per	dan 1 keer	Nooit	tenminste	tenminste	
	jaar	jaar	per jaar	%	1 keer per	1 keer per	tenminste
	%	%	%	%	jaar	jaar	1 keer per
					%	%	jaar
< 10 wrkn. w.v.	42	11	8	39	-	51	53
1 - 4 wrkn.	39	10	9	43	-	47	48
5 - 9 wrkn.	54	14	6	26	-	67	68
10 - 99 wrkn. w.v.	52	15	6	27	93	59	67
10 - 49 wrkn.	50	16	7	28	91	60	66
50 - 99 wrkn.	67	9	5	20	100	49	76
100 of meer wrkn.	79	11	2	8	97	-	90
Sector							
Landbouw	47	14	8	30	-	-	61
Industrie	55	12	6	28	98	62	67
Bouwnijverheid	49	10	9	31	-	56	59
Handel	39	14	7	40	-	48	53
Horeca	34	13	5	48	-	45	46
Vervoer en Informatie	33	17	11	39	-	47	50
Financiële dienstverlening	-	-	-	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	46	6	11	37	-	49	53
Overheid	-	-	-	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-	-	-	-
Zorg	51	10	11	28	-	58	61
Overige dienstverlening	50	13	2	35	-	61	62
Totaal	45	11	8	36	93	53	56

1.8 Arbocatalogus

In de Arbowet worden werkgevers en werknemers geacht om samen afspraken te maken over de wijze waarop zij binnen hun bedrijf of branche invulling geven aan de door de overheid gestelde arbo(doel)voorschriften. Deze afspraken en arbo(doel)voorschriften worden per branche vastgelegd in de Arbocatalogus. Wanneer de branchecatalogus is voltooid, dient deze ter (marginale) toetsing aan de Inspectie SZW te worden voorgelegd. Niet elke branche beschikt over een arbocatalogus.⁴

- Voor 54% van de bedrijven is een arbocatalogus van toepassing.
- Eén op de vijf bedrijven gebruikt een arbocatalogus. Dit komt nee op 37% van de bedrijven waar een catalogus voor van toepassing is (20%/54%).

⁴ In het Besluit van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 29 juni 2010, nr. G&VW/AA/2010/12516, tot hernieuwde vaststelling van de Beleidsregel arbocatalogi (Beleidsregel arbocatalogi 2010) is vastgelegd welke Arbocatalogi geldig zijn.

Tabel 1.31 Bedrijven naar aanwezigheid en gebruik arbocatalogus, 2018 (n=1343)

Gebruik van de arbocatalogus	Is een arbocatalogus van toepassing voor de vestiging?				
	Ja, positief getoetst (n=766)	Ja, maar (nog) niet positief (n=32)	Ja, totaal (n=798)	Nee (n=545)	Totaal (n=1343)
	%	%	%	%	%
Wordt gebruikt voor alle in de catalogus vermelde risico's	17	13	17	1	9
Wordt gebruikt voor een deel van de in de catalogus vermelde risico's	20	9	19	1	11
Geen gebruik: niet bekend met begrip arbocatalogus	46	69	47	79	62
Geen gebruik, maar wel bekend met de arbocatalogus	15	4	14	10	12
Onbekend: mogelijk wel gebruikt door arbodiensverleners	3	6	3	9	6
Totaal	100	100	100	100	100
Totaal (%)	51	3	54	46	100

1.9 Voorlichting, onderricht, toezicht en cultuur

Werkgevers moeten op grond van artikel 8 van de Arbowet zorgen voor doeltreffende voorlichting over gezond en veilig werken. Het gaat dan onder meer over de aan de werkzaamheden verbonden risico's en de maatregelen die erop gericht zijn deze risico's te voorkomen of te beperken. De werkgever moet toezien op de naleving van de instructies en voorschriften gericht op gezond en veilig werken.

Voorlichting en toezicht

- 43% van de werkgevers ziet er meestal of altijd op toe dat er gewerkt wordt volgens de gegeven instructies en voorlichting.
- Bij bijna een kwart van de bedrijven wordt geen voorlichting gegeven.

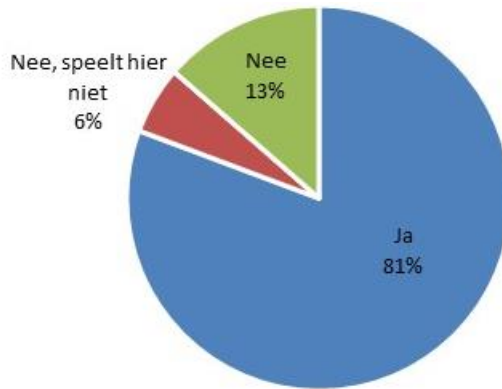
Tabel 1.32 Bedrijven naar mate van voorlichting en toezicht, 2018 (n=1343)

Voorlichting en onderricht	Toezicht door werkgever/leidinggevende				Totaal %
	Meestal of altijd	Soms	Nooit	Nvt	
	%	%	%	%	
Alleen algemeen	9	10	2	0	22
Alleen specifiek	9	9	1	0	19
Beide	25	8	2	0	35
Nee	0	0	0	24	24
	43	28	5	24	100

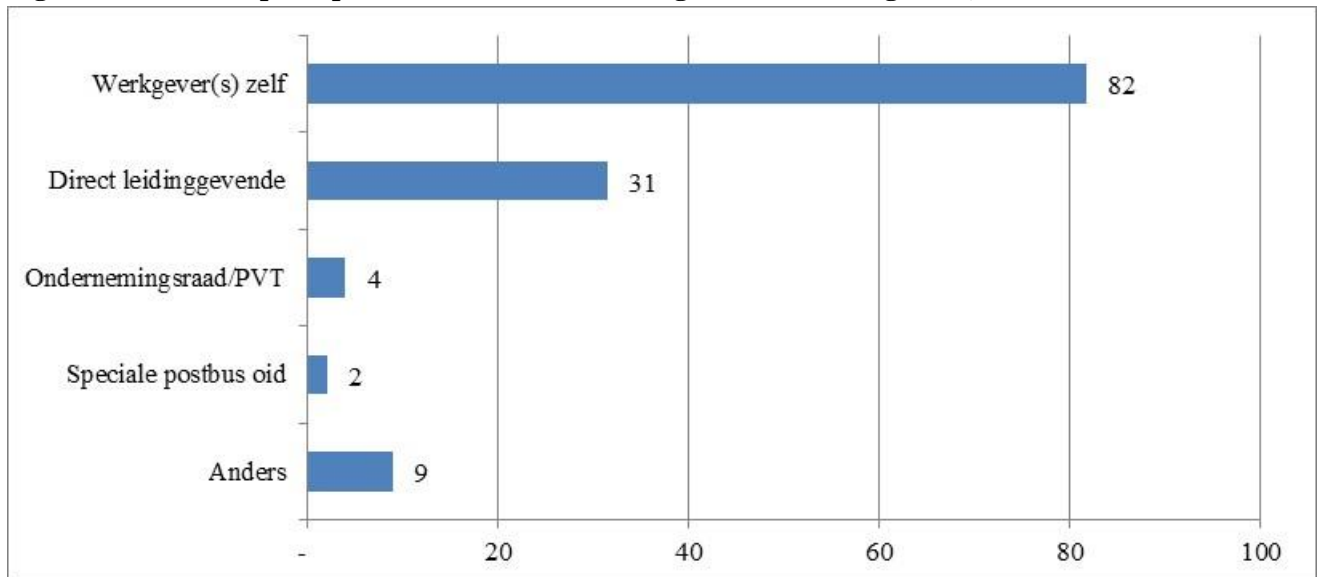
Veiligheids- en gezondheidscultuur

- Bij ruim vier op de vijf bedrijven is er een aanspreekpunt voor gevaarlijke situaties. Dit is meestal de werkgever (82%) of de direct leidinggevende (31%).
- Bij ruim de helft van de bedrijven leveren werknemers concrete ideeën voor gezonder en veiliger werken die ook opgepakt worden.
- Ook bij ruim de helft van de bedrijven helpen medewerkers elkaar om veilig en gezond te werken.

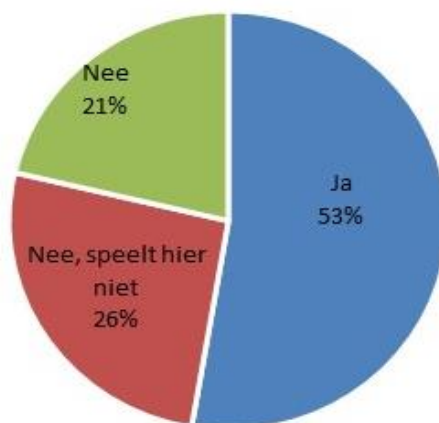
Figuur 1.5 Is er een aanspreekpunt voor gevaarlijke situaties?

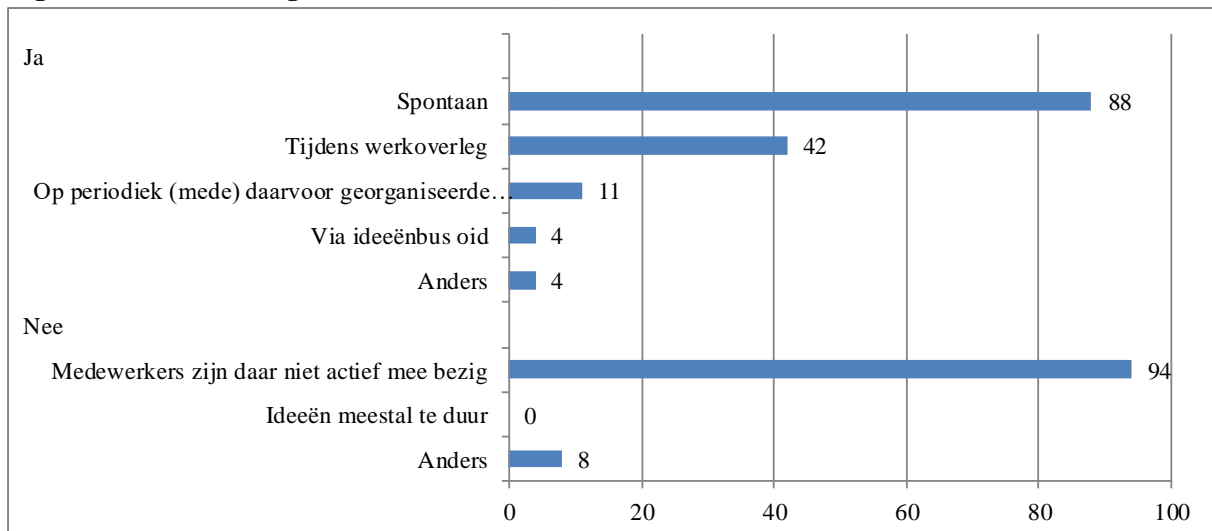
Figuur 1.6 Aanspreekpunten voor melden van ongezond of onveilig werk, 2018 (n=1161)

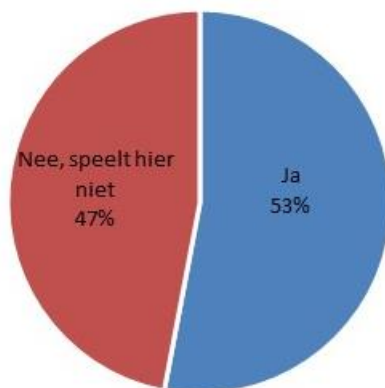
Figuur 1.7 Leveren medewerkers concrete ideeën die opgepakt worden voor gezonder en veiliger werken?

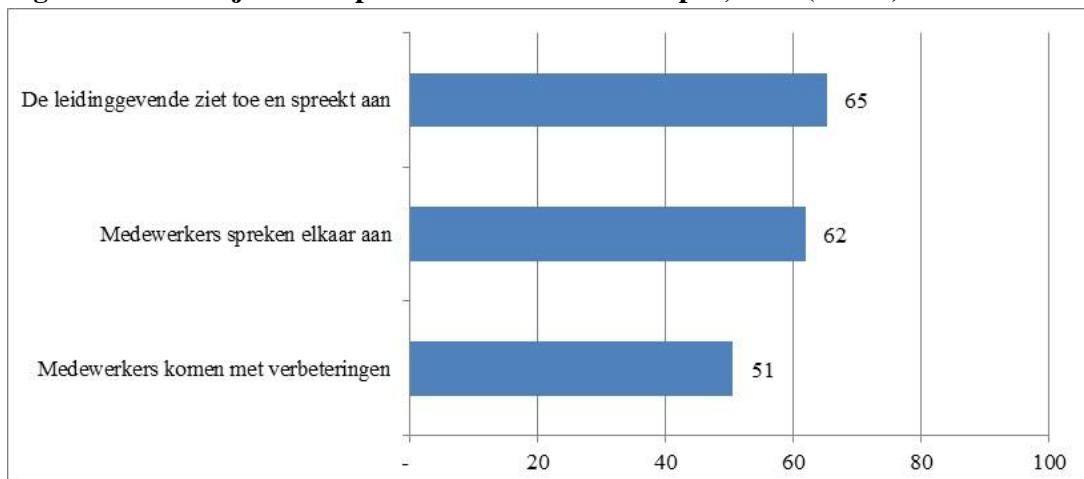
Figuur 1.8 Melding van concrete ideeën, 2018 (n=840)

Figuur 1.9 Helpen medewerkers elkaar om veilig en gezond te werken?

Figuur 1.10 Wijze waarop medewerkers elkaar helpen, 2018 (n=854)

1.10 Arbeidstijdenwet voor specifieke groepen werknemers

In de Arbeidstijdenwet (ATW) staat hoe lang een werknemer per dag en per week mag werken en wanneer hij/zij recht heeft op pauze of rusttijd. Die regels zijn er met het oog op gezondheid, veiligheid en welzijn, maar ook om werk, privé en zorgtaken te kunnen combineren. De werkgever is verplicht om arbeids- en rusttijden in zijn bedrijf te regelen, en een deugdelijke registratie van de gewerkte uren bij te houden. De arbeids- en rusttijden kunnen op verschillende manieren geregeld zijn, bijvoorbeeld in een cao of in een schriftelijke overeenstemming tussen de werkgever en het medezeggenschapsorgaan. In principe geldt de Arbeidstijdenwet voor iedereen die voor een werkgever werkt, dus voor alle werknemers, inclusief stagiairs, uitzendkrachten en gedetacheerden. De regels gelden voor werknemers van achttien jaar en ouder. Voor kinderen onder de 16 en jongeren van 16 en 17 jaar gelden aparte regels. Ook gelden enkele speciale regels voor zwangere of pas bevallen vrouwen.

In het Arbeidstijdenbesluit (ATB) staan uitzonderingen en aanvullingen op de Arbeidstijdenwet. Naast algemene uitzonderingen zijn er ook aanvullende regels voor de zorg, mijnbouw en een aantal andere sectoren. Deze sectoren hebben dus met de algemene regels uit de Arbeidstijdenwet en het Arbeidstijdenbesluit én de aparte sectorregels te maken.

In ATW is ‘consignatie’ gedefinieerd als ‘een periode tussen twee opeenvolgende diensten of tijdens een pauze, waarin de werknemer uitsluitend verplicht is bereikbaar te zijn om in geval van onvoorziene omstandigheden op oproep zo spoedig mogelijk de bedongen arbeid te verrichten’. Dit betekent dat een werknemer die niet op de werkplek aanwezig is, kan worden opgeroepen om bij onvoorziene omstandigheden aan het werk te gaan. Vergelijkbaar met consignatie is de bereikbaarheidsdienst, die voorkomt in de zorgsector.

Algemene bepalingen voor arbeid- en rusttijden in RI&E en PvA

Om de administratieve belasting voor de werkgever niet zwaarder te maken is voor wat betreft het voeren van een arbeids- en rusttijdenbeleid en het houden van een risico-inventarisatie en -evaluatie aangesloten bij de Arbeidsomstandighedenwet. De werktijden als onderdeel van de totale arbeidsomstandigheden maken dan een integraal deel uit van de RI&E. Hierdoor kan het beleid van de onderneming afgestemd worden op het totaal aan belastende factoren die de arbeid oplevert en zo een beter resultaat opleveren.

Aanwezigheid specifieke groepen

- Een kwart van de bedrijven heeft tenminste één van de specifieke groepen in dienst.

Tabel 1.33 Specifieke groepen werknemers in bedrijven, 2018, naar grootteklasse en sector

Grootteklasse	tenminste één groep	ploegen-diensten	nacht-diensten	aanwez-diensten	consign-diensten	zwange-ren	borst-voeding	jongeren
	%	%	%	%	%	%	%	%
1 - 9 wrkn. w.v.	18	1	2	<1	1	5	2	11
1 - 4 wrkn.	13	1	2	<1	1	3	1	8
5 - 9 wrkn.	35	2	3	<1	4	12	4	20
10 - 99 wrkn. w.v.	47	8	5	1	10	21	10	17
10 - 49 wrkn.	45	8	4	1	8	19	8	16
50 - 99 wrkn.	64	12	13	1	19	36	22	21
100 of meer wrkn.	87	28	22	9	37	59	41	22
Sector								
Landbouw	32	0	0	0	<1	7	2	26
Industrie	32	11	8	<1	8	13	8	10
Bouwnijverheid	16	1	2	1	8	1	<1	6
Handel	19	3	<1	0	2	7	3	13
Horeca	63	3	8	<1	1	8	1	49
Vervoer en Informatie	29	3	11	1	8	6	1	7
Financiële dienstverlening	-	-	-	-	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	16	1	1	0	1	10	4	4
Overheid	-	-	-	-	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-
Zorg	27	5	5	5	12	17	9	3
Overige dienstverlening	22	2	1	<1	2	12	9	11
Totaal	25	3	3	1	4	9	4	12

Toepassing speciale regels voor specifieke groepen

- Vier van de vijf bedrijven met ploegendiensten passen speciale regels of maatregelen toe.
- De helft van de bedrijven met nachtdiensten past geen speciale regels of maatregelen toe.

Tabel 1.34 Bedrijven met speciale maatregelen of regels in arbeid- en rusttijdenbeleid voor specifieke groepen werknemers, 2018

	als % van alle bedrijven (n=1343)	als % van bedrijven met groep	
	Bedrijven met groep	Bedrijven met speciale maatregelen	Steekproef-omvang
Werknemers	%	%	n
in ploegendiensten	3	82	123
in nachtdiensten	3	50	93
met aanwezigheidsdiensten	1	-	23
met consignatie en/of bereikt	4	70	158
zwangeren of in periode van	9	60	265
die borstvoeding geven	4	72	148
jonger dan 18 jaar	12	58	199

1.11 Overzicht naleving systeembepalingen

Naleving van combinaties van verplichtingen

We hebben in de paragrafen hiervoor gezien welk percentage van de bedrijven (en werknemers) voldoet aan de afzonderlijke wettelijke bepalingen van de arbozorg. Vraag is welk deel van de bedrijven (en werknemers) aan de combinatie van alle bepalingen voldoet.

- Een derde van de bedrijven voldoet aan 4 belangrijke systeembepalingen: RI&E, contract met arbodienstverlener, preventiemedewerker en BHV. Dat is significant meer dan in 2016. Toen ging het om 27% van de bedrijven.
- Bij deze bedrijven werkt twee derde van alle werknemers.

Tabel 1.35 Bedrijven die voldoen aan combinaties van systeembepalingen (n=1343)

	% van bedrijven			% van werknemers		
	voldoen aan alle 8 systeembepalingen	voldoen aan 4 systeembepalingen *	voldoen aan geen van de 4 systeembepalingen *	voldoen aan alle 8 systeembepalingen	voldoen aan 4 systeembepalingen *	voldoen aan geen van de 4 systeembepalingen *
Grootteklasse	%	%	%	%	%	%
< 10 wrkn. w.v.	14	27	13	17	32	8
1 - 4 wrkn.	12	23	16	16	28	11
5 - 9 wrkn.	18	39	3	17	37	3
10 - 99 wrkn. w.v.	36	55	1	42	61	<1
10 - 49 wrkn.	34	53	1	41	57	<1
50 - 99 wrkn.	46	72	0	47	72	0
100 of meer wrkn.	66	82	2	69	80	<1
Sector						
Landbouw	19	42	6	37	67	1
Industrie	32	47	7	65	80	<1
Bouwnijverheid	26	33	9	51	68	6
Handel	19	37	10	61	75	1
Horeca	8	17	19	33	39	5
Vervoer en Informatie	15	19	14	56	67	1
Financiële dienstverlening	-	-	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	15	25	17	40	57	4
Overheid	-	-	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-	-	-
Zorg	23	50	3	64	78	<1
Overige dienstverlening	16	31	4	16	24	<1
Totaal	19	33	11	53	67	2

* betreft het hebben van een RI&E, contract met arbodienstverlener, BHV en preventiemedewerker

Tabel 1.36 Naleving systeembepalingen 2010-2018 van bedrijven

	als % van bedrijven					
	2010 (n=2806)	2011 (n=2805)	2012 (n=1854)	2014 (n=2804)	2016 (n=2787)	2018 (n=1343)
Elementen van arbobeleid	%	%	%	%	%	%
1. RI&E	45	41	45	47	45	49
- <i>getoetste RI&E*</i>	31	27	39	39	38	39
- <i>niet getoetste RI&E</i>	14	14	6	8	8	10
2. Plan van aanpak	38	35	40	38	36	38
3. Schriftelijke arbeidsongevallenregistratie**	75	70	65	75	83	-
4. Contract met arbodienst of andere arbodeskundige	76	74	73	72	75	80
5. Ziekteverzuimbeleid	71	70	74	71	74	77
6. Bedrijfs hulpverlening	69	63	65	62	68	66
7. Preventiemedewerker	43	44	44	43	47	54
8. Ten minste 1x per jaar overleg met werkn. over arbobeleid	60	55	59	53	59	56
- <i>waarvan met OR/PVT</i>	96	94	98	97	96	93
- <i>waarvan met werknemers (geen OR/PVT aanwezig)</i>	55	51	55	48	56	53
9. Voorlichting, onderwijs en toezicht	57	63	65	66	69	71
Gebruk van oplossingen in de arbocatalogus***	3	7	7	13	16	20
Voldoen aan 4 belangrijke kernbepalingen****	26	23	26	27	27	33
Voldoen aan geen van 4 belangrijke kernbepalingen	11	13	14	15	11	11

Tabel 1.37 Naleving systeembepalingen 2010-2018 uitgedrukt in werknemers

	als % van werknemers van bedrijven					
	2010 (n=2806)	2011 (n=2805)	2012 (n=1854)	2014 (n=2804)	2016 (n=2787)	2018 (n=1343)
Elementen van arbobeleid	%	%	%	%	%	%
1. RI&E	82	79	81	84	83	82
- <i>getoetste RI&E*</i>	70	67	74	75	73	69
- <i>niet getoetste RI&E</i>	12	12	6	9	9	13
2. Plan van aanpak	77	74	76	75	74	75
3. Schriftelijke arbeidsongevallenregistratie**	96	91	97	96	98	-
4. Contract met arbodienst of andere arbodeskundige	95	95	93	94	96	94
5. Ziekteverzuimbeleid	95	94	94	94	94	94
6. Bedrijfs hulpverlening	94	86	92	91	92	94
7. Preventiemedewerker	80	75	77	79	81	79
8. Ten minste 1x per jaar overleg met werkn. over arbobeleid	87	81	82	83	86	83
- <i>waarvan met OR/PVT</i>	97	97	97	98	97	97
- <i>waarvan met werknemers (geen OR/PVT aanwezig)</i>	67	59	59	59	69	65
9. Voorlichting, onderwijs en toezicht	84	88	89	91	90	93
Gebruk van oplossingen in de arbocatalogus***	16	28	42	48	43	45
Voldoen aan 4 belangrijke kernbepalingen****	71	64	69	72	71	67
Voldoen aan geen van 4 belangrijke kernbepalingen	1	2	3	3	2	2

* van de bedrijven die een registratieplichtig ongeval hadden in laatste drie jaar (4,6% van alle bedrijven)

** geen wettelijke verplichting

*** het betreft het tegelijkertijd (niet) hebben van: RI&E, contract arbodienstverlening, BHV en preventiemedewerker

Inschatting omvang en effect van niet naleving van systeembepalingen

- Ongeveer 35.000 bedrijven (11% van alle bedrijven) leven vier belangrijke systeembepalingen niet na. Bij die bedrijven werken naar schatting 131.000 werknemers (indicatieve cijfers).
- Het betreft met name bedrijven met minder dan 10 werknemers.

Tabel 1.38 Bedrijven die in 2018 een systeembepaling niet naleven en werknemers die werken bij een bedrijf dat een wettelijke bepaling niet naleeft (n=1343)

	Bedrijven		Werknemers	
	%	Aantal	%	Aantal
1. RI&E	51	164.500	18	1.590.000
2. Plan van aanpak	62	199.800	25	2.177.000
3. Arbodienstverlening	20	66.500	6	485.000
4. Verzuimbeleid	23	73.900	6	483.000
5. BHV	34	109.200	6	559.000
6. Preventiemedewerker	46	150.900	21	1.826.000
7. Elk jaar overleg met werknemers over arbo	44	141.300	17	1.499.000
8. Voorlichting, onderricht en toezicht	29	94.200	7	609.000
Ten minste 1 van 4 bepalingen*	67	217.400	33	2.813.000
Ten minste 1 van alle 8 bepalingen	81	263.000	47	4.027.000
Alle 4 van 4 bepalingen*	11	34.700	2	131.000
Alle 8 van 8 bepalingen	5	15.600	0	40.000
Totaal aantal	100	324.600	100	8.629.000

* RI&E, arbodienstverlening, BHV en preventiemedewerker

Tabel 1.39 Bedrijven die 4 belangrijke systeembepalingen niet naleven en werknemers die daar werken; 2018 (n=79)

Grootteklasse	Bedrijven		Werknemers	
	%	Aantal	%	Aantal
< 10 wrkn. w.v.	97	34.000	76	100.000
1 - 4 wrkn.	-	-	-	-
5 - 9 wrkn.	-	-	-	-
10 - 99 wrkn. w.v.	3	1.000	5	7.000
10 - 49 wrkn.	-	-	-	-
50 - 99 wrkn.	-	-	-	-
100 of meer wrkn.	-	-	-	-
Totaal	100	35.000	100	131.000

Tabel 1.40 Naleving systeembepalingen in 2018, naar grootteklasse en sector, in % van alle bedrijven (n=1343)

Grootteklasse	RI&E op peil- moment %	RI&E getoetst %	plan van aanpak %	contract arbodienst/ andere arbodienst- verl. %	ziektever- zuimbeleid %	BHV %	preventie- medewerke r %	overleg met OR of wrkn. %	voor- lichting en toezicht %	gebruik op- lossingen arbo- catalogus* %	voldoen aan alle 8 systeem- bepalingen %	voldoen aan 4 systeem- bepalingen *** %	voldoen aan geen van de 4 systeem- bepalingen *** %
< 10 wrkn. w.v.	43	34	32	76	72	60	49	53	67	17	14	27	13
1 - 4 wrkn.	39	31	30	72	69	55	45	48	61	15	12	23	16
5 - 9 wrkn.	55	44	38	88	84	77	61	68	84	25	18	39	3
10 - 99 wrkn. w.v.	72	57	62	93	96	90	69	67	86	28	36	55	1
10 - 49 wrkn.	70	57	60	93	96	90	67	66	86	27	34	53	1
50 - 99 wrkn.	89	63	70	96	98	93	83	76	90	36	46	72	0
100 of meer wrkn.	92	80	84	98	97	98	86	90	97	54	66	82	2
Sector													
Landbouw	63	54	38	69	60	86	72	61	84	34	19	42	6
Industrie	66	58	54	83	75	82	60	67	84	29	32	47	7
Bouwnijverheid	56	47	44	75	80	59	55	59	82	20	26	33	9
Handel	49	36	41	82	79	66	59	53	75	19	19	37	10
Horeca	34	23	19	54	61	70	41	46	83	11	8	17	19
Vervoer en Informatie	35	30	32	83	74	45	44	50	56	14	15	19	14
Financiële dienstverlening	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	39	30	34	77	78	53	43	53	56	17	15	25	17
Overheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zorg	62	58	43	90	91	87	64	61	75	20	23	50	3
Overige dienstverlening	48	40	36	95	81	80	46	62	62	34	16	31	4
Totaal	49	39	38	80	77	66	54	56	71	20	19	33	11

** dit is geen wettelijke verplichting

*** Dit zijn de bepalingen: aanwezigheid RI&E, contract met arbodienst of –dienstverlener, aanwezigheid BHV en aanwezigheid preventiemedewerker

Tabel 1.41 Naleving systeembepalingen in 2018, naar grootteklasse en sector, in % van werknemers van bedrijven (n=1343)

Grootteklasse	RI&E op peil- moment %	RI&E getoetst %	plan van aanpak %	contract arbodienst/ andere arbodienst- verl. %	ziektever- zuimbeleid %	BHV %	preventie- medewerke r %	overleg met OR of wrkn. %	voor- lichting en toezicht %	gebruik op- lossingen arbo- catalogus* %	voldoen aan alle 8 systeem- bepalingen %	voldoen aan 4 systeem- bepalingen *** %	voldoen aan geen van de 4 systeem- bepalingen* ** %
< 10 wrkn. w.v.	52	40	39	81	78	69	57	64	74	21	17	32	8
1 - 4 wrkn.	49	38	36	76	73	62	55	59	67	19	16	28	11
5 - 9 wrkn.	56	45	43	88	84	79	59	71	86	25	17	37	3
10 - 99 wrkn. w.v.	77	60	69	92	98	95	79	76	91	31	42	61	<1
10 - 49 wrkn.	73	58	67	90	97	94	77	74	91	27	41	57	<1
50 - 99 wrkn.	88	64	74	96	99	97	85	81	91	40	47	72	0
100 of meer wrkn.	92	81	87	100	97	100	85	91	99	58	69	80	<1
Sector													
Landbouw	89	78	59	83	79	95	89	81	95	66	37	67	1
Industrie	93	77	86	98	93	98	84	88	96	54	65	80	<1
Bouwnijverheid	85	72	62	86	91	81	80	82	96	58	51	68	6
Handel	82	70	73	94	96	93	89	80	94	28	61	75	1
Horeca	56	49	44	67	92	88	69	69	97	21	33	39	5
Vervoer en Informatie	74	68	68	98	97	92	80	80	85	40	56	67	1
Financiële dienstverlening	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	70	52	68	92	94	85	73	79	80	29	40	57	4
Overheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zorg	93	84	82	99	99	99	81	95	97	72	64	78	<1
Overige dienstverlening	52	41	67	99	95	95	61	79	88	29	16	24	<1
Totaal	82	69	75	94	94	94	79	83	93	45	53	67	2

**dit is geen wettelijke verplichting

*** dit zijn de bepalingen: aanwezigheid RI&E, contract met arbodienst of – dienstverlener, aanwezigheid BHV en aanwezigheid preventiemedewerker

2 Specifieke arbeidsrisico's en risicogroepen

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk besteden wij aandacht aan de volgende:

- Arbeidsrisico's:
 - Kracht zetten (duwen, trekken, tillen of dragen)
 - Beeldschermwerk
 - Repeterende bewegingen (excl. beeldschermwerk)
 - Ongunstige of statische lichaamshouding
 - Niet-ioniserende straling
 - Besloten ruimten
 - Werken op hoogte
 - Geluid
 - Trillingen
- Risicogroepen:
 - Zwangere werknemers en werknemers die borstvoeding geven
 - Jongeren

2.2 Kracht zetten (duwen, trekken, tillen of dragen)

Tillen of dragen is het met de handen oppakken, verplaatsen en neerzetten van een last, met of zonder verplaatsing van het lichaam. Van duwen of trekken is sprake als een last over langere afstand handmatig in beweging wordt gebracht, waarbij het lichaam en de last in dezelfde richting bewegen, zonder dat de last gedragen wordt. Bij duwen of trekken worden de afzetkracht en beweging door de benen en voeten geleverd. Meer tillen of dragen respectievelijk duwen of trekken dan gezondheidskundig verantwoord is, kan leiden tot klachten aan het bewegingsapparaat en daarmee tot ziekteverzuim en zelfs arbeidsongeschiktheid

Aanwezigheid arbeidsrisico

- In 2018 is bij 31% van de bedrijven sprake van werkzaamheden waarbij kracht gezet moet worden. Dit is een significante stijging ten opzichte van 2014.
- In grotere bedrijven komt het arbeidsrisico kracht zetten vaker voor dan in kleinere bedrijven.
- In de landbouw, bouwnijverheid en industrie zijn relatief veel bedrijven met kracht zetten als arbeidsrisico.
- 16% van de werknemers duwt of trekt regelmatig lasten en 18% tilt en draagt regelmatig lasten.
- De bouwnijverheid en de landbouw kennen het grootste aandeel werknemers dat regelmatig lasten duwt, trekt, tilt of draagt.

Tabel 2.1 Bedrijven waar werknemers kunnen worden blootgesteld aan kracht zetten

	2008 (n=2857) %	2010 (n=1854) %	2014 (n=1854) %	2018 (n=1343) %
Wel arbeidsrisico			27	31
<i>tillen en dragen</i>	46	29	29	28
<i>duwen en trekken</i>	19	10	20	25
Geen risico			73	69
Totaal	100	100	100	100

Tabel 2.2 Bedrijven en werknemers naar blootstelling aan kracht zetten, naar grootte-klasse en sector

	als % van bedrijven (n=1343)			als % van werknemers	
	Duwen of trek- ken %	Tillen of dragen %	Totaal kracht zetten %	Duwen of trek- ken %	Tillen of dragen %
Grootteklasse					
1 - 9 wrkn. w.v.	22	25	28	18	19
1 - 4 wrkn.	19	23	25	17	19
5 - 9 wrkn.	29	32	35	19	19
10 - 99 wrkn. w.v.	34	39	41	14	16
10 - 49 wrkn.	34	40	42	15	17
50 - 99 wrkn.	33	35	40	13	13
100 of meer wrkn.	52	54	57	17	19
Sector					
Landbouw	59	61	69	32	28
Industrie	42	52	55	20	22
Bouwnijverheid	56	62	62	37	39
Handel	36	42	44	18	20
Horeca	9	12	15	4	7
Vervoer en Informatie	14	16	18	24	28
Financiële dienstverlening	-	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	10	12	13	4	7
Overheid	-	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-	-
Zorg	16	16	22	24	25
Overige dienstverlening	8	13	14	8	8
Totaal	25	28	31	16	18

Wijze van vaststellen van het arbeidsrisico

- In 2018 heeft 19% van de bedrijven met het risico kracht zetten met behulp van een instrument of specifieke methode het risico vastgesteld.
- Grotere bedrijven hebben dit vaker gedaan dan kleinere bedrijven.

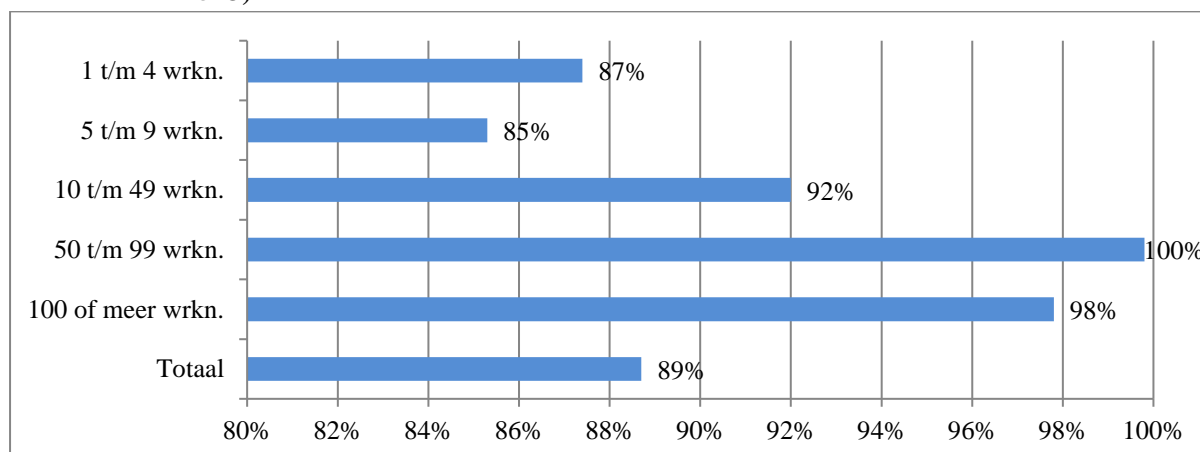
Tabel 2.3 Bedrijven met risico kracht zetten naar al niet vaststellen van risico m.b.v. een instrument of specifieke methode (n=573)

Grootteklasse	ja	nee	onbekend
	%	%	%
1 - 9 wrkn. w.v.	12	84	3
1 - 4 wrkn.	13	83	4
5 - 9 wrkn.	11	87	2
10 - 99 wrkn. w.v.	23	70	7
10 - 49 wrkn.	22	71	7
50 - 99 wrkn.	28	61	11
100 of meer wrkn.	48	48	4
Sector			
Landbouw	11	89	0
Industrie	23	72	5
Bouwnijverheid	13	83	4
Handel	17	76	7
Horeca	16	82	3
Vervoer en Informatie	30	66	4
Financiële dienstverlening	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	30	70	<1
Overheid	-	-	-
Onderwijs	-	-	-
Zorg	24	69	8
Overige dienstverlening	20	78	2
Totaal	19	76	5

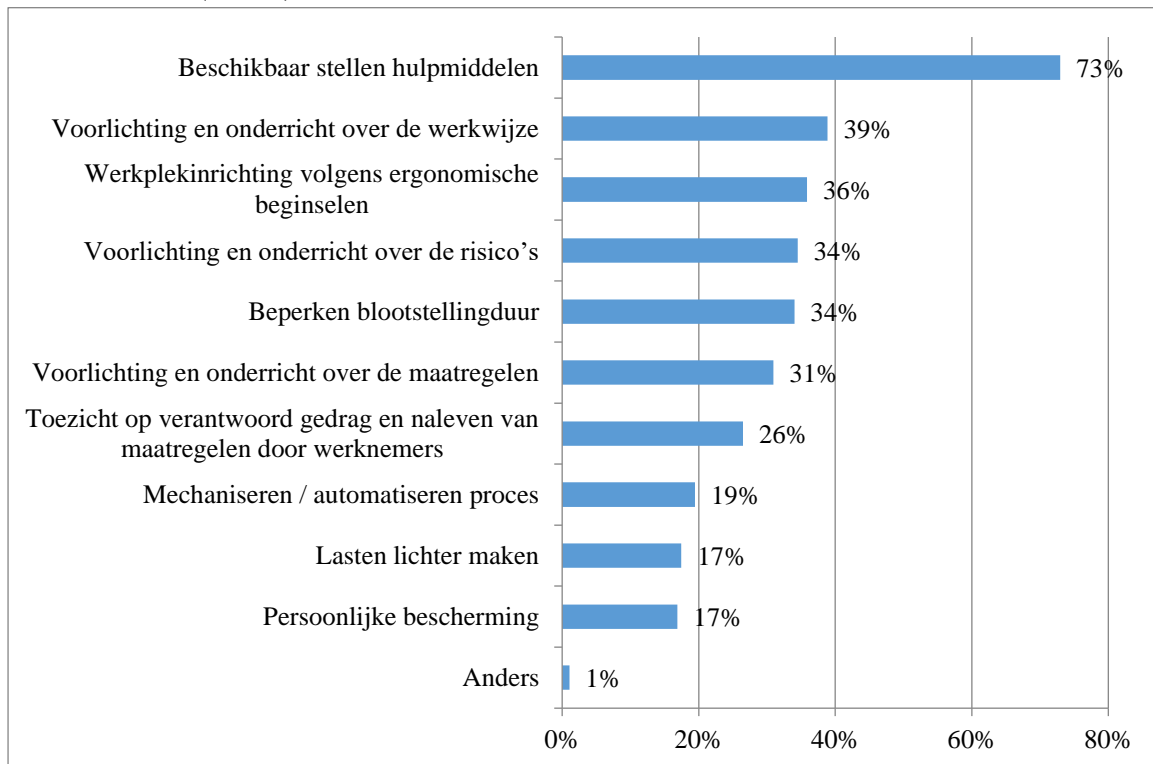
Nemen van maatregelen

- 89% van de bedrijven neemt maatregelen om het risico kracht zetten te beheersen. In grotere bedrijven gebeurt dit vaker dan in kleinere bedrijven.
- 73% van de bedrijven stelt hulpmiddelen beschikbaar om de negatieve gevolgen van kracht zetten te verminderen. Daarmee is dit de meest voorkomende maatregel.

Figuur 2.1 Bedrijven met risico kracht zetten naar al dan niet nemen van maatregelen (n=573)

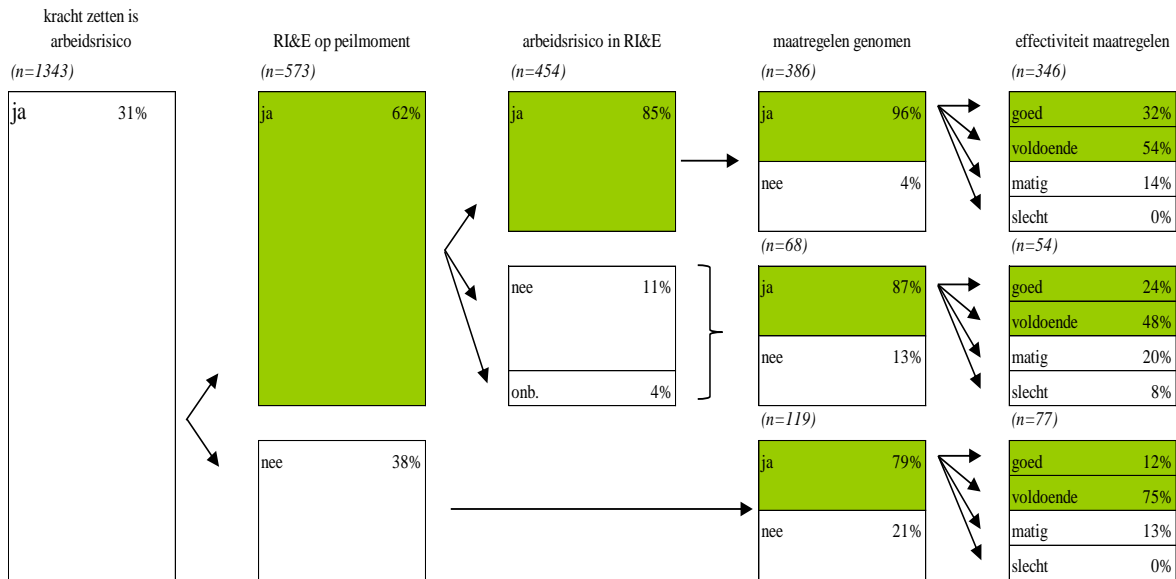
Figuur 2.2 Maatregelen om (gevolgen van) blootstelling aan kracht zetten te verminderen (n=573)

Kracht zetten, RI&E en getroffen maatregelen

- 62% van de bedrijven waar kracht zetten een risico is, beschikt over een RI&E. Daarvan besteedt 85% ook daadwerkelijk aandacht aan kracht zetten in de RI&E.
- 96% van de bedrijven met kracht zetten in de RI&E heeft maatregelen genomen ter beheersing van dit arbeidsrisico. Dit geldt voor 79% van de bedrijven zonder RI&E.
- Het merendeel van de bedrijven dat maatregelen heeft genomen, neemt in de ogen van de inspecteur voldoende tot goede maatregelen om kracht zetten als risico te beheersen. Dit varieert van 72% onder bedrijven met RI&E zonder kracht zetten erin tot 87% onder bedrijven zonder RI&E.

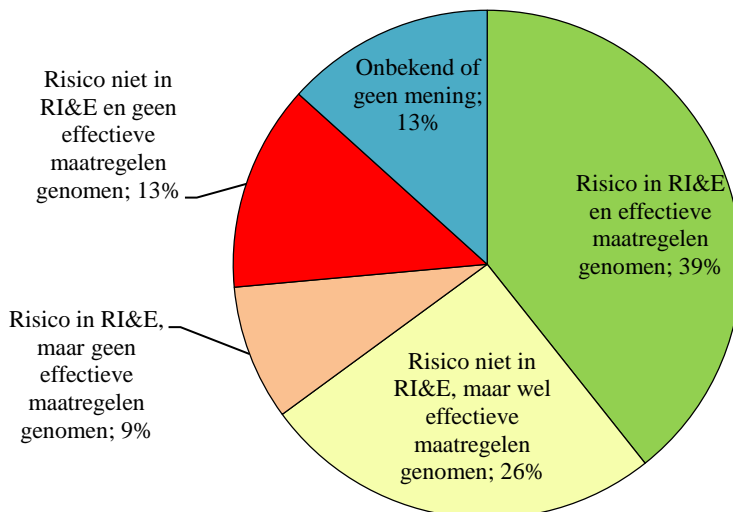
Figuur 2.3 Aanwezigheid arbeidsrisico kracht zetten, aanwezigheid RI&E, opname van het risico in de RI&E, genomen maatregelen en beoordeling daarvan door inspecteur (n=1343)

Inschatting omvang niet adequate beheersing

- Bij 39% van de bedrijven waar werknemers blootgesteld worden aan kracht zetten, staat kracht zetten in de RI&E én worden effectieve maatregelen genomen.
- Voor 23% van de bedrijven geldt dat geen of inadequate maatregelen worden genomen.
- Kleinere bedrijven en werknemers in kleinere bedrijven hebben vaker te maken met onvoldoende beheersing van het risico kracht zetten.
- Van de sectoren waarover uitspraken gedaan kunnen worden is het aandeel bedrijven dat kracht zetten onvoldoende beheerst het grootst in de handel (25%).

Figuur 2.4 Bedrijven met blootstelling aan kracht zetten naar aanpak risico (n=573)

Tabel 2.4 Aandeel bedrijven en werknemers blootgesteld aan onvoldoende beheersing van kracht zetten (geen effectieve maatregelen genomen)

	% van risico-bedrijven (n=573)	% van blootgestelde wns duwen/trekken	% van blootgestelde wns til-len/dragen	geschat populatie-aantal bedrijven	geschat populatie-aantal wns duwen/trekken	geschat populatie-aantal wns til-len/dragen
Grootteklasse						
1 - 9 wrkn. w.v.	26	33	30	19.000	80.000	76.000
1 - 4 wrkn.	25	40	34	13.000	54.000	51.000
5 - 9 wrkn.	28	25	24	6.000	26.000	25.000
10 - 99 wrkn. w.v.	15	14	16	4.000	49.000	59.000
10 - 49 wrkn.	16	16	17	3.000	41.000	50.000
50 - 99 wrkn.	7	10	11	<1000	8.000	9.000
100 of meer wrkn.	10	8	7	<1000	63.000	64.000
Sector						
Landbouw	-	-	-	-	-	-
Industrie	22	25	25	3.000	48.000	52.000
Bouwnijverheid	19	30	28	3.000	47.000	47.000
Handel	25	9	12	9.000	26.000	37.000
Horeca	-	-	-	-	-	-
Vervoer en Informatie	-	-	-	-	-	-
Financiële dienstverlening	-	-	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	-	-	-	-	-	-
Overheid	-	-	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-	-	-
Zorg	-	-	-	-	-	-
Overige dienstverlening	-	-	-	-	-	-
Totaal	23	14	13	23.000	193.000	199.000

2.3 Beeldschermwerk

Volgens het Arbobesluit is een beeldscherm "een alfanumeriek of grafisch scherm, ongeacht het gebruikte afbeeldingprocedé" (Hoofdstuk 5, art. 5.7). Niet elk werk aan een beeldscherm is ook beeldschermwerk. Zo verricht een beveiligingsbeambte die via een aantal camera's een bedrijventerrein in de gaten houdt volgens het Arbobesluit geen beeldschermwerk. Volgens het Arbobesluit is van beeldschermwerk sprake wanneer iemand gewoonlijk per dag twee uur of langer achter een beeldscherm werkt. Beeldschermwerk kan klachten aan arm, nek en schouders (KANS) veroorzaken, voorheen aangeduid met de term RSI. Bij beeldschermwerk is zowel sprake van een statische lichaamshouding als van repeterende handelingen.

Aanwezigheid arbeidsrisico

- In 2018 verrichtten werknemers bij 51% van de bedrijven beeldschermwerk (2 uur of meer per dag). Dit is een significante stijging ten opzichte van 2014.
- Beeldschermwerk komt vaker voor bij grotere bedrijven dan kleinere bedrijven.
- 36% van de werknemers verricht beeldschermwerk gedurende 2 uur of meer per dag.
- De zakelijke dienstverlening kent zowel het grootste aandeel bedrijven als werknemers dat meer dan 2 uur per dag beeldschermwerk verricht.

Tabel 2.5 Bedrijven waar werknemers kunnen worden blootgesteld aan beeldschermwerk (2 uur of meer per dag)

	2008 (n=2857)	2010 (n=1854)	2014 (n=1854)	2018 (n=1343)
	%	%	%	%
Wel arbeidsrisico	46	31	44	51
Geen risico	54	69	56	49
Totaal	100	100	100	100

Tabel 2.6 Bedrijven naar blootstelling aan beeldschermwerk, naar grootteklasse en sector

als % van bedrijven (n=1343)					
	< 2 uur per dag	2 - 6 uur per dag	> 6 uur per dag	totaal 2 uur of meer per dag	totaal (incl. < 2 uur)
Grootteklasse	%	%	%	%	%
1 - 9 wrkn. w.v.	28	36	12	44	62
1 - 4 wrkn.	25	35	11	43	60
5 - 9 wrkn.	37	40	15	48	70
10 - 99 wrkn. w.v.	34	66	35	78	86
10 - 49 wrkn.	33	100	33	76	85
50 - 99 wrkn.	43	82	51	94	97
100 of meer wrkn.	60	83	58	93	96
Sector					
Landbouw	26	15	2	16	37
Industrie	34	53	22	58	73
Bouwnijverheid	19	37	11	45	55
Handel	42	41	11	44	69
Horeca	8	9	3	12	18
Vervoer en Informatie	24	49	32	73	81
Financiële dienstverlening	-	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	25	60	31	78	85
Overheid	-	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-	-
Zorg	52	53	11	57	92
Overige dienstverlening	19	22	9	29	43
Totaal	30	42	17	51	67

Tabel 2.7 Werknemers naar blootstelling aan beeldschermwerk, naar grootteklasse en sector

Grootteklasse	als % van werknemers				
	< 2 uur per dag	2 - 6 uur per dag	> 6 uur per dag	totaal 2 uur of meer per dag	totaal (incl. < 2 uur)*
	%	%	%	%	%
1 - 9 wrkn. w.v.	13	22	8	30	43
1 - 4 wrkn.	12	25	9	33	45
5 - 9 wrkn.	14	18	7	26	39
10 - 99 wrkn. w.v.	8	22	10	32	40
10 - 49 wrkn.	8	21	10	31	39
50 - 99 wrkn.	8	24	11	35	43
100 of meer wrkn.	18	27	12	39	57
Sector					
Landbouw	3	2	2	5	8
Industrie	10	20	10	30	39
Bouwnijverheid	6	23	7	30	37
Handel	12	17	9	26	38
Horeca	4	4	<1	4	8
Vervoer en Informatie	8	29	15	44	52
Financiële dienstverlening	-	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	10	45	24	69	79
Overheid	-	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-	-
Zorg	29	24	7	31	61
Overige dienstverlening	8	17	3	20	28
Totaal	14	25	11	36	50

Wijze van vaststellen van het arbeidsrisico

- In 2018 heeft 22% van de bedrijven met het risicobeeldschermwerk met behulp van een instrument of specifieke methode het risico vastgesteld.
- Grotere bedrijven hebben dit vaker gedaan dan kleinere bedrijven.

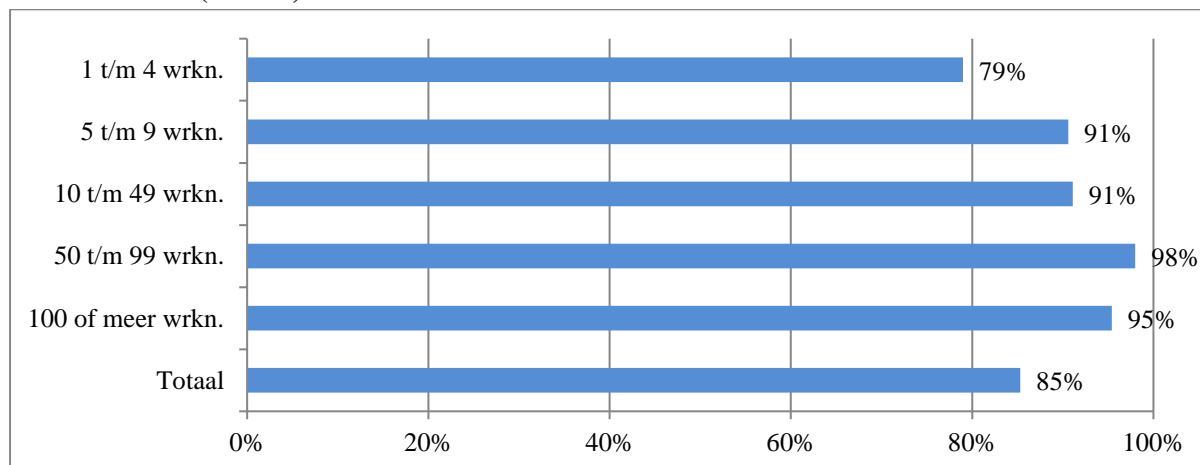
Tabel 2.8 Bedrijven met risico beeldschermwerk naar al niet vaststellen van risico m.b.v. een instrument of specifieke methode (n=893)

Grootteklasse	ja %	nee %	onbekend %
1 - 9 wrkn. w.v.	16	82	2
1 - 4 wrkn.	17	82	1
5 - 9 wrkn.	13	82	6
10 - 99 wrkn. w.v.	29	66	5
10 - 49 wrkn.	27	67	6
50 - 99 wrkn.	42	57	1
100 of meer wrkn.	49	49	2
Sector			
Landbouw	14	86	0
Industrie	22	73	5
Bouwnijverheid	15	80	5
Handel	22	71	7
Horeca	7	92	1
Vervoer en Informatie	22	78	<1
Financiële dienstverlening	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	17	80	2
Overheid	-	-	-
Onderwijs	-	-	-
Zorg	21	78	1
Overige dienstverlening	20	73	7
Totaal	22	75	3

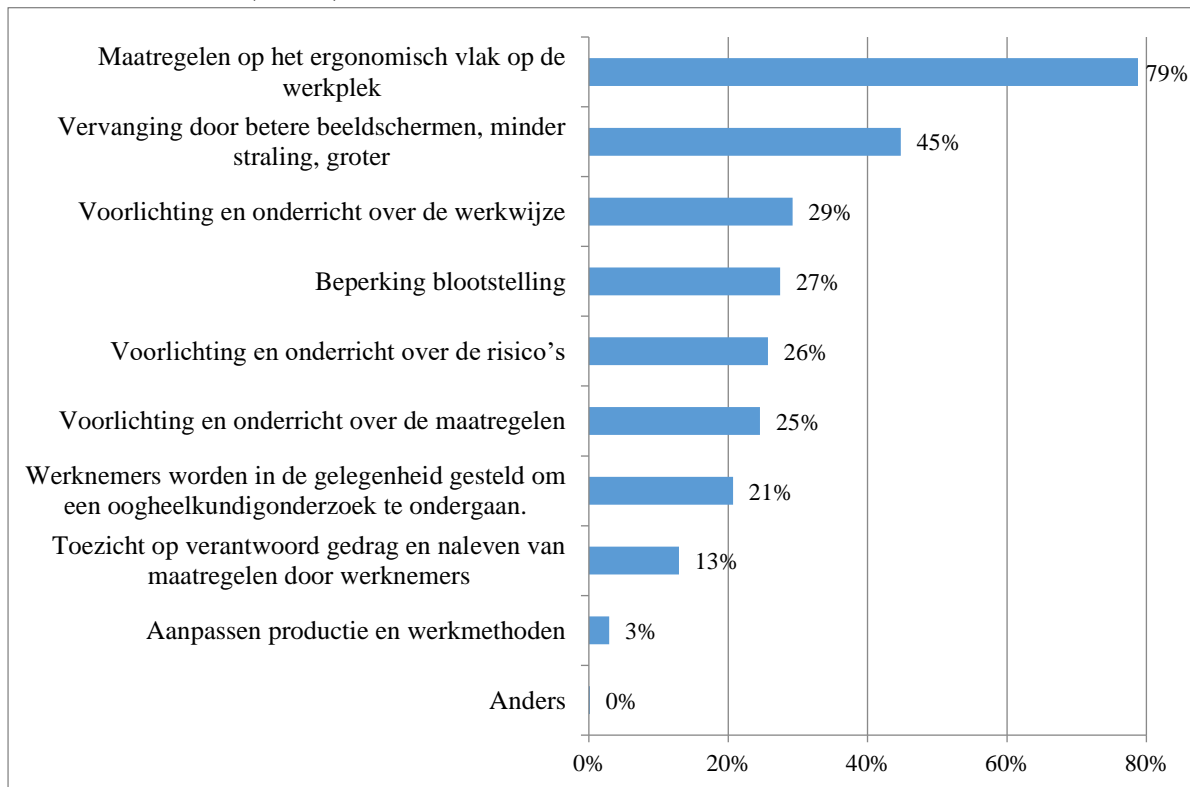
Nemen van maatregelen

- 85% van de bedrijven neemt maatregelen om het arbeidsrisico beeldschermwerk te beheersen. In grotere bedrijven gebeurt dit vaker dan in kleinere bedrijven.
- 79% van de bedrijven neemt maatregelen op het ergonomisch vlak om de negatieve gevolgen van beeldschermwerk te verminderen. Daarmee is dit de meest voorkomende maatregel.

Figuur 2.5 Bedrijven met risico beeldschermwerk naar al dan niet nemen van maatregelen (n= 893)

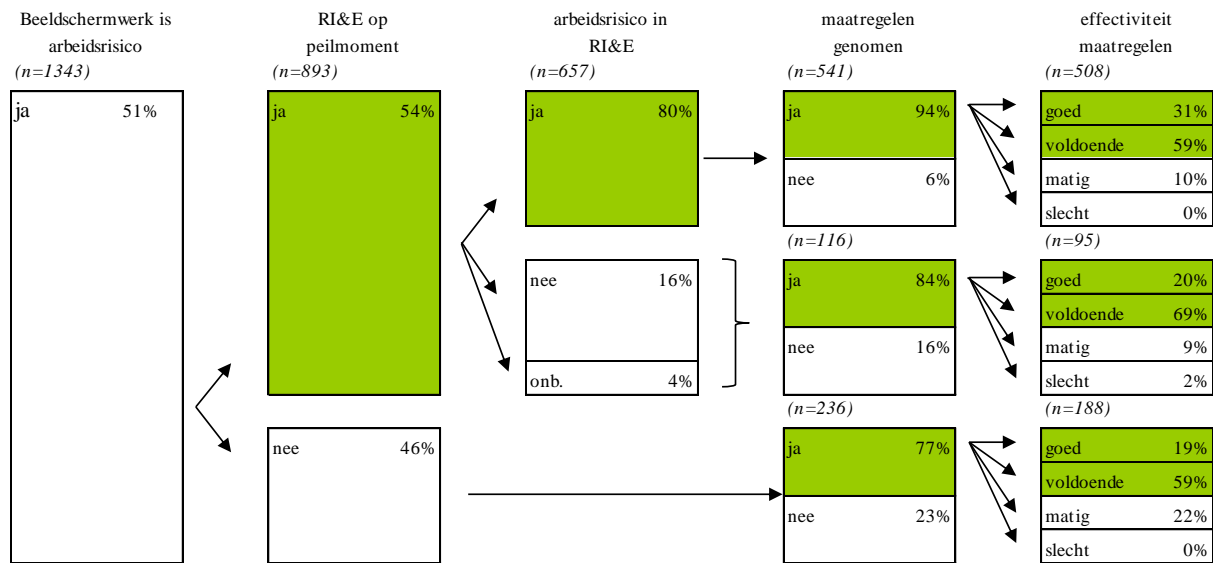
Figuur 2.6 **Maatregelen om (gevolgen van) blootstelling aan beeldschermwerk te verminderen (n=893)**

Beeldschermwerk, RI&E en getroffen maatregelen

- 54% van de bedrijven waar beeldschermwerk een risico is, beschikt over een RI&E. Daarvan bestaat 80% ook daadwerkelijk aandacht aan beeldschermwerk in de RI&E.
- 94% van de bedrijven met beeldschermwerk in de RI&E heeft ook maatregelen genomen ter beheersing van dit arbeidsrisico. Dit geldt voor 77% van de bedrijven zonder RI&E.
- Het merendeel van bedrijven dat maatregelen heeft genomen, neemt in de ogen van de inspecteur voldoende tot goede maatregelen om beeldschermwerk als arbeidsrisico te beheersen. Dit varieert van 78% onder bedrijven zonder RI&E tot 90% onder bedrijven met beeldschermwerk als arbeidsrisico in de RI&E.

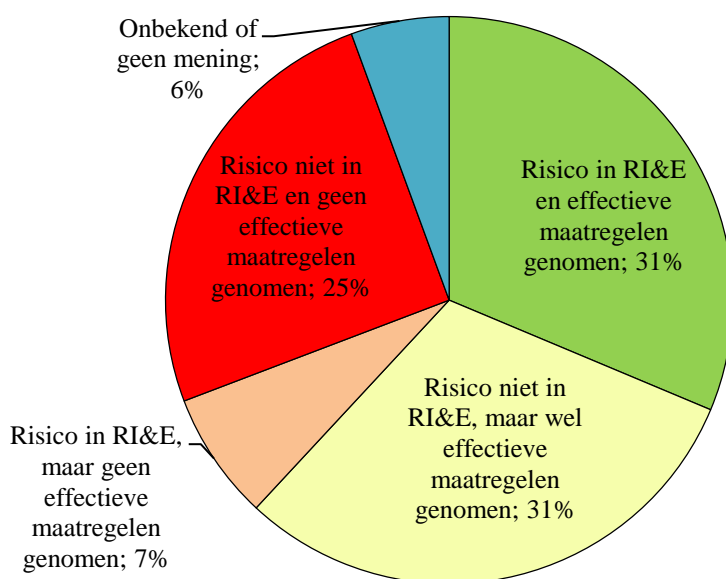
Figuur 2.7 Aanwezigheid arbeidsrisico beeldschermwerk, aanwezigheid RI&E, opname van het risico in de RI&E, genomen maatregelen en beoordeling daarvan door inspecteur (n=1343)

Inschatting omvang niet adequate beheersing

- 31% van de bedrijven waar werknemers blootgesteld worden aan beeldschermwerk, staat beeldschermwerk in de RI&E én worden effectieve maatregelen genomen.
- Voor 28% van de bedrijven geldt dat geen of inadequate maatregelen worden genomen.
- Kleinere bedrijven en werknemers in kleinere bedrijven hebben vaker te maken met onvoldoende beheersing van het arbeidsrisico beeldschermwerk.
- Van de sectoren waarover uitspraken gedaan kunnen worden is het aandeel bedrijven dat beeldschermwerk onvoldoende beheerst het grootst in de vervoer en informatie (36%).

Figuur 2.8 Bedrijven met blootstelling aan beeldschermwerk naar aanpak risico (n=893)

Tabel 2.9 Aandeel bedrijven en werknemers blootgesteld aan onvoldoende beheersing van beeldschermwerk (geen effectieve maatregelen)

	% van risicobedrijven (n=893)	% van blootgestelde wns (meer dan 2uur per dag)	% van blootgestelde wns totaal (incl. <2 uur per dag)	geschat populatie-aantal bedrijven	geschat populatie-aantal wns (meer dan 2uur per dag)	geschat populatie-aantal wns (incl. <2 uur per dag)
Grootteklasse						
1 - 9 wrkn. w.v.	30	24	30	34.000	96.000	168.000
1 - 4 wrkn.	31	23	28	26.000	61.000	101.000
5 - 9 wrkn.	29	26	32	9.000	35.000	67.000
10 - 99 wrkn. w.v.	24	21	23	11.000	165.000	223.000
10 - 49 wrkn.	26	23	26	10.000	126.000	180.000
50 - 99 wrkn.	12	17	15	1.000	39.000	43.000
100 of meer wrkn.	11	4	5	1.000	80.000	131.000
Sector						
Landbouw	-	-	-	-	-	-
Industrie	29	19	18	4.000	55.000	68.000
Bouwnijverheid	32	11	10	4.000	14.000	15.000
Handel	31	13	16	11.000	52.000	93.000
Horeca	-	-	-	-	-	-
Vervoer en Informatie	36	16	18	6.000	48.000	63.000
Financiële dienstverlening	-	-	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	27	18	18	13.000	112.000	130.000
Overheid	-	-	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-	-	-
Zorg	22	3	5	3.000	13.000	42.000
Overige dienstverlening	-	-	-	-	-	-
Totaal	28	11	12	46.000	341.000	522.000

2.4 Repeterende bewegingen (excl. beeldschermwerk)

Van repeterende bewegingen is sprake wanneer werknemers langdurig dezelfde bewegingen maken, zonder dat daar veel kracht voor nodig is. Repeterende bewegingen zijn schadelijk wanneer werknemers meer dan 2 uur per dag, of meer dan 1 uur aaneengesloten, dezelfde bewegingen met handen en/of voeten maken. Repeterende bewegingen zijn de belangrijkste oorzaak van klachten aan armen, nek en schouders (KANS). Voorheen werden deze klachten samengevat in de term “RSI”.

Aanwezigheid arbeidsrisico

- In 2018 verrichtten werknemers bij 16% van de bedrijven repeterende bewegingen. Dit is een significante stijging ten opzichte van 2014.
- Repeterende bewegingen als arbeidsrisico komen over het algemeen vaker voor bij grotere bedrijven dan kleinere bedrijven.
- Van alle werknemers verricht 9% repeterende bewegingen.
- De landbouwsector kent zowel het grootste aandeel bedrijven als werknemers dat repeterende bewegingen verricht.

Tabel 2.10 Bedrijven waar werknemers kunnen worden blootgesteld aan repeterende bewegingen

	2008 (n=2072) %	2011 (n=2790) %	2014 (n=2804) %	2018 (n=1343) %
Wel arbeidsrisico	12	6	10	16
Geen risico	88	94	90	84
Totaal	100	100	100	100

Tabel 2.11 Bedrijven en werknemers naar blootstelling aan repeterende bewegingen, naar grootteklasse en sector

	als % van be- drijven (n=1343)	als % van werk- nemers
Grootteklasse	%	%
1 - 9 wrkn. w.v.	15	13
1 - 4 wrkn.	12	12
5 - 9 wrkn.	24	15
10 - 99 wrkn. w.v.	20	12
10 - 49 wrkn.	20	14
50 - 99 wrkn.	21	6
100 of meer wrkn.	22	6
Sector		
Landbouw	70	61
Industrie	26	9
Bouwnijverheid	30	13
Handel	13	14
Horeca	6	3
Vervoer en Informatie	5	8
Financiële dienstverlening	-	-
Zakelijke dienstverlening	6	4
Overheid	-	-
Onderwijs	-	-
Zorg	11	5
Overige dienstverlening	36	21
Totaal	16	9

Wijze van vaststellen van het arbeidsrisico

- In 2018 heeft 18% van de bedrijven met het risico repeterende bewegingen met behulp van een instrument of specifieke methode het risico vastgesteld.
- Grotere bedrijven hebben dit vaker gedaan dan kleinere bedrijven.

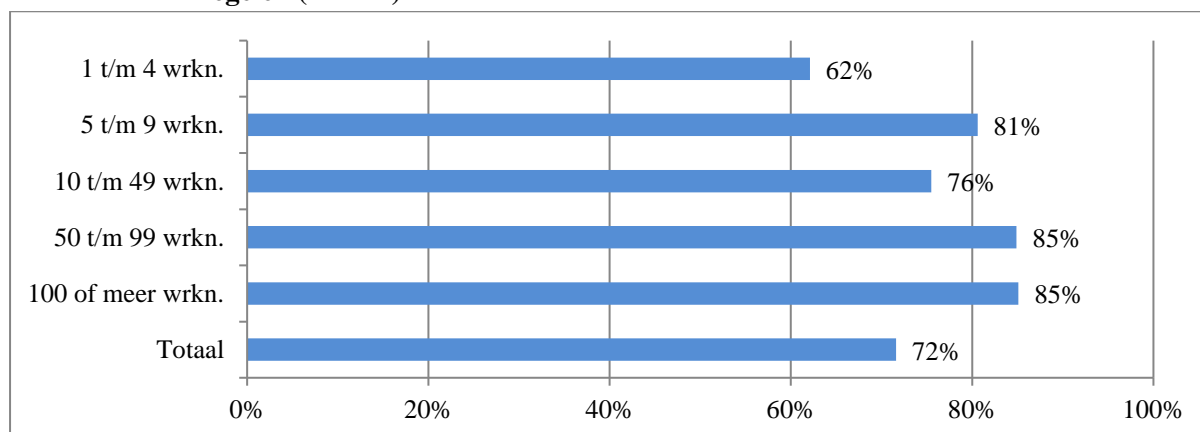
Tabel 2.12 Bedrijven met risico repeterende bewegingen naar al niet vaststellen van risico m.b.v. een instrument of specifieke methode (n=271)

	ja	nee	onbekend
Grootteklasse	%	%	%
1 - 9 wrkn. w.v.	12	85	3
1 - 4 wrkn.	12	87	1
5 - 9 wrkn.	13	81	6
10 - 99 wrkn. w.v.	22	76	2
10 - 49 wrkn.	20	79	1
50 - 99 wrkn.	32	57	11
100 of meer wrkn.	47	50	3
Sector			
Landbouw	9	88	3
Industrie	18	77	6
Bouwnijverheid	19	81	0
Handel	18	80	2
Horeca	0	100	0
Vervoer en Informatie	33	62	5
Financiële dienstverlening	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	30	70	0
Overheid	-	-	-
Onderwijs	-	-	-
Zorg	0	100	0
Overige dienstverlening	27	67	6
Totaal	18	80	3

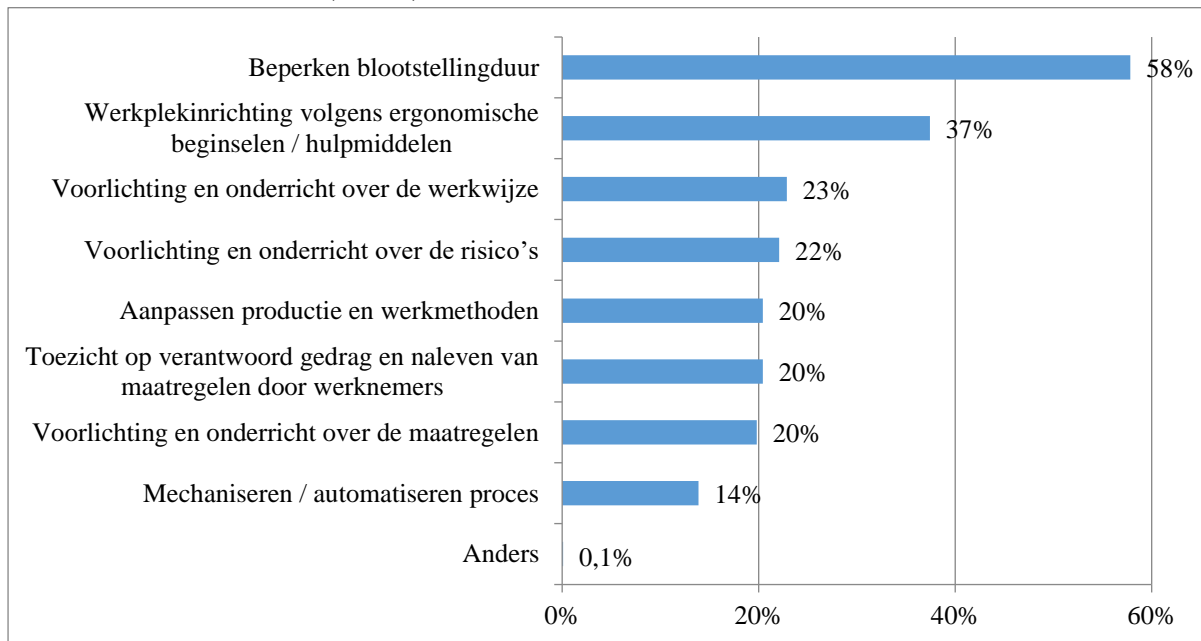
Nemen van maatregelen

- 72% van de bedrijven neemt maatregelen om het risico repeterende bewegingen te beheersen. In grotere bedrijven gebeurt dit vaker dan in kleinere bedrijven.
- 58% van de bedrijven beperkt de blootstellingsduur om de negatieve gevolgen van repeterende bewegingen te verminderen. Daarmee is dit de meest voorkomende maatregel.

Figuur 2.9 Bedrijven met risico repeterende bewegingen naar al dan niet nemen van maatregelen (n= 271)

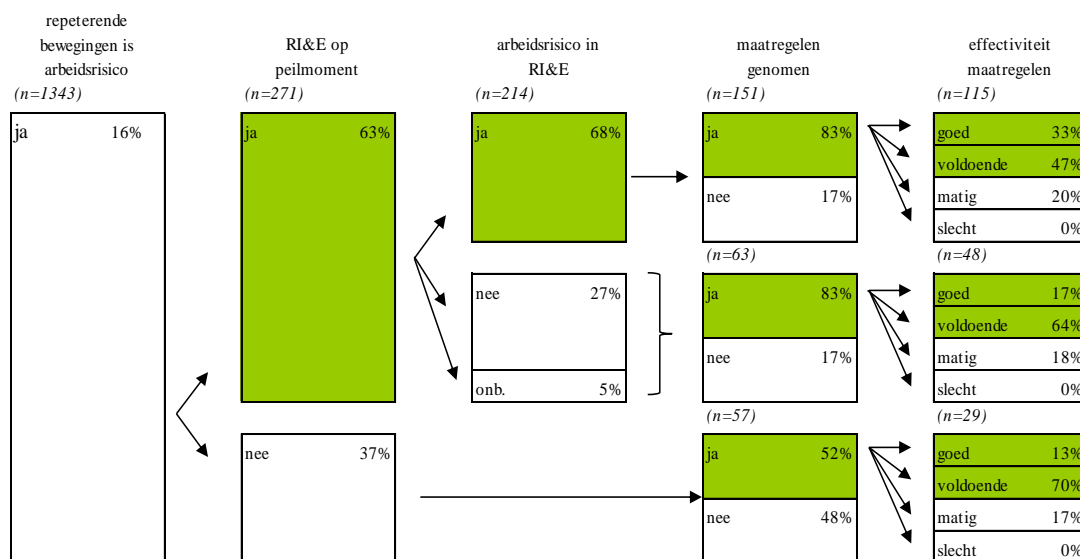
Figuur 2.10 Maatregelen om (gevolgen van) blootstelling aan repeterende bewegingen te verminderen (n=271)

Repeterende bewegingen, RI&E en getroffen maatregelen

- 63% van de bedrijven waar repeterende bewegingen een risico is, beschikt over een RI&E. Daarvan besteedt 68% ook daadwerkelijk aandacht aan repeterende bewegingen in de RI&E.
- 83% van de bedrijven met repeterende bewegingen in de RI&E heeft ook maatregelen genomen ter beheersing van dit arbeidsrisico. Dit geldt voor 52% van de bedrijven zonder RI&E.
- Het merendeel van bedrijven dat maatregelen heeft genomen, neemt in de ogen van de inspecteur adequate maatregelen om het arbeidsrisico te beheersen. Dit varieert van 80% onder bedrijven met repeterende bewegingen in de RI&E tot 83% onder bedrijven zonder RI&E.

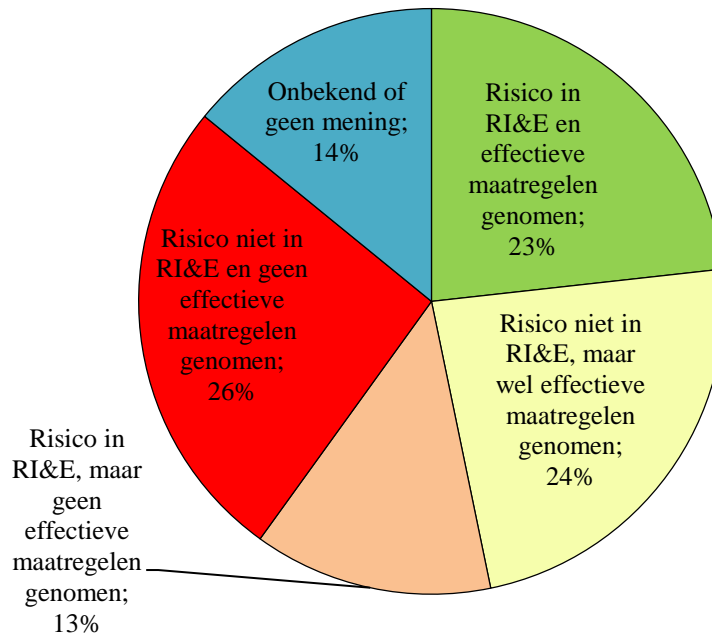
Figuur 2.11 Aanwezigheid arbeidsrisico repeterende bewegingen, aanwezigheid RI&E, opname van het risico in de RI&E, genomen maatregelen en beoordeling daarvan door inspecteur (n=1343)

Inschatting omvang niet adequate beheersing

- 23% van de bedrijven waar werknemers blootgesteld worden aan repeterende bewegingen, staat repeterende bewegingen in de RI&E en worden effectieve maatregelen genomen.
- Voor 40% van de bedrijven geldt dat geen of inadequate maatregelen worden genomen.
- De beheersing van het arbeidsrisico repeterende lijkt niet sterk te variëren naar grootteklasse.
- Alleen voor de industriesector is de steekproef groot genoeg om uitspraken te kunnen doen; in deze sector beheerst 29% van de bedrijven het risico repeterende bewegingen niet.

Figuur 2.12 Bedrijven met blootstelling aan repeterende bewegingen naar aanpak risico (n=271)

Tabel 2.13 Aandeel bedrijven en werknemers blootgesteld aan onvoldoende beheersing van repeterende bewegingen (geen effectieve maatregelen)

	% van risicobedrijven (n=271)	% van blootgestelde wns	geschat populatie-aantal bedrijven	geschat populatie-aantal wns
Grootteklasse				
1 - 9 wrkn. w.v.	41	39	15.000	67.000
1 - 4 wrkn.	45	44	10.000	41.000
5 - 9 wrkn.	33	33	5.000	26.000
10 - 99 wrkn. w.v.	40	48	5.000	137.000
10 - 49 wrkn.	43	53	4.000	132.000
50 - 99 wrkn.	-	-	-	-
100 of meer wrkn.	-	-	-	-
Sector				
Landbouw	-	-	-	-
Industrie	29	19	2.000	16.000
Bouwnijverheid	-	-	-	-
Handel	-	-	-	-
Horeca	-	-	-	-
Vervoer en Informatie	-	-	-	-
Financiële dienstverlening	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	-	-	-	-
Overheid	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-
Zorg	-	-	-	-
Overige dienstverlening	-	-	-	-
Totaal	40	28	20.000	216.000

2.5 Ongunstige of statische lichaamshouding

Bij ongunstige of statische lichaamshouding gaat het zowel om langdurig werken in een op zich goede werkhouding als om het regelmatig aannemen van houdingen waarbij gewrichten in een afwijkende stand komen. Bij het eerste gaat het om werkzaamheden waarbij onvoldoende mogelijkheden aanwezig zijn om statische lichaamsbelasting af te wisselen met dynamische lichaamsbelasting. Voor het laatste kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het langdurig in gebogen houding zitten, of het werken met gedraaide rug of nek.

Aanwezigheid arbeidsrisico

- In 2018 hebben bij 30% van de bedrijven werknemers te maken met ongunstige of statische lichaamshouding. Dit is een significante stijging ten opzichte van 2014.
- Zowel bij kleinere als grotere bedrijven speelt het arbeidsrisico ongunstige of statische lichaamshouding.
- In de landbouw en de bouwnijverheid zijn relatief veel bedrijven met ongunstige of statische lichaamshouding als arbeidsrisico.
- Van de werknemers verricht 15% werk vanuit een ongunstige of statische lichaamshouding.
- De landbouw kent het grootste aandeel werknemers dat werk verricht vanuit een ongunstige of statische lichaamshouding.

Tabel 2.14 Bedrijven waar werknemers kunnen worden blootgesteld aan ongunstige of statische lichaamshouding

	2008 (n=2072) %	2011 (n=2790) %	2014 (n=2804) %	2018 (n=1343) %
Wel arbeidsrisico	23	15	15	30
Geen risico	77	85	85	70
Totaal	100	100	100	100

Tabel 2.15 Bedrijven en werknemers naar blootstelling aan ongunstige of statische lichaamshouding, naar grootteklasse en sector

	als % van bedrijven (n=1343) %	als % van werknemers %
Grootteklasse	%	%
1 - 9 wrkn. w.v.	29	27
1 - 4 wrkn.	26	26
5 - 9 wrkn.	39	28
10 - 99 wrkn. w.v.	34	21
10 - 49 wrkn.	34	23
50 - 99 wrkn.	29	14
100 of meer wrkn.	30	9
Sector		
Landbouw	69	56
Industrie	36	14
Bouwnijverheid	64	38
Handel	32	17
Horeca	24	16
Vervoer en Informatie	17	18
Financiële dienstverlening	-	-
Zakelijke dienstverlening	11	11
Overheid	-	-
Onderwijs	-	-
Zorg	29	8
Overige dienstverlening	43	16
Totaal	30	15

Wijze van vaststellen van het arbeidsrisico

- In 2018 heeft 12% van de bedrijven met het risico ongunstige of statische lichaamshouding met behulp van een instrument of specifieke methode het risico vastgesteld.
- Grotere bedrijven hebben dit vaker gedaan dan kleinere bedrijven.

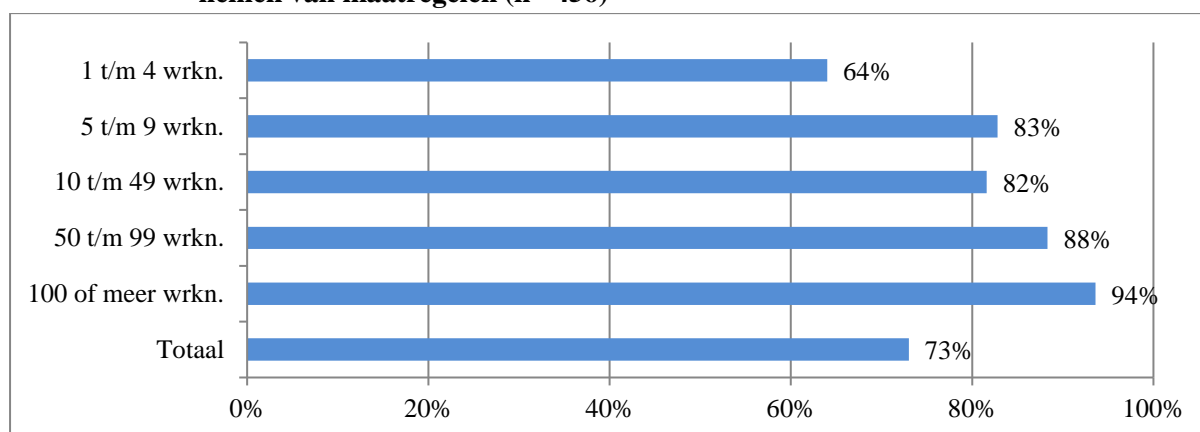
Tabel 2.16 Bedrijven met risico ongunstige of statische lichaamshouding naar al niet vaststellen van risico m.b.v. een instrument of specifieke methode (n=456)

Grootteklasse	ja	nee	onbekend
	%	%	%
1 - 9 wrkn. w.v.	9	89	2
1 - 4 wrkn.	7	91	1
5 - 9 wrkn.	11	86	3
10 - 99 wrkn. w.v.	11	86	2
10 - 49 wrkn.	10	87	2
50 - 99 wrkn.	21	77	1
100 of meer wrkn.	44	54	3
Sector			
Landbouw	9	85	6
Industrie	11	84	5
Bouwnijverheid	8	92	<1
Handel	11	87	2
Horeca	0	100	0
Vervoer en Informatie	12	88	0
Financiële dienstverlening	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	21	72	6
Overheid	-	-	-
Onderwijs	-	-	-
Zorg	11	89	0
Overige dienstverlening	24	76	0
Totaal	12	86	2

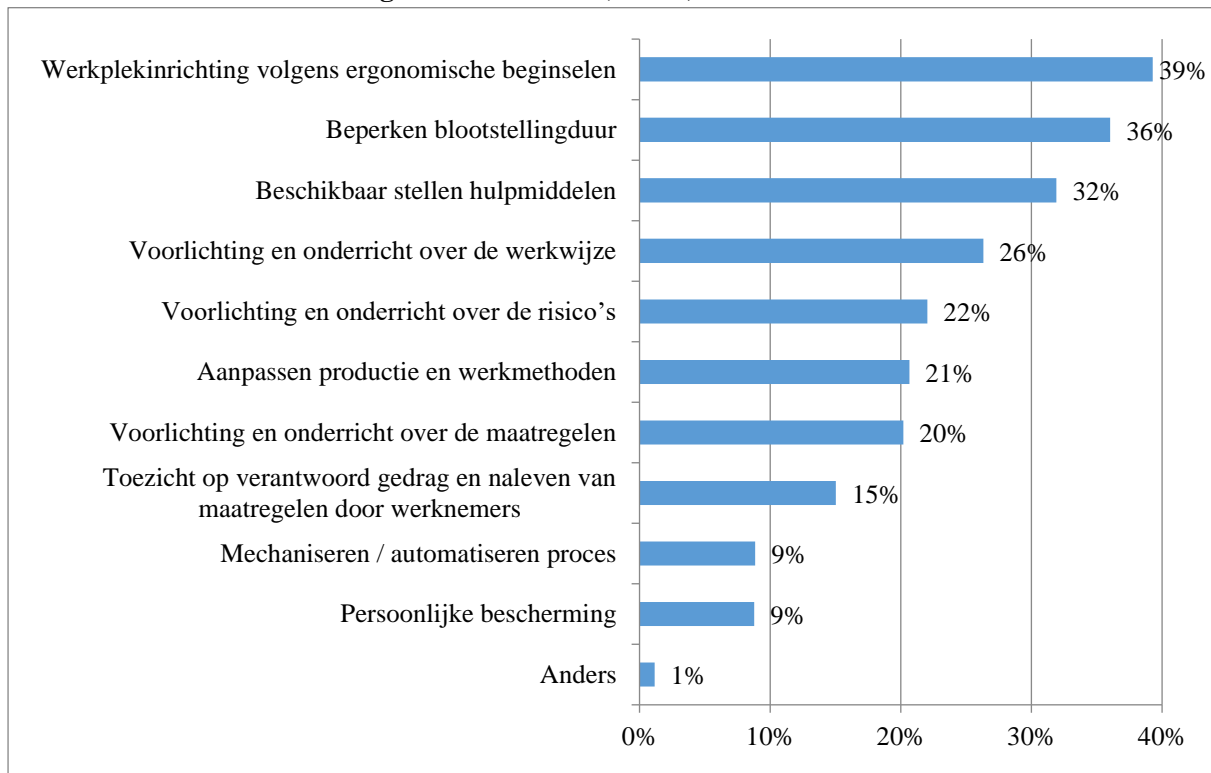
Nemen van maatregelen

- 73% van de bedrijven neemt maatregelen om het risico ongunstige of statische lichaamshouding te beheersen. In grotere bedrijven gebeurt dit vaker dan in kleinere bedrijven.
- 39% van de bedrijven zorgt voor een werkplekinrichting volgens ergonomische beginselen en 36% van de bedrijven beperkt de blootstellingsduur. Daarmee zijn dit de meest voorkomende maatregelen.

Figuur 2.13 Bedrijven met risico ongunstige of statische lichaamshouding naar al dan niet nemen van maatregelen (n= 456)

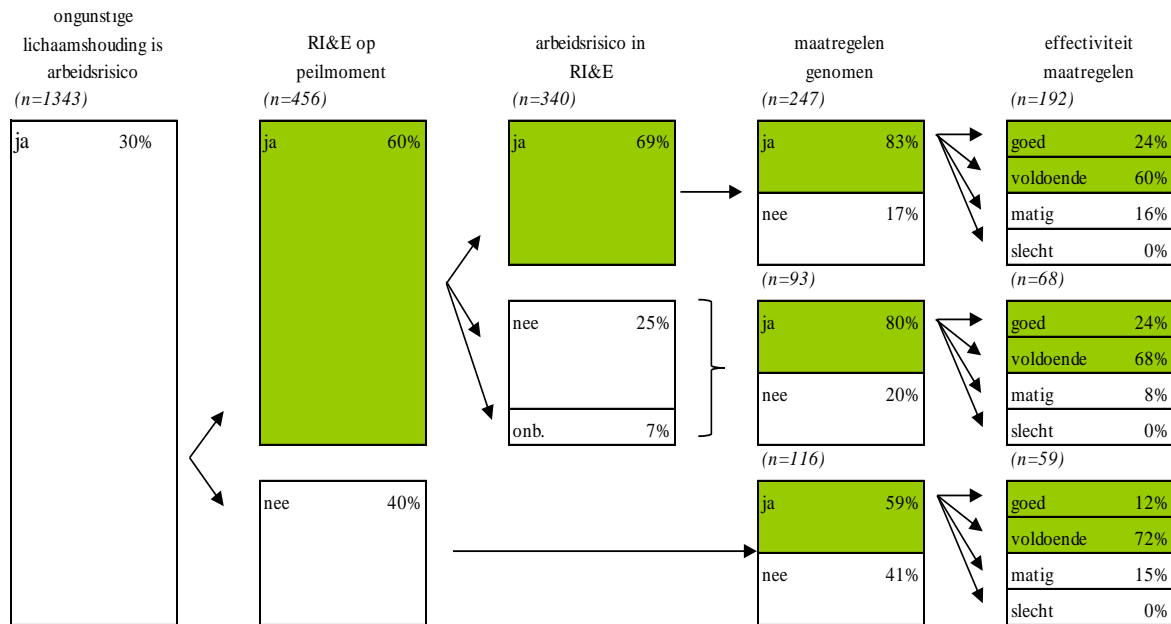
Figuur 2.14 Maatregelen om (gevolgen van) blootstelling aan ongunstige of statische lichaamshouding te verminderen (n=456)

Ongunstige of statische lichaamshouding, RI&E en getroffen maatregelen

- 60% van de bedrijven waar ongunstige of statische lichaamshouding een risico is, beschikt over een RI&E. Daarvan besteedt 69% ook daadwerkelijk aandacht aan ongunstige of statische lichaamshouding in de RI&E.
- 83% van de bedrijven met ongunstige of statische lichaamshouding in de RI&E heeft ook maatregelen genomen ter beheersing van dit arbeidsrisico. Dit geldt voor 59% van de bedrijven zonder RI&E.
- Het merendeel van bedrijven dat maatregelen heeft genomen, neemt in de ogen van de inspecteur voldoende tot goede maatregelen om repeterende bewegingen als risico te beheersen. Dit geldt voor 84% van zowel de bedrijven met ongunstige of statische lichaamshouding in de RI&E als van de bedrijven zonder RI&E.

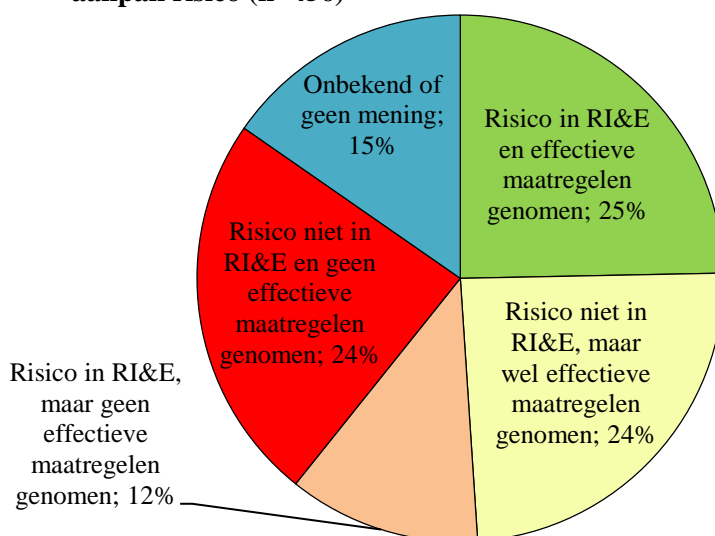
Figuur 2.15 Aanwezigheid arbeidsrisico ongunstige of statische lichaamshouding, aanwezigheid RI&E, opname van het risico in de RI&E, genomen maatregelen en beoordeling daarvan door inspecteur (n=1343)

Inschatting omvang niet adequate beheersing

- 25% van de bedrijven waar werknemers blootgesteld worden aan ongunstige of statische lichaamshouding, staat ongunstige of statische lichaamshouding in de RI&E en worden effectieve maatregelen genomen.
- Voor 36% van de bedrijven geldt dat geen of inadequate maatregelen worden genomen;
- Kleinere bedrijven en werknemers in kleinere bedrijven hebben vaker te maken met onvoldoende beheersing van het arbeidsrisico ongunstige of statische lichaamshouding.
- Van de drie sectoren waarover uitspraken gedaan kunnen worden is het aandeel bedrijven dat ongunstige of statische lichaamshouding onvoldoende beheerst het grootst in de handel (42%).

Figuur 2.16 Bedrijven met blootstelling aan ongunstige of statische lichaamshouding naar aanpak risico (n=456)

Tabel 2.17 Aandeel bedrijven en werknemers blootgesteld aan onvoldoende beheersing van ongunstige of statische lichaamshouding (geen effectieve maatregelen)

	% van risicobedrijven (n=456)	% van blootgestelde wns	geschat populatie-aantal bedrijven	geschat populatie-aantal wns
Grootteklasse				
1 - 9 wrkn. w.v.	38	34	29.000	121.000
1 - 4 wrkn.	44	42	23.000	84.000
5 - 9 wrkn.	25	24	6.000	37.000
10 - 99 wrkn. w.v.	29	30	6.000	151.000
10 - 49 wrkn.	30	32	5.000	131.000
50 - 99 wrkn.	18	23	<1000	20.000
100 of meer wrkn.	18	12	<1000	57.000
Sector				
Landbouw	-	-	-	-
Industrie	31	28	3.000	39.000
Bouwnijverheid	30	30	5.000	48.000
Handel	42	37	11.000	98.000
Horeca	-	-	-	-
Vervoer en Informatie	-	-	-	-
Financiële dienstverlening	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	-	-	-	-
Overheid	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-
Zorg	-	-	-	-
Overige dienstverlening	-	-	-	-
Totaal	36	25	35.000	330.000

2.6 Niet-ioniserende straling

Niet-ioniserende straling (NIS) is een verzamelnaam voor een aantal soorten straling en magnetische velden die alleen in hogere doseringen of concentraties gevaarlijk zijn voor de mens. In lage doseringen en zonder langdurige blootstelling is blootstelling aan NIS niet schadelijk.

Onder niet-ioniserende straling vallen:

1. Elektromagnetische velden:
 - Extreem laagfrequente en statische velden (apparatuur/opstellingen voor elektrolyse, hoogspanningslijnen, bepaalde lasapparatuur);
 - Radiofrequente velden (radio en televisiezenders, telecommunicatiezenders en verwarmingsapparatuur in de industrie);
2. Optische straling:
 - Ultraviolet (zon, gasontladingslampen, UV-lampen, lasbogen, hete voorwerpen);
 - Infrarood (warmtetherapie, IR-lampen en IR-cabine's);
 - Zichtbaar licht (medische, technische en industriële toepassingen, scanners).

De schadelijke effecten van blootstelling aan NIS verschillen per bron:

- *Extreem laagfrequente en statische velden* kunnen onder meer leiden tot stimulatie van zenuwen en spieren (het zien van lichtflitsen, ongewenste spiertrekkingen). Daarnaast kunnen deze velden bij grotere sterkte elektronische hulpmiddelen (pacemakers, gehoorapparaten e.d.) verstoren.
- *Radiofrequente velden* kunnen de opwarming van weefsels tot gevolg hebben.
- *Optische straling* kan leiden tot beschadiging van het oog en opwarming en verbranding van lichaamsweefsels. Een bijzondere bron van optische straling is de laser, die de optische straling bundelt zodat deze al gauw schadelijk kan zijn voor de huid of de ogen.

Aanwezigheid arbeidsrisico

- In 2018 zijn in 8% van alle bedrijven werknemers die werken aan, of in de nabijheid van één of meerdere NIS-bronnen.
- In grotere bedrijven worden werknemers vaker blootgesteld aan NIS-bronnen dan in kleinere bedrijven.
- In de industrie is blootstelling aan NIS-bronnen in relatief veel bedrijven een arbeidsrisico.
- Van alle werknemers wordt 2% blootgesteld aan NIS-bronnen.
- De bouwnijverheid kent het grootste aandeel werknemers dat wordt blootgesteld aan NIS-bronnen.

Tabel 2.18 Bedrijven waar werknemers kunnen worden blootgesteld aan NIS-bronnen

	2010 (n=2806)	2014 (n=2804)	2018 (n=1343)
	%	%	%
Wel arbeidsrisico	13	7	8
Geen risico	65	74	85
Niet bekend bij werkgever	22	19	7
Totaal	100	100	100

Tabel 2.19 Bedrijven en werknemers naar blootstelling NIS-bronnen, naar grootteklasse en sector

Grootteklasse	als % van bedrijven (n=1343)			als % van werknemers
	ja, één of meer van de NIS-bronnen	nee, geen van de NIS-bronnen	nee, niet bekend bij de wg	ja, één of meer van de NIS-bronnen
	%	%	%	%
1 - 9 wrkn. w.v.	7	86	7	4
1 - 4 wrkn.	6	87	7	4
5 - 9 wrkn.	9	84	7	4
10 - 99 wrkn. w.v.	12	81	7	2
10 - 49 wrkn.	12	82	6	3
50 - 99 wrkn.	16	76	8	2
100 of meer wrkn.	16	76	7	1
Sector				
Landbouw	13	79	9	2
Industrie	26	68	6	5
Bouwnijverheid	16	69	15	7
Handel	7	85	8	2
Horeca	1	91	8	<1
Vervoer en Informatie	5	91	4	2
Financiële dienstverlening	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	3	91	6	1
Overheid	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-
Zorg	15	81	4	2
Overige dienstverlening	6	89	4	2
Totaal	8	85	7	2

Wijze van vaststellen van het arbeidsrisico

- In 2018 heeft 10% van de bedrijven met het risico NIS met behulp van een instrument of specifieke methode het risico vastgesteld.
- Grotere bedrijven hebben dit vaker gedaan dan kleinere bedrijven.

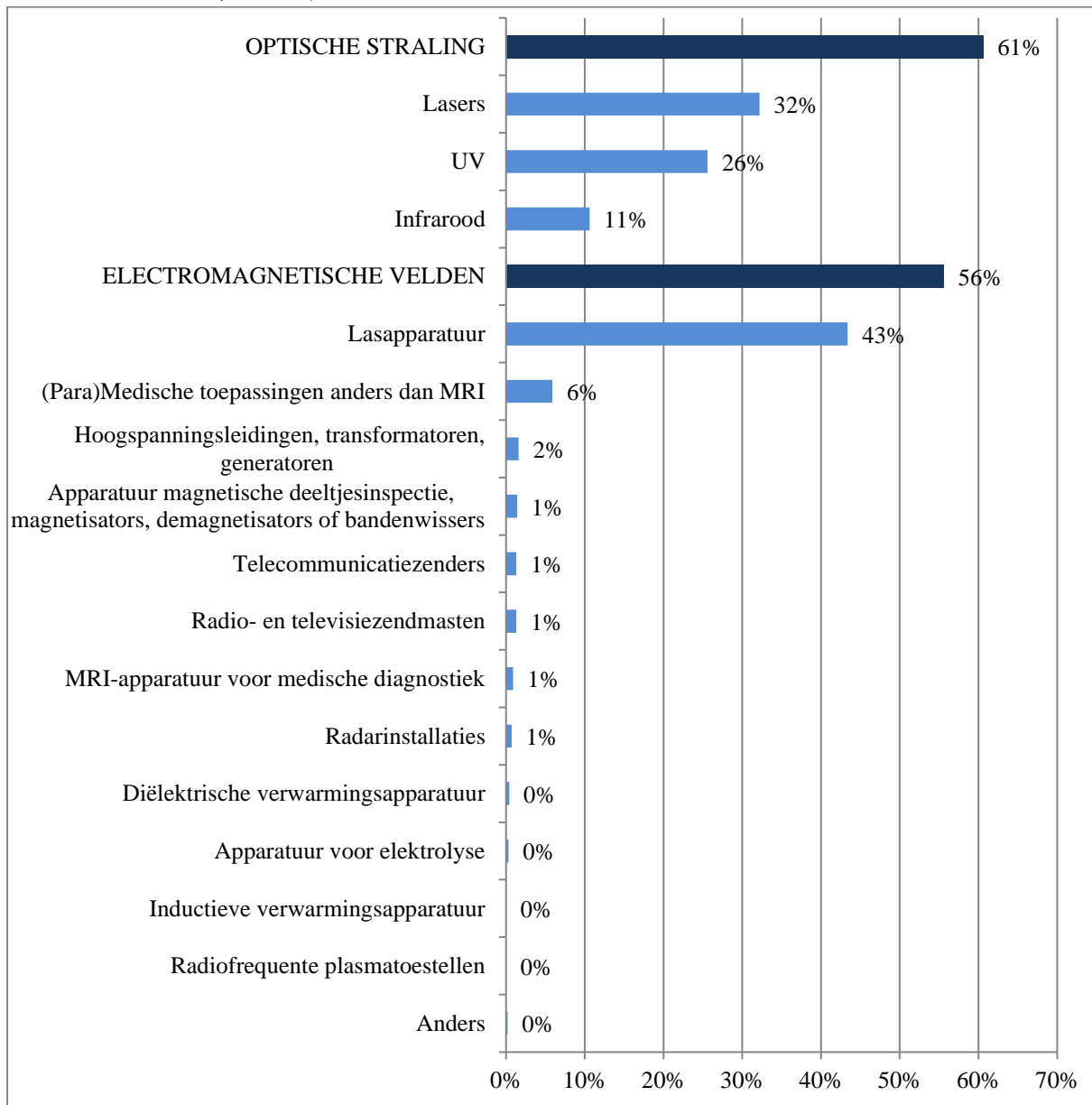
Tabel 2.20 Bedrijven met risico NIS naar al niet vaststellen van risico m.b.v. een instrument of specifieke methode (n=184)

Grootteklasse	ja %	nee %	onbekend %
1 - 9 wrkn. w.v.	7	88	4
1 - 4 wrkn.	6	88	6
5 - 9 wrkn.	10	89	1
10 - 99 wrkn. w.v.	14	80	5
10 - 49 wrkn.	14	83	2
50 - 99 wrkn.	15	63	22
100 of meer wrkn.	17	77	7
Sector			
Landbouw	0	100	0
Industrie	12	82	7
Bouwnijverheid	1	98	1
Handel	0	100	<1
Horeca	0	100	0
Vervoer en Informatie	23	77	0
Financiële dienstverlening	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	28	72	0
Overheid	-	-	-
Onderwijs	-	-	-
Zorg	28	52	20
Overige dienstverlening	0	100	0
Totaal	10	85	5

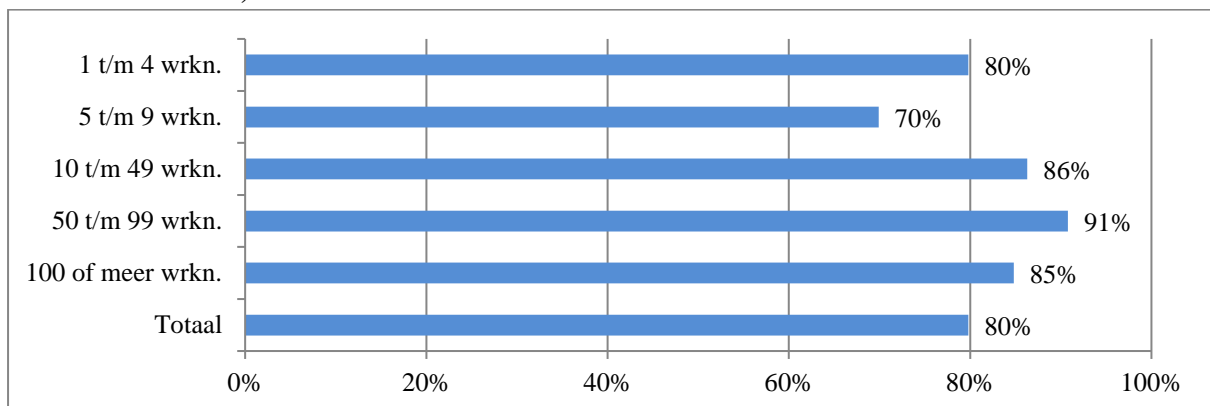
Nemen van maatregelen

- In 61% van de bedrijven worden werknemers blootgesteld aan optische straling. In de meeste gevallen gaat het om lasers (32%).
- In 56% van de bedrijven worden werknemers blootgesteld aan elektromagnetische velden. In de meeste gevallen gaat het om lasapparatuur (43%).
- Van de bedrijven waarin werknemers worden blootgesteld aan NIS-bronnen heeft 80% maatregelen genomen om dit arbeidsrisico te beheersen.
- 51% van de bedrijven maakt gebruik van apparaten gemaakt van deugdelijk materiaal en 45% van de bedrijven zorgt ervoor dat apparaten regelmatig onderhoud krijgen. Dit zijn de meest voorkomende maatregelen.

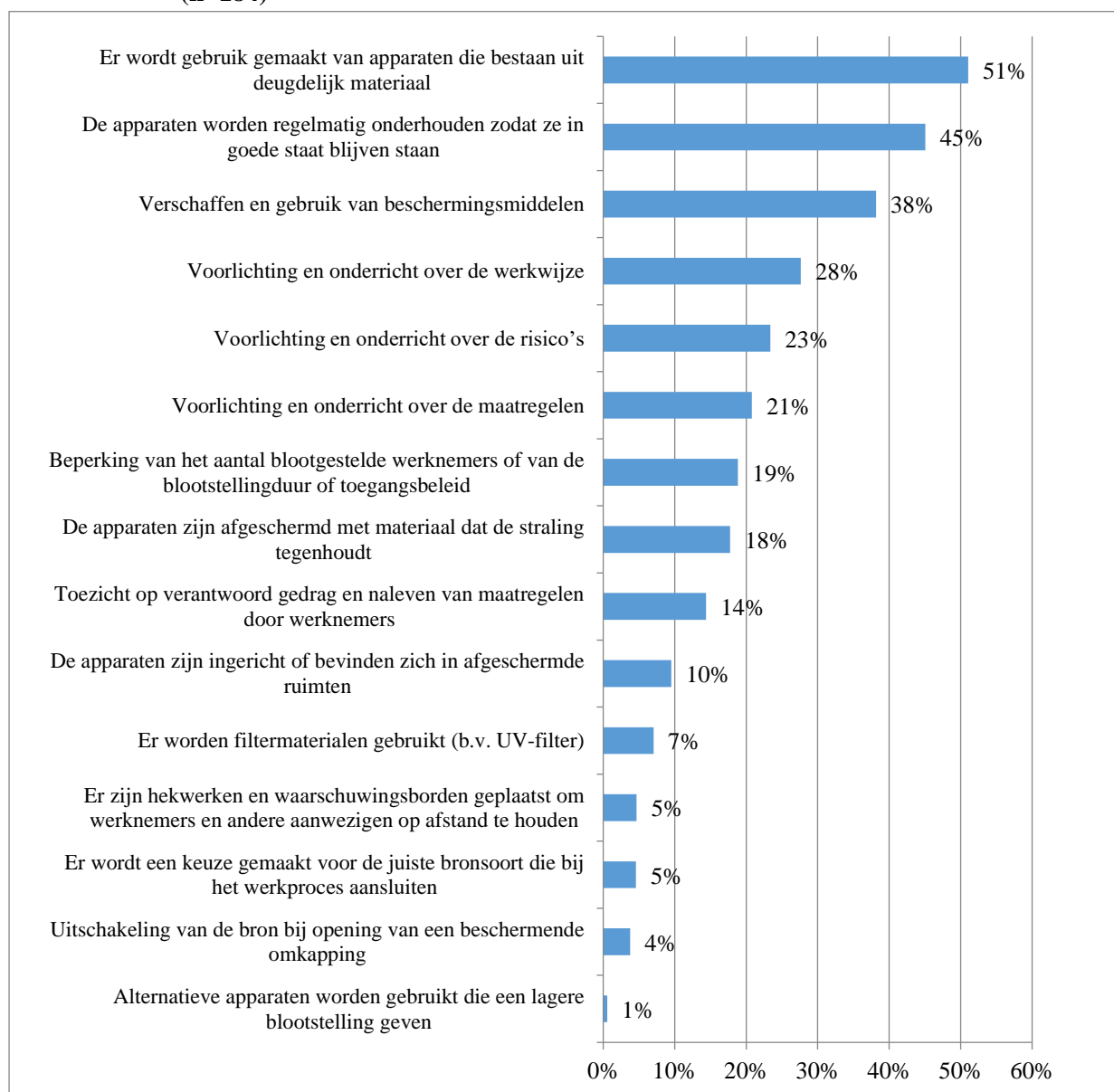
Figuur 2.17 NIS-bronnen (in % bedrijven waar werknemers blootgesteld zijn aan NIS-bronnen; n= 184)

Figuur 2.18 Bedrijven met risico NIS-bronnen naar al dan niet nemen van maatregelen (n= 184)

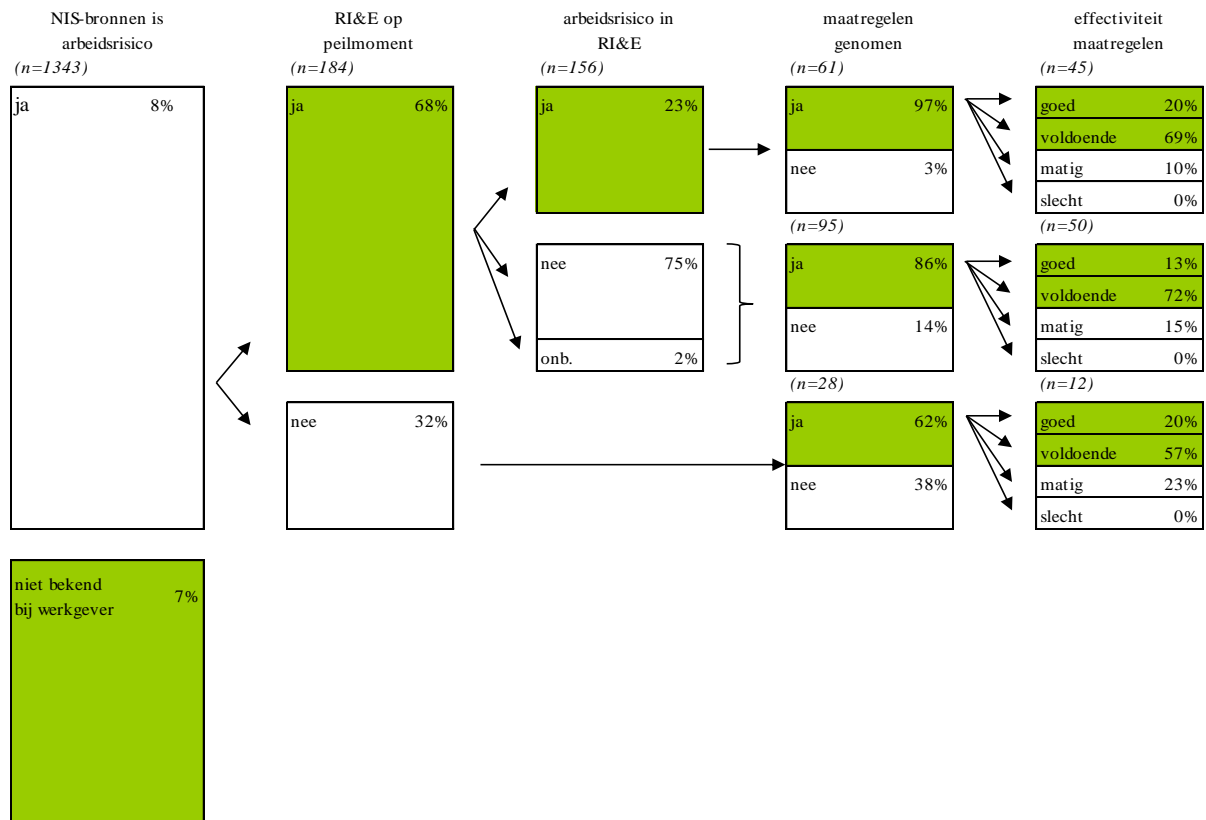
Figuur 2.19 Maatregelen om (gevolgen van) blootstelling aan NIS-bronnen te verminderen (n=184)

NIS-bronnen, RI&E en getroffen maatregelen

- 68% van de bedrijven waar NIS-bronnen een risico zijn, beschikt over een RI&E. Daarvan besteedt 23% ook daadwerkelijk aandacht aan NIS-bronnen in de RI&E.
- 97% van de bedrijven met NIS-bronnen in de RI&E heeft ook maatregelen genomen ter beheersing van dit arbeidsrisico. Dit geldt voor 62% van de bedrijven zonder RI&E.
- Het merendeel van bedrijven dat maatregelen heeft genomen, neemt in de ogen van de inspecteur voldoende tot goede maatregelen om NIS-bronnen als arbeidsrisico te beheersen. Dit varieert van 77% onder bedrijven zonder RI&E tot 89% onder bedrijven met NIS-bronnen in de RI&E.

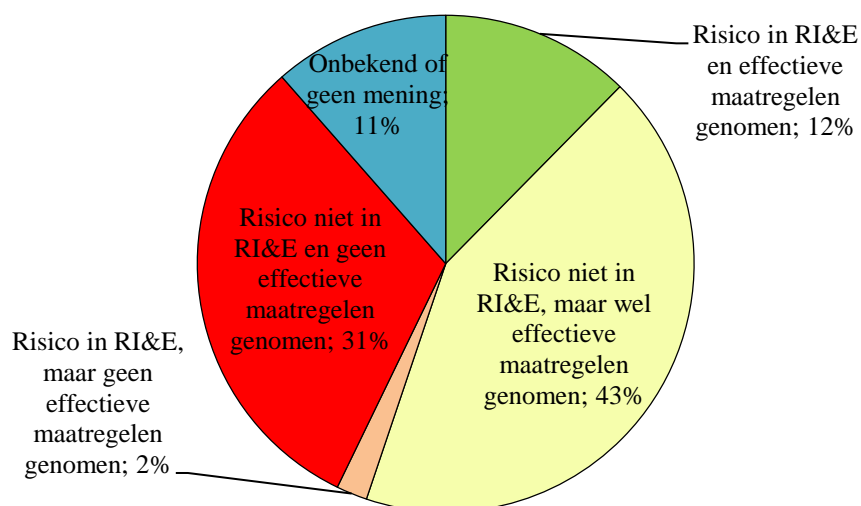
Figuur 2.20 Aanwezigheid arbeidsrisico NIS-bronnen, aanwezigheid RI&E, opname van het risico in de RI&E, genomen maatregelen en beoordeling daarvan door inspecteur (n=1343)

Inschatting omvang niet adequate beheersing

- 12% van de bedrijven waar werknemers blootgesteld worden aan NIS-bronnen, staan NIS-bronnen in de RI&E en worden effectieve maatregelen genomen.
- Voor 30% geldt dat geen of inadequate maatregelen worden genomen.
- De steekproef is te klein om grootteklassen en sectoren met elkaar te vergelijken als het gaat om de mate van beheersing van het risico NIS-bronnen.

Figuur 2.21 Bedrijven met blootstelling aan NIS-bronnen naar aanpak risico (n=184)

Tabel 2.21 Aandeel bedrijven en werknemers blootgesteld aan onvoldoende beheersing van NIS-bronnen (geen effectieve maatregelen)

Grootteklasse	% van risicobedrijven (n=184)	% van blootgestelde wns	geschat populatie-aantal bedrijven	geschat populatie-aantal wns
1 - 9 wrkn. w.v.	32	26	6.000	13.000
1 - 4 wrkn.	-	-	-	-
5 - 9 wrkn.	-	-	-	-
10 - 99 wrkn. w.v.	26	17	2.000	10.000
10 - 49 wrkn.	26	11	2.000	5.000
50 - 99 wrkn.	-	-	-	-
100 of meer wrkn.	-	-	-	-
Sector				
Landbouw	-	-	-	-
Industrie	24	12	1.000	6.000
Bouwnijverheid	-	-	-	-
Handel	-	-	-	-
Horeca	-	-	-	-
Vervoer en Informatie	-	-	-	-
Financiële dienstverlening	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	-	-	-	-
Overheid	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-
Zorg	-	-	-	-
Overige dienstverlening	-	-	-	-
Totaal	30	17	8.000	29.000

2.7 Besloten ruimten

Een besloten ruimte is een gesloten of slechts deels open omgeving met een al dan niet vernauwde toegang, die niet ontworpen is voor het verblijf van personen, en waar activiteiten plaatsvinden die

risico's met zich brengen op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn. Voorbeelden van besloten ruimten zijn riolen, pijpleidingen, putten en sleuven, reactievaten en opslagtanks, tankwagens, en dubbele wanden in schepen. De werkgever is op grond van het Arbobesluit verplicht om doeltreffende maatregelen te nemen die de werknemer beschermen tegen het gevaar van besloten ruimten.

Het gevaar kan bestaan uit verstikking, bedwelmings, vergiftiging, brand of explosies. Andere gevaren in besloten ruimten zijn het onverwachts in beweging komen van onderdelen of apparaten (waarbij de uitwijkruimte beperkt is), en het gevaar voor vallen en uitglijden. Het werken met elektrische apparatuur levert vooral in ruimten met geleidende wanden extra gevaar op.

Aanwezigheid arbeidsrisico

- In 2018 vormen besloten ruimten in 5% van alle bedrijven een arbeidsrisico.
- In bedrijven met 100 of meer werknemers speelt het arbeidsrisico besloten ruimten het vaakst.
- Binnen de bouwnijverheid zijn in relatief veel bedrijven besloten ruimten aanwezig.
- Van alle werknemers werkt 1% weleens in besloten ruimten.
- De bouwnijverheid kent het grootste aandeel werknemers dat weleens in besloten ruimten werkt.

Tabel 2.22 Bedrijven waar besloten ruimten een arbeidsrisico vormen

	2010 (n=2806) %	2014 (n=2804) %	2018 (n=1343) %
Wel arbeidsrisico	6	7	5
Geen risico	94	93	95
Totaal	100	100	100

Tabel 2.23 Bedrijven en werknemers naar aanwezigheid van besloten ruimten, naar grootteklasse en sector

Grootteklasse	als % van bedrijven (n=1343)			als % van werknemers		
	Alleen vrijwel dagelijks	Alleen minder vaak	Totaal	Alleen vrijwel dagelijks	Alleen minder vaak	Totaal
	%	%	%	%	%	%
1 - 9 wrkn. w.v.	1	4	5	<1	2	3
1 - 4 wrkn.	1	4	4	<1	2	2
5 - 9 wrkn.	3	5	6	1	2	3
10 - 99 wrkn. w.v.	1	7	8	<1	2	2
10 - 49 wrkn.	1	7	8	<1	2	2
50 - 99 wrkn.	1	6	7	<1	1	1
100 of meer wrkn.	1	16	17	<1	1	1
Sector						
Landbouw	4	4	6	1	<1	1
Industrie	1	12	13	1	3	3
Bouwnijverheid	5	24	28	1	10	10
Handel	1	1	2	<1	<1	<1
Horeca	0	1	1	0	<1	<1
Vervoer en Informatie	1	1	1	1	1	2
Financiële dienstverlening	-	-	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	1	5	6	<1	2	2
Overheid	-	-	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-	-	-
Zorg	0	0	0	0	0	0
Overige dienstverlening	<1	3	3	<1	<1	1
Totaal	1	5	5	<1	1	1

Wijze van vaststellen van het arbeidsrisico

- In 2018 heeft 26% van de bedrijven met het risico besloten ruimten met behulp van een instrument of specifieke methode het risico vastgesteld.
- Grotere bedrijven hebben dit vaker gedaan dan kleinere bedrijven.

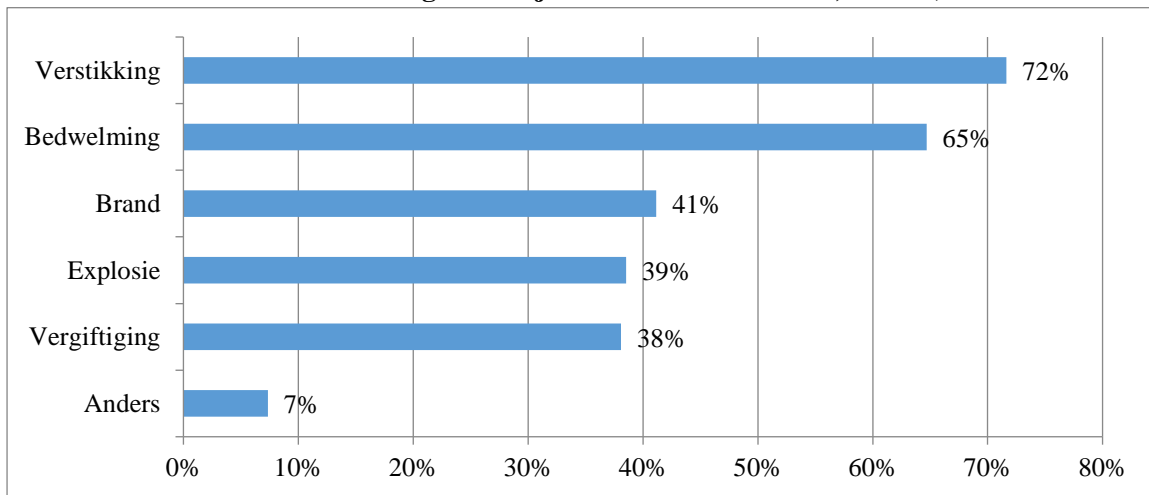
Tabel 2.24 Bedrijven met risico besloten ruimten naar al niet vaststellen van risico m.b.v. een instrument of specifieke methode (n=123)

Grootteklasse	ja %	nee %	onbekend %
1 - 9 wrkn. w.v.	17	83	0
1 - 4 wrkn.	13	87	0
5 - 9 wrkn.	23	77	0
10 - 99 wrkn. w.v.	39	56	5
10 - 49 wrkn.	38	58	3
50 - 99 wrkn.	43	40	17
100 of meer wrkn.	42	58	<1
Sector			
Landbouw	16	84	0
Industrie	36	62	2
Bouwnijverheid	9	90	1
Handel	0	100	0
Horeca	0	100	0
Vervoer en Informatie	60	40	0
Financiële dienstverlening	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	53	47	0
Overheid	-	-	-
Onderwijs	-	-	-
Zorg	0	0	0
Overige dienstverlening	19	66	15
Totaal	26	72	1

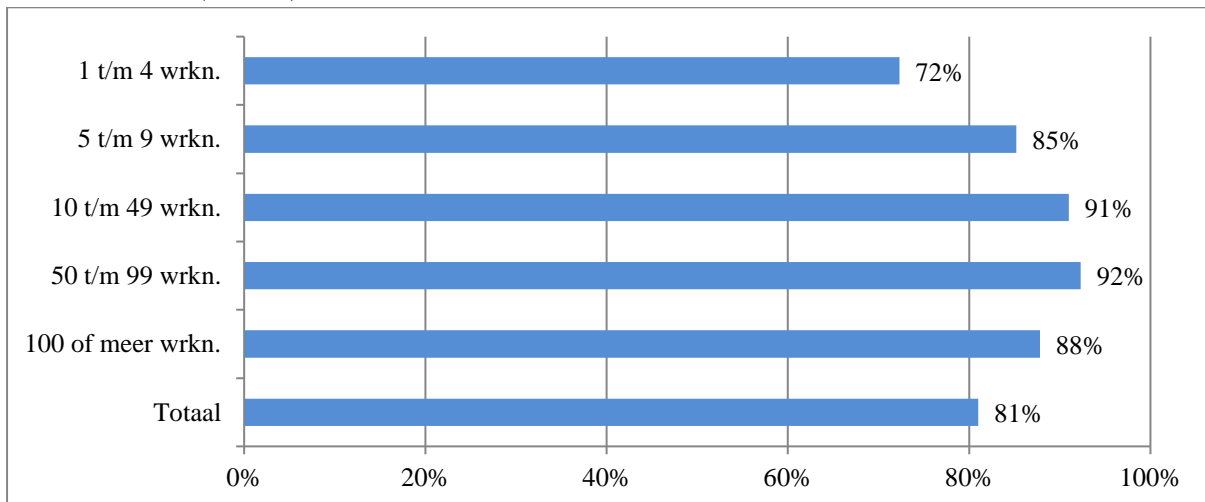
Nemen van maatregelen

- Het meest voorkomende gevaar ten gevolge van werkzaamheden in besloten ruimten is verstikking (72%), gevolgd door bedwelmings (65%).
- Van de bedrijven waarin werkzaamheden in besloten ruimten plaatsvinden, heeft 81% maatregelen genomen om dit arbeidsrisico te beheersen.
- Respectievelijk 36%, 35% en 33% van de bedrijven geeft voorlichting en onderricht over de werkwijze, over de risico's of over de maatregelen. In 35% van de bedrijven meet men de waarden alvorens de ruimte te betreden. Dit zijn de meest voorkomende maatregelen.

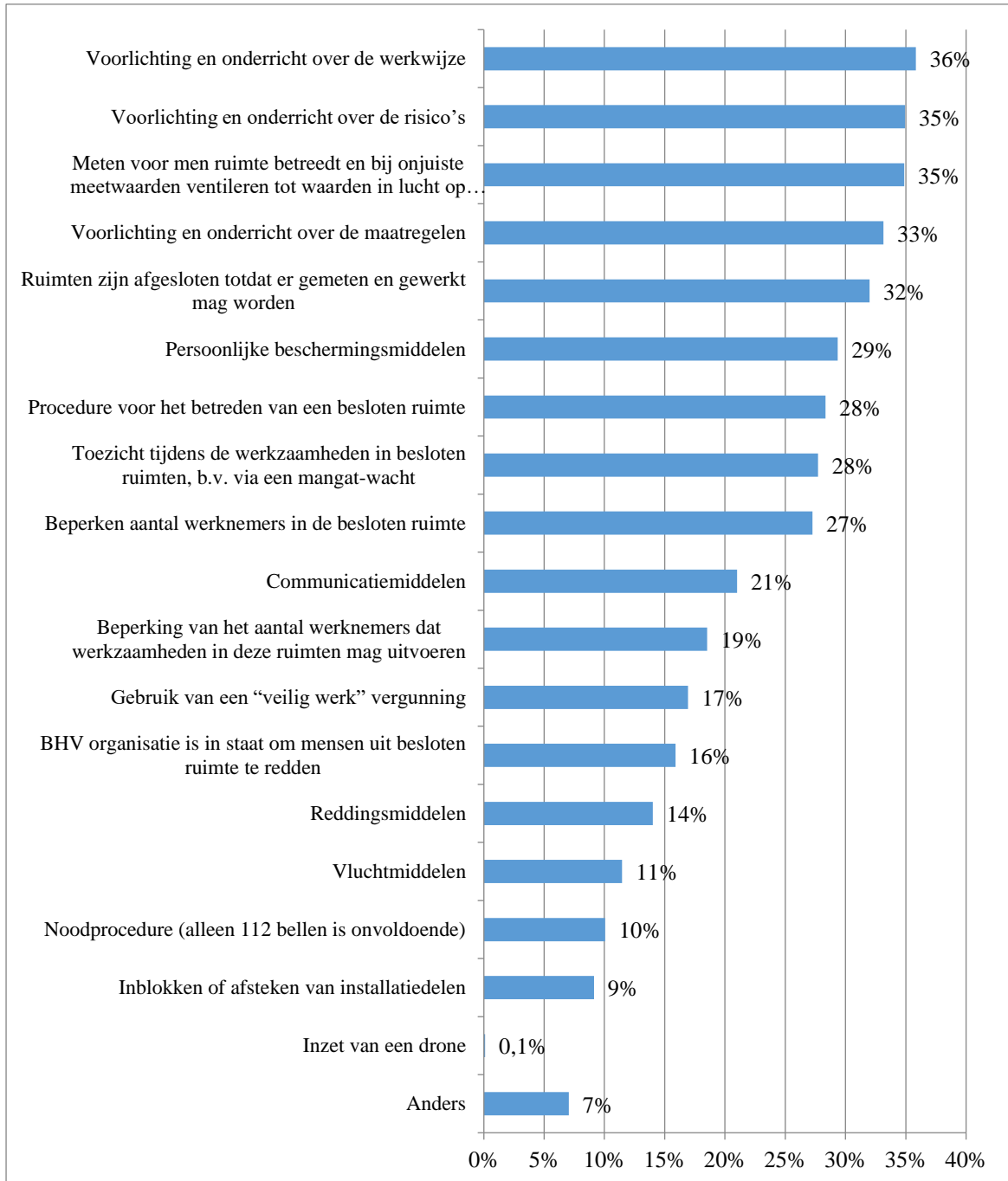
Figuur 2.22 Type gevaar bij werkzaamheden in besloten ruimten (in % bedrijven waar werknemers blootgesteld zijn aan besloten ruimten; n= 123)

Figuur 2.23 Bedrijven met risico besloten ruimten naar al dan niet nemen van maatregelen (n= 123)

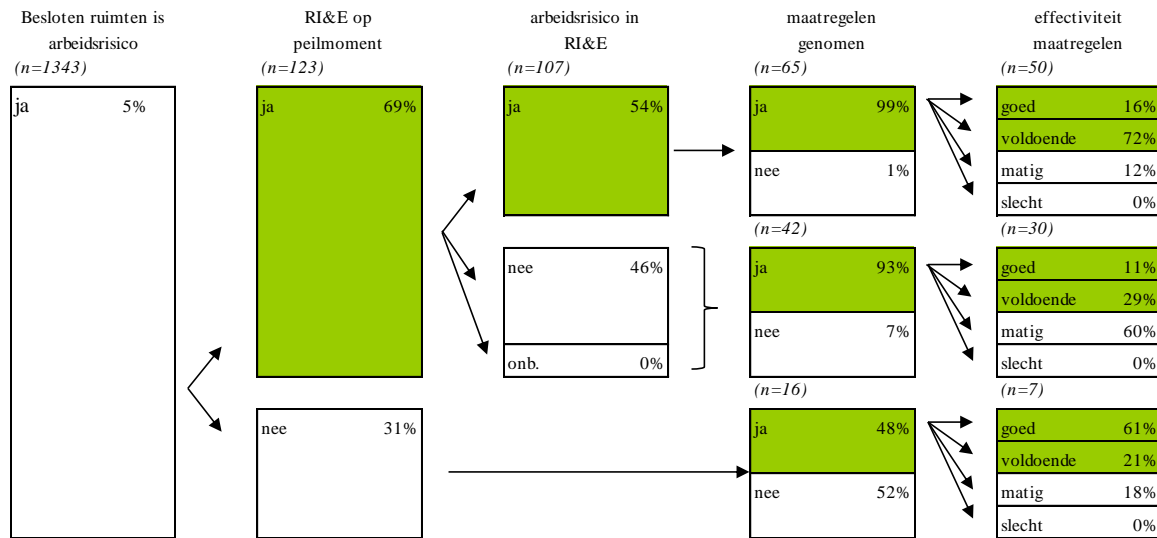
Figuur 2.24 Maatregelen om (gevolgen van) risico besloten ruimte te verminderen (n=123)

Besloten ruimten, RI&E en getroffen maatregelen

- 69% van de bedrijven waar besloten ruimten een risico zijn, beschikt over een RI&E. Daarvan besteedt 54% ook daadwerkelijk aandacht aan besloten ruimten in de RI&E.
- 99% van de bedrijven met besloten ruimten in de RI&E heeft ook maatregelen genomen ter beheersing van dit arbeidsrisico. Dit geldt voor 48% van de bedrijven zonder RI&E.
- Over 88% van de bedrijven met besloten ruimten in de RI&E die maatregelen heeft genomen, oordeelt de inspecteur dat de maatregelen voldoende of goed zijn.

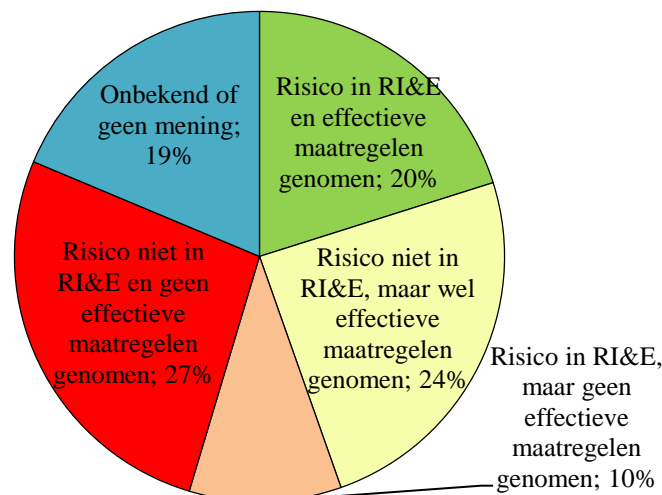
Figuur 2.25 Aanwezigheid arbeidsrisico besloten ruimten, aanwezigheid RI&E, opname van het risico in de RI&E, genomen maatregelen en beoordeling daarvan door inspecteur (n=1343)

Inschatting omvang niet adequate beheersing

- 20% van de bedrijven waar werkzaamheden in besloten ruimten plaatsvinden, staan besloten ruimten in de RI&E en worden effectieve maatregelen genomen.
- Voor 37% geldt dat geen of inadequate maatregelen worden genomen.
- De steekproef is te klein om over grootteklassen en sectoren met elkaar te vergelijken als het gaat om de mate van beheersing van het risico besloten ruimten.

Figuur 2.26 Bedrijven met blootstelling aan besloten ruimten naar aanpak risico (n=123)

Tabel 2.25 Aandeel bedrijven en werknemers blootgesteld aan onvoldoende beheersing van besloten ruimten (geen effectieve maatregelen)

	% van risicobedrijven (n=123)	% van blootgestelde wns	geschat populatie-aantal bedrijven	geschat populatie-aantal wns
Grootteklasse				
1 - 9 wrkn. w.v.	-	-	-	-
1 - 4 wrkn.	-	-	-	-
5 - 9 wrkn.	-	-	-	-
10 - 99 wrkn. w.v.	26	24	1.000	11.000
10 - 49 wrkn.	-	-	-	-
50 - 99 wrkn.	-	-	-	-
100 of meer wrkn.	-	-	-	-
Sector				
Landbouw	-	-	-	-
Industrie	-	-	-	-
Bouwnijverheid	-	-	-	-
Handel	-	-	-	-
Horeca	-	-	-	-
Vervoer en Informatie	-	-	-	-
Financiële dienstverlening	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	-	-	-	-
Overheid	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-
Zorg	-	-	-	-
Overige dienstverlening	-	-	-	-
Totaal	37	27	7.000	33.000

2.8 Werken op hoogte

Bij het werken op hoogte hebben werknemers te maken met valgevaar. Om het risico op vallen te beperken is de Europese Richtlijn werken op hoogte van 27 juni 2001 opgesteld. Deze richtlijn schrijft voor dat werkzaamheden op hoogte uitgevoerd moeten worden vanaf een veilige en ergonomisch verantwoorde steiger, stelling, bordes of werkvloer. Het op hoogte werken vanaf ladders, lijnen en vergelijkbare arbeidsmiddelen is alleen onder specifieke voorwaarden toegestaan. Deze richtlijn is per 15 juli 2006 met een wijziging van het Arbobesluit in de Nederlandse wet- en regelgeving geïmplementeerd.

Formeel is van “werken op hoogte” pas sprake bij een hoogteverschil van 2,5 meter. In de vragenlijst wordt echter ook expliciet gevraagd naar werknemers die op minder dan 2,5 meter hoogte werken. Ook op hoogten kleiner dan 2,5 meter kan er sprake zijn van valgevaar wanneer onder risicovolle omstandigheden wordt gewerkt. Daarbij kan gedacht worden aan werkvloeren met gaten die valgevaar kunnen opleveren, of vloeren waarop werknemers makkelijk kunnen uitglijden of waar werknemers geraakt kunnen worden door vallende voorwerpen. Wanneer wij spreken over het risico ‘werken op hoogte’ bedoelen wij beide situaties.⁵

⁵ Nb. Er is in elk geval sprake van valgevaar bij aanwezigheid van risico verhogende omstandigheden, openingen in vloeren, of als het gevaar bestaat om 2,5 meter of meer te vallen (Arbobesluit, art 3.16).

Aanwezigheid arbeidsrisico

- In 2018 werken in 18% van de bedrijven werknemers op hoogte. Dit is significant meer dan in 2014.
- In grotere bedrijven speelt het arbeidsrisico werken op hoogte vaker dan in kleinere bedrijven.
- Van alle werknemers werkt 6% weleens op hoogte.
- De bouwnijverheid kent zowel het grootste aandeel bedrijven als werknemers dat weleens op hoogte werkt.

Tabel 2.26 Bedrijven waar werken op hoogte een arbeidsrisico is

	2008 (n=2857) %	2010 (n=1854) %	2014 (n=1854) %	2018 (n=1343) %
Wel arbeidsrisico	13	11	14	18
Geen risico	87	89	86	82
Totaal	100	100	100	100

Tabel 2.27 Bedrijven en werknemers naar aanwezigheid van werken op hoogte, naar grootteklasse en sector

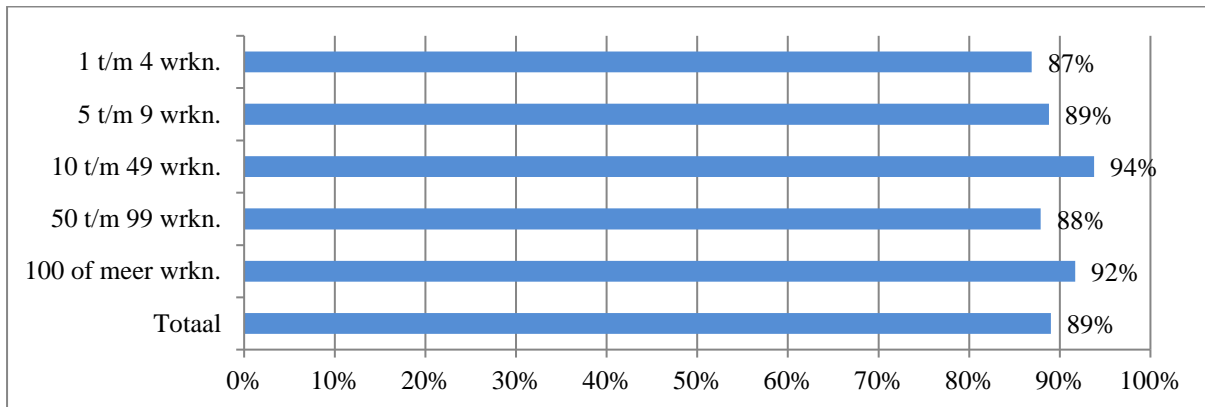
Grootteklasse	als % van bedrijven (n=1343)			als % van werknemers
	Werkzaamheden op:		Totaal*	Totaal
	>_ 2,5 meter %	< 2,5 meter %	%	%
1 - 9 wrkn. w.v.	11	10	16	12
1 - 4 wrkn.	10	9	15	12
5 - 9 wrkn.	17	11	20	12
10 - 99 wrkn. w.v.	22	13	25	8
10 - 49 wrkn.	21	13	24	9
50 - 99 wrkn.	28	16	35	6
100 of meer wrkn.	35	22	37	4
Sector				
Landbouw	18	15	25	12
Industrie	32	17	40	9
Bouwnijverheid	58	37	67	37
Handel	9	10	15	5
Horeca	1	3	3	<1
Vervoer en Informatie	6	8	10	6
Financiële dienstverlening	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	12	8	15	8
Overheid	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-
Zorg	2	1	2	1
Overige dienstverlening	9	8	17	3
Totaal	14	11	18	6

* De som van de rijpercentages (\geq 2,5 meter en $<$ 2,5 meter) telt niet op tot het totaal, omdat een aantal bedrijven in beide categorieën zit.

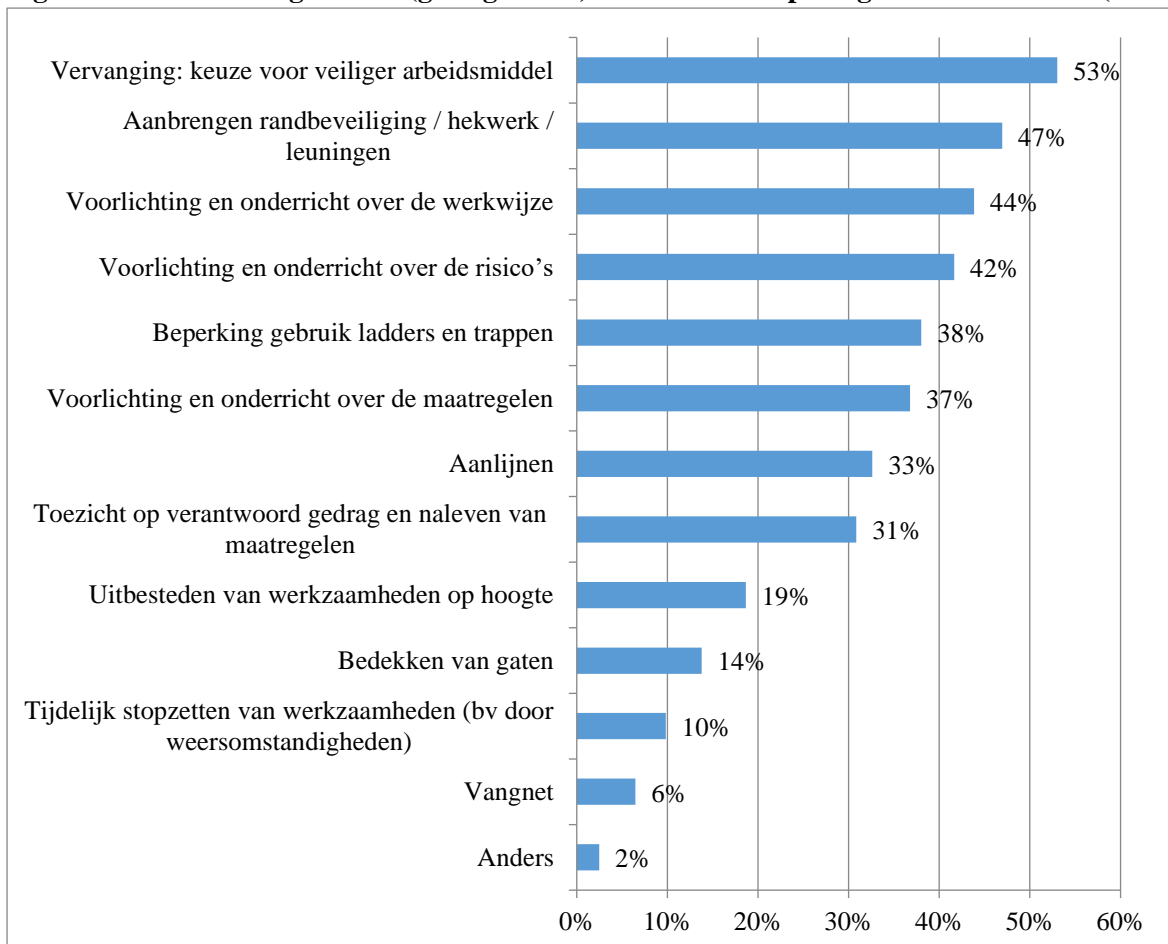
Nemen van maatregelen

- Van de bedrijven waarin werkzaamheden op hoogte plaatsvinden heeft 89% maatregelen genomen om dit arbeidsrisico te beheersen.
- Om risico's bij werken op hoogte te verminderen, vervangt 53% van de bedrijven arbeidsmiddelen voor veiligere opties, plaatst 47% randbeveiliging en hekwerken en geeft 44% voorlichting over de werkwijze. Dit zijn de meest voorkomende maatregelen.

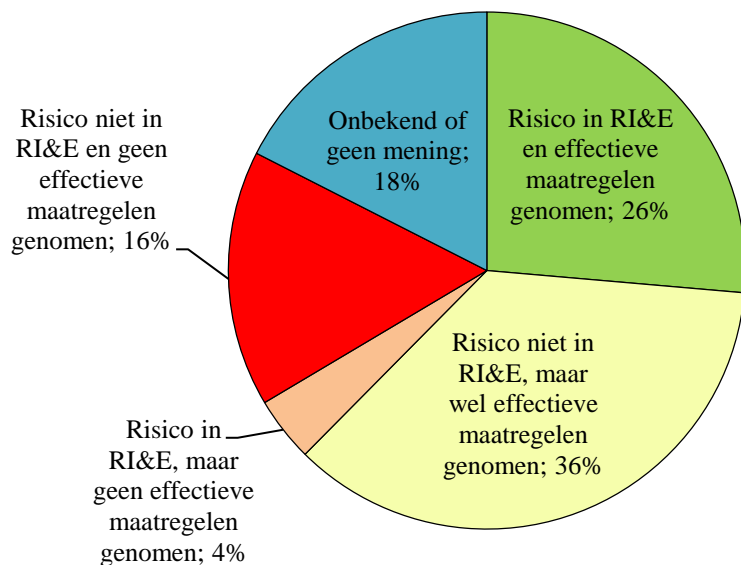
Figuur 2.27 Bedrijven met risico werken op hoogte naar al dan niet nemen van maatregelen (n= 350)

Figuur 2.28 Maatregelen om (gevolgen van) risico werken op hoogte te verminderen (n=350)

Figuur 2.30 Bedrijven met blootstelling aan werken op hoogte naar aanpak risico (n=350)

Tabel 2.28 Aandeel bedrijven en werknemers blootgesteld aan onvoldoende beheersing van werken op hoogte (geen effectieve maatregelen)

	% van risicobedrijven (n=350)	% van blootgestelde wns d	geschat populatie-aantal bedrijven	geschat populatie-aantal wns
Grootteklasse				
1 - 9 wrkn. w.v.	25	34	10.000	52.000
1 - 4 wrkn.	21	36	6.000	33.000
5 - 9 wrkn.	-	-	-	-
10 - 99 wrkn. w.v.	16	19	2.000	37.000
10 - 49 wrkn.	16	20	2.000	31.000
50 - 99 wrkn.	17	14	<1000	6.000
100 of meer wrkn.	13	9	<1000	19.000
Sector				
Landbouw	-	-	-	-
Industrie	21	18	2.000	15.000
Bouwnijverheid	9	21	2.000	33.000
Handel	-	-	-	-
Horeca	-	-	-	-
Vervoer en Informatie	-	-	-	-
Financiële dienstverlening	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	-	-	-	-
Overheid	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-
Zorg	-	-	-	-
Overige dienstverlening	-	-	-	-
Totaal	22	19	13.000	108.000

2.9 Geluid

Geluid kan schadelijk zijn voor de gezondheid. Er kan bijvoorbeeld (tijdelijk of blijvend) gehoorverlies optreden, of oorsuizingen, maar ook stress en andere gezondheidsproblemen kunnen een gevolg zijn van blootstelling aan schadelijk geluid. Tevens kan er een verhoogde kans op ongevallen optreden, doordat waarschuwingssignalen wegvallen in het lawaai. Er is sprake van schadelijk geluid wanneer de dagelijkse blootstelling aan lawaai de 85 dB(A) overschrijdt. Dit is het geval wanneer mensen hun stem moeten verheffen om zich op een afstand van circa één meter verstaanbaar te maken. Als er geschreeuwd moet worden is er zeker een lawaai probleem.

Aanwezigheid arbeidsrisico

- In 2018 is in 23% van de bedrijven (schadelijk) geluid als arbeidsrisico aanwezig. Dit is significant meer dan in 2014.
- In grotere bedrijven speelt het arbeidsrisico (schadelijk) geluid vaker dan in kleinere bedrijven.
- In de bouwnijverheid en de industrie is in relatief veel bedrijven (schadelijk) geluid aanwezig.
- 10% van alle werknemers heeft op de werkplek te maken met (schadelijk) geluid.
- De bouwnijverheid kent het grootste aandeel werknemers dat te maken heeft met (schadelijk) geluid.

Tabel 2.29 Bedrijven waar hard geluid een arbeidsrisico is

	2010 (n=2806) %	2014 (n=2804) %	2018 (n=1343) %
Wel arbeidsrisico	19	15	23
Geen risico	81	85	77
Totaal	100	100	100

Tabel 2.30 Bedrijven en werknemers naar aanwezigheid van hard geluid, naar grootteklasse en sector

	als % van bedrijven (n=1343)	als % van werknemers
Grootteklasse	%	%
1 - 9 wrkn. w.v.	21	16
1 - 4 wrkn.	20	17
5 - 9 wrkn.	25	15
10 - 99 wrkn. w.v.	29	10
10 - 49 wrkn.	28	10
50 - 99 wrkn.	31	10
100 of meer wrkn.	42	8
Sector		
Landbouw	39	12
Industrie	61	25
Bouwnijverheid	67	35
Handel	22	8
Horeca	10	8
Vervoer en Informatie	10	2
Financiële dienstverlening	-	-
Zakelijke dienstverlening	13	6
Overheid	-	-
Onderwijs	-	-
Zorg	4	1
Overige dienstverlening	19	9
Totaal	23	10

Wijze van vaststellen van het arbeidsrisico

- In 2018 heeft 26% van de bedrijven met het risico geluid met behulp van een instrument of specifieke methode het risico vastgesteld.
- Grotere bedrijven hebben dit vaker gedaan dan kleinere bedrijven.

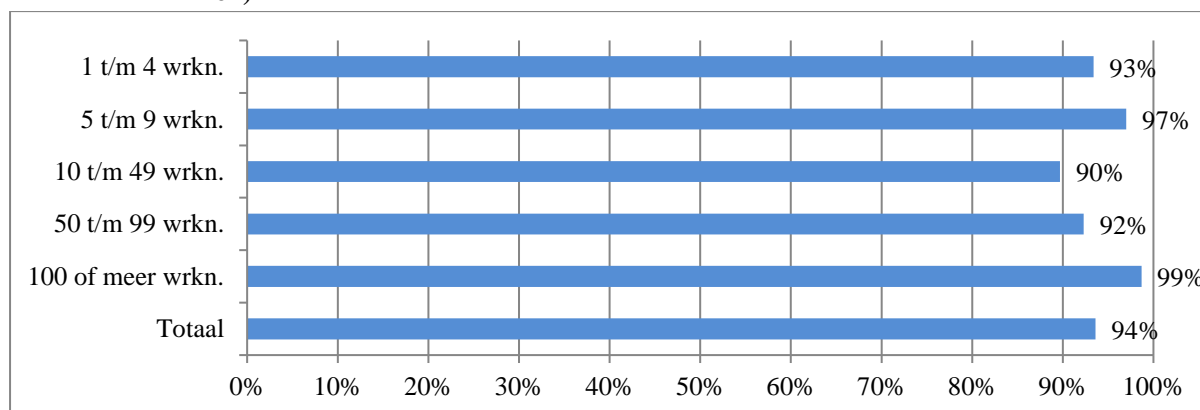
Tabel 2.31 Bedrijven met risico geluid naar al niet vaststellen van risico m.b.v. een instrument of specifieke methode (n=467)

	ja	nee	onbekend
Grootteklasse	%	%	%
1 - 9 wrkn. w.v.	20	79	1
1 - 4 wrkn.	16	83	1
5 - 9 wrkn.	31	68	<1
10 - 99 wrkn. w.v.	32	65	3
10 - 49 wrkn.	29	68	2
50 - 99 wrkn.	47	46	7
100 of meer wrkn.	44	48	8
Sector			
Landbouw	7	91	1
Industrie	42	56	2
Bouwnijverheid	16	83	1
Handel	21	75	4
Horeca	0	100	0
Vervoer en Informatie	39	61	0
Financiële dienstverlening	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	28	72	0
Overheid	-	-	-
Onderwijs	-	-	-
Zorg	8	92	0
Overige dienstverlening	50	50	0
Totaal	26	72	2

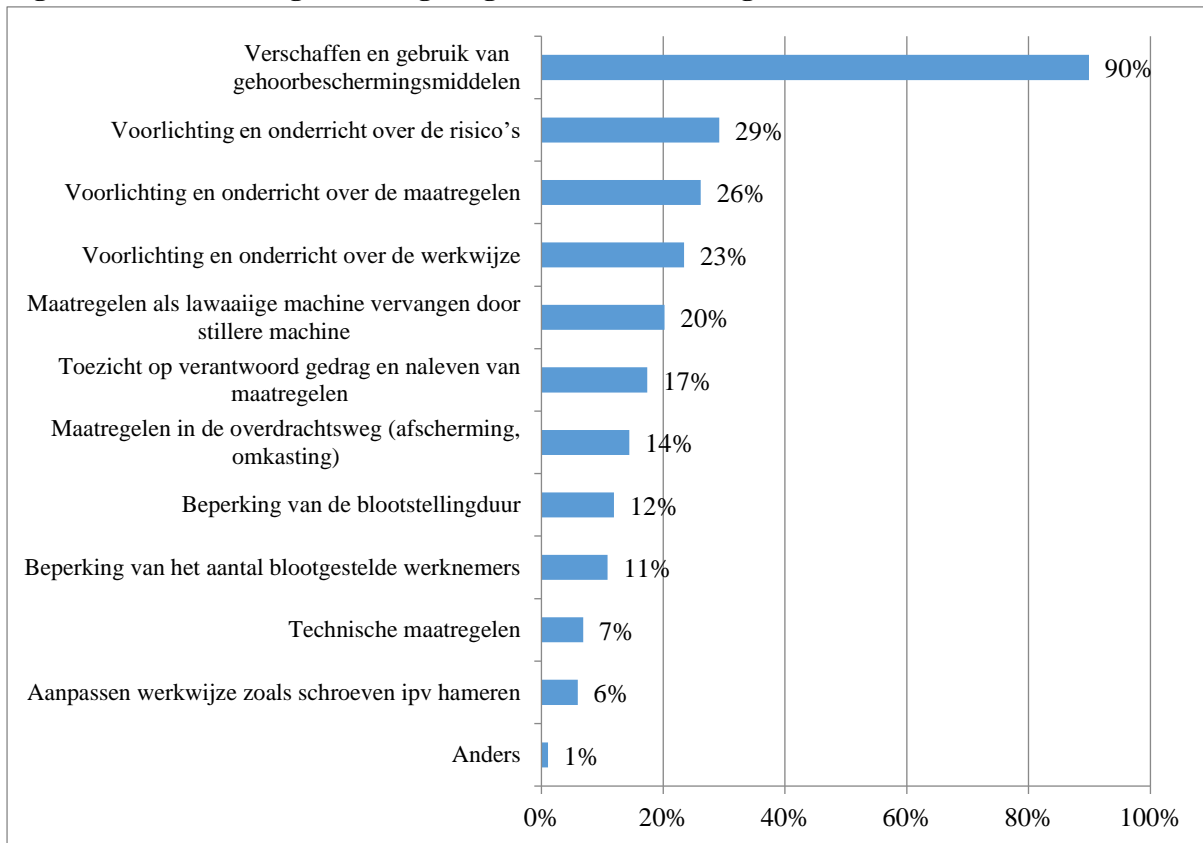
Nemen van maatregelen

- Van de bedrijven waar (schadelijk) geluid een arbeidsrisico is, heeft 94% maatregelen genomen om dit arbeidsrisico te beheersen.
- Verreweg de meest genomen maatregel om de risico's van hard geluid te verminderen is het verschaffen en gebruiken van gehoorbescherming. 90% van de bedrijven waarin (schadelijk) geluid een arbeidsrisico is, neemt deze maatregel.

Figuur 2.31 Bedrijven met risico hard geluid naar al dan niet nemen van maatregelen (n=467)

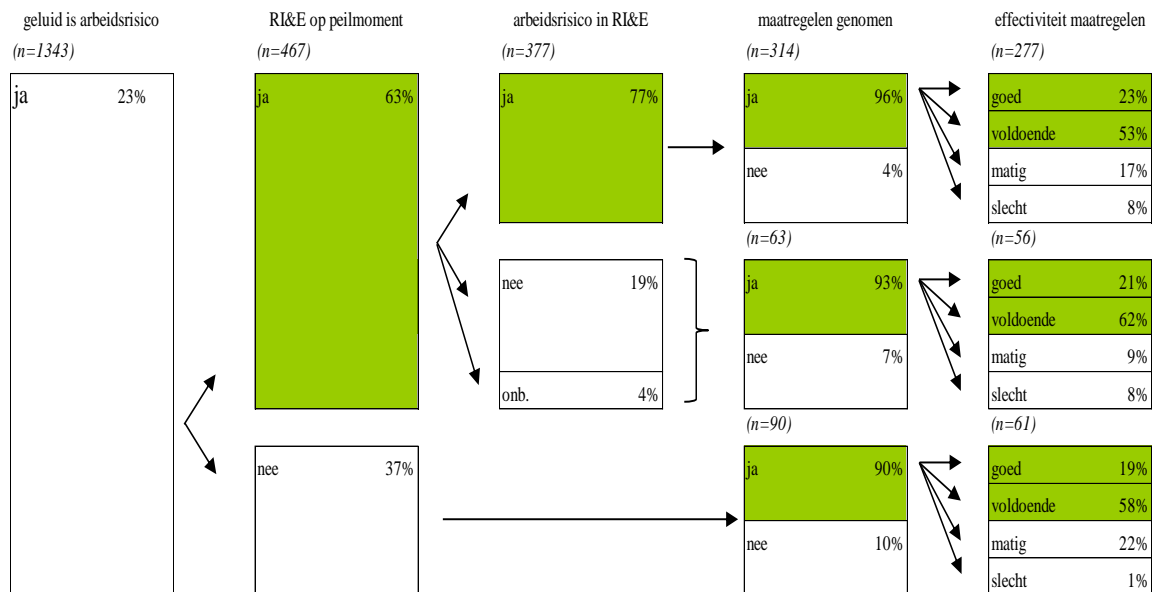
Figuur 2.32 Maatregelen om (gevolgen van) risico hard geluid te verminderen (n=467)

Geluid, RI&E en getroffen maatregelen

- 63% van de bedrijven waar hard geluid een arbeidsrisico is, beschikt over een RI&E. Daarvan bestaat 77% ook daadwerkelijk aandacht aan geluid in de RI&E.
- 96% van de bedrijven met geluid in de RI&E heeft ook maatregelen genomen ter beheersing van dit arbeidsrisico. Dit geldt voor 90% van de bedrijven zonder RI&E.
- Over 86% van de bedrijven met geluid in de RI&E die maatregelen heeft genomen, oordeelt de inspecteur dat de maatregelen voldoende of goed zijn. Dit geldt voor 77% van de bedrijven zonder RI&E die wel maatregelen hebben genomen.

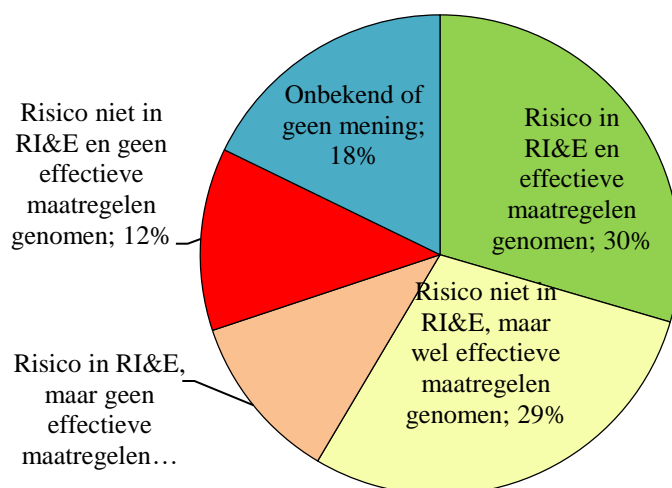
Figuur 2.33 Aanwezigheid arbeidsrisico geluid, aanwezigheid RI&E, opname van het risico in de RI&E, genomen maatregelen en beoordeling daarvan door inspecteur (n=1343)

Inschatting omvang niet adequate beheersing

- 30% van de bedrijven waar schadelijk geluid een arbeidsrisico is, staat geluid in de RI&E en worden effectieve maatregelen genomen.
- Voor 24% van de bedrijven geldt dat geen of inadequate maatregelen worden genomen.
- Bedrijven met meer dan 100 werknemers beheersen het risico geluid beduidend minder vaker in onvoldoende mate dan kleinere bedrijven.
- Van de drie sectoren waarover uitspraken gedaan kunnen worden, beheersen bedrijven in de industrie en de handel het arbeidsrisico geluid het vaakst in onvoldoende mate (22%).

Figuur 2.34 Bedrijven met blootstelling aan hard geluid naar aanpak risico (n=467)

Tabel 2.32 Aandeel bedrijven en werknemers blootgesteld aan onvoldoende beheersing van schadelijk geluid (geen effectieve maatregelen)

	% van risicobedrijven (n=467)	% van blootgestelde wns	geschat populatie-aantal bedrijven	geschat populatie-aantal wns
Grootteklasse				
1 - 9 wrkn. w.v.	24	31	13.000	64.000
1 - 4 wrkn.	26	38	10.000	49.000
5 - 9 wrkn.	17	19	3.000	15.000
10 - 99 wrkn. w.v.	29	32	5.000	79.000
10 - 49 wrkn.	29	32	4.000	57.000
50 - 99 wrkn.	26	32	1.000	21.000
100 of meer wrkn.	8	3	<1000	12.000
Sector				
Landbouw	-	-	-	-
Industrie	22	16	3.000	38.000
Bouwnijverheid	11	13	2.000	19.000
Handel	22	20	4.000	23.000
Horeca	-	-	-	-
Vervoer en Informatie	-	-	-	-
Financiële dienstverlening	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	-	-	-	-
Overheid	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-
Zorg	-	-	-	-
Overige dienstverlening	-	-	-	-
Totaal	24	19	18.000	155.000

2.10 Trillingen

Onder het arbeidsrisico ‘trillingen’ worden zowel lichaamstrillingen als hand- en armtrillingen verstaan. Een trilling is een heen- en weergaande beweging van een object gemeten in de tijd. Lichaamstrillingen kunnen worden veroorzaakt door interne transportmiddelen, dat wil zeggen transportmiddelen die op de bedrijfslocatie gebruikt worden. Voorbeelden van interne transportmiddelen die lichaamstrillingen kunnen veroorzaken zijn een heftruck, bulldozer, tractor of grasmaaier. Bij langdurige blootstelling hieraan kunnen werknemers (lage) rugklachten krijgen. Hand- of armtrillingen worden veroorzaakt door het werken met elektrisch aangedreven gereedschap. Op termijn kan dit bij werknemers leiden tot het zogenaamde witte vingersyndroom. Dit is het gevolg van een verstoorde bloedtoevoer en/of (gedeeltelijke) afsterving van zenuwen in de vingers.

Aanwezigheid arbeidsrisico

- In 2018 hebben werknemers in 16% van de bedrijven te maken met trillingen als arbeidsrisico. In 4% van de bedrijven gaat het om zowel lichaams- als handtrillingen.
- In grotere bedrijven speelt het risico trillingen vaker dan in kleinere bedrijven.
- Van alle werknemers verricht 2% werkzaamheden waarbij trillingen vrijkomen.
- De bouwnijverheid kent zowel het grootste aandeel bedrijven als werknemers dat te maken heeft met trillingen.

Tabel 2.33 Bedrijven waar trillingen een arbeidsrisico zijn

	2010 (n=2806) %	2014 (n=2804) %	2018 (n=1343) %
Wel arbeidsrisico	16	14	16
<i>alleen lichaamstrillingen</i>	10	7	6
<i>alleen armtrillingen</i>	10	9	7
<i>lichaams- en handtrillingen</i>			4
Geen risico	84	86	84
Totaal	100	100	100

Grootteklasse	als % van bedrijven (n=1343)				als % van werknemers		
	Alleen lichaams- trillingen %	Alleen hand- /armtrillingen %	Beide %	Totaal %	Alleen lichaams- trillingen %	Alleen hand- /armtrillingen %	Beide %
1 - 9 wrkn. w.v.	5	7	3	15	2	5	2
1 - 4 wrkn.	5	6	3	13	2	4	3
5 - 9 wrkn.	6	11	3	20	2	7	1
10 - 99 wrkn. w.v.	7	8	6	21	2	3	2
10 - 49 wrkn.	7	7	7	21	2	2	2
50 - 99 wrkn.	7	12	2	21	2	3	1
100 of meer wrkn.	13	7	11	31	2	<1	1
Sector							
Landbouw	20	8	11	39	6	2	3
Industrie	8	13	7	28	4	3	3
Bouwnijverheid	3	34	14	51	<1	12	11
Handel	10	8	3	21	3	2	1
Horeca	5	<1	1	6	<1	<1	<1
Vervoer en Informatie	9	2	<1	11	10	1	1
Financiële dienstverlening	0	0	0	0	0	0	0
Zakelijke dienstverlening	1	2	4	6	<1	2	1
Overheid	0	9	28	37	0	<1	4
Onderwijs	6	0	2	7	1	0	<1
Zorg	1	6	0	6	<1	<1	0
Overige dienstverlening	0	2	1	3	0	1	1
Totaal	6	7	4	16	2	2	2

Wijze van vaststellen van het arbeidsrisico

- In 2018 heeft 9% van de bedrijven met het risico trillingen met behulp van een instrument of specifieke methode het risico vastgesteld.
- Grotere bedrijven hebben dit vaker gedaan dan kleinere bedrijven.

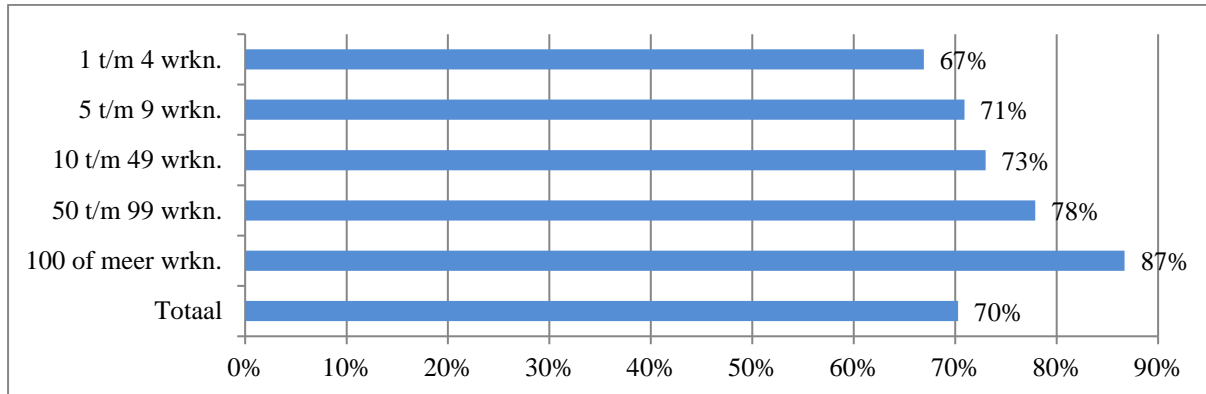
Tabel 2.34 Bedrijven met risico trillingen naar al niet vaststellen van risico m.b.v. een instrument of specifieke methode (n=317)

	ja	nee	onbekend
Grootteklasse	%	%	%
1 - 9 wrkn. w.v.	5	95	<1
1 - 4 wrkn.	6	94	0
5 - 9 wrkn.	3	97	<1
10 - 99 wrkn. w.v.	14	85	2
10 - 49 wrkn.	14	84	2
50 - 99 wrkn.	11	88	1
100 of meer wrkn.	20	74	6
Sector			
Landbouw	12	88	0
Industrie	10	86	4
Bouwnijverheid	8	91	<1
Handel	7	92	1
Horeca	0	100	0
Vervoer en Informatie	21	77	3
Financiële dienstverlening	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	6	94	0
Overheid	-	-	-
Onderwijs	-	-	-
Zorg	0	100	0
Overige dienstverlening	0	100	0
Totaal	9	90	1

Nemen van maatregelen

- Van de bedrijven waar trillingen een arbeidsrisico zijn, heeft 70% maatregelen genomen om dit arbeidsrisico te beheersen.
- Grotere bedrijven hebben vaker maatregelen genomen om het risico trillingen te beheersen dan kleinere bedrijven.
- 37% van de bedrijven geeft apparatuur op regelmatige basis onderhoud om de risico's van trillingen te verminderen. Dit is de meest genomen maatregel.

Figuur 2.35 Bedrijven met trillingen naar al dan niet nemen van maatregelen (n= 317)

Figuur 2.36 Maatregelen om (gevolgen van) risico trillingen te verminderen (n=317)

Trillingen, RI&E en getroffen maatregelen

- 69% van de bedrijven waar trillingen een arbeidsrisico zijn, beschikt over een RI&E. Daarvan besteedt 58% ook daadwerkelijk aandacht aan trillingen in de RI&E.
- 79% van de bedrijven met trillingen in de RI&E heeft ook maatregelen genomen ter beheersing van dit arbeidsrisico. Dit geldt voor 57% van de bedrijven zonder RI&E.
- Over 98% van de bedrijven met trillingen in de RI&E die maatregelen heeft genomen, oordeelt de inspecteur dat de maatregelen adequaat zijn. Dit geldt voor 85% van de bedrijven zonder RI&E die wel maatregelen hebben genomen.

Tabel 2.35 Aandeel bedrijven en werknemers blootgesteld aan onvoldoende beheersing van trillingen (geen effectieve maatregelen)

	% van risicobedrijven (n=317)	% van blootgestelde wns	geschat populatie-aantal bedrijven	geschat populatie-aantal wns
Grootteklasse				
1 - 9 wrkn. w.v.	36	38	14.000	46.000
1 - 4 wrkn.	36	41	10.000	28.000
5 - 9 wrkn.	35	34	4.000	18.000
10 - 99 wrkn. w.v.	28	31	3.000	47.000
10 - 49 wrkn.	28	26	3.000	29.000
50 - 99 wrkn.	-	-	-	-
100 of meer wrkn.	16	10	<1000	18.000
Sector				
Landbouw	-	-	-	-
Industrie	25	24	2.000	21.000
Bouwnijverheid	47	40	6.000	39.000
Handel	32	24	5.000	20.000
Horeca	-	-	-	-
Vervoer en Informatie	-	-	-	-
Financiële dienstverlening	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	-	-	-	-
Overheid	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-
Zorg	-	-	-	-
Overige dienstverlening	-	-	-	-
Totaal	33	25	18.000	111.000

2.11 Overzicht aanwezigheid en beheersing risico's

- In Tabel 2.37 is de aanwezigheid van alle risico's in bedrijven naar grootteklasse en sector weergegeven.
- In Tabel 2.38 is de niet-adequate beheersing van alle risico's in bedrijven naar grootteklasse en sector weergegeven.

Tabel 2.36 Arbeidsrisico naar grootteklasse en sector (in % van bedrijven; n=1343)

risico's uitgevraagd in AIB 2018									
grootteklasse	Kracht zetten %	Repeterende bewegingen %	Ongunstige lichaams- houding %	Beeldscherm- werk %	Niet-ionise- rende straling %	Besloten ruimten %	Werken op hoogte %	Geluid %	Trillingen %
< 10 wrkn. w.v.	28	15	29	62	7	5	16	21	15
1 - 4 wrkn.	25	12	26	60	6	4	15	20	13
5 - 9 wrkn.	35	24	39	70	9	6	20	25	20
10 - 99 wrkn. w.v.	41	20	34	86	12	8	25	29	21
10 - 49 wrkn.	42	20	34	85	12	8	24	28	21
50 - 99 wrkn.	40	21	29	97	16	7	35	31	21
100 of meer wrkn.	57	22	30	96	16	17	37	42	31
sector									
Landbouw	69	70	69	37	13	6	25	39	39
Industrie	55	26	36	73	26	13	40	61	28
Bouwnijverheid	62	30	64	55	16	28	67	67	51
Handel	44	13	32	69	7	2	15	22	21
Horeca	15	6	24	18	1	1	3	10	6
Vervoer en Informatie	18	5	17	81	5	1	10	10	11
Financiële dienstverlening	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	13	6	11	85	3	6	15	13	6
Overheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zorg	22	11	29	92	15	0	2	4	6
Overige dienstverlening	14	36	43	43	6	3	17	19	3
Totaal	31	16	30	67	8	5	18	23	16

Tabel 2.37 Aandeel van de risicobedrijven dat het risico niet adequaat beheerst

risico's uitgevraagd in AIB 2018									
grootteklasse	Kracht zeten %	Repeterende bewegingen %	Ongunstige of statische lichaams-houding %	Beeld-scherm-werk %	Niet-ionise-rende stra-ling %	Besloten ruimten %	Werken op hoogte %	Geluid %	Trillingen %
< 10 wrkn. w.v.	26	41	38	30	32	-	25	24	36
1 - 4 wrkn.	25	45	44	31	-	-	21	26	36
5 - 9 wrkn.	28	33	25	29	-	-	-	17	35
10 - 99 wrkn. w.v.	15	40	29	24	26	26	16	29	28
10 - 49 wrkn.	16	43	30	26	26	-	16	29	28
50 - 99 wrkn.	7	-	18	12	-	-	17	26	-
100 of meer wrkn.	10	-	18	11	-	-	13	8	16
sector									
Landbouw	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Industrie	22	29	31	29	24	-	21	22	25
Bouwnijverheid	19	-	30	32	-	-	9	11	47
Handel	25	-	42	31	-	-	-	22	32
Horeca	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vervoer en Informatie	-	-	-	36	-	-	-	-	-
Financiële dienstverlening	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	-	-	-	27	-	-	-	-	-
Overheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zorg	-	-	-	22	-	-	-	-	-
Overige dienstverlening	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	23	40	36	28	30	37	22	24	33
Steekproefomvang	573	271	456	893	184	123	350	467	317

2.12 Zwangere werkneemsters en werkneemsters die borstvoeding geven

Voor de groep werkneemsters die zwanger zijn (of tot 6 maanden geleden zijn bevallen) of borstvoeding geven, gelden specifieke verplichtingen, aanvullend op de regels die gelden voor alle werkneemsters. Het doel van deze verplichtingen is het beschermen van de moeder en/of het (ongeboren) kind. Bescherming van de vruchtbaarheid en de ei- en zaadcellen vormt geen onderwerp van deze paragraaf. Aanvullende verplichtingen zijn bijvoorbeeld geregeld in de Arbowet, de Arbeidstijdenwet (ATW) en de wet Arbeid en Zorg.

De Arbowet (Arbobesluit Art. 1.42) verplicht de werkgever om de gezondheid van de werknemer en haar (ongeboren) kind tijdens de zwangerschap en periode van borstvoeding te beschermen. De werkgever moet het werk zo organiseren dat de werknemer veilig en gezond kan werken en dat het werk geen negatieve invloed heeft op de zwangerschap of de borstvoeding.

De ATW bevat onder meer bepalingen over werk- en rusttijden in de periode van zwangerschap en in de periode na de bevalling:

- regelmatige werk- en rusttijden;
- extra pauzes (maximaal 1/8 deel van de werktijd);
- een afsluitbare rustruimte (met bed of rustbank);
- geen overwerk en nachtdiensten;
- zwangerschapsonderzoek onder werktijd (geldt alleen voor zwangere werkneemsters).

De ATW regelt ook de mogelijkheden om borstvoeding te geven en te kolven. De werknemer heeft het recht om de arbeid te onderbreken voor het geven van borstvoeding of om te kolven, en de werkgever dient hiervoor een geschikte afgesloten ruimte ter beschikking te stellen. De extra onderbrekingen voor het geven borstvoeding/kolven mogen maximaal 1/4 deel van de werktijd in beslag nemen. Als dit niet mogelijk is, dan kan de werknemer zelf een plek regelen of naar de baby toe gaan.

In de Wet Arbeid en zorg is onder andere het recht op zwangerschaps- en bevallingsverlof opgenomen.

Bekendheid werkgever met wet- en regelgeving

- In 2018 geeft 58% van de bedrijven aan bekend te zijn met de regelgeving rondom de doelgroep zwangere werkneemsters en werkneemsters in de periode tot 6 maanden na de bevalling (verder ook wel genoemd ‘werkneemsters in de periode rond de zwangerschap’). Dit is significant meer dan in 2014.
- In grotere bedrijven zijn vaker werkneemsters in de periode rond de zwangerschap in dienst en is de bekendheid met wet- en regelgeving groter dan in kleinere bedrijven.
- Binnen de overheid zijn relatief de meeste werkneemsters in de periode rond de zwangerschap in dienst en is de bekendheid met wet- en regelgeving relatief het hoogst.
- Bedrijven zijn het meest bekend met het recht van vrouwen op zwangerschaps- en bevallingsverlof (96%) en het minst bekend met het recht op aangepaste werktijden (68%).

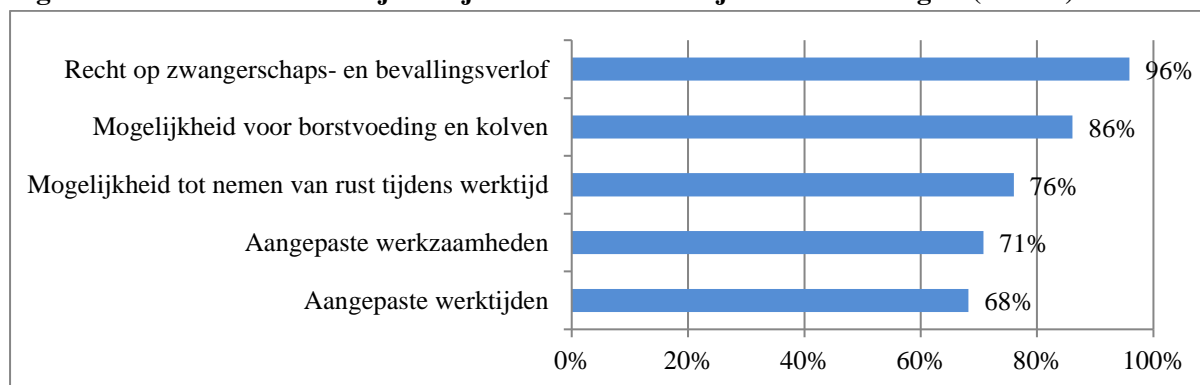
Tabel 2.38 Bekendheid bedrijven met wet- en regelgeving

	2007 (n=2007)	2010 (n=2806)	2014 (n=2804)	2018 (n=1343)
	%	%	%	%
Doelgroep <i>wel</i> in dienst	91	87	86	89
Doelgroep <i>niet</i> in dienst	42	33	33	53
Totaal	49	40	39	58

Tabel 2.39 Aanwezigheid risicogroep en bekendheid bedrijven met wet- en regelgeving, naar grootteklasse en sector

	% bedrijven dat afgelopen jaar een zwangere in dienst had (n=1343)	% bedrijven dat bekend is met regelgeving (n=1343)
Grootteklasse	%	%
1 - 9 wrkn. w.v.	8	53
1 - 4 wrkn.	6	50
5 - 9 wrkn.	16	64
10 - 99 wrkn. w.v.	28	72
10 - 49 wrkn.	26	70
50 - 99 wrkn.	45	85
100 of meer wrkn.	72	94
Sector		
Landbouw	10	49
Industrie	11	46
Bouwnijverheid	4	31
Handel	13	52
Horeca	12	51
Vervoer en Informatie	8	52
Financiële dienstverlening	-	-
Zakelijke dienstverlening	15	63
Overheid	-	-
Onderwijs	-	-
Zorg	24	90
Overige dienstverlening	20	76
Totaal	13	58

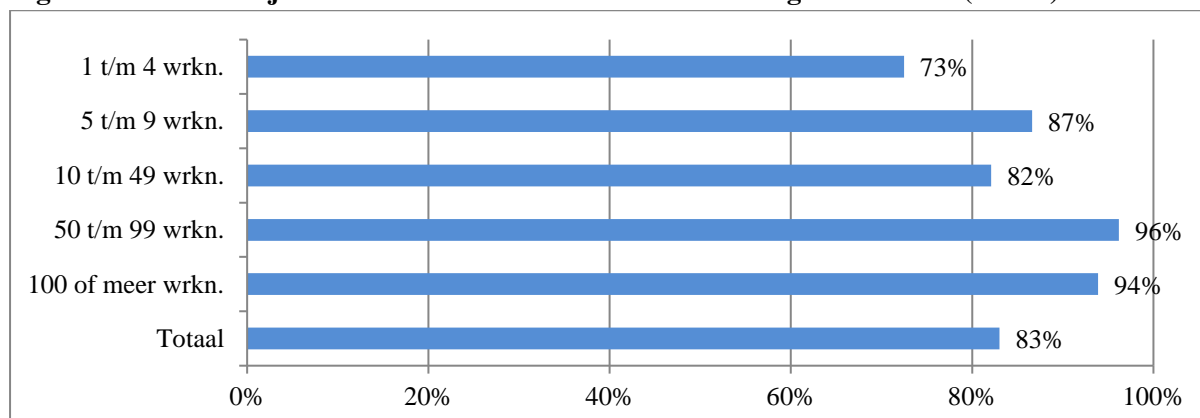
Figuur 2.39 Bekendheid bij bedrijven naar afzonderlijke wetten en regels (n= 884)

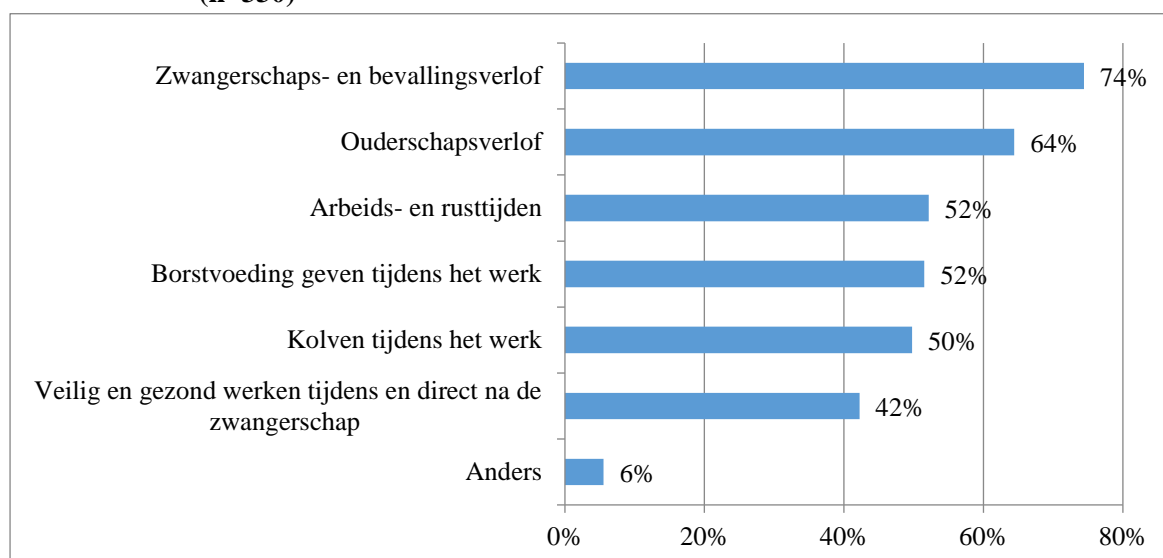
Informatie verstrekken

- Van de bedrijven met werkneemsters in de periode rond de zwangerschap in dienst heeft 83% de betreffende werknemers geïnformeerd over onderwerpen met betrekking tot zwangerschap, ouderschap en werk.
- Grotere bedrijven hebben vaker betreffende werknemers geïnformeerd dan kleinere bedrijven.
- De meeste bedrijven hebben informatie verstrekt over zwangerschaps- en bevallingsverlof. De minste bedrijven hebben de betreffende werknemers geïnformeerd over veilig en gezond werken tijdens en direct na de zwangerschap.

Figuur 2.40 Bedrijven die betreffende werknemers hebben geïnformeerd (n=330)

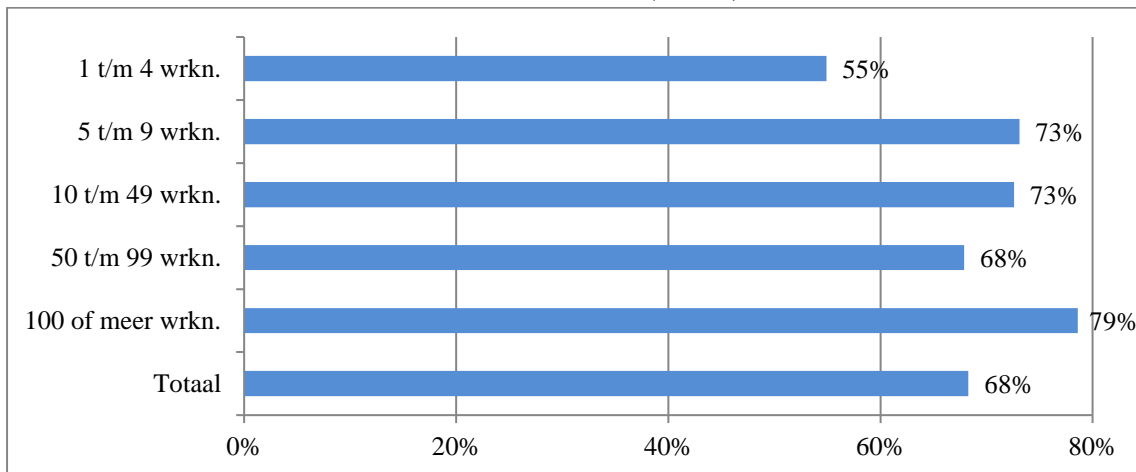
Figuur 2.41 Type informatie dat bedrijven aan betreffende werknemers hebben verstrekt (n=330)

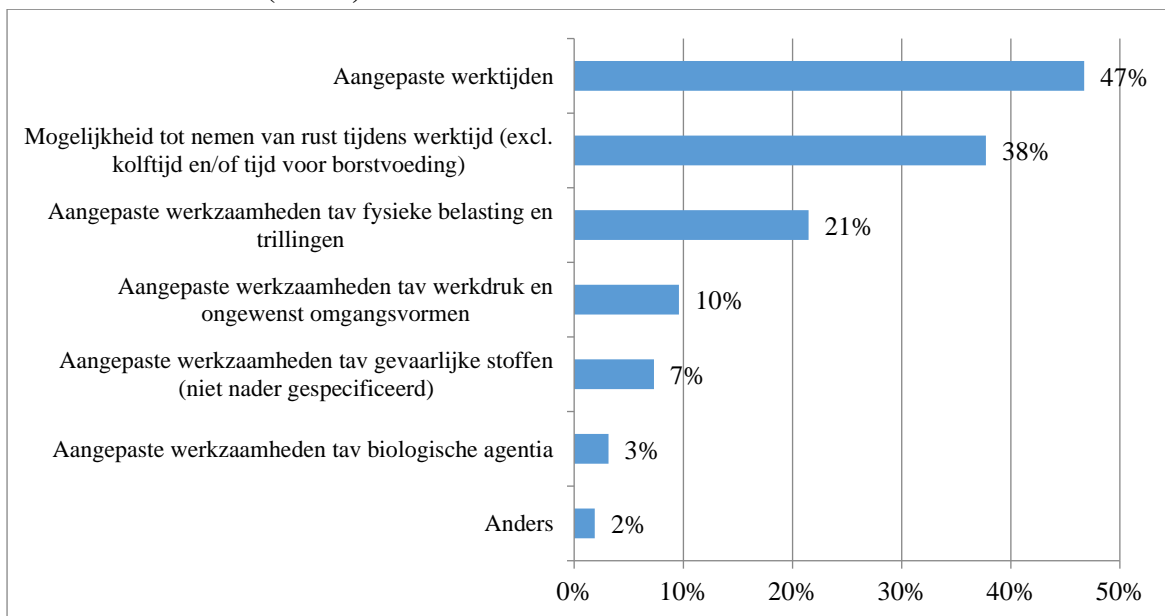
Aanpassingen aanbieden

- 68% van de bedrijven heeft betreffende werknemers aanpassingen in arbeidsomstandigheden en -tijden aangeboden. Grotere bedrijven hebben dit vaker gedaan dan kleinere bedrijven.
- De meest aangeboden aanpassingen aan betreffende werknemers zijn aangepaste werktijden en de mogelijkheid tot nemen van rust tijdens werktijd (excl. kolftijd en/of tijd voor borstvoeding).
- 53% van de bedrijven waar werkneemsters in de periode rond de zwangerschap in dienst zijn, beschikt over een rustruimte. In 21% van deze bedrijven is deze rustruimte afsluitbaar met een bed of bank.

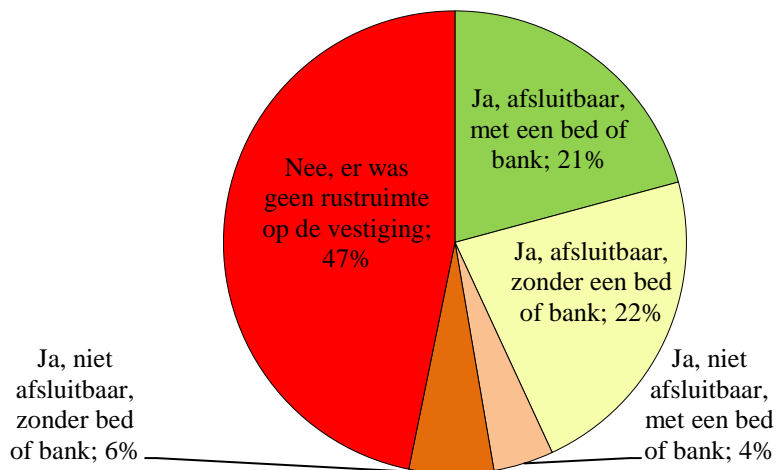
Figuur 2.42 Bedrijven die aanpassingen in arbeidsomstandigheden en –tijden hebben aangeboden aan betreffende werknemers (n=330)

Figuur 2.43 Type aanpassingen dat bedrijven hebben aan geboden aan betreffende werknemers (n=330)

Figuur 2.44 Soort rustruimte die bedrijven hebben aan geboden aan betreffende werknemers (n=330)

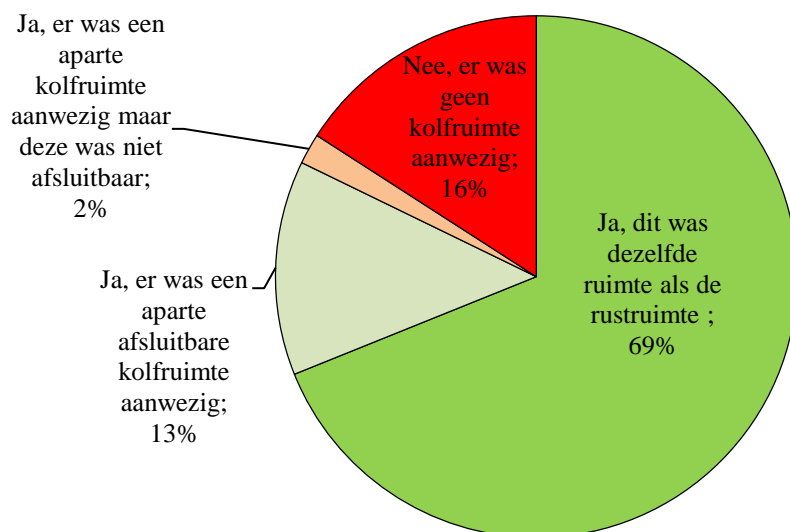
Borstvoeding

- 5% van de bedrijven had in het afgelopen jaar een werknemer die borstvoeding gaf in dienst.
- In 84% van de bedrijven waar in het afgelopen jaar werknemers borstvoeding gaven is een kolf-ruimte aanwezig.
- 69% van de bedrijven waar in het afgelopen jaar werknemers borstvoeding gaven, staan toe dat moeders naar hun kind toegaan om borstvoeding te geven. Dit aandeel is groter in middelgrote bedrijven dan grote bedrijven.

Tabel 2.40 Bedrijven die in het afgelopen jaar een werknemer met borstvoeding in dienst had, naar grootteklasse en sector

% bedrijven dat afgelopen jaar een werknemer met borstvoeding in dienst had (n=1343)	
Grootteklasse	%
1 - 9 wrkn. w.v.	2
1 - 4 wrkn.	1
5 - 9 wrkn.	6
10 - 99 wrkn. w.v.	11
10 - 49 wrkn.	0
50 - 99 wrkn.	18
100 of meer wrkn.	45
Sector	
Landbouw	1
Industrie	6
Bouwnijverheid	1
Handel	4
Horeca	2
Vervoer en Informatie	2
Financiële dienstverlening	-
Zakelijke dienstverlening	5
Overheid	-
Onderwijs	-
Zorg	14
Overige dienstverlening	6
Totaal	5

Figuur 2.45 Soort kolfruinimte aanwezig bij bedrijven (n=154)

Tabel 2.41 Bedrijven die vrouwen toestaan om naar hun kind te gaan om borstvoeding te geven, naar grootteklasse en sector

	% bedrijven dat toestaat naar kind te gaan (n=154)
Grootteklasse	%
1 - 9 wrkn. w.v.	-
1 - 4 wrkn.	-
5 - 9 wrkn.	-
10 - 99 wrkn. w.v.	73
10 - 49 wrkn.	-
50 - 99 wrkn.	-
100 of meer wrkn.	60
Sector	
Landbouw	-
Industrie	-
Bouwnijverheid	-
Handel	-
Horeca	-
Vervoer en Informatie	-
Financiële dienstverlening	-
Zakelijke dienstverlening	-
Overheid	-
Onderwijs	-
Zorg	-
Overige dienstverlening	-
Totaal	69

2.13 Arbeid door jongeren

In het Arbobesluit worden voor jeugdige werknemers specifieke regels gesteld. Zo is een werkgever verplicht in de RI&E speciaal aandacht te besteden aan de arbeidsomstandigheden van jeugdige werknemers. Bepaalde werkzaamheden die gevaar opleveren of schadelijk zijn voor de gezondheid zijn (absoluut) verboden. Enige uitzondering is dat het niet verboden is om tijdens een praktijkstage te werken met persoonlijke beschermingsmiddelen. Werkzaamheden die wel zijn toegestaan mogen alleen onder deskundig toezicht worden uitgevoerd. De mate van toezicht hangt af van het soort werk dat wordt uitgevoerd. Zowel de werkgever als de ouders of verzorgers zijn verantwoordelijk voor het naleven van de regels.

De werkgever moet jongeren in de gelegenheid stellen om een arbeidsgezondheidskundig onderzoek te ondergaan, wanneer uit de RI&E blijkt dat jongere werknemers arbeid moeten verrichten waaraan specifieke gevaren, met name voor arbeidsongevallen als gevolg van het gebrek aan werkervaring, het niet goed kunnen inschatten van gevaren en het niet voltooid zijn van de geestelijke en lichamelijke ontwikkeling van de jeugdige werknemer, zijn verbonden. Ook bij voorlichting en onderricht dient de werkgever rekening te houden met de aan de jeugdige leeftijd inherente beperkte werkervaring en onvoltooidde lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van deze werknemers.

Aanwezigheid doelgroep

- 16% van de bedrijven hebben in het afgelopen jaar jongeren in dienst gehad, waarvan 3% jongeren tussen de 13 en 15 jaar in dienst had.
- Grotere bedrijven hebben vaker jongeren in dienst gehad dan kleinere bedrijven.
- In de horeca en de landbouw hadden relatief de meeste bedrijven jongeren in dienst.

Tabel 2.42 Bedrijven die afgelopen jaar jongeren in dienst hadden, naar grootteklasse en sector

Grootteklasse	leeftijdscategorie		totaal jongeren
	13 - 15 jr.	16 - 17 jr.	
	%	%	%
1 - 9 wrkn. w.v.	2	14	15
1 - 4 wrkn.	2	12	12
5 - 9 wrkn.	4	22	24
10 - 99 wrkn. w.v.	5	21	22
10 - 49 wrkn.	4	21	22
50 - 99 wrkn.	9	19	20
100 of meer wrkn.	9	25	27
Sector			
Landbouw	26	41	41
Industrie	2	14	14
Bouwnijverheid	1	9	10
Handel	2	16	17
Horeca	8	61	61
Vervoer en Informatie	1	9	9
Financiële dienstverlening	-	-	-
Zakelijke dienstverlening	<1	5	5
Overheid	-	-	-
Onderwijs	-	-	-
Zorg	1	3	4
Overige dienstverlening	<1	15	15
Totaal	3	16	16

Kenmerken van werk door jongeren

- Gemiddeld hadden bedrijven in het afgelopen jaar voor 11 uur per week jongeren van 13 tot 15 jaar in dienst. Voor jongeren van 16 of 17 jaar was dit gemiddeld 12 uur per week.
- Jongeren van 13 tot 15 jaar waren voor ongeveer evenveel uur in dienst bij kleinere als grotere bedrijven. Voor jongeren van 16 of 17 jaar geldt dat zij gemiddeld meer uur werkzaam waren in groteren bedrijven dan in kleinere bedrijven.
- Bedrijven in de zorg en de landbouw hadden jongeren van 13 tot 15 jaar voor relatief veel uren in dienst. Bedrijven in de bouwnijverheid hadden jongeren van 16 of 17 jaar voor relatief veel uren in dienst.

Tabel 2.43 Gemiddeld aantal uren per week dat bedrijven het afgelopen jaar jongeren in dienst hadden, naar grootteklasse en sector

als % van bedrijven (n=1343)		
Grootteklasse	leeftijdscategorie	
	13 - 15 jr.	16 - 17 jr.
	gemiddelde	gemiddelde
1 - 9 wrkn. w.v.	11	11
1 - 4 wrkn.	13	9
5 - 9 wrkn.	8	13
10 - 99 wrkn. w.v.	10	15
10 - 49 wrkn.	11	15
50 - 99 wrkn.	5	15
100 of meer wrkn.	10	16
Sector		
Landbouw	13	17
Industrie	6	19
Bouwnijverheid	5	26
Handel	10	12
Horeca	9	9
Vervoer en Informatie	6	11
Financiële dienstverlening	-	-
Zakelijke dienstverlening	10	5
Overheid	-	-
Onderwijs	-	-
Zorg	14	18
Overige dienstverlening	8	6
Totaal	11	12

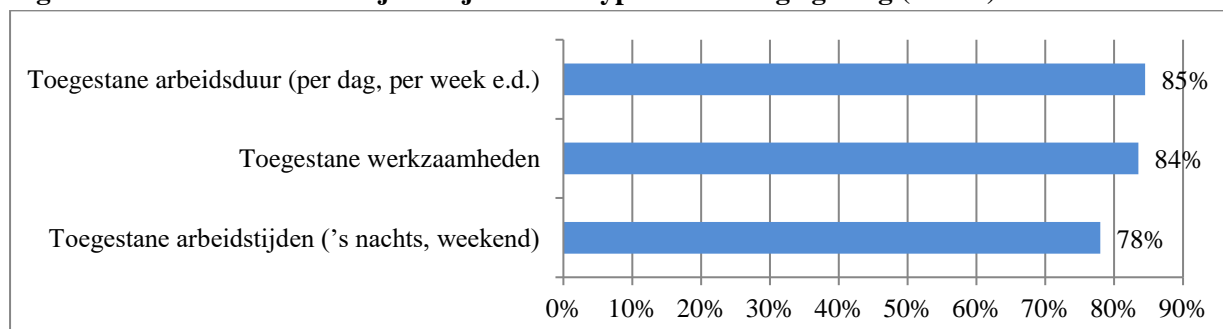
Bekendheid met wet- en regelgeving

- 76% van de bedrijven met jongeren in dienst geeft aan bekend te zijn met geldende wet- en regelgeving.
- Middelgrote bedrijven zijn vaker bekend met wet- en regelgeving dan kleinere bedrijven.
- Van de twee sectoren waarover uitspraken gedaan kunnen worden, is de bekendheid van wet- en regelgeving in de industrie het grootst.
- Ongeveer vier op de vijf bedrijven zijn bekend met wet- en regelgeving omtrent de toegestane arbeidduur, met de toegestane werkzaamheden en met de toegestane arbeidstijden.

Tabel 2.44 Bedrijven die bekend zijn met wet- en regelgeving, naar grootteklasse en sector

	als % van bedrijven (n=253)
Grootteklasse	%
1 - 9 wrkn. w.v.	72
1 - 4 wrkn.	66
5 - 9 wrkn.	-
10 - 99 wrkn. w.v.	86
10 - 49 wrkn.	85
50 - 99 wrkn.	-
100 of meer wrkn.	-
Sector	
Landbouw	-
Industrie	79
Bouwnijverheid	-
Handel	69
Horeca	-
Vervoer en Informatie	-
Financiële dienstverlening	-
Zakelijke dienstverlening	-
Overheid	-
Onderwijs	-
Zorg	-
Overige dienstverlening	-
Totaal	76

Figuur 2.46 Bekendheid bij bedrijven naar type wet- en regelgeving (n=253)

Voorlichting en toezicht

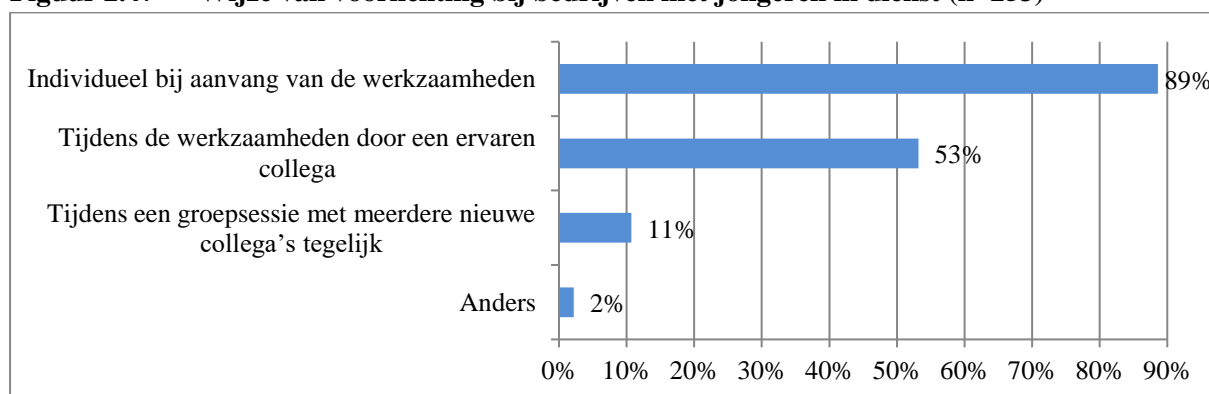
- 82% van de bedrijven met jongeren in dienst heeft de jongeren voorgelicht en geïnstrueerd over de mogelijke risico's en gevaren van de werkzaamheden.
- In middelgrote bedrijven worden jongeren vaker voorgelicht en geïnstrueerd dan in kleine bedrijven.
- Van de twee sectoren waarover uitspraken gedaan kunnen worden, wordt in de industrie door de meeste bedrijven voorlichting en instructies gegeven aan jongeren.
- 89% van de bedrijven geeft jongeren bij aanvang van de werkzaamheden individueel voorlichting en instructies.

- In 76% van de bedrijven is er altijd toezicht op het gezond en veilig werken van jongeren. In 4% van de bedrijven is er nooit toezicht.

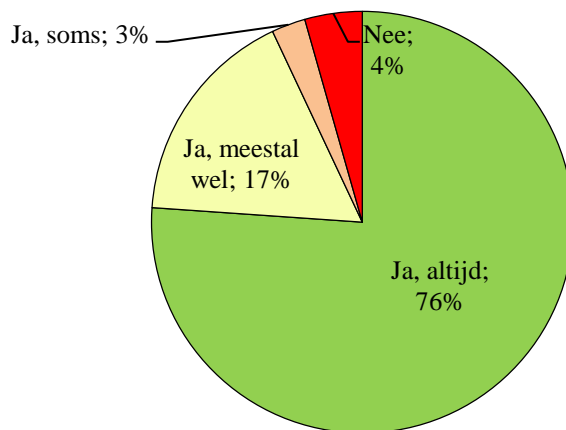
Tabel 2.45 Bedrijven die jongeren voorgelicht en geïnstrueerd hebben over de mogelijke risico's en gevaren van de werkzaamheden

Grootteklasse	als % van bedrijven met jongeren in dienst (n=253)
1 - 9 wrkn. w.v.	80
1 - 4 wrkn.	78
5 - 9 wrkn.	-
10 - 99 wrkn. w.v.	90
10 - 49 wrkn.	89
50 - 99 wrkn.	-
100 of meer wrkn.	-
Sector	
Landbouw	-
Industrie	90
Bouwnijverheid	-
Handel	78
Horeca	-
Vervoer en Informatie	-
Financiële dienstverlening	-
Zakelijke dienstverlening	-
Overheid	-
Onderwijs	-
Zorg	-
Overige dienstverlening	-
Totaal	82

Figuur 2.47 Wijze van voorlichting bij bedrijven met jongeren in dienst (n=253)

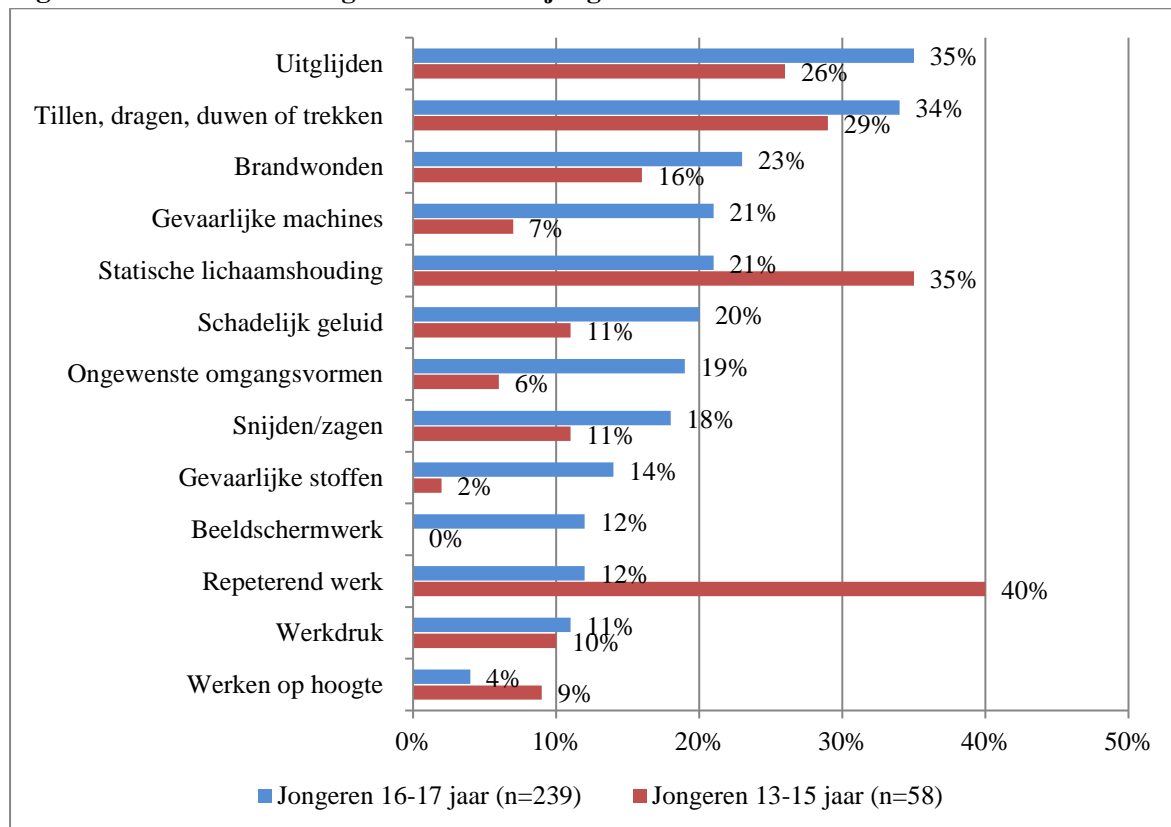
Figuur 2.48 Mate van toezicht op gezond en veilig werken door jongeren (n=253)

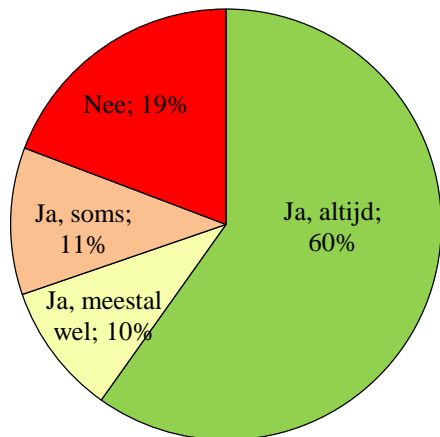
Arbeidsrisico's en jongeren

- Jongeren van 16 of 17 jaar worden het vaakst blootgesteld aan de risico's uitglijden (35%) en kracht zetten (34%).
- Jongeren van 13 tot 15 jaar worden het vaakst blootgesteld aan de risico's repeterend werk (40%) en een statische lichaamshouding (35%)
- In 60% van de bedrijven waar het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen verplicht is, worden deze altijd gedragen door jongeren. In 19% van deze bedrijven worden persoonlijke beschermingsmiddelen nooit gedragen door jongeren
- Veruit de meeste jongeren werken alleen tussen 7:00 en 23:00. 2% van de jongeren van 16 of 17 jaar werkt op alle voorkomende tijden.

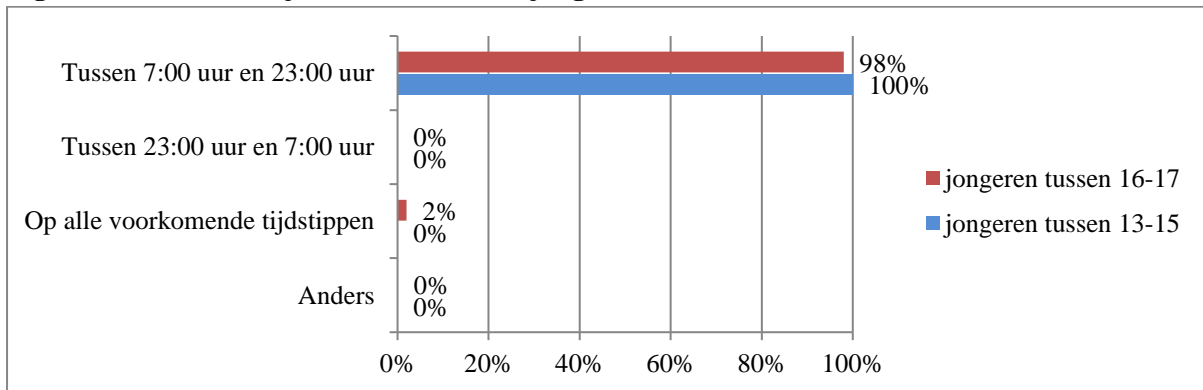
Figuur 2.49 Blootstelling van werkende jongeren aan verschillende arbeidsrisico's

Figuur 2.50 Gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen door jongeren in bedrijven waarin dit verplicht is (n=173)

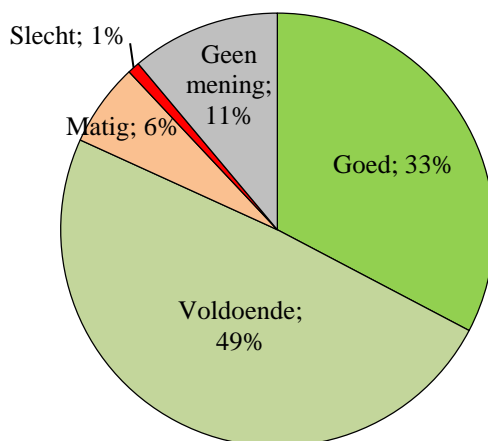
Figuur 2.51 Werktijden van werkende jongeren (n=243 en n=60)

Beoordeling inspecteur

- 82% van de bedrijven past de regels voor werkende jongeren in voldoende of goede mate toe in de praktijk.
- 7% van de bedrijven past de regels voor werkende jongeren in matige of slechte mate toe in de praktijk.

Figuur 2.52 Beoordeling inspecteur aangaande de toepassing van regels voor werkende jongeren (n=253)

3 Resultaten per vraag uit de vragenlijst uitgesplitst naar grootteklasse en sector

Tabel 3.1 RI&E en PvA

		Grootteklasse 3				Grootteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(01_01) Heeft de vestiging een RI&E op het peilmoment 1-9-2017?	Ja, en voor het laatst getoetst in Ja, en de RI&E is vrijgesteld van toetsing	19%	13%	38%	80%	11%	18%	35%	63%	80%	11%	31%	23%	16%	9%	18%	54%	19%	83%	25%	19%	11%
	Ja, maar (nog) niet getoetst door de arbodienst/gecertificeerde kerndeskundige	20%	21%	19%	0%	20%	25%	22%	0%	0%	43%	27%	24%	20%	14%	12%	7%	11%	1%	7%	38%	30%
	Nee, maar wel op het moment van het bedrijfsbezoek	10%	9%	15%	12%	8%	11%	13%	26%	12%	9%	8%	9%	13%	11%	5%	29%	10%	14%	3%	5%	8%
	Nee, geen RI&E	6%	6%	7%	3%	5%	7%	8%	2%	3%	2%	5%	3%	6%	5%	11%	4%	6%	0%	8%	7%	4%
	totaal	45%	52%	21%	5%	56%	38%	22%	10%	5%	35%	28%	41%	45%	61%	54%	5%	55%	2%	58%	31%	48%
		1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(01_01_1) Wanneer is de RI&E voor het laatst getoetst?	2018	4%	3%	5%	6%	0%	8%	4%	10%	6%	0%	4%	0%	4%	2%	10%	1%	7%	0%	14%	0%	0%
	2017	28%	31%	23%	25%	37%	21%	24%	20%	25%	14%	20%	20%	23%	14%	14%	49%	33%	15%	35%	56%	8%
	2016	15%	10%	23%	13%	8%	14%	24%	19%	13%	19%	14%	21%	16%	5%	28%	2%	18%	8%	23%	10%	1%
	2015	11%	8%	13%	15%	7%	10%	13%	15%	15%	2%	15%	20%	14%	6%	2%	8%	10%	17%	0%	9%	1%
	2014 of eerder	35%	37%	31%	35%	34%	44%	31%	32%	35%	64%	46%	36%	29%	49%	46%	23%	25%	59%	21%	24%	82%
	Onbekend	8%	11%	5%	5%	15%	3%	5%	4%	5%	0%	1%	3%	14%	24%	0%	18%	7%	1%	6%	2%	8%
	totaal	489	97	258	134	46	51	147	111	134	9	170	47	62	17	41	19	49	23	12	27	13
(01_02_1_1) het te duur is	Ja	1%	2%	0%	0%	2%	1%	0%	0%	0%	0%	2%	6%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	totaal	386	305	74	7	231	74	62	12	7	15	61	19	82	33	42	7	67	2	17	16	25
(01_02_1_2) het teveel tijd kost	Ja	1%	1%	3%	0%	2%	0%	3%	3%	0%	0%	0%	2%	3%	0%	0%	2%	0%	0%	0%	0%	0%
	totaal	386	305	74	7	231	74	62	12	7	15	61	19	82	33	42	7	67	2	17	16	25
(01_02_1_3) er andere prioriteiten zijn	Ja	8%	8%	11%	0%	5%	22%	11%	0%	0%	6%	11%	4%	11%	6%	5%	0%	8%	0%	0%	14%	9%
	totaal	386	305	74	7	231	74	62	12	7	15	61	19	82	33	42	7	67	2	17	16	25
(01_02_1_4) de risico's te klein zijn (naar oordeel van de werkgever)	Ja	13%	13%	11%	0%	13%	13%	12%	3%	0%	16%	5%	6%	15%	11%	25%	0%	17%	0%	0%	0%	9%
	totaal	386	305	74	7	231	74	62	12	7	15	61	19	82	33	42	7	67	2	17	16	25

		Grootteklasse 3				Grootteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(01_02_1_5) er nooit iets (ernstigs) is gebeurd	Ja	5%	5%	5%	0%	4%	10%	5%	3%	0%	6%	5%	0%	7%	0%	8%	0%	6%	0%	7%	10%	4%
	totaal	386	305	74	7	231	74	62	12	7	15	61	19	82	33	42	7	67	2	17	16	25
(01_02_1_6) iedereen in het bedrijf alle risico's al kent	Ja	5%	5%	2%	0%	4%	7%	2%	0%	0%	0%	10%	6%	10%	0%	0%	0%	5%	0%	4%	0%	0%
	totaal	386	305	74	7	231	74	62	12	7	15	61	19	82	33	42	7	67	2	17	16	25
(01_02_1_7) de risico's niet de verantwoordelijkheid zijn van de WG (volgens de WG), maar van anderen	Ja	3%	2%	7%	20%	3%	0%	6%	17%	20%	0%	2%	13%	1%	4%	0%	0%	3%	0%	7%	0%	0%
	totaal	386	305	74	7	231	74	62	12	7	15	61	19	82	33	42	7	67	2	17	16	25
(01_02_2_1) niet bekend is met de RI&E	Ja	57%	58%	49%	28%	61%	46%	49%	43%	28%	45%	53%	45%	62%	63%	61%	27%	53%	50%	75%	42%	67%
	totaal	386	305	74	7	231	74	62	12	7	15	61	19	82	33	42	7	67	2	17	16	25
(01_02_2_2) niet weet dat het verplicht is over een (erkende) RI&E te beschikken	Ja	51%	51%	44%	44%	54%	39%	43%	44%	44%	69%	34%	27%	50%	59%	49%	14%	42%	0%	61%	68%	77%
	totaal	386	305	74	7	231	74	62	12	7	15	61	19	82	33	42	7	67	2	17	16	25
(01_02_2_3) niet weet welke risico's er bestaan	Ja	4%	4%	9%	24%	4%	0%	9%	0%	24%	0%	1%	6%	6%	0%	10%	0%	0%	0%	9%	0%	10%
	totaal	386	305	74	7	231	74	62	12	7	15	61	19	82	33	42	7	67	2	17	16	25
(01_02_2_4) geen risico('s) onderkent (de arbeidssituatie of werkwijze wordt niet als een risico gezien)	Ja	8%	8%	8%	24%	8%	7%	8%	3%	24%	25%	1%	6%	7%	13%	0%	15%	4%	0%	7%	10%	24%
	totaal	386	305	74	7	231	74	62	12	7	15	61	19	82	33	42	7	67	2	17	16	25
(01_02_2_5) niet weet waar geschikte informatie is te vinden over risico's	Ja	2%	2%	4%	0%	2%	3%	4%	17%	0%	0%	1%	0%	4%	3%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	4%
	totaal	386	305	74	7	231	74	62	12	7	15	61	19	82	33	42	7	67	2	17	16	25
(01_02_3_1) de WG weet niet hoe een RI&E moet worden uitgevoerd en opgesteld	Ja	5%	5%	9%	24%	5%	3%	9%	0%	24%	6%	5%	0%	5%	6%	7%	0%	5%	0%	16%	0%	5%
	totaal	386	305	74	7	231	74	62	12	7	15	61	19	82	33	42	7	67	2	17	16	25

Vraag	Antwoordcategorie	totaal	Grootteklasse 3				Grootteklasse 5					Sectoren										
			1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(01_02_4_1) ander motief	Ja	13%	13%	13%	11%	12%	19%	13%	21%	11%	19%	17%	26%	13%	3%	9%	49%	20%	50%	4%	4%	1%
	totaal	386	305	74	7	231	74	62	12	7	15	61	19	82	33	42	7	67	2	17	16	25
(01_3) Heb jij, als inspecteur, de RI&E ingezien?	ja	91%	89%	95%	97%	89%	90%	95%	99%	97%	100%	91%	97%	88%	85%	85%	84%	97%	100%	91%	92%	84%
	totaal	887	309	424	154	170	139	278	146	154	35	289	74	135	37	62	33	87	27	18	55	35
(01_4) Zijn er risico's en risicogroepen in de RI&E onderkend?	Ja	93%	93%	90%	99%	93%	94%	90%	92%	99%	98%	98%	99%	91%	85%	87%	94%	95%	100%	96%	86%	90%
	totaal	833	278	405	150	154	124	263	142	150	35	273	71	124	33	58	30	85	27	16	49	32
(01_04_01) Kracht zetten (duwen, trekken, tillen of dragen)	Ja	53%	49%	61%	63%	48%	50%	62%	55%	63%	85%	80%	80%	71%	48%	29%	2%	31%	48%	31%	29%	32%
	totaal	782	262	372	148	145	117	238	134	148	34	263	69	112	28	51	29	82	27	15	44	28
(01_04_02) Repeterende bewegingen (excl. beeldschermwerk)	Ja	27%	25%	32%	33%	23%	30%	33%	26%	33%	62%	33%	43%	23%	28%	16%	1%	21%	29%	5%	4%	61%
	totaal	782	262	372	148	145	117	238	134	148	34	263	69	112	28	51	29	82	27	15	44	28
(01_04_03) Ongunstige of statische lichaamshouding	Ja	44%	42%	48%	43%	41%	44%	49%	43%	43%	60%	53%	71%	44%	37%	20%	2%	28%	19%	27%	44%	73%
	totaal	783	262	373	148	145	117	238	135	148	34	264	69	112	28	51	29	82	27	15	44	28
(01_04_04) Beeldschermwerk	Ja	70%	64%	80%	91%	65%	63%	78%	90%	91%	39%	79%	55%	77%	33%	90%	100%	84%	85%	95%	73%	23%
	totaal	783	262	373	148	145	117	238	135	148	34	264	69	112	28	51	29	82	27	15	44	28
(01_04_05) Niet-ioniserende straling (NIS)	Ja	7%	4%	11%	12%	4%	6%	11%	15%	12%	5%	19%	13%	7%	0%	2%	1%	4%	15%	0%	6%	1%
	totaal	783	262	373	148	145	117	238	135	148	34	264	69	112	28	51	29	82	27	15	44	28
(01_04_06) Besloten ruimten	Ja	9%	7%	14%	12%	8%	3%	14%	15%	12%	7%	16%	38%	5%	8%	4%	1%	4%	17%	0%	2%	1%
	totaal	783	262	373	148	145	117	238	135	148	34	264	69	112	28	51	29	82	27	15	44	28
(01_04_07) Werken op hoogte/valgevaar	Ja	19%	14%	29%	29%	12%	18%	29%	28%	29%	21%	35%	62%	12%	20%	10%	2%	14%	30%	10%	2%	3%
	totaal	783	262	373	148	145	117	238	135	148	34	264	69	112	28	51	29	82	27	15	44	28
(01_04_08) Geluid	Ja	40%	34%	53%	56%	35%	31%	54%	46%	56%	51%	80%	73%	44%	45%	22%	6%	27%	51%	40%	15%	7%
	totaal	783	262	373	148	145	117	238	135	148	34	264	69	112	28	51	29	82	27	15	44	28
(01_04_09) Trillingen	Ja	26%	22%	32%	38%	23%	20%	32%	31%	38%	34%	52%	63%	31%	11%	12%	1%	12%	33%	10%	3%	12%
	totaal	783	262	373	148	145	117	238	135	148	34	264	69	112	28	51	29	82	27	15	44	28

		Grootteklasse 3				Grootteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(01_04_10) Zwangeren en werknemers in de periode na de bevalling	Ja	23%	17%	32%	52%	15%	21%	30%	42%	52%	16%	20%	6%	14%	44%	10%	9%	29%	41%	56%	47%	36%
	totaal	783	262	373	148	145	117	238	135	148	34	264	69	112	28	51	29	82	27	15	44	28
(01_04_11) Vrouwen die borstvoeding geven	Ja	11%	7%	18%	35%	6%	11%	17%	23%	35%	10%	10%	3%	8%	26%	10%	6%	10%	52%	39%	22%	14%
	totaal	783	262	373	148	145	117	238	135	148	34	264	69	112	28	51	29	82	27	15	44	28
(01_04_12) Jongeren van 13 t/m 17 jaar	Ja	19%	16%	26%	29%	14%	21%	26%	28%	29%	42%	16%	12%	22%	76%	8%	1%	6%	19%	21%	16%	19%
	totaal	783	262	373	148	145	117	238	135	148	34	264	69	112	28	51	29	82	27	15	44	28
(01_04_13) Werknemers die werken in ploegdiensten	Ja	3%	1%	6%	13%	1%	3%	6%	7%	13%	0%	10%	0%	3%	11%	7%	0%	1%	14%	5%	4%	3%
	totaal	783	262	373	148	145	117	238	135	148	34	264	69	112	28	51	29	82	27	15	44	28
(01_04_14) Werknemers die werken in nachtdiensten	Ja	2%	0%	4%	15%	0%	0%	3%	8%	15%	0%	7%	1%	0%	1%	6%	0%	1%	15%	0%	3%	0%
	totaal	783	262	373	148	145	117	238	135	148	34	264	69	112	28	51	29	82	27	15	44	28
(01_04_15) Werknemers die aanwezigheidsdiensten	Ja	0%	0%	1%	6%	0%	0%	1%	1%	6%	0%	1%	0%	0%	0%	2%	0%	0%	14%	0%	2%	0%
	totaal	783	262	373	148	145	117	238	135	148	34	264	69	112	28	51	29	82	27	15	44	28
(01_04_16) Werknemers die consignatie- / bereikbaarheidsdiensten	Ja	2%	1%	3%	16%	0%	4%	2%	7%	16%	0%	2%	5%	0%	0%	4%	0%	1%	13%	0%	10%	1%
	totaal	783	262	373	148	145	117	238	135	148	34	264	69	112	28	51	29	82	27	15	44	28
(01_5) Worden in de RI&E risico's onderkend voor zwangere WNS en/of WNS die borstvoeding geven?	Ja	11%	8%	16%	27%	7%	12%	13%	30%	27%	14%	13%	6%	8%	9%	5%	4%	6%	34%	16%	30%	20%
	totaal	831	277	404	150	153	124	262	142	150	35	273	71	123	33	58	30	85	27	16	49	31
(01_05_1) Fysieke belasting	Ja	70%	70%	74%	53%	57%	88%	79%	62%	53%	100%	63%	47%	98%	95%	89%	71%	60%	61%	39%	57%	56%
	totaal	147	26	75	46	11	15	33	42	46	5	53	9	16	5	8	5	11	8	3	18	6
(01_05_2) Werkdruk & ongewenste omgangsvormen	Ja	39%	31%	39%	74%	24%	41%	33%	54%	74%	0%	32%	44%	56%	15%	33%	100%	74%	97%	100%	28%	23%
	totaal	147	26	75	46	11	15	33	42	46	5	53	9	16	5	8	5	11	8	3	18	6
(01_05_3) Kankerverwekkende en reproductietoxische stoffen	Ja	23%	30%	13%	22%	45%	10%	13%	11%	22%	0%	36%	56%	20%	0%	13%	0%	4%	11%	0%	44%	1%
	totaal	147	26	75	46	11	15	33	42	46	5	53	9	16	5	8	5	11	8	3	18	6

		Grootteklasse 3			Grootteklasse 5					Sectoren												
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(01_05_4) Gevaarlijke stoffen (niet nader gespecificeerd)	Ja	30%	26%	36%	29%	22%	32%	38%	33%	29%	59%	52%	56%	29%	0%	59%	45%	16%	18%	0%	7%	56%
	totaal	147	26	75	46	11	15	33	42	46	5	53	9	16	5	8	5	11	8	3	18	6
(01_05_5) Trillingen	Ja	5%	6%	1%	12%	10%	0%	0%	4%	12%	0%	4%	4%	19%	0%	13%	0%	0%	18%	0%	2%	1%
	totaal	147	26	75	46	11	15	33	42	46	5	53	9	16	5	8	5	11	8	3	18	6
(01_05_6) Biologische agentia	Ja	11%	12%	8%	15%	10%	15%	6%	13%	15%	0%	8%	31%	19%	0%	7%	0%	0%	11%	0%	20%	1%
	totaal	147	26	75	46	11	15	33	42	46	5	53	9	16	5	8	5	11	8	3	18	6
(1_6) Is er ten aanzien van de preventiemedewerker(s) iets in de RI&E vastgelegd?	Ja	41%	40%	42%	54%	38%	44%	41%	44%	54%	47%	38%	39%	38%	16%	41%	48%	51%	21%	39%	41%	45%
	totaal	830	277	403	150	153	124	261	142	150	35	273	71	123	33	58	30	85	27	16	48	31
(01_06_1) Het aantal preventiemedewerkers	Ja	35%	33%	38%	48%	31%	37%	38%	39%	48%	42%	30%	34%	33%	16%	36%	42%	41%	20%	33%	36%	41%
	totaal	831	277	404	150	153	124	262	142	150	35	273	71	124	33	58	30	85	27	16	48	31
(01_06_2) Het deskundigheidsniveau van de preventiemedewerker(s)	Ja	18%	17%	18%	31%	18%	15%	17%	24%	31%	12%	16%	14%	20%	0%	16%	9%	28%	18%	11%	25%	19%
	totaal	831	277	404	150	153	124	262	142	150	35	273	71	124	33	58	30	85	27	16	48	31
(01_06_3) De beschikbare tijd voor de werkzaamheden als preventiemedewerker	Ja	7%	5%	9%	16%	5%	5%	8%	13%	16%	0%	4%	8%	9%	0%	5%	6%	9%	9%	16%	8%	6%
	totaal	831	277	404	150	153	124	262	142	150	35	273	71	124	33	58	30	85	27	16	48	31
(01_07) Heeft de vestiging een op schrift gesteld plan van aanpak?	Ja, en in kunnen zien	38%	32%	62%	84%	30%	38%	60%	70%	84%	38%	54%	44%	41%	19%	32%	65%	34%	91%	35%	43%	36%
	Ja, er is wel een PvA, maar niet in kunnen zien	4%	4%	6%	5%	4%	6%	6%	10%	5%	7%	4%	6%	3%	7%	0%	0%	4%	7%	2%	8%	7%
	Nee	57%	64%	32%	11%	66%	57%	34%	20%	11%	55%	42%	50%	56%	74%	68%	35%	63%	2%	63%	49%	57%
	totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64

Vraag	Antwoordcategorie	totaal	Grootteklasse 3			Grootteklasse 5					Sectoren											
			1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(01_08) Is in dat plan van aanpak aangegeven wanneer de maatregelen moeten zijn doorgevoerd?'	Dat is voor alle belangrijke risico's en groepen aangegeven	57%	58%	54%	73%	57%	60%	53%	60%	73%	64%	57%	43%	61%	35%	71%	29%	63%	85%	36%	72%	54%
	Dat is voor een deel van belangrijke risico's en groepen aangegeven	26%	25%	29%	18%	23%	31%	30%	23%	18%	21%	22%	25%	29%	42%	16%	60%	20%	12%	43%	15%	23%
	Nee, dat wordt nergens aangegeven	17%	17%	16%	9%	20%	9%	16%	17%	9%	15%	21%	32%	10%	23%	13%	11%	17%	2%	21%	13%	23%
	totaal	734	233	363	138	132	101	238	125	138	23	249	60	111	24	53	27	72	26	18	41	30
(01_09) Wordt het plan van aanpak in de praktijk ook uitgevoerd?'	Ja, alle belangrijke risico's (zullen) worden opgepakt/uitgevoerd	70%	70%	69%	85%	70%	70%	70%	66%	85%	67%	79%	55%	63%	53%	80%	67%	77%	83%	48%	87%	84%
	Deels, niet alle belangrijke risico's (zullen) worden opgepakt/uitgevoerd	24%	24%	25%	12%	24%	23%	24%	32%	12%	27%	16%	32%	29%	34%	17%	30%	18%	17%	52%	13%	16%
	Nee, geen van de belangrijke risico's worden opgepakt/uitgevoerd	6%	6%	5%	3%	6%	7%	6%	2%	3%	5%	5%	13%	8%	13%	2%	3%	5%	0%	0%	0%	0%
	totaal	734	233	363	138	132	101	238	125	138	23	249	60	111	24	53	27	72	26	18	41	30
(1_10) Wordt de RI&E/PvA geëvalueerd en bijgesteld als dat nodig is?'	Ja	75%	72%	78%	92%	72%	72%	77%	81%	92%	77%	82%	58%	70%	41%	80%	90%	82%	96%	92%	80%	80%
	totaal	734	233	363	138	132	101	238	125	138	23	249	60	111	24	53	27	72	26	18	41	30
(01_11_1) Doorwerking van risico's en maatregelen in werkinstructies	Ja	54%	51%	58%	74%	53%	45%	55%	77%	74%	47%	55%	50%	53%	33%	48%	57%	60%	74%	60%	59%	60%
	totaal	734	233	363	138	132	101	238	125	138	23	249	60	111	24	53	27	72	26	18	41	30
(01_11_2) Besprekingen van risico's en maatregelen met werknemers	Ja	65%	62%	69%	84%	61%	64%	68%	72%	84%	65%	75%	66%	60%	63%	63%	66%	60%	77%	69%	62%	79%
	totaal	734	233	363	138	132	101	238	125	138	23	249	60	111	24	53	27	72	26	18	41	30
(01_11_3) Rapporteren over risico's op verschillende organisatieniveaus	Ja	19%	11%	28%	61%	11%	11%	26%	42%	61%	1%	25%	19%	19%	12%	22%	53%	11%	37%	9%	10%	27%
	totaal	734	233	363	138	132	101	238	125	138	23	249	60	111	24	53	27	72	26	18	41	30

			Grootteklasse 3			Grootteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(01_11_4) Expliciet beleggen van verantwoordelijkheden op management (/lijn)-niveau	Ja	20%	13%	28%	51%	14%	11%	26%	45%	51%	4%	27%	14%	18%	8%	11%	36%	17%	47%	30%	30%	21%
	totaal	734	233	363	138	132	101	238	125	138	23	249	60	111	24	53	27	72	26	18	41	30
(01_11_5) Expliciet beleggen van verantwoordelijkheden op medewerkersniveau	Ja	16%	13%	20%	38%	13%	12%	19%	27%	38%	0%	23%	17%	20%	2%	8%	17%	14%	21%	4%	24%	11%
	totaal	734	233	363	138	132	101	238	125	138	23	249	60	111	24	53	27	72	26	18	41	30
(01_11_6) Anders	Ja	5%	6%	3%	3%	5%	6%	3%	0%	3%	10%	3%	3%	3%	11%	2%	7%	4%	7%	0%	14%	0%
	totaal	734	233	363	138	132	101	238	125	138	23	249	60	111	24	53	27	72	26	18	41	30
(01_11_7) Geen doorwerking RI&E/PvA	Ja	13%	14%	11%	7%	14%	13%	11%	7%	7%	5%	8%	4%	20%	25%	10%	4%	12%	0%	4%	11%	15%
	totaal	734	233	363	138	132	101	238	125	138	23	249	60	111	24	53	27	72	26	18	41	30

Tabel 3.2 Arbodienstverlening

Vraag	Antwoordcategorie	Grootklasse 3				Grootklasse 5					Sectoren											
		totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(2_1) Zijn er schriftelijke overeenkomsten (contracten) met arbodienstverleners?	Ja	80%	76%	93%	98%	72%	88%	93%	96%	98%	69%	83%	75%	82%	54%	83%	95%	77%	100%	82%	90%	95%
	Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(02_02_1) met een externe arbodienst	Ja	66%	63%	74%	87%	63%	63%	73%	76%	87%	79%	65%	72%	66%	62%	67%	70%	62%	100%	60%	66%	64%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_02_2) met afzonderlijke externe (arbo)deskundigen/dienstverl.	Ja	9%	8%	13%	17%	6%	10%	11%	26%	17%	7%	12%	9%	10%	7%	5%	4%	11%	1%	5%	9%	10%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_02_2_1) een CAO-afspraken	Ja	7%	10%	2%	4%	0%	25%	2%	0%	4%	71%	5%	17%	5%	0%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	19%
	Totaal	141	36	78	27	18	18	43	35	27	3	43	11	24	4	12	5	20	1	3	9	6
(02_02_2_2) schriftelijk vastgelegde overeenstemming met OR of PVT	Ja	21%	18%	22%	61%	25%	6%	20%	30%	61%	23%	36%	7%	28%	3%	0%	3%	23%	0%	0%	41%	2%
	Totaal	141	36	78	27	18	18	43	35	27	3	43	11	24	4	12	5	20	1	3	9	6
(02_02_2_3) Anders	Ja	75%	75%	80%	36%	75%	75%	80%	80%	36%	6%	62%	77%	68%	97%	98%	97%	77%	100%	100%	66%	98%
	Totaal	141	36	78	27	18	18	43	35	27	3	43	11	24	4	12	5	20	1	3	9	6
(v02_02_2_4) Nvt (geen afzonderlijke deskundigen ingehuurd)	Ja	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	2%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_02_3) een interne arbodienst of arbodeskundigen in dienst bij de werkgever	Ja	1%	1%	0%	5%	1%	1%	0%	3%	5%	0%	2%	0%	1%	0%	0%	10%	0%	8%	0%	5%	0%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_02_4) via indirecte contractering van arbodeskundigheid ingekocht bij verzekeringsbedrijf, verzuimbureau of re-integratiebedrijf	Ja	29%	32%	21%	5%	33%	30%	22%	14%	5%	16%	28%	30%	28%	31%	31%	27%	33%	0%	40%	24%	26%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_03_01) Toetsing RI&E door gecertificeerde deskundige	Ja	23%	20%	31%	54%	19%	22%	29%	43%	54%	11%	23%	23%	22%	20%	32%	41%	25%	54%	16%	21%	19%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61

		Grootklasse 3				Grootklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(02_03_02) Advies over aanstellingskeuringen	Ja	14%	13%	17%	26%	12%	15%	15%	31%	26%	9%	13%	14%	11%	20%	25%	11%	14%	31%	13%	14%	11%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_03_03) Periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek (PAGO/PMO)	Ja	33%	29%	45%	61%	28%	33%	43%	58%	61%	22%	34%	35%	33%	23%	37%	54%	35%	66%	29%	31%	31%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_03_04) Ziekteverzuimbegeleiding	Ja	95%	94%	96%	94%	95%	93%	96%	94%	94%	95%	94%	94%	93%	92%	99%	100%	97%	99%	95%	94%	92%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_03_05) Vrije toegang tot (spreekuur van) de bedrijfsarts, ook voor niet-zieke werknemers	Ja	49%	45%	58%	82%	45%	44%	57%	66%	82%	33%	55%	51%	45%	29%	52%	76%	46%	89%	39%	55%	55%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_03_06) Advisering/ondersteuning bij de inventarisatie en aanpak van arbeidsrisico's (RIE)	Ja	26%	24%	31%	44%	23%	26%	29%	43%	44%	14%	25%	19%	24%	16%	25%	50%	30%	45%	18%	26%	36%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_03_07) Overleg tussen bedrijfsarts en preventiemedewerker	Ja	32%	29%	40%	62%	28%	33%	38%	53%	62%	15%	34%	35%	28%	24%	37%	57%	35%	60%	24%	35%	32%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_03_08) Overleg tussen bedrijfsarts en personeelsvertegenwoordiging (OR of anderszins)	Ja	21%	18%	27%	52%	17%	20%	25%	39%	52%	5%	20%	15%	21%	20%	16%	41%	24%	73%	19%	26%	15%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_03_09) Toegang van bedrijfsarts tot de werkplek voor werkplekonderzoek	Ja	31%	28%	37%	59%	27%	30%	35%	55%	59%	16%	29%	21%	26%	32%	36%	50%	33%	59%	17%	39%	37%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_03_10) Procedure voor second opinion bij andere bedrijfsarts	Ja	31%	29%	35%	57%	27%	32%	33%	50%	57%	11%	28%	31%	23%	27%	39%	68%	33%	57%	22%	37%	30%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_03_11) Procedure voor klachten over de bedrijfsarts	Ja	25%	23%	30%	49%	22%	26%	29%	37%	49%	5%	23%	25%	20%	28%	35%	37%	28%	64%	19%	30%	22%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61

		Grootklasse 3				Grootklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(02_03_12) Tijd voor bedrijfsarts voor onderzoeken en melden beroepsziekten	Ja	24%	22%	28%	48%	22%	24%	27%	35%	48%	8%	21%	25%	20%	24%	31%	54%	23%	34%	17%	32%	22%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_03_13) Advisering over preventie door de bedrijfsarts .	Ja	21%	18%	26%	46%	18%	19%	24%	42%	46%	5%	17%	15%	21%	13%	24%	39%	23%	44%	21%	22%	21%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_03_14) Overeenkomst niet kunnen inzien (waardoor antwoorden niet te verifiëren zijn)	Ja	23%	23%	23%	18%	24%	21%	24%	17%	18%	20%	21%	20%	24%	36%	20%	25%	22%	15%	12%	27%	19%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_04_1) Geregistreerde bedrijfsarts	Ja	90%	89%	94%	95%	89%	88%	95%	94%	95%	92%	90%	83%	91%	93%	86%	89%	94%	100%	92%	89%	87%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_04_2) Gecertificeerde veiligheidskundige	Ja	24%	20%	33%	42%	20%	20%	31%	48%	42%	18%	29%	19%	26%	22%	24%	43%	20%	70%	16%	21%	22%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_04_3) Gecertificeerde arbeidshygiënist	Ja	21%	18%	28%	38%	18%	19%	26%	43%	38%	13%	18%	17%	22%	22%	20%	43%	18%	70%	15%	22%	24%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_04_4) Gecertificeerde arbeids- en organisatiedeskundige	Ja	19%	18%	22%	33%	18%	18%	21%	36%	33%	13%	18%	15%	20%	17%	19%	42%	15%	62%	20%	21%	20%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_04_5) Niet-gecertificeerde deskundige(n)	Ja	11%	10%	13%	13%	10%	10%	13%	12%	13%	12%	11%	3%	12%	10%	9%	14%	14%	16%	13%	11%	7%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_04_6) Geen van deze deskundigen	Ja	10%	12%	6%	6%	12%	11%	6%	6%	6%	5%	9%	18%	9%	10%	11%	21%	7%	0%	8%	11%	11%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61
(02_05) Welke van onderstaande diensten zijn voor werknemers van de vestiging de afgelopen 12 maanden daadwerkelijk afgenomen van de arbodienst en/of andere dienstverleners?	Ja	46%	35%	75%	97%	30%	49%	73%	91%	97%	40%	56%	47%	44%	29%	40%	65%	46%	98%	50%	61%	30%
	Totaal	1173	508	502	163	300	208	348	154	163	35	334	86	198	47	100	42	137	29	32	72	61

		Grooteklasse 3				Grooteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(02_05_01) Toetsing RI&E door gecertificeerde deskundige	Ja	9%	7%	10%	17%	7%	7%	9%	14%	17%	0%	9%	11%	7%	1%	14%	18%	13%	12%	4%	4%	1%
	Totaal	774	197	420	157	85	112	276	144	157	16	247	64	114	23	61	33	82	27	21	56	30
(02_05_02) Advies over aanstellingskeuringen	Ja	2%	3%	2%	3%	4%	0%	2%	3%	3%	0%	1%	4%	1%	0%	7%	16%	0%	3%	10%	0%	0%
	Totaal	774	197	420	157	85	112	276	144	157	16	247	64	114	23	61	33	82	27	21	56	30
(02_05_03) Periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek (PAGO/PMO)	Ja	12%	10%	14%	20%	11%	8%	12%	25%	20%	2%	15%	21%	10%	7%	18%	19%	16%	28%	10%	2%	1%
	Totaal	774	197	420	157	85	112	276	144	157	16	247	64	114	23	61	33	82	27	21	56	30
(02_05_04) Ziekteverzuimbegeleiding	Ja	97%	97%	96%	97%	96%	99%	96%	98%	97%	100%	90%	98%	96%	100%	98%	96%	96%	97%	100%	98%	100%
	Totaal	774	197	420	157	85	112	276	144	157	16	247	64	114	23	61	33	82	27	21	56	30
(02_05_05) Vrije toegang tot (spreekuur van) de bedrijfsarts, ook voor niet-zieke werknemers	Ja	18%	14%	19%	51%	14%	13%	16%	38%	51%	12%	21%	11%	15%	2%	26%	11%	18%	63%	29%	20%	30%
	Totaal	774	197	420	157	85	112	276	144	157	16	247	64	114	23	61	33	82	27	21	56	30
(02_05_06) Advisering/ondersteuning bij de inventarisatie en aanpak van arbeidsrisico's (RIE)	Ja	6%	5%	7%	14%	6%	5%	7%	9%	14%	1%	7%	9%	8%	0%	3%	1%	11%	32%	14%	3%	1%
	Totaal	774	197	420	157	85	112	276	144	157	16	247	64	114	23	61	33	82	27	21	56	30
(02_05_07) Overleg tussen bedrijfsarts en preventiemedewerker	Ja	13%	11%	12%	33%	14%	6%	11%	19%	33%	10%	11%	20%	12%	0%	13%	19%	12%	33%	18%	12%	14%
	Totaal	774	197	420	157	85	112	276	144	157	16	247	64	114	23	61	33	82	27	21	56	30
(02_05_08) Overleg tussen bedrijfsarts en PVT (OR of anderszins)	Ja	5%	2%	6%	21%	2%	1%	6%	7%	21%	4%	11%	6%	2%	1%	1%	3%	6%	48%	10%	5%	1%
	Totaal	774	197	420	157	85	112	276	144	157	16	247	64	114	23	61	33	82	27	21	56	30
(02_05_09) Toegang van bedrijfsarts tot de werkplek voor werkplekonderzoek	Ja	4%	3%	5%	19%	4%	2%	4%	11%	19%	5%	7%	4%	3%	1%	9%	9%	5%	26%	10%	2%	1%
	Totaal	774	197	420	157	85	112	276	144	157	16	247	64	114	23	61	33	82	27	21	56	30
(02_05_10) Procedure voor second opinion bij andere bedrijfsarts	Ja	2%	2%	2%	6%	2%	0%	2%	1%	6%	0%	1%	4%	1%	0%	1%	0%	5%	0%	10%	1%	0%
	Totaal	774	197	420	157	85	112	276	144	157	16	247	64	114	23	61	33	82	27	21	56	30

		Grootteklasse 3				Grootteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(02_05_11) Procedure voor klachten over de bedrijfsarts	Ja	1%	2%	1%	3%	2%	0%	1%	2%	3%	0%	1%	4%	0%	0%	2%	0%	4%	0%	10%	0%	0%
	Totaal	774	197	420	157	85	112	276	144	157	16	247	64	114	23	61	33	82	27	21	56	30
(02_05_12) Tijd voor bedrijfsarts voor onderzoeken en melden beroepsziekten	Ja	2%	2%	1%	4%	3%	1%	1%	2%	4%	0%	0%	4%	0%	1%	3%	4%	0%	10%	1%	7%	
	Totaal	774	197	420	157	85	112	276	144	157	16	247	64	114	23	61	33	82	27	21	56	30
(02_05_13) Advisering over preventie door de bedrijfsarts	Ja	6%	4%	8%	15%	5%	4%	8%	9%	15%	1%	6%	6%	10%	1%	5%	0%	6%	12%	17%	4%	1%
	Totaal	774	197	420	157	85	112	276	144	157	16	247	64	114	23	61	33	82	27	21	56	30
(02_05_14) Overeenkomst niet kunnen inzien (waardoor antwoorden niet te verifiëren zijn)	Ja	6%	6%	5%	7%	8%	2%	5%	9%	7%	0%	9%	3%	7%	0%	1%	18%	7%	11%	4%	2%	2%
	Totaal	774	197	420	157	85	112	276	144	157	16	247	64	114	23	61	33	82	27	21	56	30

Tabel 3.3 ATW

Vraag	Antwoordcategorie	totaal	Grooteklasse 3				Grooteklasse 5					Sectoren										
			1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	landbouw	industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(03_01) Welke van de volgende groepen werknemers werken in de vestiging?	Geen van bovenstaande groepen	75%	82%	53%	13%	87%	65%	55%	36%	13%	68%	68%	84%	81%	37%	71%	84%	84%	13%	86%	73%	78%
	Een van bovenstaande groepen	25%	18%	47%	87%	13%	35%	45%	64%	87%	32%	32%	16%	19%	63%	29%	16%	16%	87%	14%	27%	22%
	totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(03_01_1) werknemers die werken in ploegdiensten	Ja	13%	8%	18%	32%	9%	6%	18%	18%	32%	0%	34%	7%	16%	5%	11%	69%	8%	8%	0%	17%	10%
	totaal	544	131	270	143	55	76	161	109	143	17	161	35	74	53	48	12	48	23	9	38	26
(03_01_2) werknemers die werken in nachtdiensten	Ja	13%	12%	10%	25%	15%	9%	8%	20%	25%	0%	24%	13%	1%	12%	40%	62%	4%	8%	0%	18%	5%
	totaal	544	131	270	143	55	76	161	109	143	17	161	35	74	53	48	12	48	23	9	38	26
(03_01_3) werknemers die aanwezigheidsdiensten draaien	Ja	2%	2%	1%	10%	3%	1%	1%	2%	10%	0%	1%	6%	0%	0%	4%	0%	0%	23%	0%	17%	0%
	totaal	544	131	270	143	55	76	161	109	143	17	161	35	74	53	48	12	48	23	9	38	26
(03_01_4) werknemers die consignatie- / bereikbaarheidsdiensten hebben	Ja	15%	8%	20%	42%	5%	11%	19%	29%	42%	1%	24%	47%	10%	1%	29%	14%	6%	65%	12%	43%	7%
	totaal	544	131	270	143	55	76	161	109	143	17	161	35	74	53	48	12	48	23	9	38	26
(03_01_5) zwangere en werknemers in de periode tot 6 maanden na de bevalling	Ja	37%	29%	44%	67%	25%	35%	41%	56%	67%	21%	39%	7%	38%	13%	22%	98%	66%	78%	77%	63%	55%
	totaal	544	131	270	143	55	76	161	109	143	17	161	35	74	53	48	12	48	23	9	38	26
(03_01_6) vrouwen die borstvoeding geven	Ja	18%	11%	21%	47%	11%	12%	18%	34%	47%	6%	23%	2%	16%	1%	4%	82%	26%	52%	77%	33%	39%
	totaal	544	131	270	143	55	76	161	109	143	17	161	35	74	53	48	12	48	23	9	38	26
(03_01_7) werknemers jonger dan 18 jaar	Ja	49%	59%	36%	25%	61%	57%	36%	33%	25%	80%	30%	39%	66%	78%	24%	4%	22%	19%	46%	11%	50%
	totaal	544	131	270	143	55	76	161	109	143	17	161	35	74	53	48	12	48	23	9	38	26
(03_02) Heeft de werkgever regels m.b.t. arbeids- en rusttijden opgesteld?	Ja en die regels zijn opgenomen in de RI&E/PvA	4%	3%	7%	19%	2%	5%	7%	6%	19%	0%	6%	4%	5%	6%	1%	0%	3%	5%	5%	4%	9%
	Ja en schriftelijk vastgelegd maar niet opgenomen in de RI&E/PvA	40%	35%	58%	59%	30%	51%	57%	67%	59%	34%	46%	32%	39%	31%	39%	71%	43%	83%	44%	43%	33%
	Ja, maar regels zijn niet schriftelijk vastgelegd	24%	27%	13%	8%	29%	21%	13%	13%	8%	24%	21%	23%	27%	34%	19%	11%	21%	10%	16%	25%	22%
	Nee	32%	35%	22%	14%	39%	24%	23%	14%	14%	42%	27%	41%	29%	29%	41%	17%	34%	2%	36%	27%	35%
	totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(03_03_1) werknemers die werken in ploegdiensten	Ja	4%	2%	9%	27%	1%	3%	8%	13%	27%	0%	11%	2%	4%	4%	5%	12%	0%	7%	0%	6%	2%
	totaal	1007	430	430	147	256	174	289	141	147	30	294	74	171	56	76	33	117	27	26	58	45

Vraag	Antwoordcategorie	Grootklasse 3				Grootklasse 5					Sectoren											
		totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(03_03_2) werknemers die werken in nachtdiensten	Ja	2%	1%	4%	20%	1%	1%	3%	11%	20%	0%	5%	1%	0%	2%	10%	12%	1%	7%	0%	4%	1%
	totaal	1007	430	430	147	256	174	289	141	147	30	294	74	171	56	76	33	117	27	26	58	45
(03_03_3) werknemers die aanwezigheidsdiensten draaien	Ja	1%	1%	1%	10%	1%	0%	1%	1%	10%	0%	1%	2%	0%	2%	0%	0%	20%	0%	6%	0%	
	totaal	1007	430	430	147	256	174	289	141	147	30	294	74	171	56	76	33	117	27	26	58	45
(03_03_4) werknemers die consignatie- / bereikbaarheidsdiensten hebben	Ja	4%	2%	8%	36%	0%	4%	7%	13%	36%	0%	8%	11%	1%	1%	7%	2%	1%	42%	0%	13%	1%
	totaal	1007	430	430	147	256	174	289	141	147	30	294	74	171	56	76	33	117	27	26	58	45
(03_03_5) zwangere en werknemers in de periode tot 6 maanden na de bevalling	Ja	8%	5%	14%	52%	2%	13%	12%	26%	52%	9%	11%	0%	9%	8%	1%	17%	7%	60%	11%	13%	8%
	totaal	1007	430	430	147	256	174	289	141	147	30	294	74	171	56	76	33	117	27	26	58	45
(03_03_6) vrouwen die borstvoeding geven	Ja	5%	2%	9%	34%	1%	5%	8%	18%	34%	3%	8%	1%	4%	1%	1%	14%	5%	31%	12%	9%	5%
	totaal	1007	430	430	147	256	174	289	141	147	30	294	74	171	56	76	33	117	27	26	58	45
(03_03_7) werknemers jonger dan 18 jaar	Ja	10%	9%	14%	18%	8%	13%	13%	20%	18%	35%	9%	1%	10%	46%	4%	0%	2%	7%	5%	2%	6%
	totaal	1007	430	430	147	256	174	289	141	147	30	294	74	171	56	76	33	117	27	26	58	45

Tabel 3.4 Ziekteverzuimbeleid

		Grooteklasse 3				Grooteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(04_01) Heeft de vestiging een ziekteverzuimbeleid?	Ja, dit is volledig schriftelijk vastgelegd.	39%	31%	68%	91%	28%	38%	66%	84%	91%	21%	44%	38%	34%	22%	34%	67%	37%	90%	52%	59%	51%
	Ja, dit is deels schriftelijk vastgelegd en deels mondeling afgesproken	15%	15%	14%	6%	13%	22%	16%	6%	6%	12%	14%	15%	18%	8%	19%	12%	19%	1%	4%	10%	9%
	Ja, dit is mondeling afgesproken	24%	27%	13%	1%	28%	24%	14%	8%	1%	27%	16%	28%	28%	30%	21%	6%	22%	1%	26%	22%	22%
	Nee	23%	28%	4%	3%	31%	16%	4%	2%	3%	40%	25%	20%	21%	39%	26%	16%	22%	8%	18%	9%	19%
	totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64

Tabel 3.5 BHV

		Grooteklasse 3			Grooteklasse 5					Sectoren												
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(05_01) Zijn er op de vestiging BHV-ers aangesteld?	Nee, geen BHV-ers	34%	40%	10%	2%	45%	23%	10%	7%	2%	14%	18%	41%	34%	30%	55%	35%	47%	4%	38%	13%	20%
	Ja	66%	60%	90%	98%	55%	77%	90%	93%	98%	86%	82%	59%	66%	70%	45%	65%	53%	96%	62%	87%	80%
	totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(05_01_1) Werkgever(s) zelf	Ja	39%	47%	20%	1%	54%	33%	22%	7%	1%	66%	28%	44%	38%	63%	28%	32%	26%	1%	33%	44%	37%
	totaal	1069	418	488	163	239	179	334	154	163	44	324	75	170	58	77	37	108	26	28	70	52
(05_01_2) Interne BHV-ers (excl. werkgever(s))	Ja	72%	65%	90%	100%	60%	74%	88%	99%	100%	52%	78%	61%	72%	56%	84%	78%	81%	99%	89%	72%	78%
	totaal	1069	418	488	163	239	179	334	154	163	44	324	75	170	58	77	37	108	26	28	70	52
(05_01_3) 'Externe BHV-ers'	Ja	9%	9%	8%	7%	9%	9%	9%	2%	7%	0%	7%	10%	7%	12%	10%	1%	12%	15%	27%	11%	6%
	totaal	1069	418	488	163	239	179	334	154	163	44	324	75	170	58	77	37	108	26	28	70	52

Tabel 3.6 Preventiemedewerker

		Grooteklasse 3				Grooteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(06_01) Zijn er op de vestiging één of meer werknemers als preventiemedewerker aangewezen?	Ja, één werknemer	15%	10%	35%	56%	8%	14%	33%	52%	56%	17%	21%	22%	12%	4%	18%	30%	14%	49%	11%	20%	16%
	Ja, meerdere werknemers	2%	1%	6%	27%	1%	1%	5%	14%	27%	1%	8%	1%	3%	0%	2%	0%	1%	38%	4%	6%	2%
	De werkgever vervult zelf de taken van de preventiemedewerker	31%	34%	20%	0%	32%	40%	22%	9%	0%	53%	29%	31%	35%	35%	21%	40%	24%	1%	27%	32%	26%
	Nee, alleen op een andere vestiging / op de hoofdvestiging	5%	4%	7%	3%	4%	5%	7%	9%	3%	0%	1%	1%	9%	2%	3%	13%	4%	5%	4%	6%	2%
	Nee, er is / zijn geen preventiemedewerkers aangesteld	46%	51%	31%	14%	55%	39%	33%	17%	14%	28%	40%	45%	41%	59%	56%	17%	57%	8%	54%	36%	54%
	totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(06_02) Is de preventiemedewerker/zijn de preventiemedewerkers in overleg met mede-zeggenschap of WNS gekozen?	Ja, in overleg met de ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging	5%	2%	9%	49%	2%	1%	7%	24%	49%	2%	9%	3%	4%	1%	5%	4%	8%	45%	4%	9%	5%
	Ja, in overleg met werknemers	7%	7%	9%	9%	7%	5%	10%	8%	9%	0%	6%	3%	8%	3%	15%	23%	7%	16%	0%	9%	8%
	Nee	86%	91%	78%	40%	91%	92%	80%	67%	40%	98%	82%	94%	88%	96%	80%	73%	85%	37%	90%	77%	85%
	Onbekend	1%	0%	3%	2%	0%	1%	3%	2%	2%	0%	2%	1%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	6%	5%	2%
	totaal	819	310	366	143	179	131	237	129	143	38	250	65	131	35	61	28	87	23	19	50	32
(06_03_1) Verlenen van medewerking aan het verrichten en opstellen van de RI&E	Ja	70%	66%	80%	95%	68%	61%	78%	87%	95%	62%	80%	64%	67%	62%	67%	84%	71%	99%	62%	82%	68%
	totaal	819	310	366	143	179	131	237	129	143	38	250	65	131	35	61	28	87	23	19	50	32
(06_03_2) Adviseren en samenwerken met OR /personeelvertegenwoordiging/w erknemers over genomen/ te nemen maatregelen	Ja	37%	33%	44%	83%	31%	39%	39%	69%	83%	30%	39%	34%	36%	31%	28%	56%	35%	98%	42%	50%	37%
	totaal	819	310	366	143	179	131	237	129	143	38	250	65	131	35	61	28	87	23	19	50	32
(06_03_3) De maatregelen uitvoeren en/of daaraan meewerken	Ja	77%	74%	84%	87%	75%	71%	83%	91%	87%	79%	83%	73%	77%	46%	77%	88%	76%	91%	77%	89%	82%
	totaal	819	310	366	143	179	131	237	129	143	38	250	65	131	35	61	28	87	23	19	50	32
(06_03_4) Overleg met de bedrijfsarts	Ja	45%	45%	43%	58%	45%	45%	41%	58%	58%	20%	41%	32%	46%	31%	51%	68%	51%	78%	71%	49%	56%
	totaal	819	310	366	143	179	131	237	129	143	38	250	65	131	35	61	28	87	23	19	50	32

		Grootteklasse 3				Grootteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(06_03_5) Anders	Ja	6%	6%	8%	12%	5%	7%	7%	12%	12%	3%	6%	1%	8%	16%	7%	1%	6%	20%	12%	2%	8%
	totaal	819	310	366	143	179	131	237	129	143	38	250	65	131	35	61	28	87	23	19	50	32
(06_04_1) Opleiding	Ja	19%	13%	34%	54%	13%	12%	32%	47%	54%	6%	25%	26%	21%	8%	15%	2%	18%	48%	28%	28%	23%
	totaal	819	310	366	143	179	131	237	129	143	38	250	65	131	35	61	28	87	23	19	50	32
(06_04_2) Instructies ontvangen	Ja	8%	7%	9%	24%	8%	3%	7%	22%	24%	2%	7%	8%	9%	14%	9%	0%	11%	19%	10%	7%	2%
	totaal	819	310	366	143	179	131	237	129	143	38	250	65	131	35	61	28	87	23	19	50	32
(06_04_3) Deelname aan cursus(sen)	Ja	20%	15%	30%	53%	15%	17%	27%	46%	53%	20%	23%	16%	19%	8%	20%	24%	16%	51%	24%	22%	42%
	totaal	819	310	366	143	179	131	237	129	143	38	250	65	131	35	61	28	87	23	19	50	32
(06_04_4) Ervaring	Ja	84%	88%	75%	71%	89%	85%	74%	83%	71%	82%	80%	75%	85%	92%	82%	82%	88%	75%	93%	86%	86%
	totaal	819	310	366	143	179	131	237	129	143	38	250	65	131	35	61	28	87	23	19	50	32
(06_04_5) Anders	Ja	3%	3%	4%	2%	2%	3%	4%	2%	2%	11%	5%	3%	2%	0%	2%	0%	2%	5%	0%	5%	0%
	totaal	819	310	366	143	179	131	237	129	143	38	250	65	131	35	61	28	87	23	19	50	32

Tabel 3.7 Betrokkenheid werknemers

		Grooteklasse 3				Grooteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(07_01) Is er in uw bedrijf een OR of een PVTaanwezig?	Ja	9%	4%	23%	75%	4%	4%	19%	53%	75%	4%	14%	8%	11%	2%	7%	25%	9%	95%	18%	11%	4%
	totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(07_02) Hoe vaak overlegt de WG met de WNS over het te voeren arbobeleid in het bedrijf?	2 of meer keer per jaar	41%	40%	43%	55%	37%	52%	43%	42%	55%	45%	50%	45%	33%	33%	29%	64%	43%	21%	47%	48%	50%
	1 keer per jaar	12%	11%	16%	14%	10%	14%	17%	7%	14%	15%	12%	11%	16%	12%	18%	18%	6%	58%	2%	10%	10%
	Minder dan 1 keer per jaar	8%	8%	7%	6%	9%	6%	7%	9%	6%	9%	6%	10%	8%	6%	11%	0%	12%	0%	5%	11%	2%
	Nooit	39%	40%	34%	25%	44%	27%	33%	42%	25%	31%	32%	34%	44%	49%	42%	18%	39%	21%	46%	31%	37%
	totaal	1005	618	354	33	407	211	289	65	33	47	254	70	187	67	86	32	125	5	28	50	54
(07_03) Hoe vaak overlegt de WGr met de OR / PVT over het arbeidsomstandighedenbeleid?	2 of meer keer per jaar	84%	85%	82%	87%	86%	81%	79%	89%	87%	100%	89%	96%	87%	59%	96%	100%	76%	86%	84%	76%	33%
	1 keer per jaar	9%	6%	11%	10%	5%	8%	11%	10%	10%	0%	9%	4%	3%	41%	0%	0%	11%	7%	9%	11%	67%
	Minder dan 1 keer per jaar	2%	0%	4%	0%	0%	1%	6%	0%	0%	0%	2%	0%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	7%	7%	0%
	Nooit	5%	9%	3%	3%	9%	10%	4%	0%	3%	0%	0%	0%	7%	0%	4%	0%	13%	7%	0%	5%	0%
	totaal	338	34	172	132	16	18	77	95	132	4	114	26	42	8	25	12	37	24	10	26	10

Tabel 3.8 Arbeidscatalogus

		Grooteklasse 3				Grooteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(08_01) Is er een arbocatalogus beschikbaar voor de (hoofd-)branche waartoe de vestiging behoort?	Ja, positief getoetst	51%	48%	61%	63%	45%	60%	61%	62%	63%	80%	61%	78%	56%	60%	38%	31%	32%	63%	22%	41%	57%
	Ja, maar (nog) niet positief getoetst	3%	4%	1%	2%	4%	2%	1%	1%	2%	2%	1%	0%	3%	12%	3%	10%	1%	2%	4%	0%	5%
	Nee	46%	48%	38%	35%	51%	38%	38%	37%	35%	18%	38%	22%	41%	28%	58%	58%	67%	36%	74%	59%	37%
	Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(08_02) Maakt de werkgever (of zijn arbodeskundige) gebruik van een arbocatalogus?	Ja, voor alle in de catalogus vermelde risico's	9%	9%	10%	25%	9%	9%	9%	10%	25%	19%	12%	9%	9%	2%	7%	20%	6%	18%	10%	9%	19%
	Ja, voor een deel van de in de catalogus vermelde risico's	11%	8%	18%	30%	6%	16%	17%	26%	30%	16%	17%	12%	9%	8%	7%	2%	11%	29%	3%	12%	15%
	Nee, de werkgever is niet bekend met het begrip arbocatalogus	62%	67%	45%	22%	69%	59%	46%	37%	22%	52%	50%	49%	62%	76%	74%	66%	64%	18%	61%	62%	53%
	Nee, de werkgever kent de arbocatalogus wel, maar werkt er niet mee	12%	11%	18%	18%	9%	15%	18%	21%	18%	12%	12%	30%	12%	11%	5%	2%	11%	36%	20%	13%	7%
	Onbekend: mogelijk wel gebruikt door arbodienstverleners	6%	5%	9%	6%	6%	2%	10%	6%	6%	2%	9%	0%	7%	3%	7%	10%	9%	0%	5%	4%	6%
	Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64

Tabel 3.9 Voorlichting en cultuur

		Grootteklasse 3			Grootteklasse 5					Sectoren												
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(09_01) Wordt er voorlichting en/of onderricht over veilig en gezond werken aan de werknemers van de vestiging gegeven?	Ja, alleen algemene voorlichting en/of onderricht (22%	22%	24%	18%	21%	26%	24%	21%	18%	17%	14%	17%	23%	25%	21%	30%	28%	23%	26%	17%	16%
	Ja, alleen specifieke voorlichting en/of onderricht	19%	18%	22%	15%	17%	24%	22%	18%	15%	28%	22%	29%	18%	27%	20%	10%	12%	14%	13%	21%	13%
	Ja, zowel algemene als specifieke voorlichting en /of onderricht	35%	31%	47%	65%	29%	37%	45%	55%	65%	39%	51%	40%	35%	31%	26%	45%	25%	63%	28%	44%	34%
	Nee	24%	29%	8%	2%	34%	13%	8%	6%	2%	16%	13%	15%	24%	17%	33%	14%	34%	0%	34%	18%	36%
	Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(09_02) Ziet de WG er op toe (of laatW Gerop toezien) dat WNS werken conform de instructies en voorschriften m.b.t. gezond en veilig werken?	Ja, meestal of altijd	57%	56%	60%	64%	57%	52%	59%	68%	64%	59%	72%	57%	59%	61%	43%	39%	46%	50%	48%	64%	70%
	Soms	37%	38%	34%	34%	35%	44%	35%	28%	34%	41%	25%	39%	39%	39%	42%	48%	39%	50%	39%	27%	27%
	Nooit	6%	6%	6%	2%	8%	4%	6%	4%	2%	0%	3%	4%	2%	0%	15%	13%	15%	0%	12%	9%	3%
	Onbekend	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Totaal	1142	487	492	163	284	203	340	152	163	43	337	90	187	64	87	35	124	29	29	69	48
(09_03) Is er een aanspreekpunt waar werknemers terecht kunnen als ze ongezond of onveilig werk zien (dit gaat dus over melden gevaarlijke situaties)?	Ja	81%	78%	90%	94%	77%	83%	90%	87%	94%	92%	89%	91%	83%	81%	79%	89%	67%	99%	75%	82%	80%
	Nee	6%	6%	4%	2%	7%	4%	4%	3%	2%	8%	6%	5%	5%	12%	3%	1%	6%	0%	10%	4%	4%
	Niet van toepassing, want ongezond of onveilig werk komt hier niet of nauwelijks voor (volgens inspecteur)	14%	15%	7%	4%	16%	14%	6%	10%	4%	0%	5%	3%	12%	7%	18%	10%	26%	1%	16%	14%	16%
	Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(09_03_1) Werkgever(s) zelf	Ja	82%	89%	61%	29%	90%	86%	64%	38%	29%	90%	74%	85%	81%	94%	71%	68%	86%	18%	77%	80%	83%
	Totaal	1161	526	479	156	331	195	331	148	156	47	337	93	193	63	92	35	121	28	30	68	54
(09_03_2) Direct leidinggevende	Ja	31%	20%	67%	89%	16%	34%	66%	76%	89%	29%	49%	23%	34%	18%	34%	40%	25%	96%	29%	30%	42%
	Totaal	1161	526	479	156	331	195	331	148	156	47	337	93	193	63	92	35	121	28	30	68	54

		Grooteklasse 3			Grooteklasse 5					Sectoren												
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(09_03_3)	Ja	4%	1%	8%	47%	2%	1%	6%	22%	47%	0%	8%	3%	3%	0%	4%	1%	6%	39%	6%	6%	1%
Ondernemingsraad/PVT	Totaal	1161	526	479	156	331	195	331	148	156	47	337	93	193	63	92	35	121	28	30	68	54
(09_03_4)	Ja	2%	1%	4%	17%	1%	1%	3%	10%	17%	0%	4%	2%	2%	0%	3%	11%	1%	1%	0%	3%	0%
Speciale postbus oid	Totaal	1161	526	479	156	331	195	331	148	156	47	337	93	193	63	92	35	121	28	30	68	54
(09_03_5)	Ja	9%	5%	20%	47%	4%	6%	20%	26%	47%	0%	15%	13%	8%	1%	12%	19%	8%	70%	13%	6%	11%
Anders nl	Totaal	1161	526	479	156	331	195	331	148	156	47	337	93	193	63	92	35	121	28	30	68	54
(09_04)	Ja, medewerkers concrete ideeën die worden opgepakt en daarmee bijdragen aan gezonder en veiliger werken ?	53%	49%	64%	79%	46%	59%	63%	69%	79%	51%	66%	70%	51%	38%	45%	57%	46%	83%	42%	63%	64%
	Nee, want	26%	27%	24%	15%	28%	22%	26%	15%	15%	49%	28%	26%	30%	42%	24%	18%	15%	2%	20%	20%	19%
	Niet van toepassing, want ongezond of onveilig werk komt hier niet of nauwelijks voor (volgens inspecteur)	21%	24%	12%	6%	25%	19%	11%	16%	6%	0%	6%	5%	19%	20%	32%	25%	39%	15%	38%	18%	18%
	Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(09_04_1_1)	Ja	11%	7%	19%	32%	7%	8%	19%	24%	32%	0%	19%	15%	6%	1%	6%	18%	11%	8%	13%	17%	10%
Op periodiek (mede) daarvoor georganiseerde	Totaal	840	339	367	134	195	144	243	124	134	26	272	75	123	34	57	26	85	23	20	57	42
(09_04_1_2)	Ja	4%	1%	10%	20%	1%	1%	9%	14%	20%	3%	7%	3%	2%	0%	3%	18%	4%	1%	10%	4%	1%
Via ideeënbus oid	Totaal	840	339	367	134	195	144	243	124	134	26	272	75	123	34	57	26	85	23	20	57	42
(09_04_1_3)	Ja	42%	37%	57%	71%	34%	43%	58%	52%	71%	35%	44%	42%	37%	28%	37%	60%	38%	49%	33%	52%	66%
Tijdens werkoverleg	Totaal	840	339	367	134	195	144	243	124	134	26	272	75	123	34	57	26	85	23	20	57	42
(09_04_1_4)	Ja	88%	90%	84%	76%	93%	85%	83%	89%	76%	92%	82%	84%	91%	92%	89%	94%	93%	91%	94%	86%	78%
Spontaan	Totaal	840	339	367	134	195	144	243	124	134	26	272	75	123	34	57	26	85	23	20	57	42
(09_04_1_5)	Ja	4%	2%	9%	14%	2%	4%	9%	10%	14%	0%	7%	6%	3%	0%	5%	2%	3%	13%	0%	9%	5%
Anders nl	Totaal	840	339	367	134	195	144	243	124	134	26	272	75	123	34	57	26	85	23	20	57	42
(09_04_2_1)	Ja	94%	93%	97%	94%	91%	100%	97%	88%	94%	95%	85%	87%	97%	100%	89%	99%	99%	100%	100%	85%	74%
Medewerkers zijn daar niet actief mee bezig	Totaal	312	178	113	21	131	47	90	23	21	25	76	19	67	31	28	8	28	2	7	9	12

		Grooteklasse 3			Grooteklasse 5					Sectoren													
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening	
(09_04_2_2) Ideeën meestal te duur dus kunnen niet worden toegepast	Ja	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Totaal	312	178	113	21	131	47	90	23	21	25	76	19	67	31	28	8	28	2	7	9	12	
(09_04_2_3) Anders nl	Ja	8%	9%	4%	6%	11%	0%	4%	12%	6%	5%	15%	13%	3%	0%	11%	1%	7%	0%	0%	30%	29%	
	Totaal	312	178	113	21	131	47	90	23	21	25	76	19	67	31	28	8	28	2	7	9	12	
(09_05) In hoeverre helpen medewerkers elkaar om gezonder en veiliger te werken?	Nee, veilig en gezond werken is niet of nauwelijks een issue hier	47%	51%	34%	15%	54%	42%	35%	31%	15%	39%	25%	20%	48%	53%	67%	39%	62%	20%	63%	32%	47%	
	Ja,	53%	49%	66%	85%	46%	58%	65%	69%	85%	61%	75%	80%	52%	47%	33%	61%	38%	80%	37%	68%	53%	
	Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64	
(v09_05_1) De leidinggevende ziet toe en spreekt aan	Ja	65%	63%	71%	78%	64%	59%	70%	79%	78%	79%	75%	72%	60%	77%	56%	59%	52%	75%	78%	71%	57%	
	Totaal	854	343	368	143	200	143	244	124	143	32	284	79	131	43	48	25	76	21	17	60	38	
(v09_05_2) Medewerkers spreken elkaar aan	Ja	62%	59%	68%	75%	58%	63%	67%	75%	75%	56%	66%	61%	56%	49%	55%	79%	59%	92%	51%	74%	78%	
	Totaal	854	343	368	143	200	143	244	124	143	32	284	79	131	43	48	25	76	21	17	60	38	
(v09_05_3) Medewerkers komen met verbeteringen	Ja	50%	49%	52%	66%	48%	52%	51%	60%	66%	24%	36%	50%	38%	41%	70%	78%	63%	50%	52%	65%	72%	
	Totaal	854	343	368	143	200	143	244	124	143	32	284	79	131	43	48	25	76	21	17	60	38	

Tabel 3.10 Kracht zetten

Vraag	Antwoordcategorie	Grooteklasse 3				Grooteklasse 5					Sectoren											
		totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(10_01) Zijn er werknemers die regelmatig werk verrichten waarbij veel kracht moet worden gezet bij duwen, trekken, tillen of dragen?	Ja	31%	28%	41%	57%	25%	35%	42%	40%	57%	69%	55%	62%	44%	15%	18%	1%	13%	40%	5%	22%	14%
	Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(10_02) Heeft de WG (of arbodeskundige) mbv een instrument of een specifieke methode vastgesteld dat WNS een arbeidsrisico lopen met kracht zetten?	Ja	16%	12%	23%	42%	13%	10%	22%	27%	42%	8%	24%	13%	12%	13%	27%	0%	29%	22%	33%	16%	18%
	Nee	79%	84%	70%	54%	83%	88%	71%	62%	54%	92%	72%	83%	81%	85%	67%	100%	70%	62%	67%	76%	79%
	Onbekend	5%	4%	7%	4%	4%	3%	7%	11%	4%	0%	4%	5%	7%	2%	6%	0%	0%	16%	0%	8%	2%
	Totaal	573	218	255	100	124	94	181	74	100	36	223	68	113	19	31	1	27	10	3	26	16
(10_05) Zijn er maatregelen genomen met betrekking tot het risico van kracht zetten ?	Ja	89%	87%	93%	98%	87%	85%	92%	100%	98%	95%	90%	90%	87%	83%	85%	100%	80%	100%	100%	100%	94%
	Totaal	573	218	255	100	124	94	181	74	100	36	223	68	113	19	31	1	27	10	3	26	16
(10_05_01) Mechaniseren / automatiseren proces	Ja	22%	19%	28%	28%	20%	18%	27%	33%	28%	49%	34%	26%	17%	0%	15%	100%	23%	5%	0%	2%	0%
	Totaal	528	190	240	98	109	81	167	73	98	34	207	63	101	16	29	1	24	10	3	26	14
(10_05_02) Beschikbaar stellen hulpmiddelen	Ja	82%	80%	88%	93%	80%	78%	87%	94%	93%	68%	93%	82%	88%	37%	89%	0%	94%	100%	100%	71%	68%
	Totaal	528	190	240	98	109	81	167	73	98	34	207	63	101	16	29	1	24	10	3	26	14
(10_05_03) Lasten lichter maken	Ja	20%	18%	23%	30%	15%	24%	23%	26%	30%	10%	20%	23%	17%	30%	15%	0%	27%	22%	67%	6%	58%
	Totaal	528	190	240	98	109	81	167	73	98	34	207	63	101	16	29	1	24	10	3	26	14
(10_05_04) Werkplekinrichting volgens ergonomische beginselen	Ja	40%	36%	50%	51%	32%	44%	50%	50%	51%	43%	45%	17%	48%	12%	49%	0%	34%	19%	67%	76%	25%
	Totaal	528	190	240	98	109	81	167	73	98	34	207	63	101	16	29	1	24	10	3	26	14
(10_05_05) Beperken blootstellingduur	Ja	38%	36%	45%	45%	34%	40%	44%	50%	45%	46%	37%	37%	35%	51%	32%	100%	47%	8%	100%	37%	28%
	Totaal	528	190	240	98	109	81	167	73	98	34	207	63	101	16	29	1	24	10	3	26	14
(10_05_06) Voorlichting en onderricht over de werkwijze	Ja	44%	35%	64%	71%	30%	45%	63%	71%	71%	35%	53%	57%	35%	22%	52%	100%	49%	67%	67%	48%	48%
	Totaal	528	190	240	98	109	81	167	73	98	34	207	63	101	16	29	1	24	10	3	26	14
(10_05_07) Voorlichting en onderricht over de risico's	Ja	39%	30%	58%	65%	30%	30%	57%	63%	65%	19%	46%	52%	31%	21%	41%	100%	50%	30%	33%	57%	48%
	Totaal	528	190	240	98	109	81	167	73	98	34	207	63	101	16	29	1	24	10	3	26	14

		Grootklasse 3				Grootklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(10_05_08) Voorlichting en onderricht over de maatregelen	Ja	35%	27%	52%	62%	29%	22%	50%	66%	62%	14%	39%	51%	27%	7%	29%	100%	56%	30%	33%	57%	37%
	Totaal	528	190	240	98	109	81	167	73	98	34	207	63	101	16	29	1	24	10	3	26	14
(10_05_09) Toezicht op verantwoord gedrag en naleven van maatregelen door werknemers	Ja	30%	25%	39%	54%	27%	21%	38%	48%	54%	14%	26%	29%	28%	15%	17%	100%	56%	24%	33%	46%	57%
	Totaal	528	190	240	98	109	81	167	73	98	34	207	63	101	16	29	1	24	10	3	26	14
(10_05_10) Persoonlijke bescherming	Ja	19%	21%	15%	19%	22%	18%	14%	24%	19%	8%	16%	32%	13%	4%	15%	0%	50%	16%	33%	24%	5%
	Totaal	528	190	240	98	109	81	167	73	98	34	207	63	101	16	29	1	24	10	3	26	14
(10_05_11) Anders	Ja	1%	1%	1%	3%	2%	0%	0%	1%	3%	0%	1%	6%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%
	Totaal	528	190	240	98	109	81	167	73	98	34	207	63	101	16	29	1	24	10	3	26	14
(10_06) Hoe beoordeelt u als inspecteur de effectiviteit van de maatregelen die zijn genomen?	Geen mening/niet kunnen waarnemen	13%	13%	11%	8%	15%	11%	10%	20%	8%	2%	8%	26%	12%	17%	25%	100%	7%	33%	0%	5%	2%
	Slecht	1%	1%	0%	0%	0%	3%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Matig	12%	14%	8%	8%	15%	13%	8%	6%	8%	29%	13%	9%	11%	18%	2%	0%	17%	19%	0%	0%	6%
	Voldoende	53%	53%	55%	43%	54%	50%	57%	39%	43%	49%	58%	43%	57%	63%	37%	0%	45%	43%	67%	69%	44%
	Goed	22%	19%	26%	41%	17%	23%	25%	34%	41%	20%	21%	22%	18%	2%	36%	0%	30%	5%	33%	26%	47%
	Totaal	528	190	240	98	109	81	167	73	98	34	207	63	101	16	29	1	24	10	3	26	14

Tabel 3.11 Repeterende bewegingen

Vraag	Antwoordcategorie	Grootteklasse 3				Grootteklasse 5					Sectoren											
		totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(11_01) Zijn er wns die bij de beoefening van hun functie regelmatig te maken hebben met repeterende bewegingen (excl. beeldschermwerk)?	Ja	16%	15%	20%	22%	12%	24%	20%	21%	22%	70%	26%	30%	13%	6%	5%	0%	6%	14%	2%	11%	36%
	Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(11_02) Heeft de WG (of arbodesk.) mbv instrument of specifieke methode vastgesteld dat WNS een arbeidsrisico lopen met repeterende bewegingen?	Ja	16%	12%	23%	40%	13%	12%	22%	31%	40%	9%	15%	20%	12%	0%	25%	0%	27%	47%	0%	0%	25%
	Nee	82%	85%	75%	56%	86%	84%	77%	58%	56%	88%	80%	80%	84%	100%	74%	0%	73%	53%	100%	100%	70%
	Onbekend	3%	3%	2%	4%	1%	5%	1%	11%	4%	3%	5%	0%	3%	0%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	5%
	Totaal	271	117	113	41	62	55	77	36	41	37	102	31	38	3	11	0	13	3	1	8	24
(11_03) Zijn er maatregelen genomen met betrekking tot het risico van repeterende bewegingen?	Ja	72%	69%	77%	85%	62%	81%	76%	85%	85%	70%	80%	57%	75%	57%	90%	0%	79%	93%	100%	72%	74%
	Totaal	271	117	113	41	62	55	77	36	41	37	102	31	38	3	11	0	13	3	1	8	24
(11_03_01) Mechaniseren / automatiseren proces	Ja	19%	18%	22%	37%	17%	18%	17%	52%	37%	29%	29%	37%	10%	0%	10%	0%	26%	50%	0%	24%	0%
	Totaal	215	82	96	37	40	42	64	32	37	26	86	23	28	2	10	0	12	2	1	7	18
(11_03_02) Aanpassen productie en werkmethode	Ja	29%	28%	26%	63%	20%	36%	21%	53%	63%	35%	38%	55%	4%	0%	24%	0%	23%	50%	0%	23%	34%
	Totaal	215	82	96	37	40	42	64	32	37	26	86	23	28	2	10	0	12	2	1	7	18
(11_03_03) Werkplekinrichting volgens ergonomische beginselen /	Ja	52%	52%	48%	79%	53%	51%	47%	57%	79%	65%	44%	27%	54%	0%	33%	0%	51%	50%	100%	87%	61%
	Totaal	215	82	96	37	40	42	64	32	37	26	86	23	28	2	10	0	12	2	1	7	18
(11_03_04) Beperken blootstellingduur	Ja	81%	81%	80%	78%	81%	81%	79%	88%	78%	77%	78%	84%	78%	100%	75%	0%	84%	100%	100%	74%	86%
	Totaal	215	82	96	37	40	42	64	32	37	26	86	23	28	2	10	0	12	2	1	7	18
(11_03_05) Voorlichting en onderricht over de werkwijze	Ja	32%	30%	31%	80%	32%	27%	28%	48%	80%	25%	20%	47%	17%	50%	32%	0%	61%	100%	100%	23%	41%
	Totaal	215	82	96	37	40	42	64	32	37	26	86	23	28	2	10	0	12	2	1	7	18

		Grootteklasse 3				Grootteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(11_03_06) Voorlichting en onderricht over de risico's	Ja	31%	27%	36%	79%	30%	23%	33%	58%	79%	21%	16%	41%	18%	50%	32%	0%	72%	100%	100%	23%	41%
	Totaal	215	82	96	37	40	42	64	32	37	26	86	23	28	2	10	0	12	2	1	7	18
(11_03_07) Voorlichting en onderricht over de maatregelen	Ja	28%	25%	28%	79%	30%	19%	26%	45%	79%	11%	13%	41%	17%	50%	32%	0%	61%	100%	100%	23%	41%
	Totaal	215	82	96	37	40	42	64	32	37	26	86	23	28	2	10	0	12	2	1	7	18
(11_03_08) Toezicht op verantwoord gedrag en naleven van maatregelen door werknemers	Ja	29%	27%	26%	75%	32%	21%	21%	55%	75%	17%	15%	45%	17%	50%	34%	0%	61%	100%	100%	24%	34%
	Totaal	215	82	96	37	40	42	64	32	37	26	86	23	28	2	10	0	12	2	1	7	18
(11_03_09) Anders	Ja	0%	0%	0%	2%	0%	0%	0%	0%	2%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Totaal	215	82	96	37	40	42	64	32	37	26	86	23	28	2	10	0	12	2	1	7	18
(11_04) Hoe beoordeelt u als inspecteur de effectiviteit van de maatregelen die zijn genomen?	Geen mening/niet kunnen waarnemen	16%	17%	14%	3%	14%	21%	14%	9%	3%	12%	17%	44%	9%	0%	22%	0%	14%	50%	0%	0%	13%
	Slecht	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Matig	16%	15%	22%	0%	12%	17%	25%	4%	0%	30%	12%	6%	22%	0%	0%	0%	15%	0%	0%	38%	3%
	Voldoende	49%	50%	47%	35%	55%	44%	48%	41%	35%	42%	54%	39%	55%	100%	78%	0%	49%	0%	0%	39%	42%
	Goed	20%	18%	17%	61%	19%	17%	13%	45%	61%	17%	18%	10%	14%	0%	0%	0%	23%	50%	100%	23%	41%
	Totaal	215	82	96	37	40	42	64	32	37	26	86	23	28	2	10	0	12	2	1	7	18

Tabel 3.12 Ongunstige of statische lichaamshouding

Vraag	Antwoordcategorie	totaal	Grootteklasse 3				Grootteklasse 5					Sectoren										
			1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(12_01) Zijn er werknemers die bij de beoefening van hun functie regelmatig te maken hebben met een ongunstige en/of statische lichaamshouding (excl. beeldschermwerk)	Ja	30%	29%	34%	30%	26%	39%	34%	29%	30%	69%	36%	64%	32%	24%	17%	3%	11%	22%	21%	29%	43%
	Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(12_02) Heeft de werkgever (of arbodeskundige) mbv een instrument of een specifieke methode vastgesteld dat WNS een arbeidsrisico lopen met een ongunstige en/of statische lichaamshouding	Ja	10%	8%	12%	42%	7%	10%	11%	21%	42%	9%	11%	7%	7%	0%	9%	3%	20%	24%	0%	9%	21%
	Nee	88%	90%	86%	54%	92%	86%	87%	77%	54%	85%	85%	93%	91%	100%	91%	97%	74%	76%	100%	91%	79%
	Onbekend	2%	2%	2%	4%	1%	3%	2%	2%	4%	6%	4%	0%	2%	0%	0%	0%	6%	0%	0%	0%	0%
	Totaal	456	208	190	58	120	88	134	56	58	36	141	64	81	19	24	4	17	7	9	27	27
(12_03) Zijn er maatregelen genomen met betrekking tot het risico van een ongunstige (statische) lichaamshouding?	Ja,	73%	70%	82%	94%	64%	83%	82%	88%	94%	78%	74%	80%	63%	50%	99%	100%	68%	96%	69%	74%	87%
	Totaal	456	208	190	58	120	88	134	56	58	36	141	64	81	19	24	4	17	7	9	27	27
(12_03_01) Mechaniseren / automatiseren proces	Ja	12%	12%	9%	34%	14%	10%	8%	20%	34%	31%	22%	20%	6%	0%	3%	0%	16%	64%	0%	6%	0%
	Totaal	361	148	158	55	77	71	108	50	55	28	111	55	56	11	23	4	14	6	7	22	24
(12_03_02) Aanpassen productie en werkmethoden	Ja	28%	29%	24%	39%	29%	30%	24%	21%	39%	38%	27%	36%	21%	19%	14%	0%	18%	42%	11%	20%	48%
	Totaal	361	148	158	55	77	71	108	50	55	28	111	55	56	11	23	4	14	6	7	22	24
(12_03_03) Beschikbaar stellen hulpmiddelen	Ja	44%	45%	37%	50%	43%	49%	36%	47%	50%	59%	37%	55%	34%	6%	15%	73%	59%	74%	11%	37%	63%
	Totaal	361	148	158	55	77	71	108	50	55	28	111	55	56	11	23	4	14	6	7	22	24
(12_03_04) Werkplekinrichting volgens ergonomische beginselen	Ja	54%	54%	49%	75%	54%	56%	49%	54%	75%	46%	57%	26%	57%	44%	70%	77%	24%	42%	89%	82%	85%
	Totaal	361	148	158	55	77	71	108	50	55	28	111	55	56	11	23	4	14	6	7	22	24
(12_03_05) Beperking blootstellingduur	Ja	49%	46%	57%	68%	43%	51%	57%	64%	68%	42%	56%	32%	58%	81%	33%	3%	42%	42%	31%	57%	59%
	Totaal	361	148	158	55	77	71	108	50	55	28	111	55	56	11	23	4	14	6	7	22	24

		Grootklasse 3				Grootklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(12_03_06) Voorlichting en onderricht over de werkwijze	Ja	36%	33%	43%	61%	30%	38%	41%	55%	61%	27%	39%	30%	30%	44%	37%	53%	43%	90%	58%	32%	54%
	Totaal	361	148	158	55	77	71	108	50	55	28	111	55	56	11	23	4	14	6	7	22	24
(12_03_07) Voorlichting en onderricht over de risico's	Ja	30%	26%	39%	62%	27%	26%	36%	57%	62%	17%	29%	27%	18%	26%	38%	53%	49%	90%	58%	28%	54%
	Totaal	361	148	158	55	77	71	108	50	55	28	111	55	56	11	23	4	14	6	7	22	24
(12_03_08) Voorlichting en onderricht over de maatregelen	Ja	28%	25%	34%	59%	26%	22%	31%	55%	59%	11%	26%	26%	16%	24%	37%	53%	49%	90%	47%	25%	49%
	Totaal	361	148	158	55	77	71	108	50	55	28	111	55	56	11	23	4	14	6	7	22	24
(12_03_09) Toezicht op verantwoord gedrag en naleven van maatregelen door werknemers	Ja	21%	19%	24%	46%	22%	13%	21%	44%	46%	4%	16%	19%	13%	24%	11%	23%	43%	47%	11%	14%	49%
	Totaal	361	148	158	55	77	71	108	50	55	28	111	55	56	11	23	4	14	6	7	22	24
(12_03_10) Persoonlijke bescherming	Ja	12%	12%	13%	16%	12%	11%	12%	20%	16%	13%	16%	17%	2%	4%	0%	0%	52%	0%	11%	12%	7%
	Totaal	361	148	158	55	77	71	108	50	55	28	111	55	56	11	23	4	14	6	7	22	24
(12_03_11) Anders	Ja	2%	2%	0%	0%	3%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	8%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Totaal	361	148	158	55	77	71	108	50	55	28	111	55	56	11	23	4	14	6	7	22	24
(12_04) Hoe beoordeelt u als inspecteur de effectiviteit van de maatregelen die zijn genomen	Geen mening/niet kunnen waarnemen	17%	18%	16%	1%	21%	13%	15%	20%	1%	7%	8%	40%	8%	2%	45%	20%	0%	0%	39%	7%	19%
	Slecht	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Matig	12%	11%	14%	13%	13%	10%	14%	7%	13%	30%	8%	12%	9%	15%	4%	0%	25%	0%	0%	14%	0%
	Voldoende	54%	55%	55%	38%	52%	59%	55%	51%	38%	48%	67%	36%	77%	66%	35%	77%	45%	53%	50%	58%	43%
	Goed	17%	16%	16%	48%	14%	18%	15%	22%	48%	15%	17%	12%	5%	17%	16%	3%	30%	47%	11%	21%	38%
	Totaal	361	148	158	55	77	71	108	50	55	28	111	55	56	11	23	4	14	6	7	22	24

Tabel 3.13 Beeldschermwerk

Vraag	Antwoordcategorie	Grootklasse 3				Grootklasse 5					Sectoren											
		totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(13_01) Zijn er werknemers die regelmatig beeldschermwerk (incl. werken met laptop) verrichten?	Ja	67%	62%	86%	96%	60%	70%	85%	97%	96%	37%	73%	55%	69%	18%	81%	100%	85%	97%	76%	92%	43%
	Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(13_02) Heeft de WG (of arbodeskundige) mbv een instrument of een specifieke methode vastgesteld dat WNS een arbeidsrisico lopen met beeldschermwerk	Ja	19%	13%	30%	51%	14%	12%	28%	43%	51%	10%	21%	14%	20%	5%	20%	31%	18%	60%	15%	18%	14%
	Nee	78%	84%	65%	46%	84%	82%	66%	56%	46%	90%	74%	81%	73%	95%	79%	69%	80%	40%	85%	81%	78%
	Onbekend	4%	3%	5%	4%	2%	6%	6%	1%	4%	0%	5%	4%	7%	1%	0%	0%	2%	0%	0%	1%	8%
	Totaal	1058	412	487	159	240	172	332	155	159	21	316	74	170	25	99	44	146	27	30	72	34
(13_03) Heeft de werkgever maatregelen genomen met betrekking tot het risico beeldschermwerk?	Ja,	78%	74%	90%	96%	71%	82%	89%	96%	96%	61%	83%	84%	73%	64%	80%	89%	84%	100%	75%	77%	63%
	Totaal	1058	412	487	159	240	172	332	155	159	21	316	74	170	25	99	44	146	27	30	72	34
(13_03_01) Vervanging door betere beeldschermen, minder straling, groter	Ja	50%	48%	52%	65%	48%	49%	51%	59%	65%	35%	46%	40%	48%	32%	62%	70%	52%	77%	44%	44%	52%
	Totaal	908	304	450	154	166	138	299	151	154	15	279	67	135	20	85	42	131	27	24	58	25
(13_03_02) Aanpassen productie en werkmethode	Ja	5%	3%	7%	9%	3%	4%	8%	3%	9%	7%	8%	3%	6%	1%	4%	12%	2%	23%	0%	6%	0%
	Totaal	908	304	450	154	166	138	299	151	154	15	279	67	135	20	85	42	131	27	24	58	25
(13_03_03) Maatregelen op het ergonomisch vlak op de werkplek	Ja	91%	91%	89%	95%	90%	93%	88%	98%	95%	77%	90%	96%	88%	78%	93%	97%	94%	99%	88%	83%	97%
	Totaal	908	304	450	154	166	138	299	151	154	15	279	67	135	20	85	42	131	27	24	58	25
(13_03_04) Beperking blootstelling	Ja	30%	27%	35%	49%	24%	32%	34%	38%	49%	18%	20%	29%	31%	64%	19%	50%	32%	55%	38%	25%	18%
	Totaal	908	304	450	154	166	138	299	151	154	15	279	67	135	20	85	42	131	27	24	58	25
(13_03_05) Voorlichting en onderricht over de werkwijze	Ja	33%	28%	40%	69%	28%	28%	37%	58%	69%	7%	29%	37%	29%	4%	32%	54%	39%	66%	32%	21%	41%
	Totaal	908	304	450	154	166	138	299	151	154	15	279	67	135	20	85	42	131	27	24	58	25
(13_03_06) Voorlichting en onderricht over de risico's	Ja	28%	21%	41%	66%	22%	18%	38%	59%	66%	11%	23%	31%	25%	10%	28%	39%	32%	59%	38%	18%	40%
	Totaal	908	304	450	154	166	138	299	151	154	15	279	67	135	20	85	42	131	27	24	58	25

		Grooteklasse 3				Grooteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(13_03_07) Voorlichting en onderricht over de maatregelen	Ja	27%	21%	36%	64%	23%	17%	32%	59%	64%	6%	26%	28%	22%	10%	32%	39%	31%	51%	29%	16%	39%
	Totaal	908	304	450	154	166	138	299	151	154	15	279	67	135	20	85	42	131	27	24	58	25
(13_03_08) Toezicht op verantwoord gedrag en naleven van maatregelen door werknemers	Ja	14%	10%	20%	45%	12%	4%	17%	35%	45%	1%	11%	5%	16%	1%	9%	29%	16%	42%	19%	12%	14%
	Totaal	908	304	450	154	166	138	299	151	154	15	279	67	135	20	85	42	131	27	24	58	25
(13_03_09) Werknemers worden in de gelegenheid gesteld om een oogheelkundigonderzoek te ondergaan.	Ja	23%	18%	29%	56%	18%	18%	27%	44%	56%	32%	26%	21%	12%	22%	23%	44%	28%	72%	15%	21%	10%
	Totaal	908	304	450	154	166	138	299	151	154	15	279	67	135	20	85	42	131	27	24	58	25
(13_03_10) Anders	Ja	1%	1%	1%	0%	1%	0%	0%	1%	0%	5%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	0%	4%	0%
	Totaal	908	304	450	154	166	138	299	151	154	15	279	67	135	20	85	42	131	27	24	58	25
(13_04) Hoe beoordeelt u als inspecteur de effectiviteit van de maatregelen die zijn genomen?	Geen mening/niet kunnen waarnemen	3%	2%	3%	3%	2%	3%	3%	2%	3%	0%	4%	3%	3%	18%	3%	1%	0%	8%	0%	1%	14%
	Slecht	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Matig	15%	14%	18%	7%	12%	18%	19%	10%	7%	14%	20%	14%	16%	3%	18%	7%	17%	1%	14%	10%	2%
	Voldoende	59%	62%	52%	46%	63%	59%	51%	57%	46%	76%	56%	68%	63%	78%	51%	50%	52%	56%	64%	70%	41%
	Goed	24%	22%	27%	44%	23%	19%	27%	30%	44%	10%	19%	13%	18%	1%	27%	41%	31%	35%	21%	19%	43%
	Totaal	908	304	450	154	166	138	299	151	154	15	279	67	135	20	85	42	131	27	24	58	25

Tabel 3.14 Niet-ioniserende straling

Vraag	Antwoordcategorie	Grooteklasse 3				Grooteklasse 5					Sectoren											
		totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(14_01) Zijn er werknemers, die werkzaam zijn aan, of in de nabijheid werken van, één of meerdere NIS-bronnen?	Ja,	8%	7%	12%	16%	6%	9%	12%	16%	16%	13%	26%	16%	7%	1%	5%	0%	3%	4%	4%	15%	6%
	Nee	85%	86%	81%	76%	87%	84%	82%	76%	76%	79%	68%	69%	85%	91%	91%	100%	91%	83%	93%	81%	89%
	Niet bekend bij werkgever	7%	7%	7%	7%	7%	7%	6%	8%	7%	9%	6%	15%	8%	8%	4%	0%	6%	13%	3%	4%	4%
	Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(14_01_01) 1. UV	Ja	26%	24%	27%	41%	20%	32%	26%	33%	41%	25%	22%	5%	24%	100%	0%	0%	42%	0%	0%	59%	14%
	Totaal	184	61	81	42	36	25	51	30	42	7	97	23	22	1	10	0	5	2	1	10	6
(14_01_02) 2. Infrarood	Ja	11%	11%	8%	19%	10%	14%	7%	19%	19%	0%	9%	2%	14%	0%	0%	9%	0%	0%	2%	79%	
	Totaal	184	61	81	42	36	25	51	30	42	7	97	23	22	1	10	0	5	2	1	10	6
(14_01_03) 3. Lasers	Ja	32%	30%	36%	48%	31%	26%	37%	30%	48%	16%	21%	86%	24%	0%	70%	0%	0%	0%	0%	17%	36%
	Totaal	184	61	81	42	36	25	51	30	42	7	97	23	22	1	10	0	5	2	1	10	6
(14_01_04) 4. MRI-apparatuur voor medische (en veterinaire) diagnostiek	Ja	1%	0%	2%	6%	0%	0%	0%	17%	6%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	9%	0%	0%	2%	0%	
	Totaal	184	61	81	42	36	25	51	30	42	7	97	23	22	1	10	0	5	2	1	10	6
(14_01_05) 5. Radiofrequente plasmatoestellen	Ja	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	
	Totaal	184	61	81	42	36	25	51	30	42	7	97	23	22	1	10	0	5	2	1	10	6
(14_01_06) 6. Apparatuur/opstellingen voor elektrolyse	Ja	0%	0%	0%	6%	0%	0%	0%	0%	6%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	0%	
	Totaal	184	61	81	42	36	25	51	30	42	7	97	23	22	1	10	0	5	2	1	10	6
(14_01_07) 7. Apparatuur voor magnetische deeltesinspectie, magnetisators, demagnetisators of bandenwissers	Ja	1%	2%	1%	0%	0%	5%	1%	3%	0%	0%	1%	0%	5%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	
	Totaal	184	61	81	42	36	25	51	30	42	7	97	23	22	1	10	0	5	2	1	10	6
(14_01_08) 8. Hoogspanningsleidingen, transformatoren, generatoren	Ja	2%	0%	4%	11%	0%	0%	4%	4%	11%	13%	2%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	0%	
	Totaal	184	61	81	42	36	25	51	30	42	7	97	23	22	1	10	0	5	2	1	10	6
(14_01_09) 9. Lasapparatuur	Ja	43%	44%	45%	27%	47%	37%	46%	39%	27%	71%	72%	38%	54%	100%	7%	0%	33%	0%	100%	0%	14%
	Totaal	184	61	81	42	36	25	51	30	42	7	97	23	22	1	10	0	5	2	1	10	6
(14_01_10) 10. Inductieve verwarmingsapparatuur	Ja	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	
	Totaal	184	61	81	42	36	25	51	30	42	7	97	23	22	1	10	0	5	2	1	10	6
(14_01_11) 11. Radio- en televisiezendmasten	Ja	1%	0%	5%	2%	0%	0%	5%	4%	2%	0%	0%	0%	0%	3%	0%	15%	0%	0%	0%	0%	
	Totaal	184	61	81	42	36	25	51	30	42	7	97	23	22	1	10	0	5	2	1	10	6

		Grootklasse 3				Grootklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(14_01_12) 12. Telecommunicatiezenders	Ja	1%	0%	3%	10%	0%	0%	3%	0%	10%	0%	1%	0%	0%	0%	4%	0%	11%	0%	0%	0%	0%
	Totaal	184	61	81	42	36	25	51	30	42	7	97	23	22	1	10	0	5	2	1	10	6
(14_01_13) 13. Radarinstallaties	Ja	1%	1%	0%	1%	0%	3%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	14%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Totaal	184	61	81	42	36	25	51	30	42	7	97	23	22	1	10	0	5	2	1	10	6
(14_01_14) 14. Diëlektrische verwarmingsapparatuur	Ja	0%	0%	0%	6%	0%	1%	0%	0%	6%	0%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Totaal	184	61	81	42	36	25	51	30	42	7	97	23	22	1	10	0	5	2	1	10	6
(14_01_15) 15. (Para)Medische toepassingen anders dan MRI	Ja	6%	6%	5%	7%	6%	6%	5%	7%	7%	0%	1%	0%	0%	0%	6%	0%	0%	0%	0%	37%	0%
	Totaal	184	61	81	42	36	25	51	30	42	7	97	23	22	1	10	0	5	2	1	10	6
(14_01_16) 16. Anders	Ja	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	5%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%
	Totaal	184	61	81	42	36	25	51	30	42	7	97	23	22	1	10	0	5	2	1	10	6
(14_03) Heeft de WG (of arbodeskundige) de blootstelling aan niet-ioniserende straling gemeten of op deugdelijke wijze geschat?	Ja	10%	7%	14%	18%	6%	9%	14%	14%	18%	0%	9%	0%	0%	0%	24%	0%	26%	42%	0%	30%	0%
	Nee	86%	88%	81%	73%	88%	90%	84%	66%	73%	100%	85%	99%	100%	100%	76%	0%	74%	58%	100%	47%	100%
	Onbekend	5%	4%	5%	10%	6%	1%	2%	20%	10%	0%	6%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	23%	0%
	Totaal	184	61	81	42	36	25	51	30	42	7	97	23	22	1	10	0	5	2	1	10	6
(14_04) Zijn er maatregelen genomen met betrekking tot het risico van niet ioniserende straling (NIS-bronnen)?	Ja,	80%	77%	87%	85%	80%	70%	86%	91%	85%	100%	87%	68%	60%	100%	100%	0%	100%	42%	100%	85%	79%
(14_04_01) Er wordt gebruik gemaakt van apparaten die bestaan uit deugdelijk materiaal	Ja	64%	63%	64%	81%	58%	74%	66%	55%	81%	25%	56%	89%	100%	100%	75%	0%	42%	0%	100%	40%	64%
	Totaal	150	45	68	37	29	16	42	26	37	7	82	18	15	1	10	0	5	1	1	8	2
(14_04_02) De apparaten worden regelmatig onderhouden zodat ze in goede staat blijven staan	Ja	56%	54%	59%	70%	62%	37%	59%	57%	70%	29%	61%	79%	87%	100%	11%	0%	9%	0%	100%	36%	100%
	Totaal	150	45	68	37	29	16	42	26	37	7	82	18	15	1	10	0	5	1	1	8	2

Vraag	Antwoordcategorie	Grootteklasse 3				Grootteklasse 5					Sectoren											
		totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	landbouw	industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(14_04_03) Alternatieve apparaten worden gebruikt die een lagere blootstelling geven	Ja	1%	0%	1%	10%	0%	0%	0%	5%	10%	0%	0%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	0%	
	Totaal	150	45	68	37	29	16	42	26	37	7	82	18	15	1	10	0	5	1	1	8	2
(14_04_04) Er wordt een keuze gemaakt voor de juiste bronsoort die bij het werkproces aansluiten	Ja	6%	7%	2%	13%	0%	23%	2%	3%	13%	0%	10%	3%	15%	0%	2%	0%	0%	0%	2%	0%	
	Totaal	150	45	68	37	29	16	42	26	37	7	82	18	15	1	10	0	5	1	1	8	2
(14_04_05) Uitschakeling van de bron bij opening van een beschermende omkapping	Ja	5%	0%	12%	21%	0%	0%	11%	18%	21%	13%	7%	0%	0%	3%	0%	15%	0%	0%	2%	0%	
	Totaal	150	45	68	37	29	16	42	26	37	7	82	18	15	1	10	0	5	1	1	8	2
(14_04_06) Er worden filtermaterialen gebruikt (b.v. UV-filter)	Ja	9%	12%	4%	3%	12%	10%	3%	8%	3%	0%	13%	1%	13%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	36%	
	Totaal	150	45	68	37	29	16	42	26	37	7	82	18	15	1	10	0	5	1	1	8	2
(14_04_07) De apparaten zijn afgeschermd met materiaal dat de straling tegenhoudt	Ja	22%	15%	35%	40%	7%	36%	34%	38%	40%	13%	29%	10%	7%	0%	60%	0%	43%	0%	100%	21%	0%
	Totaal	150	45	68	37	29	16	42	26	37	7	82	18	15	1	10	0	5	1	1	8	2
(14_04_08) De apparaten zijn ingericht of bevinden zich in afgeschermden ruimten	Ja	12%	11%	13%	26%	1%	33%	12%	15%	26%	13%	17%	0%	6%	0%	14%	0%	32%	0%	0%	13%	0%
	Totaal	150	45	68	37	29	16	42	26	37	7	82	18	15	1	10	0	5	1	1	8	2
(14_04_09) Er zijn hekwerken en waarschuwingsborden geplaatst om werknemers en andere aanwezigen op afstand te houden	Ja	6%	4%	8%	18%	1%	10%	8%	9%	18%	13%	14%	1%	0%	0%	16%	0%	0%	0%	2%	0%	
	Totaal	150	45	68	37	29	16	42	26	37	7	82	18	15	1	10	0	5	1	1	8	2
(14_04_10) Beperking van het aantal blootgestelde werknemers of van de blootstellingduur of toegangsbeleid	Ja	24%	24%	22%	28%	26%	19%	19%	38%	28%	28%	16%	2%	35%	0%	26%	0%	9%	100%	0%	59%	0%
	Totaal	150	45	68	37	29	16	42	26	37	7	82	18	15	1	10	0	5	1	1	8	2

		Grootteklasse 3				Grootteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	landbouw	industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(14_04_11) Voorlichting en onderricht over de werkwijze	Ja	35%	33%	38%	40%	41%	14%	33%	61%	40%	13%	32%	29%	37%	100%	32%	0%	9%	0%	100%	36%	100%
	Totaal	150	45	68	37	29	16	42	26	37	7	82	18	15	1	10	0	5	1	1	8	2
(14_04_12) Voorlichting en onderricht over de risico's	Ja	29%	27%	33%	32%	35%	10%	29%	55%	32%	13%	23%	29%	23%	100%	32%	0%	9%	0%	100%	32%	100%
	Totaal	150	45	68	37	29	16	42	26	37	7	82	18	15	1	10	0	5	1	1	8	2
(14_04_13) Voorlichting en onderricht over de maatregelen	Ja	26%	26%	24%	32%	33%	10%	19%	53%	32%	13%	18%	27%	23%	0%	11%	0%	9%	0%	100%	32%	100%
	Totaal	150	45	68	37	29	16	42	26	37	7	82	18	15	1	10	0	5	1	1	8	2
(14_04_14) Toezicht op verantwoord gedrag en naleven van maatregelen door werknemers	Ja	18%	20%	12%	31%	26%	5%	4%	56%	31%	0%	15%	27%	16%	0%	5%	0%	9%	0%	100%	25%	36%
	Totaal	150	45	68	37	29	16	42	26	37	7	82	18	15	1	10	0	5	1	1	8	2
(14_04_15) Verschaffen en gebruik van beschermingsmiddelen	Ja	48%	47%	48%	55%	50%	40%	49%	46%	55%	71%	68%	47%	34%	0%	28%	0%	33%	0%	100%	50%	0%
	Totaal	150	45	68	37	29	16	42	26	37	7	82	18	15	1	10	0	5	1	1	8	2
(14_04_16) Anders	Ja	2%	0%	5%	0%	0%	0%	5%	5%	0%	0%	2%	0%	0%	0%	3%	0%	11%	0%	0%	0%	0%
	Totaal	150	45	68	37	29	16	42	26	37	7	82	18	15	1	10	0	5	1	1	8	2
(14_05) 14_5. Hoe beoordeelt u als inspecteur de effectiviteit van de maatregelen die zijn genomen?	Geen mening/niet kunnen waarnemen	11%	12%	8%	19%	12%	12%	9%	5%	19%	0%	16%	32%	8%	0%	2%	0%	0%	100%	100%	0%	0%
	Slecht	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Matig	12%	11%	15%	1%	11%	11%	14%	22%	1%	40%	12%	1%	0%	100%	0%	0%	42%	0%	0%	7%	0%
	Voldoende	50%	55%	43%	36%	57%	49%	41%	51%	36%	48%	49%	44%	61%	0%	27%	0%	32%	0%	0%	57%	100%
	Goed	12%	12%	11%	21%	13%	9%	11%	13%	21%	0%	14%	13%	18%	0%	6%	0%	15%	0%	0%	13%	0%
	Geen kennis van als inspecteur	15%	11%	23%	23%	8%	18%	25%	9%	23%	13%	9%	10%	13%	0%	66%	0%	11%	0%	0%	23%	0%
	Totaal	150	45	68	37	29	16	42	26	37	7	82	18	15	1	10	0	5	1	1	8	2

Tabel 3.15 Besloten ruimten

		Grooteklasse 3				Grooteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(15_01) Zijn er in deze vestiging werknemers die besloten ruimten moeten betreden met het risico van VBVBE?	Ja,	5%	5%	8%	17%	4%	6%	8%	7%	17%	6%	13%	28%	2%	1%	1%	1%	6%	32%	2%	0%	3%
	Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(15_02_1) Verstikking	Ja	72%	67%	79%	87%	66%	70%	80%	74%	87%	74%	81%	64%	37%	0%	88%	100%	99%	76%	100%	0%	29%
	Totaal	123	34	55	34	19	15	34	21	34	4	46	35	4	1	5	1	13	8	1	0	5
15_02_2) Bedwelming	Ja	65%	67%	55%	74%	78%	46%	54%	63%	74%	5%	55%	70%	13%	100%	71%	100%	98%	79%	100%	0%	29%
	Totaal	123	34	55	34	19	15	34	21	34	4	46	35	4	1	5	1	13	8	1	0	5
15_02_3) Vergiftiging	Ja	38%	38%	40%	39%	43%	28%	42%	23%	39%	5%	31%	28%	13%	0%	18%	100%	90%	35%	100%	0%	0%
	Totaal	123	34	55	34	19	15	34	21	34	4	46	35	4	1	5	1	13	8	1	0	5
15_02_4) Brand	Ja	41%	41%	43%	33%	45%	34%	45%	29%	33%	5%	34%	24%	100%	0%	30%	100%	63%	8%	100%	0%	71%
	Totaal	123	34	55	34	19	15	34	21	34	4	46	35	4	1	5	1	13	8	1	0	5
15_02_5) Explosie	Ja	39%	38%	43%	28%	40%	34%	46%	18%	28%	5%	55%	19%	37%	0%	18%	100%	73%	15%	0%	0%	58%
	Totaal	123	34	55	34	19	15	34	21	34	4	46	35	4	1	5	1	13	8	1	0	5
15_02_6) Anders	Ja	7%	2%	20%	11%	0%	7%	20%	15%	11%	26%	4%	8%	0%	0%	12%	0%	6%	21%	0%	0%	14%
	Totaal	123	34	55	34	19	15	34	21	34	4	46	35	4	1	5	1	13	8	1	0	5
(15_03) Heeft de werkgever (of arbodeskundige) mbv een instrument of een specifieke methode gemeten dat werknemers een arbeidsrisico lopen met werken in de besloten ruimten?	Ja	24%	16%	38%	48%	14%	21%	37%	44%	48%	5%	33%	8%	0%	0%	47%	100%	58%	15%	100%	0%	16%
	Nee	75%	84%	58%	52%	86%	79%	61%	41%	52%	95%	66%	91%	100%	100%	53%	0%	42%	85%	0%	0%	70%
	Onbekend	1%	0%	4%	1%	0%	0%	3%	15%	1%	0%	2%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	14%
	Totaal	123	34	55	34	19	15	34	21	34	4	46	35	4	1	5	1	13	8	1	0	5
(15_04) Zijn er maatregelen genomen met betrekking tot de risico's van het betreden van besloten ruimten?	Ja	81%	77%	91%	88%	72%	85%	91%	92%	88%	74%	89%	84%	37%	100%	100%	100%	83%	97%	100%	0%	74%
	Totaal	123	34	55	34	19	15	34	21	34	4	46	35	4	1	5	1	13	8	1	0	5
(15_04_01) Ruimten zijn afgesloten totdat er gemeten en gewerkt mag worden	Ja	39%	38%	40%	50%	41%	33%	41%	32%	50%	54%	50%	25%	35%	100%	18%	0%	66%	48%	0%	0%	0%
	Totaal	109	28	50	31	15	13	30	20	31	3	42	32	2	1	5	1	12	7	1	0	3

		Grooteklasse 3				Grooteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
1(5_04_02)	Inzet van een drone	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	5%	0%	0%	0%
	Totaal	109	28	50	31	15	13	30	20	31	3	42	32	2	1	5	1	12	7	1	0	3
(15_04_03)	Metten voor men ruimte betreedt en bij onjuiste meetwaarden ventileren tot waarden in lucht op normaal niveau zijn voor betreding plaatsvindt	43%	37%	49%	69%	43%	27%	48%	59%	69%	100%	70%	27%	35%	0%	88%	0%	46%	33%	100%	0%	4%
	Totaal	109	28	50	31	15	13	30	20	31	3	42	32	2	1	5	1	12	7	1	0	3
(15_04_04)	Inblokken of afsteken van installatiedelen	11%	11%	13%	5%	11%	12%	13%	10%	5%	0%	5%	4%	0%	0%	0%	0%	42%	0%	0%	0%	0%
	Totaal	109	28	50	31	15	13	30	20	31	3	42	32	2	1	5	1	12	7	1	0	3
(15_04_05)	Communicatiemiddelen	26%	28%	17%	39%	27%	30%	15%	38%	39%	7%	25%	27%	0%	0%	18%	0%	41%	29%	0%	0%	0%
	Totaal	109	28	50	31	15	13	30	20	31	3	42	32	2	1	5	1	12	7	1	0	3
(15_04_06)	Vluchtmiddelen	14%	12%	14%	33%	11%	14%	13%	19%	33%	7%	9%	4%	35%	0%	24%	0%	40%	3%	0%	0%	0%
	Totaal	109	28	50	31	15	13	30	20	31	3	42	32	2	1	5	1	12	7	1	0	3
(15_04_07)	Reddingsmiddelen	17%	20%	7%	37%	23%	14%	4%	27%	37%	7%	14%	12%	0%	0%	36%	0%	40%	8%	0%	0%	0%
	Totaal	109	28	50	31	15	13	30	20	31	3	42	32	2	1	5	1	12	7	1	0	3
(15_04_08)	BHV organisatie is in staat om mensen uit besloten ruimte te redden	20%	19%	14%	48%	22%	13%	14%	14%	48%	7%	38%	17%	0%	0%	24%	0%	20%	5%	0%	0%	0%
	Totaal	109	28	50	31	15	13	30	20	31	3	42	32	2	1	5	1	12	7	1	0	3
(15_04_09)	Toezicht tijdens de werkzaamheden in besloten ruimten, b.v. via een mangatwacht	34%	27%	42%	61%	27%	29%	41%	53%	61%	7%	54%	29%	35%	0%	36%	0%	41%	54%	0%	0%	0%
	Totaal	109	28	50	31	15	13	30	20	31	3	42	32	2	1	5	1	12	7	1	0	3
(15_04_10)	Beperking van het aantal werknemers dat werkzaamheden in deze ruimten mag uitvoeren	23%	21%	19%	54%	19%	23%	15%	50%	54%	93%	25%	16%	35%	0%	18%	0%	19%	42%	100%	0%	19%
	Totaal	109	28	50	31	15	13	30	20	31	3	42	32	2	1	5	1	12	7	1	0	3
(15_04_11)	Beperken aantal werknemers in de besloten ruimte	34%	36%	24%	53%	44%	22%	20%	53%	53%	54%	24%	36%	0%	100%	12%	100%	41%	21%	100%	0%	0%
	Totaal	109	28	50	31	15	13	30	20	31	3	42	32	2	1	5	1	12	7	1	0	3

Vraag	Antwoordcategorie	Grootklasse 3				Grootklasse 5					Sectoren											
		totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(15_04_12) Procedure voor het betreden van een besloten ruimte	Ja	35%	30%	40%	59%	23%	42%	37%	59%	59%	7%	34%	24%	35%	100%	30%	0%	68%	0%	100%	0%	0%
	Totaal	109	28	50	31	15	13	30	20	31	3	42	32	2	1	5	1	12	7	1	0	3
(15_04_13) Noodprocedure (alleen 112 bellen is onvoldoende)	Ja	12%	12%	7%	34%	12%	13%	4%	27%	34%	7%	3%	12%	0%	100%	12%	0%	20%	0%	100%	0%	0%
	Totaal	109	28	50	31	15	13	30	20	31	3	42	32	2	1	5	1	12	7	1	0	3
(15_04_14) Gebruik van een "veilig werk" vergunning	Ja	21%	19%	22%	31%	23%	13%	21%	33%	31%	7%	16%	16%	35%	0%	18%	0%	43%	0%	0%	0%	0%
	Totaal	109	28	50	31	15	13	30	20	31	3	42	32	2	1	5	1	12	7	1	0	3
(15_04_15) Voorlichting en onderricht over de werkwijze	Ja	44%	37%	57%	60%	33%	42%	53%	91%	60%	7%	45%	43%	35%	100%	30%	0%	62%	36%	100%	0%	0%
	Totaal	109	28	50	31	15	13	30	20	31	3	42	32	2	1	5	1	12	7	1	0	3
(15_04_16) Voorlichting en onderricht over de risico's	Ja	43%	36%	52%	66%	33%	41%	48%	91%	66%	7%	41%	45%	35%	0%	30%	0%	62%	15%	100%	0%	0%
	Totaal	109	28	50	31	15	13	30	20	31	3	42	32	2	1	5	1	12	7	1	0	3
(15_04_17) Voorlichting en onderricht over de maatregelen	Ja	41%	36%	48%	55%	33%	41%	42%	91%	55%	7%	38%	42%	35%	0%	30%	0%	62%	15%	100%	0%	0%
	Totaal	109	28	50	31	15	13	30	20	31	3	42	32	2	1	5	1	12	7	1	0	3
(15_04_18) Persoonlijke beschermingsmiddelen	Ja	36%	37%	35%	37%	37%	36%	30%	71%	37%	7%	41%	29%	35%	0%	41%	0%	51%	15%	0%	0%	78%
	Totaal	109	28	50	31	15	13	30	20	31	3	42	32	2	1	5	1	12	7	1	0	3
(15_04_19) Anders	Ja	9%	12%	2%	9%	13%	9%	2%	3%	9%	0%	3%	13%	65%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
	Totaal	109	28	50	31	15	13	30	20	31	3	42	32	2	1	5	1	12	7	1	0	3
(15_05) Hoe beoordeelt u als inspecteur de effectiviteit van de maatregelen die zijn genomen?	Geen mening/niet kunnen waarnemen	23%	22%	25%	19%	30%	10%	25%	30%	19%	0%	15%	38%	35%	0%	12%	0%	7%	26%	0%	0%	19%
	Slecht	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Matig	22%	25%	18%	11%	21%	32%	20%	3%	11%	0%	6%	15%	65%	100%	53%	100%	26%	64%	0%	0%	78%
	Voldoende	37%	35%	47%	16%	29%	45%	51%	13%	16%	93%	43%	44%	0%	0%	24%	0%	26%	0%	0%	0%	4%
	Goed	18%	18%	10%	53%	21%	13%	4%	54%	53%	7%	37%	3%	0%	0%	11%	0%	41%	10%	100%	0%	0%
	Totaal	109	28	50	31	15	13	30	20	31	3	42	32	2	1	5	1	12	7	1	0	3

Tabel 3.16 Werken op hoogte

Vraag	Antwoordcategorie	Grootteklasse 3				Grootteklasse 5					Sectoren											
		totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(16_01) Verrichten werknemers van de vestiging werkzaamheden op hoogte, waarbij sprake is van valgevaar?	Ja	18%	16%	25%	37%	15%	20%	24%	35%	37%	25%	40%	67%	15%	3%	10%	1%	15%	49%	6%	2%	17%
	Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(16_02_1) Op meer dan 2,5 meter	Ja	75%	70%	86%	94%	64%	84%	87%	81%	94%	70%	81%	88%	61%	41%	63%	100%	79%	73%	100%	75%	55%
	Totaal	350	120	160	70	71	49	100	60	70	14	143	64	38	6	19	2	29	12	4	4	15
(16_02_2) Op minder dan 2,5 meter (wel valgevaar)	Ja	57%	59%	52%	59%	59%	58%	54%	45%	59%	58%	44%	56%	67%	78%	77%	81%	57%	62%	75%	40%	47%
	Totaal	350	120	160	70	71	49	100	60	70	14	143	64	38	6	19	2	29	12	4	4	15
(16_3) Zijn er maatregelen genomen m.b.t. het risico van valgevaar?	Ja	89%	87%	93%	92%	87%	89%	94%	88%	92%	100%	93%	95%	79%	93%	81%	100%	91%	100%	100%	75%	73%
	Totaal	350	120	160	70	71	49	100	60	70	14	143	64	38	6	19	2	29	12	4	4	15
(16_03_01) Vervanging: de keuze voor een veiliger arbeidsmiddel	Ja	60%	59%	60%	64%	62%	53%	58%	71%	64%	49%	51%	77%	53%	33%	58%	0%	64%	59%	75%	82%	14%
	Totaal	321	107	148	66	62	45	91	57	66	14	134	62	32	4	16	2	27	12	4	3	11
(16_03_02) Vangnet	Ja	7%	6%	12%	5%	5%	7%	13%	5%	5%	0%	7%	12%	4%	0%	0%	0%	11%	0%	25%	0%	0%
	Totaal	321	107	148	66	62	45	91	57	66	14	134	62	32	4	16	2	27	12	4	3	11
(16_03_03) Aanbrengen van randbeveiliging / hekwerk / leuningen	Ja	53%	53%	54%	49%	47%	65%	57%	35%	49%	91%	50%	63%	44%	0%	80%	0%	38%	14%	50%	20%	36%
	Totaal	321	107	148	66	62	45	91	57	66	14	134	62	32	4	16	2	27	12	4	3	11
(16_03_04) Bedekken van gaten	Ja	15%	14%	21%	12%	11%	21%	22%	15%	12%	0%	9%	30%	7%	0%	5%	0%	19%	4%	25%	0%	0%
	Totaal	321	107	148	66	62	45	91	57	66	14	134	62	32	4	16	2	27	12	4	3	11
(16_03_05) Beperking gebruik ladders en trappen	Ja	43%	44%	38%	54%	42%	49%	37%	42%	54%	30%	44%	56%	45%	80%	32%	0%	32%	27%	50%	18%	4%
	Totaal	321	107	148	66	62	45	91	57	66	14	134	62	32	4	16	2	27	12	4	3	11
(16_03_06) Uitbesteden van werkzaamheden op hoogte	Ja	21%	21%	17%	40%	26%	10%	16%	24%	40%	6%	15%	29%	13%	36%	10%	0%	25%	41%	50%	100%	12%
	Totaal	321	107	148	66	62	45	91	57	66	14	134	62	32	4	16	2	27	12	4	3	11
(16_03_07) Voorlichting en onderricht over de werkwijze	Ja	49%	45%	58%	60%	40%	57%	58%	57%	60%	36%	47%	62%	27%	83%	62%	19%	57%	41%	75%	37%	31%
	Totaal	321	107	148	66	62	45	91	57	66	14	134	62	32	4	16	2	27	12	4	3	11
(16_03_08) Voorlichting en onderricht over de risico's	Ja	47%	43%	54%	67%	39%	52%	53%	60%	67%	30%	43%	64%	23%	20%	63%	19%	54%	39%	75%	18%	33%
	Totaal	321	107	148	66	62	45	91	57	66	14	134	62	32	4	16	2	27	12	4	3	11

		Grooteklasse 3				Grooteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(16_03_09) Voorlichting en onderricht over de maatregelen	Ja	41%	37%	49%	58%	34%	46%	48%	54%	58%	30%	37%	56%	18%	17%	63%	19%	49%	39%	75%	18%	31%
	Totaal	321	107	148	66	62	45	91	57	66	14	134	62	32	4	16	2	27	12	4	3	11
(16_03_10) Toezicht houden op verantwoord gedrag en naleven van maatregelen door werknemers	Ja	35%	30%	44%	52%	27%	38%	42%	52%	52%	47%	34%	38%	11%	17%	60%	19%	44%	35%	75%	18%	37%
	Totaal	321	107	148	66	62	45	91	57	66	14	134	62	32	4	16	2	27	12	4	3	11
(16_03_11) Tijdelijk stopzetten van werkzaamheden wanneer de weersomstandigheden de veiligheid en gezondheid van de WNS in gevaar brengen	Ja	11%	10%	14%	15%	10%	10%	15%	8%	15%	0%	10%	15%	2%	0%	22%	19%	23%	14%	0%	0%	1%
	Totaal	321	107	148	66	62	45	91	57	66	14	134	62	32	4	16	2	27	12	4	3	11
(16_03_12) Aanlijnen	Ja	37%	34%	44%	35%	35%	31%	44%	46%	35%	13%	39%	58%	16%	3%	14%	100%	46%	38%	0%	20%	11%
	Totaal	321	107	148	66	62	45	91	57	66	14	134	62	32	4	16	2	27	12	4	3	11
(16_03_13) Anders	Ja	3%	4%	0%	0%	4%	4%	0%	0%	0%	13%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	26%
	Totaal	321	107	148	66	62	45	91	57	66	14	134	62	32	4	16	2	27	12	4	3	11
(16_04) Hoe beoordeelt u als inspecteur de effectiviteit van de maatregelen die zijn genomen?	Geen mening/niet kunnen waarnemen	15%	16%	13%	15%	18%	12%	12%	17%	15%	13%	11%	17%	24%	0%	60%	19%	0%	44%	25%	0%	6%
	Slecht	2%	2%	1%	0%	0%	5%	0%	5%	0%	0%	3%	0%	6%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Matig	11%	12%	8%	5%	9%	20%	10%	1%	5%	21%	12%	4%	16%	0%	3%	81%	16%	18%	0%	63%	1%
	Voldoende	47%	46%	50%	50%	48%	43%	52%	41%	50%	35%	50%	47%	31%	100%	34%	0%	65%	16%	75%	37%	52%
	Goed	25%	24%	28%	30%	25%	21%	26%	36%	30%	31%	25%	31%	24%	0%	3%	0%	18%	22%	0%	0%	41%
	Totaal	321	107	148	66	62	45	91	57	66	14	134	62	32	4	16	2	27	12	4	3	11

Tabel 3.17 Geluid

Vraag	Antwoordcategorie	Grootteklasse 3				Grootteklasse 5					Sectoren											
		totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(17_01) Zijn er werknemers die regelmatig blootstaan aan schadelijk geluid (dagdosis meer dan 85 dB(A)	Ja	23%	21%	29%	42%	20%	25%	28%	31%	42%	39%	61%	67%	22%	10%	10%	1%	13%	42%	10%	4%	19%
	Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(17_02) Heeft de WG (of arbodeskundige) de blootstelling aan schadelijk geluid gemeten of op deugdelijke wijze geschat?	Ja	24%	20%	33%	51%	16%	31%	31%	50%	51%	5%	41%	15%	21%	0%	38%	63%	29%	48%	15%	7%	47%
	Nee	74%	79%	64%	44%	83%	69%	67%	44%	44%	94%	57%	84%	75%	100%	62%	37%	71%	52%	70%	93%	53%
	Onbekend	1%	1%	3%	5%	1%	0%	2%	6%	5%	1%	1%	0%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	15%	0%	0%
	Totaal	467	178	205	84	107	71	139	66	84	20	231	70	59	7	17	2	25	10	5	3	18
(17_03) Zijn er maatregelen genomen met betrekking tot het risico van schadelijk geluid?	Ja	94%	94%	90%	99%	93%	97%	90%	92%	99%	82%	98%	100%	95%	74%	87%	63%	100%	100%	100%	78%	73%
	Totaal	467	178	205	84	107	71	139	66	84	20	231	70	59	7	17	2	25	10	5	3	18
(17_03_01) Maatregelen in de overdrachtsweg (afscherming, omkasting)	Ja	15%	13%	21%	30%	13%	13%	20%	29%	30%	18%	31%	15%	11%	0%	14%	0%	6%	0%	30%	0%	8%
	Totaal	448	169	196	83	99	70	132	64	83	17	227	70	57	6	15	1	25	10	5	2	13
(17_03_02) Maatregelen als lawaaiige machine vervangen door stillere machine	Ja	22%	19%	28%	42%	19%	18%	28%	26%	42%	45%	19%	17%	26%	0%	11%	0%	30%	51%	15%	9%	3%
	Totaal	448	169	196	83	99	70	132	64	83	17	227	70	57	6	15	1	25	10	5	2	13
(17_03_03) Aanpassen werkwijze zoals schroeven ipv hameren	Ja	6%	7%	3%	6%	8%	5%	2%	7%	6%	0%	4%	17%	5%	0%	0%	0%	0%	0%	15%	0%	0%
	Totaal	448	169	196	83	99	70	132	64	83	17	227	70	57	6	15	1	25	10	5	2	13
(17_03_04) Technische maatregelen	Ja	7%	8%	5%	11%	7%	11%	4%	15%	11%	1%	10%	5%	12%	0%	14%	0%	7%	0%	0%	0%	1%
	Totaal	448	169	196	83	99	70	132	64	83	17	227	70	57	6	15	1	25	10	5	2	13
(17_03_05) Beperking van het aantal blootgestelde werknemers	Ja	12%	11%	10%	28%	12%	10%	9%	20%	28%	24%	13%	14%	5%	0%	9%	0%	7%	21%	30%	0%	27%
	Totaal	448	169	196	83	99	70	132	64	83	17	227	70	57	6	15	1	25	10	5	2	13
(17_03_06) Beperking van de blootstellingduur	Ja	13%	12%	14%	18%	14%	7%	14%	14%	18%	6%	10%	15%	13%	7%	0%	0%	15%	52%	15%	0%	24%
	Totaal	448	169	196	83	99	70	132	64	83	17	227	70	57	6	15	1	25	10	5	2	13

		Grootklasse 3				Grootklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(17_03_07) Voorlichting en onderricht over de werkwijze	Ja	25%	21%	32%	57%	19%	25%	30%	47%	57%	29%	32%	19%	19%	15%	14%	100%	34%	57%	85%	9%	27%
	Totaal	448	169	196	83	99	70	132	64	83	17	227	70	57	6	15	1	25	10	5	2	13
(17_03_08) Voorlichting en onderricht over de risico's	Ja	31%	26%	44%	57%	27%	24%	42%	54%	57%	25%	40%	28%	25%	38%	39%	100%	34%	57%	85%	9%	29%
	Totaal	448	169	196	83	99	70	132	64	83	17	227	70	57	6	15	1	25	10	5	2	13
(17_03_09) Voorlichting en onderricht over de maatregelen	Ja	28%	24%	34%	57%	26%	20%	31%	53%	57%	8%	27%	31%	17%	38%	39%	100%	43%	57%	85%	9%	29%
	Totaal	448	169	196	83	99	70	132	64	83	17	227	70	57	6	15	1	25	10	5	2	13
(17_03_10) Toezicht houden op verantwoord gedrag en naleven van maatregelen door werknemers	Ja	19%	15%	26%	45%	17%	10%	24%	35%	45%	7%	23%	17%	18%	15%	3%	0%	28%	37%	85%	9%	0%
	Totaal	448	169	196	83	99	70	132	64	83	17	227	70	57	6	15	1	25	10	5	2	13
(17_03_11) Verschaffen en gebruik van gehoorbeschermingsmiddelen	Ja	96%	95%	98%	98%	96%	94%	99%	90%	98%	94%	99%	100%	96%	100%	100%	100%	91%	100%	100%	100%	70%
	Totaal	448	169	196	83	99	70	132	64	83	17	227	70	57	6	15	1	25	10	5	2	13
(17_03_12) Anders	Ja	1%	1%	0%	0%	0%	5%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	24%
	Totaal	448	169	196	83	99	70	132	64	83	17	227	70	57	6	15	1	25	10	5	2	13
(17_04) Hoe beoordeelt u als inspecteur de effectiviteit van de maatregelen die zijn genomen?	Geen mening/niet kunnen waarnemen	17%	18%	13%	13%	20%	13%	14%	12%	13%	6%	7%	31%	20%	30%	20%	0%	4%	19%	15%	0%	2%
	Slecht	5%	6%	2%	1%	4%	9%	2%	2%	1%	11%	2%	0%	10%	0%	0%	100%	9%	0%	0%	0%	0%
	Matig	14%	13%	19%	5%	17%	5%	19%	17%	5%	19%	18%	11%	7%	0%	3%	0%	28%	2%	0%	91%	13%
	Voldoende	47%	46%	49%	45%	43%	54%	49%	48%	45%	37%	50%	46%	46%	70%	64%	0%	39%	68%	70%	0%	56%
	Goed	18%	17%	17%	35%	16%	19%	16%	21%	35%	26%	23%	13%	17%	0%	13%	0%	19%	10%	15%	9%	29%
	Totaal	448	169	196	83	99	70	132	64	83	17	227	70	57	6	15	1	25	10	5	2	13

Tabel 3.18 Trillingen

		Grootteklasse 3				Grootteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(18_01) Zijn er werknemers van de vestiging die regelmatig zitten of staan op voertuigen of machines die lichaams/handtrillingen veroorzaken ?	Totaal	16%	15%	21%	31%	13%	20%	21%	21%	31%	39%	28%	51%	21%	6%	11%	0%	6%	37%	7%	6%	3%
		1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(18_01_1) Aan welk type trillingen staan zij bloot?	wns met alleen lichaamstrillingen	34%	34%	35%	42%	36%	29%	35%	34%	42%	51%	29%	5%	49%	88%	80%	0%	15%	0%	78%	9%	0%
	wns met alleen hand-armtrillingen	43%	46%	36%	22%	42%	54%	34%	56%	22%	20%	47%	66%	39%	2%	19%	0%	25%	24%	0%	91%	68%
	wns met beide types trillingen	23%	20%	29%	36%	22%	16%	32%	10%	36%	29%	25%	29%	13%	10%	2%	0%	60%	76%	22%	0%	32%
	Totaal	317	121	137	59	67	54	91	46	59	23	127	57	56	5	18	0	13	7	3	5	3
(18_02) Heeft de WG (of arbodeskundige) de blootstelling aan trillingen gemeten of op deugdelijke wijze geschat?	Ja	8%	5%	15%	20%	6%	3%	15%	10%	20%	10%	9%	9%	7%	0%	14%	0%	7%	22%	0%	0%	0%
	Nee	92%	95%	84%	73%	94%	97%	83%	89%	73%	90%	88%	91%	92%	100%	85%	0%	93%	78%	100%	100%	100%
	Onbekend	1%	0%	2%	7%	0%	0%	2%	1%	7%	0%	3%	0%	1%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Totaal	317	121	137	59	67	54	91	46	59	23	127	57	56	5	18	0	13	7	3	5	3
(18_03) Zijn er maatregelen genomen ter bestrijding van het risico van lichaams-, en/of hand- en armtrillingen?	Totaal	70%	68%	74%	87%	67%	71%	73%	78%	87%	68%	80%	58%	68%	90%	76%	0%	93%	76%	22%	100%	32%
		317	121	137	59	67	54	91	46	59	23	127	57	56	5	18	0	13	7	3	5	3
(18_03_01) Mechaniseren / automatiseren proces	Ja	6%	7%	4%	3%	6%	9%	5%	1%	3%	0%	7%	8%	5%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	46%	0%
	Totaal	239	85	104	50	44	41	68	36	50	17	102	40	39	4	13	0	11	5	1	5	2
(18_03_02) Vervanging door alternatieve technieken, trillingsarme apparatuur of keuze van machines van juiste vermogen	Ja	38%	38%	42%	28%	40%	33%	42%	40%	28%	30%	32%	52%	31%	3%	37%	0%	56%	47%	0%	68%	0%
	Totaal	239	85	104	50	44	41	68	36	50	17	102	40	39	4	13	0	11	5	1	5	2
(18_03_03) Trillingsarme opstelling en installatie vaste apparatuur, bijvoorbeeld door rubberverbindingen	Ja	19%	22%	13%	17%	21%	24%	13%	10%	17%	8%	18%	31%	22%	0%	0%	0%	0%	53%	0%	68%	0%
	Totaal	239	85	104	50	44	41	68	36	50	17	102	40	39	4	13	0	11	5	1	5	2

		Grootklasse 3				Grootklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(18_03_04) Werkzaamheden spreiden over meerdere werknemers	Ja	22%	17%	35%	35%	15%	20%	33%	46%	35%	15%	33%	16%	26%	13%	5%	0%	36%	53%	0%	0%	50%
	Totaal	239	85	104	50	44	41	68	36	50	17	102	40	39	4	13	0	11	5	1	5	2
(18_03_05) Regelmatig controle en onderhoud apparatuur	Ja	53%	50%	57%	68%	50%	50%	59%	45%	68%	45%	52%	56%	50%	100%	46%	0%	63%	76%	0%	27%	50%
	Totaal	239	85	104	50	44	41	68	36	50	17	102	40	39	4	13	0	11	5	1	5	2
(18_03_06) Vlakke vloer of ondergrond bij rijdende machines/apparatuur	Ja	31%	22%	51%	55%	17%	32%	51%	46%	55%	49%	40%	12%	50%	3%	21%	0%	8%	0%	100%	9%	0%
	Totaal	239	85	104	50	44	41	68	36	50	17	102	40	39	4	13	0	11	5	1	5	2
(18_03_07) Goede vering/schokbreking en/of aangepaste snelheid bij rijdende voertuigen	Ja	41%	40%	43%	48%	36%	46%	45%	30%	48%	42%	40%	32%	53%	10%	81%	0%	30%	29%	0%	9%	0%
	Totaal	239	85	104	50	44	41	68	36	50	17	102	40	39	4	13	0	11	5	1	5	2
(18_03_08) Ergonomische trilling dempende stoel afgesteld op het voertuig en gebruiker	Ja	27%	25%	29%	36%	26%	25%	32%	13%	36%	29%	20%	32%	29%	10%	77%	0%	10%	24%	0%	5%	0%
	Totaal	239	85	104	50	44	41	68	36	50	17	102	40	39	4	13	0	11	5	1	5	2
(18_03_09) Voorlichting en onderricht over de werkwijze	Ja	30%	26%	35%	56%	24%	30%	32%	59%	56%	15%	32%	30%	20%	10%	47%	0%	80%	53%	100%	9%	0%
	Totaal	239	85	104	50	44	41	68	36	50	17	102	40	39	4	13	0	11	5	1	5	2
(18_03_10) Voorlichting en onderricht over de risico's	Ja	27%	24%	28%	58%	23%	27%	24%	56%	58%	1%	23%	30%	17%	10%	48%	0%	80%	53%	100%	9%	0%
	Totaal	239	85	104	50	44	41	68	36	50	17	102	40	39	4	13	0	11	5	1	5	2
(18_03_11) Voorlichting en onderricht over de maatregelen	Ja	24%	22%	25%	50%	23%	20%	21%	56%	50%	1%	22%	23%	14%	10%	48%	0%	80%	53%	100%	5%	0%
	Totaal	239	85	104	50	44	41	68	36	50	17	102	40	39	4	13	0	11	5	1	5	2
(18_03_12) Toezicht op verantwoord gedrag en naleven van maatregelen door werknemers	Ja	16%	13%	20%	41%	18%	4%	18%	31%	41%	9%	11%	18%	5%	10%	3%	0%	72%	53%	0%	9%	50%
	Totaal	239	85	104	50	44	41	68	36	50	17	102	40	39	4	13	0	11	5	1	5	2
(18_03_13) Persoonlijke beschermingsmiddelen	Ja	6%	6%	4%	7%	4%	10%	3%	8%	7%	0%	1%	22%	0%	0%	0%	0%	6%	24%	0%	0%	0%
	Totaal	239	85	104	50	44	41	68	36	50	17	102	40	39	4	13	0	11	5	1	5	2
(18_03_14) Anders	Ja	2%	1%	2%	5%	2%	0%	2%	3%	5%	8%	1%	3%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Totaal	239	85	104	50	44	41	68	36	50	17	102	40	39	4	13	0	11	5	1	5	2

		Grootklasse 3				Grootklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(18_04) Hoe beoordeelt u als inspecteur de effectiviteit van de maatregelen die zijn genomen?	Geen mening/niet kunnen waarnemen	14%	16%	12%	11%	17%	12%	12%	8%	11%	14%	13%	17%	17%	0%	39%	0%	0%	29%	0%	0%	50%
	Slecht	0%	0%	0%	3%	0%	0%	0%	0%	3%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Matig	5%	6%	3%	0%	5%	8%	2%	9%	0%	0%	5%	9%	0%	0%	0%	0%	20%	0%	0%	0%	50%
	Voldoende	65%	64%	69%	56%	60%	71%	71%	60%	56%	76%	69%	62%	65%	54%	58%	0%	76%	71%	100%	27%	0%
	Goed	16%	15%	16%	30%	18%	8%	15%	23%	30%	10%	13%	12%	17%	46%	3%	0%	4%	0%	0%	73%	0%
Totaal		239	85	104	50	44	41	68	36	50	17	102	40	39	4	13	0	11	5	1	5	2

Tabel 3.19 Zwangeren

Vraag	Antwoordcategorie	totaal	Grooteklasse 3				Grooteklasse 5					Sectoren										
			1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(19_01) Is de werkgever bekend met de inhoud van wet- en regelgeving t.a.v. zwangere wns/ wns tot 6 mnd na de bevalling/ wns tijdens borstvoedingsperiode?	Ja	58%	53%	72%	94%	50%	64%	70%	85%	94%	49%	46%	31%	52%	51%	52%	80%	63%	99%	55%	90%	76%
	Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(19_01_1) Aangepaste werkzaamheden	Ja	71%	68%	78%	85%	68%	67%	78%	81%	85%	63%	76%	77%	75%	66%	56%	61%	64%	99%	67%	87%	72%
	Totaal	884	331	398	155	192	139	261	137	155	25	226	46	139	44	70	39	119	28	25	71	52
(19_01_2) Aangepaste werktijden	Ja	68%	64%	79%	90%	65%	60%	77%	87%	90%	28%	72%	77%	76%	69%	62%	54%	64%	87%	90%	76%	65%
	Totaal	884	331	398	155	192	139	261	137	155	25	226	46	139	44	70	39	119	28	25	71	52
(19_01_3) Mogelijkheid tot nemen van rust tijdens werktijd	Ja	76%	73%	83%	90%	73%	73%	82%	84%	90%	52%	77%	75%	75%	75%	67%	68%	80%	87%	94%	77%	82%
	Totaal	884	331	398	155	192	139	261	137	155	25	226	46	139	44	70	39	119	28	25	71	52
(19_01_4) Mogelijkheid voor borstvoeding en kolven	Ja	86%	85%	89%	95%	85%	85%	88%	94%	95%	73%	86%	81%	86%	77%	84%	94%	88%	93%	90%	92%	85%
	Totaal	884	331	398	155	192	139	261	137	155	25	226	46	139	44	70	39	119	28	25	71	52
(19_01_5) Recht op zwangerschaps- en ouderschapsverlof	Ja	96%	96%	95%	98%	96%	95%	96%	95%	98%	83%	94%	100%	97%	96%	94%	99%	99%	93%	96%	94%	92%
	Totaal	884	331	398	155	192	139	261	137	155	25	226	46	139	44	70	39	119	28	25	71	52
(19_02) Waren er het afgelopen jaar in de vestiging zwangere WNSen/of WNS in de periode tot 6 maanden na de bevalling?	Ja	13%	8%	28%	72%	6%	16%	26%	45%	72%	10%	11%	4%	13%	12%	8%	10%	15%	77%	15%	24%	20%
	Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(19_03) Heeft de WG de betreffende WNS geïnformeerd over onderwerpen m.b.t. zwangerschap, ouderschap en werk	Ja	83%	79%	85%	94%	72%	87%	82%	96%	94%	70%	83%	75%	92%	77%	84%	90%	91%	83%	100%	73%	65%
	Totaal	330	59	158	113	24	35	90	68	113	6	75	12	48	19	23	15	49	18	10	35	20
(19_03_1) Veilig en gezond werken tijdens en direct na de zwangerschap	Ja	51%	39%	59%	70%	35%	42%	64%	43%	70%	54%	57%	47%	64%	42%	74%	29%	31%	45%	49%	72%	35%
	Totaal	299	48	143	108	17	31	77	66	108	4	69	11	45	17	20	14	47	16	10	30	16

		Grootklasse 3				Grootklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(19_03_2) Zwangerschaps- en bevallingsverlof	Ja	90%	87%	91%	93%	91%	83%	90%	95%	93%	54%	89%	89%	86%	99%	100%	100%	87%	88%	100%	90%	100%
	Totaal	299	48	143	108	17	31	77	66	108	4	69	11	45	17	20	14	47	16	10	30	16
(19_03_1) Ouderschapsverlof	Ja	78%	72%	82%	86%	81%	62%	80%	89%	86%	26%	76%	84%	81%	90%	90%	80%	64%	84%	100%	82%	87%
	Totaal	299	48	143	108	17	31	77	66	108	4	69	11	45	17	20	14	47	16	10	30	16
(19_03_4) Borstvoeding geven tijdens het werk	Ja	62%	59%	61%	74%	71%	47%	60%	67%	74%	32%	75%	63%	60%	81%	81%	59%	53%	71%	71%	77%	43%
	Totaal	299	48	143	108	17	31	77	66	108	4	69	11	45	17	20	14	47	16	10	30	16
(19_03_5) Kolven tijdens het werk	Ja	60%	50%	66%	77%	54%	47%	65%	68%	77%	4%	78%	56%	61%	46%	81%	82%	51%	83%	71%	85%	39%
	Totaal	299	48	143	108	17	31	77	66	108	4	69	11	45	17	20	14	47	16	10	30	16
(19_03_6) Arbeids- en rusttijden	Ja	63%	53%	71%	75%	65%	41%	75%	55%	75%	26%	66%	41%	69%	59%	86%	64%	56%	67%	80%	73%	46%
	Totaal	299	48	143	108	17	31	77	66	108	4	69	11	45	17	20	14	47	16	10	30	16
(19_03_7) Anders	Ja	7%	9%	4%	6%	7%	10%	4%	6%	6%	46%	4%	0%	6%	0%	4%	10%	10%	10%	10%	4%	0%
	Totaal	299	48	143	108	17	31	77	66	108	4	69	11	45	17	20	14	47	16	10	30	16
(19_04) Heeft WG aanpassingen in arbeidsomstandigheden en -tijden aangeboden aan de zwangere WNS en/of WNS in de periode tot 6 maanden na de bevalling	Ja	68%	63%	72%	79%	55%	73%	73%	68%	79%	3%	70%	27%	71%	76%	74%	82%	65%	63%	90%	83%	62%
	Totaal	330	59	158	113	24	35	90	68	113	6	75	12	48	19	23	15	49	18	10	35	20
(19_04_01) Aangepaste werkzaamheden tav fysieke belasting en trillingen	Ja	31%	41%	23%	26%	46%	37%	24%	15%	26%	100%	22%	46%	46%	13%	6%	0%	1%	14%	0%	76%	34%
	Totaal	233	40	107	86	14	26	62	45	86	1	49	5	35	14	14	13	36	11	9	31	15
(19_04_02) Aangepaste werkzaamheden tav gevaarlijke stoffen (niet nader gespecificeerd)	Ja	11%	10%	9%	18%	16%	5%	8%	11%	18%	100%	29%	31%	13%	0%	0%	0%	9%	0%	0%	3%	29%
	Totaal	233	40	107	86	14	26	62	45	86	1	49	5	35	14	14	13	36	11	9	31	15
(19_04_03) Aangepaste werkzaamheden tav werkdruk en ongewenst omgangsvormen	Ja	14%	13%	13%	20%	15%	12%	12%	16%	20%	0%	10%	11%	18%	0%	42%	0%	7%	4%	11%	23%	13%
	Totaal	233	40	107	86	14	26	62	45	86	1	49	5	35	14	14	13	36	11	9	31	15

		Grootklasse 3				Grootklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(19_04_04) Aangepaste werkzaamheden tav biologische agentia	Ja	5%	0%	10%	6%	0%	0%	10%	9%	6%	0%	6%	0%	0%	0%	0%	0%	6%	4%	0%	13%	7%
	Totaal	233	40	107	86	14	26	62	45	86	1	49	5	35	14	14	13	36	11	9	31	15
(19_04_05) Aangepaste werktijden	Ja	68%	64%	69%	81%	67%	62%	66%	82%	81%	0%	75%	69%	56%	83%	45%	78%	82%	52%	79%	77%	43%
	Totaal	233	40	107	86	14	26	62	45	86	1	49	5	35	14	14	13	36	11	9	31	15
(19_04_06) Mogelijkheid tot nemen van rust tijdens werktijd (excl. kolftijd en/of tijd voor borstvoeding)	Ja	55%	60%	48%	61%	65%	55%	43%	70%	61%	100%	62%	45%	39%	40%	26%	76%	75%	32%	56%	58%	69%
	Totaal	233	40	107	86	14	26	62	45	86	1	49	5	35	14	14	13	36	11	9	31	15
(19_04_07) Anders	Ja	3%	0%	4%	7%	0%	0%	5%	1%	7%	0%	0%	0%	1%	0%	18%	10%	3%	16%	11%	2%	0%
	Totaal	233	40	107	86	14	26	62	45	86	1	49	5	35	14	14	13	36	11	9	31	15
(19_05) Was er voor deze zwangere wns en/of wns in de periode tot 6 maanden na de bevalling een rustruimte aanwezig?	Ja, er was een afsluitbare rustruimte aanwezig met een bed of bank	21%	16%	22%	35%	12%	21%	23%	19%	35%	47%	22%	16%	9%	19%	20%	7%	28%	51%	33%	33%	8%
	Ja, er was een afsluitbare rustruimte aanwezig zonder een bed of bank	22%	18%	25%	32%	13%	23%	22%	38%	32%	0%	26%	32%	25%	3%	13%	54%	17%	36%	47%	17%	39%
	Ja, er was een rustruimte aanwezig, niet afsluitbaar, met een bed of bank	4%	5%	3%	2%	10%	0%	3%	5%	2%	0%	1%	0%	5%	0%	2%	2%	10%	0%	0%	5%	0%
	Ja, er was een rustruimte aanwezig, niet afsluitbaar, zonder bed of bank	6%	6%	7%	5%	5%	6%	7%	4%	5%	0%	11%	6%	9%	0%	6%	1%	7%	1%	0%	8%	2%
	Nee, er was geen rustruimte op de vestiging	47%	55%	42%	26%	60%	50%	45%	33%	26%	53%	39%	46%	52%	79%	59%	37%	38%	11%	20%	38%	51%
	Totaal	330	59	158	113	24	35	90	68	113	6	75	12	48	19	23	15	49	18	10	35	20
(19_06) Waren er in het afgelopen jaar WNS die borstvoeding geven aan hun baby jonger dan 9 maanden?	Ja	5%	2%	11%	45%	1%	6%	10%	18%	45%	1%	6%	1%	4%	2%	2%	3%	5%	53%	8%	14%	6%
	Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64

		Grooteklasse 3				Grooteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(19_07) Was er voor de WNS die borstvoeding gaven op de vestiging een kolfruiimte aanwezig?	Ja, dit was dezelfde ruimte als de ruistruiimte (zie vraag 19_5)	69%	74%	68%	61%	100%	55%	70%	60%	61%	0%	64%	0%	67%	88%	38%	51%	83%	62%	38%	77%	70%
	Ja, er was een aparte afsluitbare kolfruiimte aanwezig	13%	5%	11%	34%	0%	8%	8%	22%	34%	100%	5%	0%	10%	4%	42%	49%	12%	38%	62%	7%	1%
	Ja, er was een aparte kolfruiimte aanwezig maar deze was niet afsluitbaar	2%	0%	3%	4%	0%	0%	4%	0%	4%	0%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	6%	0%	0%	2%	0%
	Nee, er was geen kolfruiimte aanwezig	16%	22%	18%	2%	0%	37%	18%	18%	2%	0%	28%	100%	23%	8%	20%	0%	0%	0%	0%	14%	28%
	Totaal	154	21	62	71	6	15	34	28	71	2	44	1	19	6	11	4	20	11	5	24	7
(19_08) Heeft de WG de WNS die borstvoeding gaven in de gelegenheid gesteld om zelf naar het kind toe te gaan?	Ja	69%	70%	73%	60%	71%	70%	71%	79%	60%	100%	52%	100%	88%	43%	72%	0%	88%	73%	38%	50%	70%
	Totaal	154	21	62	71	6	15	34	28	71	2	44	1	19	6	11	4	20	11	5	24	7

Tabel 3.20 Jongeren

		Grootteklasse 3				Grootteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(20_01) Waren er in het afgelopen jaar jongeren t/m 17 jaar in dienst die arbeid verrichten naast hun opleiding/scholing?	ja	17%	15%	22%	27%	12%	24%	23%	20%	27%	41%	14%	10%	18%	61%	9%	1%	5%	15%	6%	4%	17%
	Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(20_02_1) Toegestane arbeidsduur (per dag, per week e.d.)	Ja	85%	83%	88%	92%	81%	85%	87%	96%	92%	69%	88%	84%	82%	95%	92%	100%	54%	100%	100%	78%	68%
	Totaal	207	70	97	40	34	36	63	34	40	15	56	12	41	42	11	1	7	3	4	6	9
(20_02_2) Toegestane arb.tijden ('nacht, weekend)	Ja	78%	78%	77%	88%	74%	83%	75%	88%	88%	50%	81%	66%	79%	93%	73%	0%	47%	100%	74%	100%	53%
	Totaal	207	70	97	40	34	36	63	34	40	15	56	12	41	42	11	1	7	3	4	6	9
(20_02_3) Toegestane werkzaamheden	Ja	83%	82%	85%	90%	86%	77%	84%	95%	90%	76%	95%	100%	76%	84%	77%	0%	100%	100%	100%	100%	84%
	Totaal	207	70	97	40	34	36	63	34	40	15	56	12	41	42	11	1	7	3	4	6	9
(20_02) Is de werkgever bekend met de inhoud van wet- en regelgeving t.a.v. deze jongere werknemers?	Ja, bekend met wet- en regelgeving t.a.v.	76%	72%	86%	93%	66%	81%	85%	97%	93%	72%	79%	68%	69%	86%	80%	100%	62%	100%	100%	78%	67%
	Totaal	253	99	111	43	53	46	76	35	43	20	67	16	52	47	14	1	10	3	4	7	12
(20_03) Worden de jongeren voorgelicht en geïnstrueerd over de mogelijke risico's en gevaren van de werkzaamheden	Ja	82%	80%	90%	90%	78%	82%	89%	100%	90%	95%	90%	69%	78%	88%	79%	100%	62%	100%	100%	56%	81%
(20_03_1) Individueel bij aanvang werkzaamheden	Ja	89%	87%	93%	84%	83%	93%	93%	96%	84%	95%	83%	83%	91%	93%	94%	100%	58%	86%	74%	100%	70%
	Totaal	223	79	104	40	42	37	69	35	40	19	63	13	44	42	11	1	7	3	4	5	11
(20_03_2) Tijdens een groepsessie met meerdere nieuwe collega's tegelijk	Ja	11%	6%	17%	42%	10%	0%	14%	40%	42%	13%	7%	6%	9%	8%	7%	0%	42%	14%	78%	16%	10%
	Totaal	223	79	104	40	42	37	69	35	40	19	63	13	44	42	11	1	7	3	4	5	11

		Grootklasse 3				Grootklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(20_03_3) Tijdens de werkzaamheden door een ervaren collega	Ja	53%	44%	73%	76%	40%	50%	74%	68%	76%	39%	70%	81%	50%	52%	74%	100%	54%	100%	52%	16%	57%
	Totaal	223	79	104	40	42	37	69	35	40	19	63	13	44	42	11	1	7	3	4	5	11
(20_03_4) Anders	Ja	2%	0%	6%	13%	0%	0%	6%	8%	13%	0%	1%	11%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	26%	0%	7%
	Totaal	223	79	104	40	42	37	69	35	40	19	63	13	44	42	11	1	7	3	4	5	11
(20_04)) Is er tijdens de uitoefening van de werkzaamheden toezicht op het veilig en gezond werken van de jongeren?	1	76%	73%	84%	88%	72%	74%	83%	93%	88%	67%	71%	48%	84%	80%	52%	100%	62%	43%	100%	76%	89%
	2	17%	18%	16%	6%	15%	22%	17%	5%	6%	23%	25%	52%	7%	14%	48%	0%	21%	14%	0%	22%	11%
	3	3%	4%	0%	2%	5%	2%	0%	1%	2%	10%	0%	0%	6%	0%	0%	0%	0%	43%	0%	0%	0%
	4	4%	6%	0%	4%	8%	3%	0%	1%	4%	0%	4%	0%	4%	7%	0%	0%	17%	0%	0%	2%	0%
	Totaal	253	99	111	43	53	46	76	35	43	20	67	16	52	47	14	1	10	3	4	7	12
(20_05) Worden de jongeren bij het verrichten van hun werkzaamheden blootgesteld aan één of meerdere arbeidsrisico's?	Ja,	69%	69%	69%	71%	80%	52%	69%	72%	71%	67%	68%	87%	56%	80%	58%	100%	73%	86%	52%	65%	63%
	Totaal	253	99	111	43	53	46	76	35	43	20	67	16	52	47	14	1	10	3	4	7	12
(20_05_1_01) 1. Uitgliden 13 tm 15 jaar	Ja	3%	1%	7%	6%	0%	3%	7%	9%	6%	3%	2%	0%	2%	5%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	3%
	Totaal	253	99	111	43	53	46	76	35	43	20	67	16	52	47	14	1	10	3	4	7	12
(20_05_1_02) 2. Brandwonden 13 tm 15 jaar	Ja	2%	2%	1%	1%	1%	3%	1%	0%	1%	5%	0%	0%	0%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Totaal	253	99	111	43	53	46	76	35	43	20	67	16	52	47	14	1	10	3	4	7	12
(20_05_1_03) 3. Snijden/zagen 13 tm 15 jaar	Ja	1%	1%	1%	0%	0%	3%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Totaal	253	99	111	43	53	46	76	35	43	20	67	16	52	47	14	1	10	3	4	7	12
(20_05_1_04) 4. Tillen, dragen, duwen of trekken 13 tm 15 jaar	Ja	3%	3%	3%	8%	5%	0%	2%	12%	8%	20%	2%	0%	2%	0%	12%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Totaal	253	99	111	43	53	46	76	35	43	20	67	16	52	47	14	1	10	3	4	7	12
(20_05_1_05) 5. Statische lich.houding 13 tm 15 jaar	Ja	4%	4%	2%	6%	7%	0%	2%	0%	6%	24%	0%	0%	1%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Totaal	253	99	111	43	53	46	76	35	43	20	67	16	52	47	14	1	10	3	4	7	12

		Grootklasse 3			Grootklasse 5					Sectoren												
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(20_05_1_06) 6. Repeterend werk 13 tm 15 jaar	Ja Totaal	4% 253	4% 99	5% 111	6% 43	5% 53	3% 46	5% 76	3% 35	6% 43	35% 20	1% 67	4% 16	2% 52	0% 47	0% 14	0% 1	0% 10	0% 3	0% 4	0% 7	0% 12
(20_05_1_07) 7. Beeldschermwerk 13 tm 15	Ja Totaal	0% 253	0% 99	0% 111	0% 43	0% 53	0% 46	0% 76	0% 35	0% 43	0% 20	0% 67	0% 16	0% 52	0% 47	0% 14	0% 1	0% 10	0% 3	0% 4	0% 7	0% 12
(20_05_1_08) 8. Werkdruk 13 tm 15 jaar	Ja Totaal	1% 253	0% 99	4% 111	3% 43	0% 53	0% 46	5% 76	0% 35	3% 43	0% 20	0% 67	0% 16	2% 52	2% 47	0% 14	0% 1	0% 10	0% 3	0% 4	0% 7	0% 12
(20_05_1_09) 9. Ongewenste omgangsvormen 13 tm 15 jr	Ja Totaal	1% 253	0% 99	1% 111	11% 43	0% 53	0% 46	1% 76	0% 35	11% 43	0% 20	0% 67	0% 16	1% 52	0% 47	0% 14	0% 1	0% 10	0% 3	0% 4	0% 7	0% 12
(20_05_1_10) 10. Schadelijk geluid 13 tm 15 jaar	Ja Totaal	1% 253	2% 99	0% 111	2% 43	1% 53	2% 46	0% 76	0% 35	2% 43	5% 20	1% 67	0% 16	2% 52	0% 47	0% 14	0% 1	0% 10	0% 3	0% 4	0% 7	0% 12
(20_05_1_11) 11. Gevaarlijke stoffen 13 tm 15 jaar	Ja Totaal	0% 253	0% 99	0% 111	0% 43	1% 53	0% 46	0% 76	0% 35	0% 43	0% 20	4% 67	0% 16	0% 52	0% 47	0% 14	0% 1	0% 10	0% 3	0% 4	0% 7	0% 12
(20_05_1_12) 12. Gevaarlijke machines 13 tm 15 jaar	Ja Totaal	1% 253	0% 99	3% 111	0% 43	0% 53	0% 46	3% 76	0% 35	0% 43	0% 20	0% 67	0% 16	0% 52	1% 47	12% 14	0% 1	0% 10	0% 3	0% 4	0% 7	0% 12
(20_05_1_13) 13. Werken op hoogte 13 tm 15 jaar	Ja Totaal	1% 253	1% 99	2% 111	0% 43	1% 53	0% 46	2% 76	0% 35	0% 43	5% 20	0% 67	0% 16	0% 52	0% 47	12% 14	0% 1	0% 10	0% 3	0% 4	0% 7	0% 12
(20_05_1_14) 14. Anders 13 tm 15 jaar	Ja Totaal	0% 253	0% 99	0% 111	0% 43	0% 53	0% 46	0% 76	0% 35	0% 43	0% 20	0% 67	0% 16	0% 52	0% 47	0% 14	0% 1	0% 10	0% 3	0% 4	0% 7	0% 12
(20_05_2_01) 1. Uitglijden 16 t/m 17 jaar	Ja Totaal	24% 253	22% 99	29% 111	32% 43	27% 53	15% 46	30% 76	20% 35	32% 43	3% 20	24% 67	11% 16	5% 52	50% 47	6% 14	100% 1	24% 10	86% 3	26% 4	0% 7	25% 12
(20_05_2_02) 2. Brandwonden 16 t/m 17 jaar	Ja Totaal	16% 253	17% 99	14% 111	10% 43	18% 53	16% 46	15% 76	4% 35	10% 43	5% 20	13% 67	7% 16	7% 52	37% 47	0% 14	100% 1	0% 10	0% 3	26% 4	0% 7	0% 12
(20_05_2_03) 3. Snijden/zagen 16 t/m 17 jaar	Ja Totaal	13% 253	12% 99	14% 111	16% 43	6% 53	21% 46	14% 76	15% 35	16% 43	8% 20	36% 67	25% 16	13% 52	13% 47	0% 14	100% 1	0% 10	0% 3	52% 4	0% 7	0% 12
(20_05_2_04) 4. Tillen, dragen, duwen of trekken 16 t/m 17 jaar	Ja Totaal	24% 253	20% 99	31% 111	37% 43	20% 53	21% 46	32% 76	23% 35	37% 43	28% 20	41% 67	53% 16	36% 52	6% 47	30% 14	0% 1	26% 10	43% 3	26% 4	65% 7	3% 12

		Grootklasse 3			Grootklasse 5					Sectoren													
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening	
(20_05_2_05)5. Statische lichaams houding 16 t/m 17 jr	Ja Totaal	15% 253	15% 99	13% 111	9% 43	17% 53	12% 46	13% 76	14% 35	9% 43	27% 20	25% 67	32% 16	14% 52	8% 47	0% 14	100% 1	0% 10	0% 3	0% 4	28% 7	22% 12	
(20_05_2_06)6. Repeterend werk 16 t/m 17 jaar	Ja Totaal	9% 253	9% 99	8% 111	13% 43	7% 53	12% 46	8% 76	9% 35	13% 43	35% 20	13% 67	19% 16	5% 52	3% 47	0% 14	0% 1	0% 10	0% 3	26% 4	0% 7	11% 12	
(20_05_2_07)7. Beeldschermwer 16 t/m 17 jr	Ja Totaal	8% 253	8% 99	7% 111	19% 43	12% 53	0% 46	5% 76	25% 35	19% 43	0% 20	4% 67	2% 16	10% 52	6% 47	11% 14	0% 1	45% 10	43% 3	0% 4	0% 7	0% 12	
(20_05_2_08)8. Werkdruk 16 t/m 17 jaar	Ja Totaal	7% 253	6% 99	13% 111	6% 43	4% 53	9% 46	13% 76	10% 35	6% 43	5% 20	7% 67	7% 16	7% 52	9% 47	6% 14	0% 1	21% 10	0% 3	0% 4	0% 7	0% 12	
(20_05_2_09)9. Ongewenste omgangsvormen 16 t/m 17	Ja Totaal	13% 253	13% 99	14% 111	15% 43	11% 53	15% 46	14% 76	14% 35	15% 43	0% 20	1% 67	7% 16	7% 52	27% 47	12% 14	0% 1	24% 10	0% 3	0% 4	0% 7	0% 12	
(20_05_2_10)10. Schadelijk geluid 16 t/m 17 jaar	Ja Totaal	14% 253	12% 99	17% 111	23% 43	15% 53	9% 46	18% 76	8% 35	23% 43	14% 20	42% 67	66% 16	14% 52	1% 47	3% 14	0% 1	26% 10	0% 3	52% 4	0% 7	11% 12	
(20_05_2_11)11. Gevaarlijke stoffen 16 t/m 17 jaar	Ja Totaal	9% 253	10% 99	10% 111	8% 43	9% 53	11% 46	10% 76	4% 35	8% 43	0% 20	31% 67	10% 16	11% 52	7% 47	0% 14	0% 1	0% 10	0% 3	26% 4	0% 7	27% 12	
(20_05_2_12)12. Gevaarlijke machines 16 t/m 17 jaar	Ja Totaal	14% 253	12% 99	20% 111	22% 43	15% 53	6% 46	21% 76	13% 35	22% 43	10% 20	43% 67	34% 16	20% 52	5% 47	12% 14	0% 1	26% 10	0% 3	52% 4	0% 7	0% 12	
(20_05_2_13)13. Werken op hoogte 16 t/m 17 jaar	Ja Totaal	3% 253	2% 99	6% 111	11% 43	1% 53	2% 46	7% 76	0% 35	11% 43	5% 20	3% 67	20% 16	1% 52	0% 47	15% 14	0% 1	0% 10	0% 3	52% 4	0% 7	0% 12	
(20_05_2_14)14. Anders 16 t/m 17 jaar	Ja Totaal	0% 253	0% 99	0% 111	0% 43	0% 53	0% 46	0% 76	0% 35	0% 43	0% 20	0% 67	0% 16	0% 52	0% 47	0% 14	0% 1	0% 10	0% 3	0% 4	0% 7	0% 12	
(20_06_1) Gebruiken de jongeren van 13_15 jaar persoonlijke beschermingsmiddelen indien de werkzaamheden dat vereisen?	Ja, altijd	5%	4%	6%	13%	1%	9%	5%	18%	13%	19%	8%	4%	4%	0%	12%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	3%
	Ja, meestal wel	1%	1%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	5%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Ja, soms	2%	2%	3%	0%	4%	0%	3%	0%	0%	15%	0%	0%	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Nee	3%	2%	8%	6%	3%	0%	8%	4%	6%	1%	0%	0%	1%	9%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	N.v.t. geen 13-15 jarigen N.v.t. geen PBM's vereist Totaal	80% 10% 253	83% 8% 99	70% 13% 111	63% 17% 43	84% 8% 53	82% 9% 46	72% 12% 76	55% 23% 35	63% 17% 43	52% 9% 20	87% 5% 67	86% 11% 16	83% 10% 52	77% 13% 47	84% 4% 14	100% 0% 1	97% 3% 10	100% 0% 3	74% 26% 4	100% 0% 7	87% 11% 12	

		Grootklasse 3				Grootklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en Informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(20_06_2) Gebruiken de jongeren van 16-17 jaar persoonlijke beschermingsmiddelen indien de werkzaamheden dat vereisen?	Ja altijd	29%	24%	40%	51%	21%	30%	39%	47%	51%	35%	68%	54%	25%	23%	32%	100%	26%	43%	52%	0%	19%
	Ja meestal wel	5%	5%	7%	3%	6%	2%	7%	1%	3%	5%	7%	35%	5%	3%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Ja soms	4%	4%	3%	0%	5%	4%	3%	9%	0%	18%	3%	0%	2%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Nee	8%	8%	6%	11%	5%	12%	6%	3%	11%	14%	0%	0%	10%	10%	0%	0%	3%	0%	0%	9%	0%
	N.v.t. geen 16-17 jarigen	10%	10%	9%	12%	10%	11%	8%	11%	12%	14%	11%	11%	11%	0%	8%	0%	26%	0%	0%	24%	30%
	N.v.t. geen PBM's vereist	44%	48%	36%	23%	53%	41%	36%	30%	23%	14%	10%	0%	48%	60%	57%	0%	45%	57%	48%	67%	51%
	Totaal	253	99	111	43	53	46	76	35	43	20	67	16	52	47	14	1	10	3	4	7	12
(v20_07_1) Op welk deel van de dag wordt de arbeid door jongeren van 13-15 jaar verricht?	Tussen 7:00 uur en 23:00 uur	18%	15%	26%	36%	14%	16%	23%	46%	36%	62%	16%	15%	14%	14%	16%	0%	3%	0%	26%	24%	3%
	Tussen 23:00 uur en 7:00 uur	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Op alle voorkomende tijdstippen	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	N.v.t. geen 13-15 jarigen	82%	85%	74%	64%	86%	84%	77%	54%	64%	38%	84%	85%	86%	86%	84%	100%	97%	100%	74%	76%	97%
	Anders, nl	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Totaal	253	99	111	43	53	46	76	35	43	20	67	16	52	47	14	1	10	3	4	7	12
(v20_07_1) Op welk deel van de dag wordt de arbeid door jongeren van 16-17 jaar verricht?	Tussen 7:00 uur en 23:00 uur	96%	99%	90%	91%	100%	96%	90%	96%	91%	100%	96%	88%	98%	96%	98%	0%	97%	100%	100%	78%	97%
	Tussen 23:00 uur en 7:00 uur	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Op alle voorkomende tijdstippen	2%	0%	6%	1%	0%	0%	7%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	3%
	N.v.t. geen 16-17 jarigen	2%	1%	3%	7%	0%	4%	3%	4%	7%	0%	3%	11%	2%	0%	2%	100%	3%	0%	0%	22%	0%
	Anders, nl	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Totaal	253	99	111	43	53	46	76	35	43	20	67	16	52	47	14	1	10	3	4	7	12
(20_08) Hoe beoordeelt u als inspecteur de toepassing van de regels voor de jongeren die hier werken?	Geen mening	11%	11%	10%	20%	15%	5%	9%	19%	20%	14%	11%	21%	6%	11%	16%	100%	3%	43%	26%	0%	22%
	Slecht	1%	1%	0%	0%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	6%	0%	0%	0%	12%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Matig	6%	8%	2%	10%	12%	0%	2%	1%	10%	5%	4%	0%	7%	8%	3%	0%	3%	0%	0%	0%	11%
	Voldoende	49%	50%	49%	36%	48%	53%	50%	43%	36%	63%	44%	57%	43%	49%	49%	0%	92%	57%	26%	47%	21%
	Goed	33%	30%	39%	33%	24%	41%	40%	38%	33%	19%	35%	23%	44%	32%	20%	0%	3%	0%	48%	53%	46%
	Totaal	253	99	111	43	53	46	76	35	43	20	67	16	52	47	14	1	10	3	4	7	12

Tabel 3.21 Oordeel inspecteur

		Grooteklasse 3				Grooteklasse 5					Sectoren											
Vraag	Antwoordcategorie	totaal	1 t/m 9 wns	10 t/m 99 wns	100 of meer wns	1-4 wns	5-9 wns	10-49 wns	50-99 wns	100 of meer wns	Landbouw	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en informatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overige dienstverlening
(21_01) Ben je, als inspecteur, van mening dat alle belangrijke risico's waaraan de werk-nemers van de vestiging blootstaan, in de RI&E zijn onderkend?	Ja, alle belangrijke risico's	30%	26%	43%	65%	25%	31%	42%	53%	65%	25%	32%	35%	31%	16%	28%	60%	28%	86%	23%	42%	26%
	Deels, alleen een deel van de belangrijke risico's	19%	16%	31%	25%	14%	21%	30%	36%	25%	34%	31%	22%	17%	16%	12%	19%	14%	12%	16%	19%	19%
	Nee, geen van de belangrijke risico's	1%	1%	1%	0%	0%	2%	1%	1%	0%	6%	1%	0%	1%	1%	2%	0%	0%	1%	0%	1%	0%
	Er is geen RI&E/RI&E niet ingezien	50%	57%	25%	9%	61%	46%	27%	11%	9%	35%	36%	44%	51%	67%	59%	21%	57%	1%	61%	37%	55%
	Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64
(v21_02) Hoe beoordeel je, als inspecteur, de housekeeping op de werkvloer?	Geen mening	7%	8%	4%	2%	9%	5%	4%	7%	2%	10%	3%	29%	3%	6%	11%	1%	6%	2%	8%	1%	9%
	Slecht	1%	1%	1%	0%	1%	2%	1%	0%	0%	2%	5%	0%	1%	2%	0%	0%	2%	1%	0%	0%	0%
	Matig	11%	11%	9%	6%	12%	8%	10%	4%	6%	33%	13%	9%	15%	6%	8%	1%	9%	0%	8%	4%	8%
	Voldoende	45%	45%	46%	35%	43%	49%	46%	48%	35%	32%	40%	44%	47%	56%	42%	42%	42%	67%	47%	51%	40%
	Goed	36%	35%	40%	57%	34%	36%	40%	40%	57%	23%	39%	19%	34%	31%	38%	56%	40%	30%	37%	45%	43%
Totaal	1343	652	526	165	423	229	366	160	165	51	368	96	229	75	111	44	162	29	38	76	64	

Dit inspectierapport is een uitgave van:

Kerndepartement SZW
122756

© Rijksoverheid | maart 2018